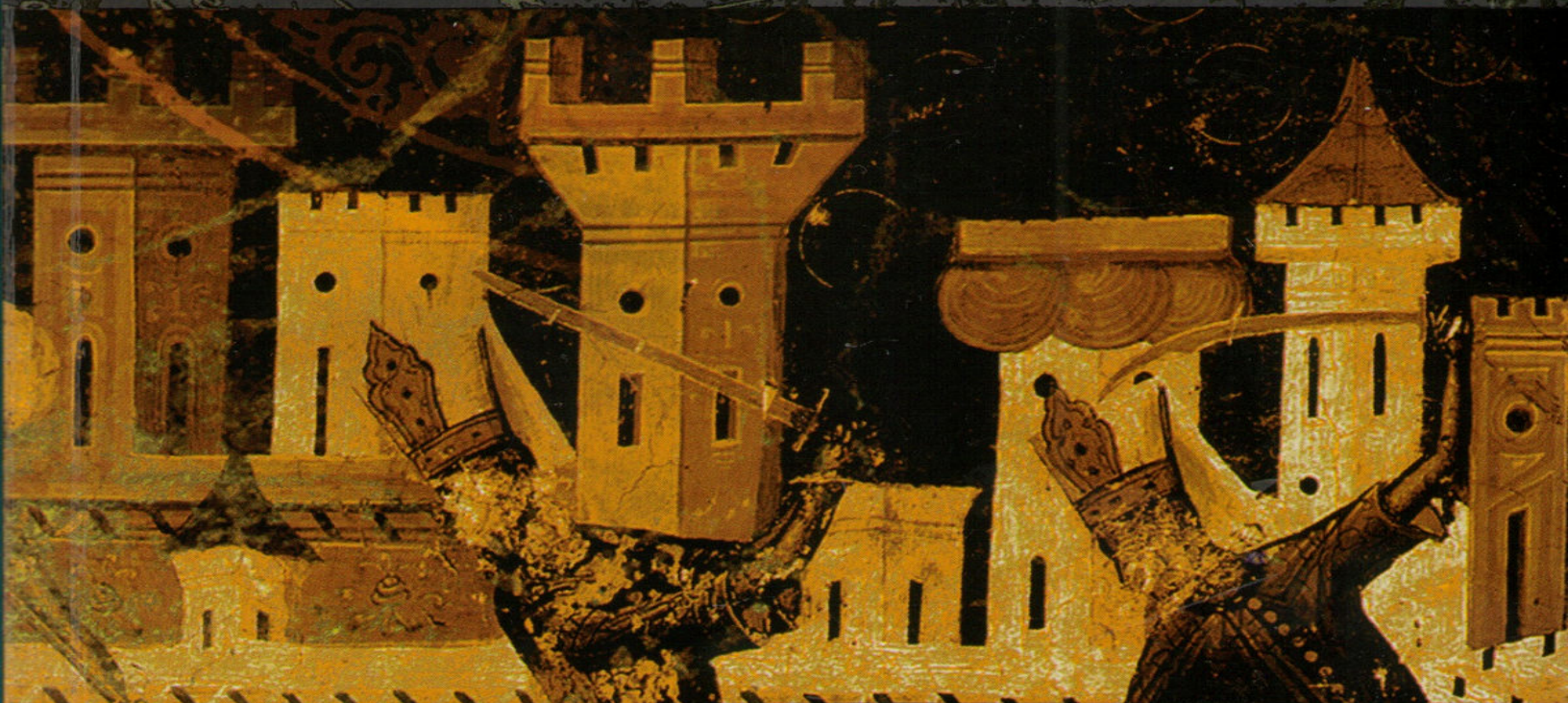

Мрачен, епичен и поразително оригинален дебют;
писател от класата на Дж. Р. Р. Мартин и С. Ериксън.

Инфо ДАР

Р. СКОТ БАКЪР

Тъмнината,
която предхожда

ЧАСТ ПЪРВА ОТ „ПРИНЦ НА НИЩОТО“

Том 1

Р. СКОТ БАКЪР
ТЪМНИНАТА, КОЯТО
ПРЕДХОЖДА
КНИГА ПЪРВА ОТ „ПРИНЦ НА
НИЩОТО“

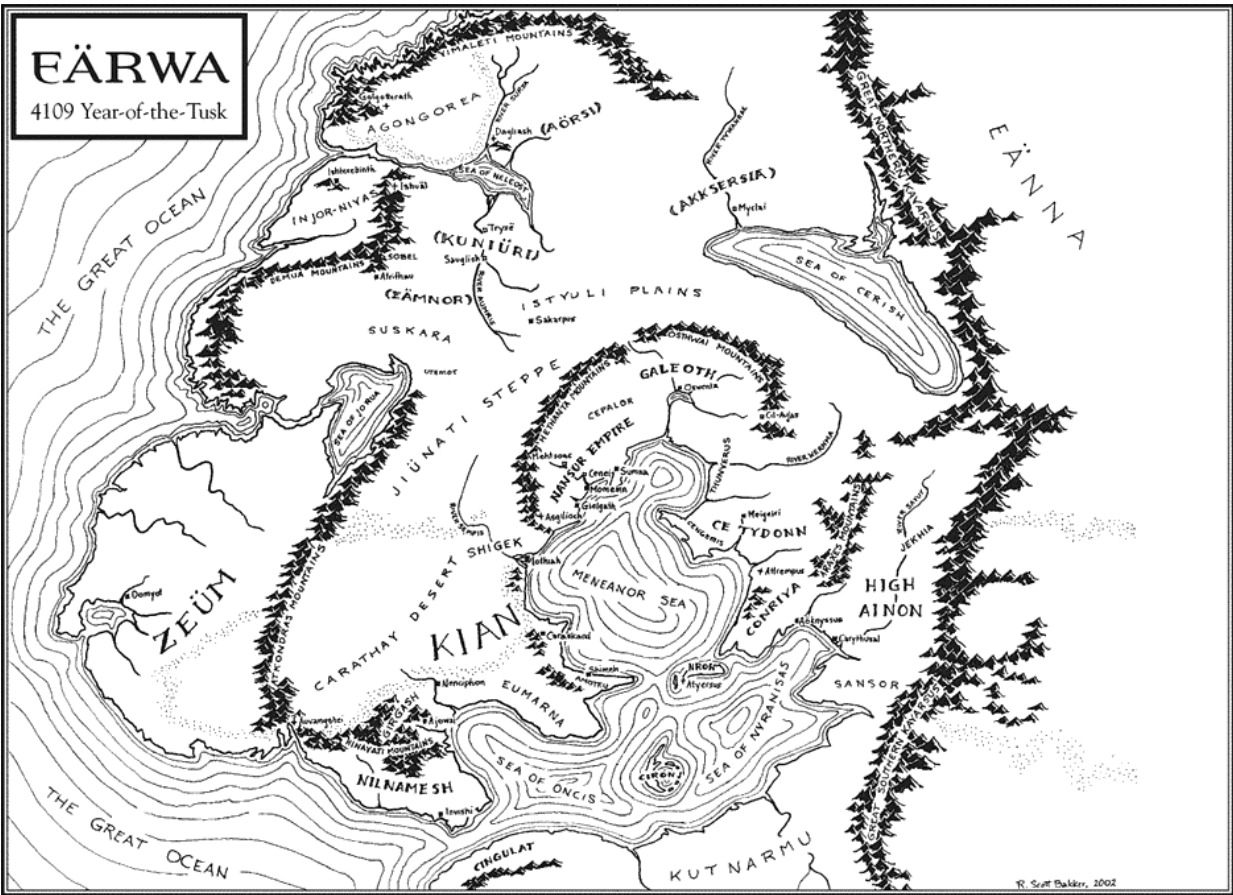
Превод: Симеон Цанев

chitanka.info

Р. Скот Бакър е роден през 1967 г. в Онтарио, Канада. Завършил е литература и литературознание в Университета на Западен Онтарио. Още като студент замисля цикъла „Вторият Апокалипсис“, от който до момента са публикувани трилогията „Принц на нищото“ и първите две части от „Аспект-император“. Р. Скот Бакър е автор и на романите „Невропат“ и „Ученикът на кучето“. Живее в Онтарио със съпругата си.

По време на митичния Апокалипсис Не-богът и неговият Консулт почти са унищожили света на Еарва. Две хилядолетия по-късно човешката цивилизация на Трите морета процъфтява. Но разнообразните ѝ народи и религиозни фракции са изпълнени с взаимно подозрение, презрение и омраза. До деня, в който Майтанет, новият шриях на Хилядата храма, обявява Свещена война срещу езичниците фаними, в която се включват доскорошни непримирими врагове. А зад политическите интриги се крие много по-ужасяващ план, който наистина може да преобърне съдбата на света. Друсас Акамиан, магьосник от школата на Завета, е призван да го разкрие. Ще успее ли и да го спре?

Амбициозният епос „Принц на нищото“ от Р. Скот Бакър, вдъхновен от Дж. Р. Р. Толкин и Франк Хърбърт, съчетава блестяща ерудиция, мощно въображение и философска задълбоченост, които ще допаднат и на най-придирчивите читатели.

ПРОЛОГ

РУИНИТЕ НА КУНИЮРИ

Едва след мига съзнаваме какво го предхожда. В самия миг не разбираме нищо. И така ще определим душата, както следва: онова, което предшества всичко.

Айенсис, „Третият
човешки анализ“

2147 ГОДИНА НА БИВНИКА, ПЛАНИНИ ДЕМУА

Никой не може да издигне стени срещу онова, което е забравено.

Цитаделата Ишуал бе покорена в зенита на Апокалипсиса. Ала не защото армия нечовешки сранки превали стените ѝ. Нито защото някой дракон, носещ огъня на пещта в сърцето си, събори портите ѝ. Ишуал бе тайното убежище на върховните крале на куниюрите, а никой, дори Не-богът, не можеше да обсади тайна.

Месеци по-рано Анасуримбор Ганрелка II, върховен крал на Куниюри, избяга в Ишуал с останките от домочадието си. От стените неговите стражи гледаха с тъга тъмните гори под тях, а мислите им бяха поразени от картини на горящи градове и виещи множества. Когато вятърът стенеше, те се вкопчваха в безчувствения камък на Ишуал, припомнили си роговете на сранките. Повтаряха си един другиму полугласни успокоения. Не бяха ли избягали от преследвачите си? Не бяха ли стените на Ишуал здрави? Къде другаде можеше човек да преживее края на света?

Чумата покоси първо върховния крал, както може би беше редно: Ганрелка не правеше нищо друго в Ишуал, освен да плаче и да се разкъсва от безсилен гняв, така както само император на нищото може да се гневи. През следващата нощ членовете на рода му отнесоха тялото долу в гората. Там видяха очите на вълците, в които се

отразяваше светлината на кладата. Не пяха погребални песни, само няколко угнетени молитви.

Преди утринните ветрове да успеят да разпръснат пепелта на върховния крал към небесата, чумата бе достигнала още двама: конкубинката на Ганрелка и нейната дъщеря. Сякаш преследвайки кръвната му линия до най-тънкото разклонение, тя поразяваше все повече и повече хора. Стражите по стените намаляха и въпреки че все така гледаха планинския хоризонт, виждаха малко. Письците на умиращите изпълваха мислите им с твърде много ужас.

Скоро не останаха дори стражи. Петимата рицари на Трис, които бяха спасили Ганрелка след катастрофата в полята на Еленеот, лежаха безжизнени в леглата си. Върховният везир лежеше проснат върху магическите си текстове, а златната му роба бе оцветена в червено от кръвта на собствените му вътрешности. Чичото на Ганрелка, повел героичната атака срещу портите на Голготерат в ранните дни на Апокалипсиса, висеше от окачено на тавана въже в покоите си и се въртеше бавно на течението. Кралицата гледаше във вечността от напоени с гной чаршафи.

От всички, които бяха избягали в Ишуал, оцеляха само копелето на Ганрелка и жрецът-бард.

Ужасено от странното държание на барда и от едното му бяло око, младото момче се криеше и излизаше само когато гладът му ставаше непоносим. Старият бард постоянно го търсеше, пеейки древни песни за любов и битка, но изопачавайки думите по богохулен начин.

— Защо не се покажеш, дете? — викаше той, докато се препъваше из коридорите. — Нека ти попея. Да те омая с тайни песни. Нека споделя с теб величието на отминалите времена!

Една нощ бардът хвана момчето. Първо го погали по бузата, а после по бедрото.

— Прости ми — мърмореше отново и отново, ала само от сляпото му око падаха сълзи.

— Няма престъпления — изфъфли той после. — Не и когато никой не е оцелял.

Ала момчето оцеля. След пет нощи то примами жреца-бард на високите стени на Ишуал. И когато мъжът се запрепва по тях в пиянски ступор, го блъсна през парапета. После стоя дълго време на

ръба, загледано през здрача в разбитото тяло на барда. Накрая реши, че се различава от другите само по това, че още е влажен. Убийство ли беше, щом никой не беше оцелял?

Зимата прибави студа си към празнотата на Ишуал. Облегнато на парапета, детето слушаше как вълците пеят и воюват из тъмните гори. Вадеше ръце от ръкавите си и ги обвиваше около раменете си срещу студа, мърморейки песните на мъртвата си майка, докато почти приветстваше хапещия вятър по бузите. Тичаше из дворовете и отвърщаше на вълците с бойните викове на кунюорите, размахваше оръжия, които го препъваха с тежестта си. А от време на време, с разширени от надежда и суеверен ужас очи, мушкаше мъртвите с меча на баща си.

Когато снегът се разтопи, до предната порта на Ишуал го привлякоха виковете. Загледан през тъмните процепи, той видя група подивели мъже и жени — бегълци от Апокалипсиса. Когато мернаха сянката му, те завикаха, молейки за храна, убежище, каквото и да е, ала момчето бе твърде изплашено, за да отговори. Трудният живот ги бе дарил със зловещ вид — изглеждаха диви, като вълчи народ.

Когато започнаха да се катерят по стените, той избяга в коридорите. Също като жреца-бард, и те го търсиха, като му обещаваха безопасност. Накрая един го намери свит зад бъчва сардини. Когато заговори, гласът му не бе нито нежен, нито суров:

— Ние сме дуниайни, дете. Каква причина имаш да се боиш от нас?

Ала момчето стисна меча на баща си и извика:

— Докато хората са живи, ще има престъпления!

Очите на мъжа се изпълниха с почуда.

— Не, дете — каза той. — Само докато хората са заблуждавани.

За момент младият Анасуримбор само го зяпна. После някак тържествено остави меча на баща си и пое ръката на непознатия.

— Аз бях принц — измърмори той.

Мъжът го отведе при другите и заедно те отпразнуваха странния си късмет. Надаваха възгласи — не към боговете, които бяха отхвърлили, а един към друг, — че тук намираха обща кауза. Тук можеха да отгледат свещено съзнание. В Ишуал бяха открили убежище от края на света.

Все още кльощави, но облечени в кожите на крале, дуниайните изтриха с длето магическите руни от стените и изгориха книгите на великия везир. Бижутата, халцедона, коприната и златните одежди погребяха заедно с трупове на цяла една династия.

И светът ги забрави за следващите две хиляди години.

*Нечовеци, сранки и човеци:
първите забравят,
третите съжбяляват,
а вторите се забавляват.*

Древна
куниюрска
детска
песничка

Това е историята на една велика и трагична свещена война, на могъщите сили, които се опитаха да я контролират и извратят, и на един син, търсец баща си. И както с всички други истории, ние, оцелелите, ще напишем нейния завършек.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ЕСЕН НА 4109 ГОДИНА НА БИВНИКА, ПЛАНИНИ ДЕМУА

Отново дойдоха сънищата.

Обширни простори, истории, съревнования на вяра и култура, проблясващи сред порой от детайли. Конете, падащи в калта. Юмруци, стиснали пръст. Мъртъвци, проснати по бреговете на топло море. И както всеки път — древен град, сух и избелял под слънцето, издигнат край сиво-кафяви хълмове. Свещен град... *Шимех*.

А после глас, тънък глас, сякаш мълвящ през тръстиковото гърло на серпант:

— *Извикайте сина ми.*

Сънуващите се събудиха като един, задъхани, борещи се да извлекат някакъв смисъл от невъзможното. След това, според

протокола, установен след първите сънища, те се озоваха в неосветените дълбини на Хилядата хиляди коридори.

Подобна скверност, решиха накрая, не можеше да се толерира повече.

* * *

Докато се катереше по изровените планински пътеки, Анасуримбор Келхус се наведе на едно коляно и се обърна, за да погледне към цитаделата. Укрепленията на Ишуал се издигаха над стена от смърчове и борики, но сами се губеха в сянката на набраздените планински склонове отзад.

И ти ли така я видя, татко? Обърна ли се да я погледнеш за последен път?

Върху укреплението се раздвижиха далечни фигури, а после изчезнаха зад камъка — възрастните дуниайни, изоставящи бдението си. Келхус знаеше, че ще се спуснат по огромните стълбища и един по един ще влязат в мрака на Хилядата хиляди коридори, великият лабиринт, който се виеше в дълбините под Ишуал. Там щяха да умрат, както бе решено. Всички, които баща му бе омърсил.

А аз съм сам. Остава само мисията ми.

Той обърна гръб на цитаделата и продължи да се катери през гората. Планинският ветрец носеше горчивата миризма на сцепен бор.

В късния следобед се издигна над границата на дърветата, а след два дни изкачване на ледени склонове, превали и билото на планините Демуа. От другата страна, под облаците се простираха горите на онова, което някога бе познато като Куниюри. Колко ли подобни гледки трябваше да види, зачуди се той, докато открие баща си? Колко набраздени от клисури хоризонти трябваше да смени, преди да пристигне в Шимех?

Шимех ще бъде мой дом. Ще обитавам дома на баща си.

После се спусна по гранитния склон и навлезе в дивите земи.

Движеше се сред мрака на гората, през пътеки, оградени от могъщи секвои и напоени с тишината от предългата липса на хора. Трябваше да откопча наметалото си от хватката на гъсталаците и да се бори с буйните планински потоци.

Въпреки че горите под Ишуал приличаха много на тази, Келхус изпитваше необяснима тревога. Спря се за момент в опит да си върне спокойствието, използвайки древни техники за въдворяване на дисциплина в разсъдъка си. Гората тънеше в тишина и сред дърветата звучеше птича песен. И все пак той чуваше гръмотевици...

Нещо ми става. Това първото изпитание ли е, татко?

Откри поток, озарен от ярка слънчева светлина, и коленичи на брега му. Водата, която докосна с устни, бе по-утоляваща жаждата и по-сладка от всяка друга, която бе опитвал досега. Но как е възможно водата да е сладка? Как може светлината на слънцето, раздробена от бушуващия поток, да е толкова красива?

Онова, което предхожда, определя онова, което следва. Дуниайнските монаси прекарваха живота си в изучаването на този принцип, осмисляйки обърканата смес от причини и следствия, които определяха всяко събитие, за да отсеят дивото и непредвидимото. Заради това всичко в Ишуал се случваше с гранитна сигурност. Когато от дърветата по терасите се откъснеше листо, най-често беше ясно къде ще падне. Когато някой заговореше, в повечето случаи другият знаеше какво ще чуе. Защото да осмислиш какво предхожда, означаваше да предвидиш какво ще последва. А да знаеш какво ще последва, бе безмълвна красота, свещеното съчетание на разум и обстоятелство — дарът на Логоса.

Първата истинска изненада на Келхус, ако се изключеха ранните дни на детството му, бе тази мисия. Дотогава животът му представляваше предварително определен ритуал на учение, трениране и осъзнаване. Всичко се осмисляше. Всичко се разбираше. Ала сега, докато бродеше сред горите на изгубения Куниюри, сякаш целият свят се вихреше около него, докато той стоеше неподвижен. Като земя наред бушуваща вода, монахът бе подложен на безкраен порой от изненади: тихото чуруликане на непозната птица; бодливи семена от непознато растение, закачили се по наметалото му; змия, сучеща се през озарена от слънцето поляна в търсене на неизвестна плячка.

Сухото пляскане на криле над главата му го караше да се сепва и да променя стъпките си. Комар кацаше на бузата му и той го удряше, а това насочваше погледа му към различно дърво. Обкръжението му го населяваше, обладаваше го, докато не откри, че всичко му въздейства

едновременно — пукането на клоните, безкрайното изменение на водата над камъните. Всичко това го блъскаше със силата на прилив.

Следобеда на седемнадесетия ден една клечка се заклеци между сандала и крака му. Той я вдигна срещу натежалите от бурята облаци и започна да я изучава, губейки се във формата ѝ, в пътя, който тя изминаваше в пространството — тънките, мускулести клонки, които заграбваха толкова много празнина от небето. Дали просто е добила тази форма, или е била изваяна, като отливка, от която е източен воськът? Келхус вдигна поглед и видя небе, обсипано с безкрайно разклоняващи се клони. Нямаше ли единен метод да се обхване едно небе? Той не знаеше колко време е стоял там, но мракът падна, преди клечката да се изплъзне от пръстите му.

На сутринта на двадесет и деветия ден дуниайнът коленичи на позеленели от мъх камъни и загледа скачащата в бурната река съомга. Слънцето се издигна и залезе три пъти преди мислите му да се отскубнат от необяснимата война между риба и вода.

В най-лошите моменти ръцете му ставаха неразличими като сянка върху сянка, а ритъмът на стъпките му започваше да го изпреварва. Мисията му се превърна в последната останка от онова, което е бил преди. Извън това беше изгубил разума си, забравил принципите на дуниайните. Като пергамент, изложен на стихииите, всеки ден крадеше още и още думи от него... докато накрая остана само една, като неотменима повеля: *Шимех... Трябва да открия баща си в Шимех.*

Той продължи да се движи на юг, през хълмовете на Демуа. Загубата му се задълбочи, докато накрая вече не смазваше мечата си след като го е намокрил дъждът, не спеше и не ядеше. Остана само пустошта, движението напред и отминаващите дни. Нощем се сгушваше сред животните в мрака и студа.

Шимех. Моля те, татко.

На четиридесет и третия ден прекоси плитка река и излезе на почернял от пепел бряг. Само плевели покриваха овъглената земя. Мъртвите дървета стърчаха към небето като черни копия. Келхус си запроправя път през останките, а когато растенията се докосваха до кожата му, усещаше парене. Накрая се изкачи по един склон.

Размерът на долината под него го остави без дъх. Отвъд погрома на огъня, където гората все още бе тъмна и гъста, над дърветата се

издигаха древни укрепления, оформяйки огромен пръстен сред есенния пейзаж. Видя птици, които кръжаха над най-близките кули и се носеха ниско над буренясалия камък, преди да се скрият сред листата. Разрушени стени. Толкова студени, толкова изоставени, така, както гората никога не можеше да бъде.

* * *

Руините бяха твърде стари, за да отблъснат изцяло гората. Изглеждаха покорени, износени и разбалансиранни от годините и собствената си тежест. Сгущени в покрити с мъх вдлъбнатини, стените пронизваха могилите само за да спрат внезапно, сякаш усмирени от пълзящите растения, които ги покриваха като могъщи вени, плъзнали върху кост.

Ала в тях имаше нещо, нещо не от *сега*, което накара Келхус да изпита непознато чувство. Когато плъзна ръка по камъка, той знаеше, че докосва дъха и труда на човеците — символа на един унищожен народ.

Земята се завъртя. Той се наведе и опря буза в камъка. Усети грапавина и студа на непокрита почва. Над него слънчевата светлина се пречупваше през преплетени клони. Човеците... тук, в камъка. Стари и недокоснати от строгостта на дуниайните. Някак си бяха успели да се опълчат на съня, бяха издигнали това творение на сред пустошта.

Кой е построил това място?

Келхус се залута из могилите, долавяйки руините, погребани под краката му. Яде пестеливо от забравената си чанта — изсъхнала нафора и семена. Почисти листата от повърхността на малка дъждовна локва, пи, а после се загледа с любопитство в тъмното отражение на собственото си лице, в порасналата руса коса и брада.

Аз ли съм това?

После започна да изучава катеричките и онези птици, които можеше да различи от бъркотията на дърветата. Веднъж мерна лисица, прокрадваща се сред храстите.

Аз не съм просто животно.

Разумът му замахна, намери опора и я сграбчи. Усещаше дивото, което се блъскаше в него на статистически приливи. Докосваше го и го оставяше недокоснат.

Аз съм човек. Аз съм различен от всичко това.

Когато вечерта наближи, започна да вали. Той виждаше струпващите се студени и сиви облаци през клоните. За пръв път от седмици насам потърси убежище.

Намери малка долчинка, където ерозията бе отнесла част от почвата, разкривайки каменната фасада на някаква сграда. Изкачи се върху покритата с листа кал и влезе в тъмен и дълбок проход. Вътре счупи врата на дивото куче, което го нападна.

Тъмнината му беше позната. В дълбините на Лабиринта светлината бе забранена. Ала в тесния мрак, който откри тук, нямаше математическа промисъл, а само плетеница от произволно разположени и покрити с пръст стени. Анасуримбор Келхус се просна на земята и заспа.

Когато се събуди, гората бе притихнала под снега.

Дуниайнът всъщност не знаеше колко далеч се намира Шимех. Бяха му дали толкова провизии, колкото можеше да носи. Чантата му ставаше все по-лека с всеки изминал ден. Келхус само констатираше това, докато гладът и стихииите тормозеха тялото му.

Ако пустошта не можеше да го подчини, щеше да го убие.

Храната му свърши и той продължи да върви. Всичко — преживявания, анализ — стана странно ясно. Снегът се усили, а с него и студените, сурови ветрове. Келхус продължи да върви, докато не разбра, че повече не може.

Пътят е твърде тесен, татко. Шимех е твърде далеч.

* * *

Кучетата, които теглеха шейната на трапера, лаеха и душеха снега. Той ги разбута и завърза сбруята им за един бор-джудже. Удивен, човекът разчисти снега от сгърчените под него крайници. Първата му мисъл бе да нахрани кучетата си с мъртвеца. Иначе щяха да го вземат вълците, а в изоставения север месото бе рядкост.

Мъжът свали ръкавиците си и постави пръсти върху брадатата буза. Кожата бе сива и той бе сигурен, че лицето ще е студено като снега, който го покриваше почти напълно. Ала не беше. Траперът извика и кучетата му отговориха с истеричен лай. Той изруга, а после контрира ругатнята със знака на Хусиелт, Тъмния ловец. Когато вдигна мъжа от снега, крайниците му бяха отпуснати. Брадата и косата му обаче бяха вкоравени и вятърът не можеше да ги разлюлее.

Светът винаги притежаваше странна значимост за трапера, ала сега бе станал ужасяващ. Той тичаше, докато кучетата дърпаха шейната, за да избяга от гнева на начеващата виелица.

* * *

— Люет — бе казал мъжът, поставяйки ръка на голите си гърди.

Късо подстриганата му коса бе сребърна, с бронзови оттенъци, и твърде рехавя за грубите му черти. Веждите му изглеждаха постоянно издигнати в изненада, а немирните му очи сякаш винаги се оправдаваха, вечно имитирайки интерес към тривиални детайли, за да избегнат внимателния взор на госта му.

Чак по-късно, след като научи основите на езика на Люет, Келхус разбра как се е озовал при трапера. Първите му спомени бяха за потни кожи и димящи пламъци. Животински кожи висяха от куки, забити в ниския таван. По ъглите на единствената стая бяха струпани чували и бъчви. Малкото незаето пространство бе наситено с мирис на дим, мас и плесен. Както щеше да разбере по-нататък, хаотичната мебелировка на хижата всъщност бе израз, при това болезнен израз, на множеството суеверия и страхове на трапера. Всяко нещо има своето място, каза той на Келхус, и всичко, което не си е на мястото, предвещава бедствие.

Огнището беше достатъчно голямо, за да обгърне колибата, както и самия монах, в златна топлина. Отвъд стените зимата свистеше през неизбродимите левги гора, като цяло, без да им обръща внимание, но от време на време разклащаше хижата достатъчно, за да разлюлее кожата на куките им. Тази земя се наричаше Собел, както му обясни Люет, най-северната провинция на древния град Атритау, която била изоставена от поколения. Самият трапер предпочитал, както казваше, да живее далеч от проблемите на други хора.

Въпреки че Люет бе корав мъж на средна възраст, за Келхус той изглеждаше като дете. Фината мускулатура на лицето му бе изцяло неразвита, сякаш хваната на конци от страстите му. Каквото и да движеше душата на Люет, движеше и изражението му, и след съвсем кратко време Келхус трябваше само да хвърли поглед към лицето на трапера, за да разбере мислите му. Способността да предугажда посоката им и да имитира движенията на душата на Люет, сякаш са негови собствени, щеше да дойде по-късно.

Дните им протичаха еднообразно. Призори траперът впрягаше кучетата и отиваше да провери капаните си. В дните, когато се връщаше рано, даваше на Келхус да поправя примки, да подготвя кожи или да изтърбуши някой заек за яхния, за да „си заслужи прехраната“, както се изразяваше. Нощем дуниайнът се опитваше, както Люет го бе научил, да си зашие палтото и панталоните. Другият мъж го гледеше през светлината на огъня, а собствените му ръце живееха някакъв свой мистичен живот — дялкаха, шиеха или просто се притискаха една в друга. Дребни усилия, които парадоксално го даряваха с търпение, а може би дори с елегантност.

Келхус виждаше ръцете на Люет неподвижни само когато той спеше или беше необичайно пиян. Пиенето, повече от всичко друго, определяше същността на трапера.

Сутрин другият мъж никога не поглеждаше Келхус в очите, отбелязвайки съществуването му само с нервни странични погледи. Някаква странна половинчатост отнемаше живота му, сякаш му липсваше инерция, за да превърне мисълта си в реч. Ако изобщо заговореше, гласът му беше стегнат от неспирен страх. До следобед изражението му вече придобиваше цвят. Очите му блестяха със суровия блясък на слънцето. Усмиваше се, смееше се. Но по мръкване държанието му се изкривяваше, като пародия на онова, което беше часове по-рано. Проправяше си свирепо път през разговорите, падаше под властта на яростни стихии и горчив хумор.

Келхус научи много от страстите на Люет, усиления от пиенето, но накрая дойде момент, когато вече не можеше да застрашава изследването си. Една нощ изтърколи всички бъчви с уиски в гората и ги изля върху замръзналата земя. По време на последвалото страдание той продължи да изпълнява задълженията си.

* * *

Те седяха загледани един в друг през огнището, с гърбове, подпрени в удобните купчини животински кожи. Докато Люет говореше, лицето му, гравирано от светлината на огъня, се оживяваше от искрената суета на човек, споделящ живота си с друг, който няма друг избор, освен да приеме фактите така, както му ги поднасят. Старите рани се отваряха отново по време на разказа.

— Нямах друг избор, освен да напусна Атритау — призна Люет, заговаряйки отново за мъртвата си жена.

Келхус се усмихна съжалително. Прецени фината игра на мускулите зад изражението на мъжа. *Преструва се, че скърби, за да си подсигури жалостта ми.*

— Атритау ти е напомнял за липсата й?

Това е лъжата, която си повтаря.

Люет кимна, очите му бяха едновременно насълзени и изпълнени с очакване.

— Градът ми изглеждаше като гробница, след като тя умря. Една сутрин ни извикаха да се съберем, за да пазим стените, и си спомням как гледах на север. Горите сякаш ме... приканваха. Ужасът от детството ми се беше превърнал в убежище! Всички в града, дори братята и другарите ми в кварталната кохорта, сякаш тайно се наслаждаваха на смъртта й... на страданието ми! Трябваше да... бях принуден да...

Отмъстиш.

Люет погледна надолу към огъня.

— Да избягам — каза накрая.

Защо се залъгва по този начин?

— Никоя душа не се движи сама през света, Люет. Всяка наша мисъл покълва от мислите на други. Всяка дума е просто повторение на думи, изречени преди. Всеки път, когато слушаме, позволяваме на движението на нечия чужда душа да отнесе нашата. — Той спря, прекъсвайки рязко отговора си, за да обърка човека. Осъзнаването се стоварваше много по-силно, когато проясняваше някаква заблуда. — Затова си избягал в Собел, Люет.

За момент очите на трапера се разшириха от ужас.

— Но аз не разбирам...

От всичко, което бих могъл да кажа, той се бои най-силно от истините, които вече знае, но отрича. Всички външни човеци ли са така слаби?

— Напротив, *разбираш*. Помисли, Люет. Ако ние сме просто мислите и страстите си и ако мислите и страстите ни не са нищо повече от движенията на душата ни, значи ние самите не сме нищо повече от онези, които ни движат. Човекът, който си бил преди, Люет, е спрял да съществува в мига, в който жена ти е умряла.

— И затова избягах! — извика мъжът с очи едновременно възпламенени и молещи. — Не можех да го понеса. Избягах, за да *забравя!*

Учестен пулс. Колебание в свиването на мускулите около очите му. *Той знае, че това е лъжа.*

— Не, Люет. Избягал си, за да си *спомняш*. Избягал си, за да запазиш всички начини, по които ти е въздействала жена ти, да заслониш болката от загубата ѝ от движението на други. Избягал си, за да превърнеш нещастieto си в броня.

По увисналите бузи на трапера потекоха сълзи.

— Жестоки думи, Келхус! Защо казваш подобни неща?

За да те овладее по-пълно.

— Защото си страдал достатъчно дълго. Прекарал си години наред сам до този огън, отдаден на загубата си, питайки кучетата си постоянно дали те обичат. Трупаш скъпернически болката си, защото колкото повече страдаш, толкова по-отвратителен става светът. Плачеш, защото плачът е станал доказателство. „Вижте какво ми сторихте!“, това крещиш. И нощ след нощ осъждаш обстоятелствата, които са те прокълнали, в собствения си съд, като преживяваш наново болката си. Люет, ти се измъчваш, за да държиш света отговорен за мъченията си.

Отново ще отрече...

— И какво, ако е така? Светът е отвратителен, Келхус. *Отвратителен!*

— Може и да е — отвърна Келхус с тон на съчувствие и съжаление. — Ала светът отдавна е спрял да ти причинява болка. Колко пъти досега си крещял тези думи? И всеки път те са накъсани от същото отчаяние — отчаянието на човек, който има нужда да вярва в

нещо, което знае, че е лъжа. Просто спри, Люет, откажи се да следваш отъпканите бразди, които мислите ти са изорали в теб. *Спри* и ще видиш.

Траперът се поколеба, когато мислите му се обърнаха навътре, с втрещено и отпуснато лице.

Разбира, ала му липсва смелостта да признае.

— Запитай се — притисна го Келхус — защо е това отчаяние?

— Няма отчаяние — отвърна глухо Люет.

Вижда мястото, което отворих за него, осъзнава безсмислието на всички лъжи в присъствието ми, дори онези, които казва сам на себе си.

— Защо продължаваш да лъжеш?

— Защото... защото...

През хриптенето на огъня Келхус чуваше учестеното биене на сърцето на Люет, като на хванато в капан животно. Тялото му се разтърси от хлипове. Той вдигна ръце, за да зарови лице в тях, но се спря. Вдигна очи към Келхус и заплака като дете пред майка си. *Боли!*, крещеше изражението му. *Боли толкова силно!*

— Зная, че боли, Люет. Освобождаването от страданието се изкупува само с друго страдание.

Толкова прилича на дете...

— К-какво да правя? — изхлипа траперът. — Келхус... Моля те, кажи ми!

Тридесет години, татко. Каква ли сила си овладял сред подобни хора.

И докато брадатото му лице бе озарено от огъня и топлотата на състраданието, Келхус отвърна:

— Ничия душа не се движи сама, Люет. Когато една любов умре, човек трябва да се научи да обича друг.

* * *

След известно време пламъците изтляха, а двамата останаха неподвижни и смълчани, заслушани в трупащата се ярост на поредната буря. Вятърът звучеше като огромни одеяла, които се блъскаха в стените. Гората стенеше и свистеше под тъмния корем на виелицата.

— Плачът може и да зацапва лицето — каза Люет, нарушавайки тишината с една стара поговорка, — но прочиства сърцето.

В отговор Келхус се усмихна с изражение на изумено разпознаване. Защо, бяха попитали древните дуниайни, да оковаваш страстите в думи, когато те говорят първо с изражения? В него живееше легион от лица и той можеше да си ги нахлузва със същата лекота, с която майстореше думите си. В сърцето на ликуващата му усмивка и състрадателния му смях пукаше студът на анализа.

— Ала ти не вярваш в това — каза той.

Люет сви рамене.

— Защо, Келхус? Защо боговете са те пратили при мен?

Монахът знаеше, че за трапера светът е изпълнен с богове, духове, дори демони. Той бе потопен в техните конспирации, претъпкан с поличби и знамения за капризите и шегите им. Като втори хоризонт, техните планове обгръщаха борбите на хората — прикрити, жестоки, и в крайна сметка винаги фатални.

За Люет откриването му под снежните склонове на Собел не беше случайност.

— Искаш да знаеш защо съм дошъл?

— Защо си дошъл?

До момента Келхус бе избягвал да говори за мисията си и Люет, изненадан от скоростта, с която се бе възстановил и научил езика му, не го беше питал. Ала изучаването беше напреднало.

— Търся баща си, Моенгхус — каза той. — Анасуримбор Моенгхус.

— Той изгубен ли е? — попита Люет, безпределно благодарен за признанието му.

— Не. Напуснал е народа ми преди години, докато съм бил още дете.

— Тогава защо го търсиш?

— Защото той ме повика. Поиска да отпътувам и да го намеря.

Траперът кимна, сякаш всички синове трябва в един или друг момент да се върнат при бащите си.

— Къде е той?

Келхус замълча за момент, с очи привидно вперени в Люет, но всъщност фокусирани в точка в празното пространство пред него. Както премръзнал човек се свива на топка, за да събере колкото може

повече кожа в ръцете си далеч от света, Келхус отдръпна повърхността си от стаята и се заслони в интелекта си, недокоснат от натиска на външни събития. Легионите вътре в него бяха усмирени, всички променливи — изолирани и преразгледани, така че бъркотията от възможни последствия, произлизащи от един искрен отговор на въпроса на Люет, разцъфтя през душата му. Вероятностният транс.

Келхус се изправи пред огъня. Също като толкова много въпроси, отнасящи се до мисията му, отговорът бе неизчислим.

— Шимех — каза накрая той. — Град далеч на юг, наречен Шимех.

— Повикал те е от *Шимех*? Но как е възможно това?

Келхус придоби леко зачуден вид, който не беше прекалено далеч от истината.

— Сънища. Повика ме чрез сънища.

— Магия...

Винаги тази смесица от възхита и страх, когато Люет промълвеше думата. Има вещици, беше му казал той, чиито настойчиви увещания можели да събудят дивите сили, заспали в земя, животно и дърво. Има свещеници, чиито молби проехтват във Външността, докосвайки боговете, за да докоснат те света и да дарят мир на хората. И има магьосници, чиито мисли били закон и чиито думи управлявали онова, което представлява светът, вместо само да го описват.

Суеверия. Навсякъде и във всичко Люет бъркаше онова, което следва, с онова, което предхожда, бъркаше следствието с причината. Хората следваха, така че той ги наричаше „богове“ или „демони“. Думите следваха, така че той ги полагаше пред себе си и ги наричаше „свещени писания“ или „заклинания“. Прикован към следствието от събитията и сляп за причините, които ги предхождат, Люет просто се вкопчваше в самата си гибел, в хората и техните деяния, като модел на онова, което предхожда.

Ала онова, което предхожда, бе научил дуниайнът, бе нечовешко. *Трябва да има друго обяснение. Няма магия.*

— Какво знаеш за Шимех? — попита Келхус.

Стените потрепериха под свирепия напор на вятъра и пламъкът се завъртя и проблесна свирепо. Висящите кожи леко се люлееха

напред-назад. Люет се огледа, а челото му се сбърчи, сякаш се мъчеше да чуе някого.

— Той е много далеч, Келхус, и по пътя има опасни земи.

— Шимех не е... свещен за теб?

Траперът се усмихна. Също като твърде близките места, твърде далечните никога не можеха да са свещени.

— Чувал съм името само няколко пъти преди — каза той. — Сранките притежават Севера. Малцината човеци, които живеят тук, са вечно заплашени, приковани към градовете Атритау и Сакарпус. Не знаем много за Трите морета.

— Трите морета?

— Народите на Юга — отвърна Люет, а очите му се разшириха от удивление. Келхус знаеше, че мъжът смята незнанието му за божествено. — Искаш да кажеш, че никога не си чувал за Трите морета?

— Колкото и изолиран да е твоят народ, моят е много по-изолиран.

Люет кимна мъдро. Най-накрая бе дошъл неговият ред да говори за значими неща.

— Трите морета са били млади, когато Не-богът и неговият Консулт унищожили Севера. Сега, когато сме просто сянка, те са седалището на човешката власт. — Той се спря, обезкуражен от това колко бързо се е изчерпало знанието му. — Не зная много повече от това... освен шепа имена.

— Тогава как си научил за Шимех?

— Веднъж продадох няколко кожи на човек от керваните. Тъмнокож мъж. Кетиай. Никога не бях виждал тъмнокочи хора преди.

— Кервани? — Келхус не бе чувал думата, ала я изговори, сякаш искаше да научи за кой точно керван говори траперът.

— Всяка година един керван от Юга пристига в Атритау... ако оцелее през пълчищата на сранките, искам да кажа. Пътува от земя, наречена Галеот, а пътят му минава през Сакарпус и носи подправки, коприна... прекрасни неща, Келхус! Опитвал ли си някога пипер?

— Какво ти каза този тъмнокож мъж за Шимех?

— Не много всъщност. Говореше най-вече за религията си. Каза, че е инрит, последовател на Късния пророк Инри... — той сбърчи чело за момент, — някой си. Можеш ли да си представиш? Късен пророк?

— Люет се спря, разфокусира поглед, опитвайки се да облече сцената в думи. — Постоянно повтаряше, че съм обречен, ако не се преклоня пред пророка му и не отворя сърцето си за Хилядата храма... Никога няма да забравя това име.

— Значи Шимех е свещен за този мъж?

— Най-свещен сред светините. Някога това е бил градът на неговия пророк. Обаче мисля, че е имало някакъв проблем. Говореше нещо за войни и езичници, които са го отнели от инритите... — Люет спря, сякаш внезапно спомнил си нещо странно и важно. — В Трите морета човеците воюват с човеци, Келхус, и не ги е грижа за сранките. Можеш ли да си представиш?

— Значи Шимех е свещен град в ръцете на езически народ?

— И така, мисля, е най-добре — отвърна Люет с внезапна горчилка. — Кучето не спираше да нарича и *мен* езичник.

Те продължиха да говорят за далечни земи цяла нощ. Вятърът виеше и се блъскаше в здравите стени на хижата им. И в мрака на отслабващия огън Анасуримбор Келхус бавно привлече Люет в собствения си забавящ се ритъм — все по-бавно дишане, премрежени очи. Когато траперът изпадна в пълен транс, той извлече всички тайни от него, преследвайки ги до последната, докато не остана нито едно скривалище.

* * *

Келхус вървеше сам със снегоходките си през смразени смърчове към най-близкия склон, издигащ се над хижата. Вятърът разносяше снежинки около тъмните дънери. Въздухът миришеше на зимна тишина.

Дуниайнът се бе променил през изминалите няколко седмици. Гората вече не представляваше вцепеняващата какофония отпреди. Собел беше земя на зимни елени, самури, бобри и белки. В недрата й дремеше кехлибар. Под небесата й лежеше оголен камък, а езерата й сребрееха от риба. Нищо повече. Нищо, достойно за възхита или страх.

Пред него снегът се спускаше от плитка урва. Келхус се загледа нагоре, търсейки пътека, от която висините да му се покорят най-

лесно. После се заизкачва.

Билото беше голо, с изключение на няколко ниски и голи глогове. В центъра му се издигаше древна стела — каменно копие, приведено на фона на далечния пейзаж. По четирите му страни бяха гравирани руни и малки фигурки. Онова, което неизменно привличаше Келхус към това място, не беше просто езикът на текста — ако се изключи диалектът, той не се различаваше по нищо от неговия собствен, — а *името* на автора му.

Надписът започваше така:

И аз, Анасуримбор Келмомас II, гледам от това място
и съзирам величието, съградено от собствената ми ръка...

... след което описваше велика битка между отдавна умрели крале. Според Люет тази земя някога била границата между две нации: куниюри и емнор, и двете изгубени преди хилядолетия в митични войни срещу нещо, което траперът наричаше „Не-бог“. Като повечето от историите на Люет, Келхус директно отхвърли приказките му за Апокалипсиса. Ала името Анасуримбор, гравирано в древния паметник, не можеше да бъде отхвърлено. Сега той разбираше, че светът е много по-стар от дуниайните. И ако кръвната му линия се простираше толкова назад, че да достигне този древен върховен крал, значи и той самият стигаше дотам.

Ала подобни мисли нямаха стойност за мисията му. Изучаването на Люет достигаше завършека си. Скоро щеше да се наложи да продължи на юг към Атритау, където траперът твърдеше, че е възможно да си осигури пътуване към Шимех.

От тази височина Келхус погледна на юг над зимните гори. Ишуал се намираще някъде зад гърба му, скрита сред ледените планини. Пред него се простираше пътешествие през свят, изпълнен с хора, оковани в произволни обичаи и безкрайното повторение на племенните си лъжи. Щеше да броди сред тях като *буден* сред спящи. Щеше да се приюти в хралупите на невежеството им и чрез истината да ги превърне в свои инструменти. Той бе дуниайн, един от подготвените, и щеше да овладее всички народи, всички обстоятелства. Щеше да предхожда.

Ала друг дуниайн го очакваше и той бе изучавал пустошта много по-дълго: Моенгхус.

Колко велика е силата ти, татко?

Обръщайки гръб на панорамата, Келхус забеляза нещо странно. От другата страна на стелата имаше следи в снега. Той ги огледа за момент, преди да реши да попита трапера за тях. Защото онзи, който ги бе оставил, ходеше на два крака, ала не беше човек.

* * *

— Изглеждат така — каза Келхус, докато чертаеше бързо с пръста си в снега.

Люет го гледаше сурово. На дуниайна му трябваше само бегъл поглед, за да види ужаса, който траперът се опитваше да прикрие. Някъде отзад кучетата лаеха и се въртяха в кръг на края на опънатите си кожени каиши.

— Къде? — попита Люет, впил поглед в странната следа.

— При стария куниюрски паметник. Движат се по допирателната на хижата, на северозапад.

Брадатото лице се извърна към него.

— И не знаеш какво представляват тези следи?

Значимостта на въпроса бе очевидна. *Ти си от Севера, а не знаеш какво е това?* Тогава Келхус разбра.

— Сранки.

Траперът погледна в далечината, а очите му блуждаеха сред заобикалящата ги стена от дървета. Монахът забеляза трептенето на стомаха му, ускореното туптене на сърцето му и литанията в ума му, твърде бърза, за да е въпрос: *Какво-да-правим-какво-да-правим...*

— Трябва да последваме следите — каза Келхус. — Да сме сигурни, че не се пресичат с твоите обичайни пътища. Ако се пресичат...

— Зимата е била сурова за тях — каза Люет. Имаше нужда да извлече някакъв смисъл от ужаса си. — Дошли са на юг за храна... Търсят храна. Да, храна.

— А ако не е така?

Траперът го погледна с диви очи.

— За сранките ние, човеците, сме различен вид прехрана. Ловуват ни, за да успокоят лудостта в сърцата си. — Той пристъпи сред кучетата си, разсеян от струпването им в краката си. — Тихо, шшш, тихо.

Тупаше ги по ребрата и притискаше главите им в снега, чешеше ги по муцуните. Ръцете му се разперваха широко без причина, за да разпръснат обичта му към всички поравно.

— Би ли ми донесъл намордниците, Келхус?

* * *

Следата стана сивкава и плитка, докато вървяха сред дърветата. Небето притъмня. Зимните вечери носеха странна тишина във вътрешността на гората — усещането, че скоро нещо по-значимо и от дневната светлина ще дойде до своя край. Бяха тичали дълго със снегоходките си и накрая спряха.

Намираха се под оголените клони на голям дъб.

— Трябва да се върнем — каза Келхус.

— Не можем да оставим кучетата.

Монахът гледа Люет в продължение на няколко издишвания. Въздухът бе твърд и студен. Наясно беше, че лесно може да разубеди трапера да се връща за каквото и да е. Независимо от това що за звяр преследваха, той знаеше за ловните им маршрути, а може би дори и за самата хижа. Ала следите в снега — празни белези — бяха твърде малко, за да ги използва. За момента за Келхус заплахата беше единствено страхът на трапера. Гората все още му принадлежеше.

Той се обърна и двамата заедно тръгнаха към хижата, тичайки с тромавата грация на снегоходките. Ала след малко Келхус спря другия мъж, като постави решително ръка на рамото му.

— Какво... — започна да пита траперът, ала звуците го прекъснаха.

Хор от приглушени писъци и вой разкъса тишината. Едно-единствено излайване успя да пониже какофонията, последвано от злокобна зимна тишина.

Люет застина като тъмните дървета край себе си.

— Защо, Келхус? — Гласът му хриптеше.

— Няма време за „защо“. Трябва да бягаме.

* * *

Келхус седеше в пепелявия здрач, загледан в розовите пръсти на зората, подаващи се през гъстите клони на тъмните борове. Люет още спеше.

Тичахме дълго, татко, но дали е достатъчно?

Видя нещо. Движение, което бързо изчезна в дълбините на гората.

— Люет.

Траперът се размърда.

— Какво? — попита той и се разкашля. — Още е тъмно.

Втора фигура. По-далеч отляво. Приближаваше се.

Келхус остана неподвижен, докато очите му изучаваха горския лабиринт.

— Те идват — каза той.

Люет се надигна от замръзналите си одеяла. Лицето му бе пепеляво. Удивен, той последва погледа на Келхус в обкръжаващия ги мрак.

— Не виждам нищо.

— Промъкват се.

Люет започна да трепери.

— Бягай — каза Келхус.

Траперът го изгледа втрещено.

— Да бягам? Сранките прегазват всичко, Келхус. Не можеш да бягаш от тях. Твърде са бързи!

— Зная — отвърна дуниайнът. — Аз ще остана тук. Ще ги забавя.

* * *

Люет просто го зяпна. Не можеше да мръдне. Дърветата сякаш бумтяха около него. Небето го дърпаше с празнотата си. После една

стрела прониза рамото му и той падна на колене, загледан в червения връх, подаващ се от гърдите му.

— *Ке-е-еллхуссс!* — изстена мъжът.

Ала Келхус го нямаше. Люет се претърколи в снега, за да го открие, и го видя да тича сред близките дървета с меч в ръка. Първият от сранките падна обезглавен и монахът продължи да се движи като бледо привидение сред виелицата. Още един умря, докато ножът му прорязваше безсмислено празния въздух. Другите се струпаха върху Келхус като кожени сенки.

— *Келхус!* — извика Люет, може би от болка, а може би в опит да ги примами към някой, който вече бездруго е мъртъв. *Бих умрял за теб.*

Ала сенките падаха върху снега, стискайки отрязаните си крайници, и сред дърветата прозвуча странен нечовешки вой. Още и още нападатели се свличаха на земята, докато накрая не остана само монахът.

На трапера му се стори, че чува лая на кучетата си някъде отдалеч.

* * *

Келхус го дърпаше. Пред изгряващото слънце се носеха снежинки, докато се влачеха сред гъсталака. Люет се гърчеше от агонията в рамото си, ала монахът не познаваше умора и го влачеше със скорост, с която той самият едва би могъл да се справи и без раната. Носеха се през преспи, около дървета, почти се търкаляха през дефилета и излазваха от тях. Монахът и ръцете му винаги бяха около него — тънка желязна скоба, която неизменно го изправяше на крака.

Все още му се струваше, че може да чуе кучетата.

Моите кучета...

Накрая се озова облеган на едно дърво. Беше като каменен стълб зад гърба му — нещо, върху което да умре. Едва различаваше Келхус, чиито брада и качулка бяха покрити с лед също като плетеницата оголени клони.

— *Люет* — повтаряше му монахът. — *Трябва да мислиш!*

Жестоки думи! Те го влачеха към яснота, хвърляха го към болката.

— Кучетата ми — изхлипа той. — Чувам... ги...

Сините очи не потвърдиха нищо.

— Идват още сранки — каза Келхус между накъсаното си дишане. — Трябва ни убежище. Място, където да се скрием.

Люет облегна глава назад, преглътна, за да отблъсне болката в гърлото си, и се опита да се осъзнае.

— В каква... в каква посока се движехме?

— На юг. Само на юг.

Траперът с мъка се отдръпна от дървото и хвана монаха за раменете. Обзеха го неконтролируеми тръпки. Изкашля се и се взря сред дърветата.

— Колко по-потока... — Той се помъчи да вдиша. — През колко потока м-минахме?

Усети горещия дъх на Келхус.

— Пет.

— 3-3-3-запад! — изхриптя той. Облегна се пак на дървото и погледна лицето на монаха, все така вкопчен в раменете му. Не изпитваше срам. Пред този мъж нямаше срам. — Т-трябва да вър-вървим на запад — продължи той, полагайки чело на устните на монаха. — Руини. Руини. На нечовеците. Много места, където да се скриеш. — Той изстена. Светът се завъртя. — Можеш д-да ги видиш наб-наблизо от-тук.

Люет усети как заснежената земя се удря в тялото му. Вцепенен, той се опита да се свие. През дърветата видя как фигурата на Келхус, изкривена от сълзите му, изчезва сред дърветата.

Изхлипа.

— Келхус? *Келху-ус!*

Какво става?

— *Не-е-е!* — изпищя траперът.

Високата фигура изчезна.

* * *

Склонът беше коварен. Келхус се изкачваше като сграбчваше корени и стъпваше внимателно, за да избегне дупките, скрити под снега. Иглолистните растения не му позволяваха да се движи свободно през наклонения терен. Ниски клони постоянно се закачаха за него. Около него бе паднал здрач, не много по-различен от зимното покривало.

Когато най-накрая се издигна над гората, монахът се намръщи към небето и изведнъж застина пред разкрилата се гледка. Покрита от сняг, земята се издигаше като гладните очертания на куче. Над най-близките склонове се извисяваха руините на порта и стена. Отвъд тях един мъртъв дъб с невероятни размери се протягаше към небето.

От тъмните облаци, носещи се над билото, заваля дъжд, който веднага замръзна върху палтото му.

Келхус бе удивен от могъщите камъни на портата. Немалко сред тях бяха с размера на дъба, който закриваха. На трегера бе гравирано издигнато нагоре лице — празни очи, търпеливи като небето. Той мина под него. Земята бе малко по-равна. Зад гърба му гората се стопи сред усилващия се дъжд. Ала звукът стана по-силен.

Дървото бе отдавна мъртво. Колосалните му корени бяха оголени от кората, а клоните му се протягаха във въздуха като разклоняващи се бивни. Оголено от всичко, вятърът и дъждът го заливаха с лекота.

Обърна се точно когато сранките изскочиха от храстите и се втурнаха с вой през снега.

* * *

Толкова чисто беше това място. Стрелите свистяха край него. Той хвана една във въздуха, за да я изучи. Топла, сякаш допреди малко притисната в кожа. После мечът му се озова в ръката и проблесна в пространството наоколо, обхващайки го като корона на дърво. Те дойдоха — тъмен порой, — ала той ги *предхождаше*, разположен в онзи едничък момент, който нямаше как да предвидят. Калиграфия от викове. Глухо стенание на изненадана плът. Пронизваше екстаза в нечовешките им лица, пристъпваше сред тях, за да спре туптенето на сърцата им.

Те не можеха да видят, че обстоятелството е свещено. Просто гладуваха. Той, от друга страна, беше един от подготвените — дуниайн — и всички събития му се подчиняваха.

Започнаха да намаляват и воят отслабна. За момент се струпаха около него — тесни рамене и гърди като на кучета, воняща кожа и огърлици от човешки зъби. Той стоеше търпеливо сред заплахата им. Безметежен.

Те избягаха.

Келхус се наведе над един, който още се гърчеше в краката му, и го вдигна за гърлото. Красивото лице се изкриви от ярост.

— *Куз'униришка дазу дака гуранкас...*

Създанието го заплю. Той го прикова към едно дърво с меча си. Отстъпи. Сранкът закрепя и се замята.

Какви са тези същества?

Зад гърба му изпръхтя кон, а после заудря с копито по снега и леда. Келхус измъкна меча си и се завъртя.

Конят и ездачът бяха просто сиви форми наред лапавицата. Монахът проследи с поглед бавното им приближаване, без да отстъпва, а рошавата му коса бе замръзнала в малки шипове, които тракаха на вятъра. Конят беше едър, може би осемнадесет длани, и черен. Ездачът му бе обвит в дълго сиво наметало, с пришити бледи форми — абстракции на лица. Носеше шлем без гребен, който скриваше лицето му. Могъщ глас изтътна на кунийорски:

— Виждам, че ти няма да бъдеш убит.

Келхус не продума. Бдеше. Звукът на дъжда наподобяваше сипещ се пясък.

Фигурата слезе от коня, но запази бдително разстояние. Огледа неподвижните тела, проснати наоколо.

— Невероятно — каза непознатият, а после го погледна. Келхус видя блясъка на очите му под забралото на шлема. — Ти трябва да си *име*.

— Анасуримбор Келхус — отвърна монахът.

Тишина. Стори му се, че долавя объркване, странно объркване.

— То говори езика — промърмори накрая мъжът. Пристъпи поблизо, взрян в Келхус. — Да — каза. — Да... Ти не ми се подиграваш. Виждам *неговата* кръв в лицето ти.

Келхус отново не продума.

— Имаш и търпението на Анасуримборите.

Дуниайнът го огледа, забелязвайки, че наметалото не е съставено от стилизирани картини, а от истински лица с разкривени от опъването и изравняването черти. Фигурата под него беше едра, тежко бронирана, и от начина, по който бе застанал, личеше, че мъжът не изпитва никакъв страх.

— Виждам, че си ученолюбив. Знанието е сила, а?

Този не беше като Люет. Не, никак даже.

Звукът на лапавицата, която все така влачеше мъртвите към студения сняг, не спираше.

— Не бива ли да се боиш от мен, смъртни, знаейки какво съм аз? Страхът също е сила. Силата да оцелееш. — Фигурата започна да го обикаля, пристъпвайки внимателно между крайниците на сранките. — Това отличава твоя вид от моя. Страхът. Дращецият със зъби и нокти импулс да оцелеете. За нас животът винаги е... решение. За вас... Е, нека кажем просто, че той решава.

Най-накрая Келхус заговори:

— Тогава решението изглежда е твое.

Фигурата спря.

— Ах, подигравка — каза странникът със съжаление. — Още нещо, което споделяме.

Провокацията на Келхус бе умишлена, ала не му донесе много... или поне така изглеждаше в началото. Странникът внезапно наведе скритото си лице, поклати глава напред-назад и замърмори:

— То ме *примамва!* Смъртният *ме примамва...* Това ми напомня, напомня ми... — Той започна да бърника по наметалото си и накрая сграбчи едно безформено лице. — На този! Ох, нетърпелив... каква радост беше само! Да, помня... — Той вдигна поглед към Келхус и изсъска. — Помня!

И дуниайнът осъзна първите принципи на тази среща. *Нечовек. Още един от митовете на Люет е истина.*

Създанието извади широкия си меч с тържествена преднамереност. Той проблесна за миг в мрака, сякаш отразяваше някакво чуждоземно слънце. Ала нечовекът се обърна към един от мъртвите сранки и го обърна по гръб с плоската част на острието. Бялата кожа започваше да потъмнява.

— Този сранк тук — ти не би могъл да произнесеш името му — беше нашият *елджу*... нашата „книга“, както би казал на твоя език. Много предано животно. Много ще ми липсва... поне за известно време. — Той огледа другите мъртъвци. — Гадни и свирепи създания всъщност. — Вдигна поглед обратно към Келхус. — Но пък много... запомнящи се.

Откритие. Келхус реши да проучи.

— Толкова намалели. Станали сте толкова жалки — каза той.

— Ти ме съжаляваш? Едно *псе* смее да ме съжалява? — Нечовекът се изсмя грубо. — Анасуримборът ме съжалява! И така трябва... Ка'кунурои соук ки'елджу, соук хус'джила. — Той се изплю, после посочи с меча си към обкръжаващите ги мъртви. — Тези... тези сранки сега са наши деца. Но *преди*! Преди вие бяхте децата ни. Сърцето ни беше изтръгнато, така че ние се грижехме за вашите. Спътници на „великите“ норсирайски крале.

Нечовекът пристъпи крачка напред.

— Ала вече не — продължи той. — Докато епохите отмираха, някои от нас изпитаха нужда от нещо повече от вашите детински дразги, които да си спомнят. Някои от нас се нуждаеха от по-изящна бруталност, отколкото вашите воители можеха да постигнат. Великото проклятие на вида ни... знаеш ли го? Но разбира се, че го знаеш! Кой роб пропуска да се наслаждава на деградацията на господаря си?

Вятърът развя посивялото наметало около него. Той направи още една крачка.

— Но ето, че се оправдавам като човек. Загубата е изписана в самата земя. Ние сме просто най-драматичното напомняне.

Нечовекът вдигна върха на меча си към Келхус, който беше застанал в бойна стойка, а собственото му извито острие се издигаше над главата му.

Отново тишина, този път смъртоносна.

— Аз съм воин на много епохи, Анасуримбор... *епохи*. Потапял съм *нимила* си в хиляди сърца. Яздил съм срещу и *в името на* Не-бога във великите войни, които създадоха тази пустош. Атакувал съм склоновете на великия Голготерат, гледал съм как сърцата на върховни крале се разбиват от ярост.

— Тогава защо сега вдигаш оръжие срещу сам човек? — попита Келхус.

Смях. Свободната ръка посочи мъртвите сранки.

— Оскъдни подаяния, съгласен съм, но все пак ще бъдеш *запомнящ се*.

Келхус удари пръв, ала острието му отскочи от бронята под наметалото на нечовека. Той приклегна и отблъсна *могъщия* контраудар, след което подсече краката на създанието изотдолу. Противникът му падна назад, но успя безпроблемно да се претърколи обратно на краката си. От скритото зад шлем лице се разнесе смях.

— Колко запомнящо се! — извика той и се хвърли върху монаха.

И Келхус осъзна, че отстъпва. Посипа се дъжд от мощни удари, които го принуждаваха да прави крачки назад, встрани от мъртвото дърво. Съревнованието между дуниайнска стомана и нечовешки *нимил* звънтеше сред брулените от вятъра висини. Ала Келхус усещаше момента... макар и да беше много, много по-тесен, отколкото при сранките.

Той се покачи върху този мъничък миг и неземното острие започна да пада все по-далеч и по-далеч от целта си, да заорава все повече в празното пространство. После мечът на Келхус заудря тъмната фигура, пронизвайки и драскайки по бронята, разкъсвайки мрачното наметало. Но не можеше да пролее кръвта ѝ.

— Какво си ти? — извика яростно нечовекът.

Помежду им имаше едно малко пространство, но бродовете бяха безкрайни...

Келхус отвори откритата брадичка на нечовека. Черна като нощта, кръвта се заизлива по гърдите му. Втори удар запрати невъобразимото острие далеч сред снега и леда.

Когато дуниайнът скочи, нечовекът се препъна назад и падна. Върхът на меча на Келхус се промуши пред пролуката на шлема и го накара да застине.

В смразяващия дъжд монахът дишаше тежко, загледан в падналата фигура. Минаха няколко мига. Сега можеше да започне разпитът.

— Ще отговориш на въпросите ми — инструктира го той с глас, лишен от емоции.

Нечовекът се изсмя мрачно.

— Но *ти*, Анасуримбор, си въпросът.

И тогава последва *думата*. Дума, която по някакъв начин стисна и изви разума му, когато я чу.

Свиреп пламък. Като цветче, издухано от длан, Келхус отхвърча назад. Претърколи се в снега и, вкочанен, се помъчи да се изправи на крака. Вцепенен от болка, видя как нечовекът се издигна, сякаш дърпан от стоманени жици. Около него се оформи сфера от бледа водниста светлина. Леденият дъжд съскаше и се изпаряваше, щом се докоснеше до нея. Зад гърба на дуниайна се издигаше огромното дърво.

Магия? Но как е възможно?

Келхус се затича, бягайки над мъртвите структури, начупващи снежната покривка. Подхлъзваше се по леда и се пързалияше към далечния хребет, препъваше се през злобните клони на дърветата. Успя да си възвърне равновесието и се отскубна от растителността. Нещо като гръмотевица разтърси въздуха и сред смърчовете зад него избухнаха чудовищни, ослепителни огньове. Горещината го обля и той се затича още по-бързо, докато склонът не се превърна в каскада, а тъмната гора — в неразпознаваем хаос.

— АНАСУРИМБОР! — извика неземеен глас, пронизващ зимната тишина. — ТИЧАЙ, АНАСУРИМБОР! — изтътна той. — АЗ ЩЕ ЗАПОМНЯ.

Смях, като буря, и гората зад него бе погълната от още свирепи светлини. Те начупиха заобикалящия го мрак и Келхус видя собствената си бягаща сянка, която се носеше пред него.

Студеният въздух раздираше дробовете му, ала той тичаше... много по-бързо, отколкото го бяха накарали сранките.

Магия? Нима това е сред уроците, които трябва да науча, татко?

Спусна се студена нощ. Някъде в мрака виеха вълци. Шимех, сякаш казваха те, е твърде далеч.

ПЪРВА ЧАСТ МАГЪОСНИКЪТ

ПЪРВА ГЛАВА КАРИТУЗАЛ

*Има три, само три вида хора по света:
циници, фанатици и схоластици на Завета.*

Онтилас, „За
глупостта на човеците“

Авторът често е отбелязвал, че в генезиса на великите събития хората обикновено не разполагат дори с намек за това до какво водят действията им. Този проблем обаче не е, както може да се предположи, резултат от слепотата им за последствията от тези действия. Вместо това произлиза от налудничавия начин, по който ужасното се превръща в тривиално, когато целите на един човек се пресекат с целите на друг. Схоластиците от Алените кули имат стара поговорка: „Когато един човек преследва заек, той намира заек. Ала когато мнозина преследват заек, намират дракон.“ В преследването на съперничаещи си човешки интереси, резултатът винаги е неизвестен и твърде често ужасяващ.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

ЗИМАТА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, КАРИТУЗАЛ

Всички шпиони се вманиачават в информаторите си. Това беше игра, която играеха в миговете преди да заспят или дори по време на

неловките паузи посред разговор. Шпионинът поглеждаше информатора си, както сега Акамиан наблюдаваше Гешруни, и се питаше: „Колко ли знае той?“. Както много таверни, разположени близо до покрайнините на Червея, огромния бедняшки квартал на Каритузал, „Свещеният прокажен“ бе едновременно луксозна и разорена. Подът бе покрит с керамика, която си съперничеше с онази в дворците на палатин-губернаторите, ала стените бяха изградени от боядисани тухли, а таванът беше толкова нисък, че хората трябваше да се привеждат под медните лампи, които бяха автентични имитации, както се хвалеше собственикът пред Акамиан веднъж, на онези, намиращи се в Храма на Ексориета. Мястото винаги бе претъпкано, изпълнено с мрачни и понякога опасни мъже, ала виното и хашишът бяха точно толкова скъпи, колкото бе нужно, за да попречат на онези, които нямат пари да се изкъпят, да общуват с онези, които имат.

Преди да дойде в „Свещеният прокажен“, Акамиан никога не беше харесвал аиноните — особено онези от Каритузал. Като повечето хора в Трите морета, той ги смяташе за суетни и женствени: твърде много масло в брадите, твърде влюбени в иронията и козметиката, твърде безразборни в сексуалните си навици. Ала тази преценка се промени след безкрайните часове, прекарани в чакане на пристигането на Гешруни. Изискаността на характера и вкуса, които характеризираха само висшите касти на други нации, бе осъзнал той, сред тези хора бяха поголовни, като треска, която поразяваше дори най-низшите работници и роби. Винаги бе смятал Велики Аинон за нация от развратници и дребнави конспиратори; никога не си беше представял, че това ги превръща в нация от сродни души.

Може би именно затова не разпозна веднага опасността, когато Гешруни каза:

— Познавам те.

Тъмен дори на светлината на лампите, мъжът свали ръцете си, които бяха скръстени пред бялата му копринена жилетка, и се наведе напред. Фигурата му беше внушителна, лицето му имаше ястребовите черти на войник, а брадата под нея бе надиплена в нещо, което изглеждаше като черни кожени ленти. Дебелите му ръце имаха толкова тъмен тен, че човек можеше да види, но не и да разчете съвсем линиите на аинонските пиктограми, спускащи се от раменете до китките му.

Акамиан се опита да се ухили приветливо.

— Ти и жените ми — каза той, обръщайки поредната купа вино.

Ахна и премлясна. Гешруни беше — или поне Акамиан смяташе така — прост човек, чиито думи и коловозите на мисълта му бяха малко и дълбоки. Повечето воители бяха такива, особено когато бяха и роби.

Ала в това му твърдение нямаше нищо просто.

Гешруни го гледаше бдително, а подозрението в очите му бе обкръжено от лека почуда. Поклати глава отвратено.

— Трябваше да кажа, че знам кой си.

Мъжът се облегна назад и го загледа преценяващо по начин, толкова нетипичен за войник, че кожата на Акамиан изтръпна от уплаха. Шумната таверна се отдръпна и се превърна в рамка от сенчести фигури и лъчи златиста светлина.

— Тогава го напиши — отвърна той, сякаш отегчен. — И ми го дай, когато съм трезвен.

Погледна встрани, както правят хората, на които им е досадно, и забеляза, че изходът от таверната е свободен.

— Зная, че нямаш жени.

— Не думай. И как се е случило това?

Акамиан бързо погледна зад гърба си и видя как една курва се смее, докато притиска блестящ сребърен енсоларю към потните си гърди. Вулгарната тълпа около нея изрева:

— *Едно!*

— Много е добра в това, знаеш ли. Използва мед.

Гешруни не се разсея.

— На тези като теб не им е позволено да имат жени.

— На тези като мен, а? И какви са тези като мен? — Още един поглед към изхода.

— Ти си магьосник. Схоластик.

Акамиан се засмя, осъзнавайки, че моментното колебание го е издало. Но имаше достатъчен мотив да продължи пантомимата. Най-малкото така щеше да си купи още няколко мига. Време, в което да оцелее.

— В името на шибания Късен пророк, приятелю — извика той, поглеждайки отново към изхода. — Кълна се, че мога да измервам

обвиненията ти с купи. В какво ме обвини миналата нощ? Че съм копеле?

Насред смеещи се гласове се разнесе вик:

— *Две!*

Фактът, че Гешруни се намръщи, не му говореше много — всяко изражение на войника изглеждаше някаква версия на намръщване, особено усмивката му. Ръката, която се стрелна напред, обаче, за да сграбчи китката на Акамиан, му каза всичко необходимо.

Обречен съм. Те знаят.

Малко неща бяха по-ужасяващи от „тях“, особено в Каритузал. „Те“ бяха Алените кули — най-могъщата школа в Трите морета и задкулисните господари на Велики Аинон. Гешруни беше капитан на джаврехите — воините-роби на Алените кули, — именно поради което Акамиан го беше ухажвал последните няколко седмици. Това правят шпионите — омайват робите на съперниците си.

Гешруни се загледа яростно в очите му и изви ръката му с дланта нагоре.

— Има начин да потвърдим подозрението си — каза той тихо.

— *Три!* — изтътна гласът сред тухлите и полирания махагон.

Акамиан примига от болка, не само заради здравата хватка на мъжа, но и защото знаеше за какъв „начин“ говори той. *Не така.*

— Гешруни, моля те. Пиян си, приятелю. Коя школа би рискувала гнева на Алените кули?

Войникът сви рамене.

— Мисунсаите може би. Или Имперския саик. Кишауримите. Прокълнатият ви вид е толкова многоброен. Но ако трябва да се обзаложа, бих казал *Завета*. Бих казал, че си схоластик на *Завета*.

Хитър роб! От колко ли дълго знаеше?

Невъзможните думи чакаха на видно място в ума на Акамиан; думи, които можеха да заслепят очите и да изгорят плътта. *Не ми оставя избор.* Щеше да се вдигне врява. Мъжете щяха да викат, да сграбчат мечовете си, но от пътя му щяха само да се разбягват. Аиноните се бояха от магия повече от всеки народ сред Трите морета.

Нямам избор.

Но Гешруни вече беше бръкнал под бродираната си жилетка. Юмрукът му се сви под плата. Той се намръщи като ухилен чакал.

— Аз съм схоластик на Завета — прошепна бързо Акамиан. После добави: — Шпионин.

Опасни думи. Но имаше ли избор?

Гешруни го изгледа за един бездиханен миг, а после бавно взе хораето в шепата си и пусна китката на магьосника.

Последва странна тишина, прекъсвана само от дрънченето на сребърни енсоларю върху дърво. Последва дивашки смях и нечий грубоват глас извика:

— Губиш, курво!

Ала Акамиан знаеше, че не е така. По някакъв начин тази нощ бе спечелил, при това по начина, по който курвите винаги печелеха — без да разбере как.

В крайна сметка шпионите не се различаваха много от курви. А магьосниците още по-малко.

Въпреки че като дете бе мечтал да стане магьосник, възможността да бъде шпионин никога не беше минавала през ума на Друсас Акамиан. „Шпионин“ просто не фигурираше в речника на децата, отгледани в рибарските селца на Нрон. За него Трите морета имаха само две измерения: имаше места близо и далеч, а също и хора високо и ниско. Той слушаше старите продавачки на риба да разказват историите си, докато заедно с другите деца помагаше в беленето на стриди, и бързо научи, че се числи към низшите, а могъщите хора живеят надалеч. Мистериозни имена едно след друго излизаха от старите устни — шриахът на Хилядата храма, жестоките езичници от Киан, всепобеждаващите скилвенди, сплетническите магьосници от Алените кули и така нататък — имена, които описваха измеренията на света му, изпълваха го с ужасяващо величие, превръщаха го в арена на невъзможно трагични и героични дела. Заспиваше, чувствайки се много малък.

Човек би очаквал, че да стане шпионин би добавило ново измерение към простичкия свят на едно дете, ала се случи точно обратното. Разбира се, докато възмъжаваше, светът на Акамиан стана много по-сложен. Научи, че има неща свещени и нечестиви, че боговете и Външността притежават собствени измерения, а не са просто хора много нависоко, в места много надалеко. Също така научи, че има моменти близки и древни, че „много отдавна“ не е като друго място, а някакъв странен вид призрак, който обитава всяко място.

Но когато човек станеше шпионин, светът имаше странния навик да се свива до едно-единствено измерение. Високопоставени хора, дори императори и крале, изглеждаха също толкова долни и жалки, колкото и най-простия рибар. Далечни нации, като тези на Конрия, Велики Аион, Се Тидон или Киан, вече не бяха екзотични или магични, а също толкова мърляви и изхабени от времето, колкото и рибарското селище в Нрон. Свещени неща като Бивника, Хилядата храма или дори Късния пророк ставаха просто версии на нечестиви работи като фанимите, кишауримите или магьосническите школи, сякаш думите „свещено“ и „нечестиво“ бяха лесно заменими като местата около масата за залагания. А скорошното се превръщаше просто в по-безвкусно повторение на древното.

В качеството си на схоластик и шпионин, Акамиан бе прекосил нашир и дълж Трите морета, беше видял много от нещата, които някога караха стомаха му да потрепва в свръхестествена уплаха, и знаеше, че детските истории винаги са по-хубави. Откак бе открит като един от малцината като момче и отведен в Атиерзус, за да го обучат в школата на Завета, той бе образовал принцове, беше обиждал върховни учители и беше вбесявал шриалски свещеници. И сега беше сигурен, че знанието и пътешествията изгърбушват света от чудесата му и че когато оголиш мистериите, измеренията му само се сричат, вместо да разцъфтят. Разбира се, сега за него светът представляваше много по-сложно място, отколкото бе в детството му, но същевременно беше и доста по-прост. Хората навсякъде се домогваха до още и още, сякаш титли като „крал“, „шриах“ или „върховен учител“ бяха просто маски, носени от едно и също гладно животно. Струваше му се, че алчността е единственото измерение на света.

Акамиан беше магьосник и шпионин на средна възраст — вече и двете го изморяваха. И въпреки че не искаше да го признае, сърцето го болеше. Както старите продавачки на риба биха казали, беше извлякъл твърде много празни мрежи.

Удивен и объркан, той остави Гешруни в „Свещеният прокажен“ и забърза към дома си — ако можеше да го нарече така — през сенчестите улици на Червея. Разпрострян от северните брегове на река Сают до известните Сармантски порти, кварталът представляваше лабиринт от порутени сгради, бардаци и храмове на обеднели култове. Името му бе правилно избрано, или поне Акамиан винаги бе смятал

така. Влажен и с тесни алеи, Червеят наистина приличаше на нещо, извадено изпод някой камък.

Имайки предвид мисията му, Акамиан нямаше причина да е учуден, дори напротив. След лудешкия момент Гешруни му каза тайни — могъщи тайни. Оказваше се, че той не е щастлив роб. Мразеше алените магове с ярост, която бе почти плашеща, когато се разкри.

— Не се сприятелих с теб заради златото ти — каза му капитанът на джаврехите. — За какво ми е? Да си откупя свободата от господарите? Алените кули не пускат нищо ценно. Не, сприятелих се с теб, защото знаех, че ще си ми полезен.

— Полезен? Но как?

— Отмъщение. Искам да унизя Алените кули.

— Значи си знаел... През цялото време си знаел, че не съм търговец.

Подигравателен смях.

— Разбира се. Твърде лесно се разделяше със своите енсоларю. Ако поседиш с търговец и с просяк, винаги просякът ще ти купи пиене първи.

Що за шпионин си ти изобщо?

Акамиан се намръщи при тези думи, най-вече на собствената си прозрачност. Ала колкото и да го тревожеше проникателността на Гешруни, степента, в която не го беше преценил правилно, директно го ужасяваше. Човекът бе воин и роб — колко по-сигурна формула бе нужна, за да се гарантира глупост? Но Акамиан подозираше, че робите имат добра причина да прикриват интелекта си. Един мъдър роб вероятно бе ценен, като робите-мислители в старата Ценейска империя. Хитрият роб обаче бе опасен и трябваше да се елиминира.

И все пак тази мисъл не го успокояваше много. *Ако може да ме излъже така лесно...*

Акамиан бе измъкнал голяма тайна от потайността на Каритузал и Алените кули — може би най-голямата от много години. Ала не на способностите си, в които през годините рядко бе имал повод да се съмнява, трябваше да благодари, а само на некомпетентността си. В резултат бе научил две тайни — едната може би достатъчно ужасяваща в общата съдба на Трите морета; а другата — ужасяваща в рамките на собствения му живот.

Вече не съм човекът, който бях някога, осъзна той.

Историята на Гешруни бе притеснителна, дори само с това, че демонстрираше способността на Алените кули да пази тайни. Школата, беше му казал той, е във война, при това вече повече от десет години. Акамиан не се впечатли... в началото. Магьосническите школи, като всички велики фракции, постоянно воюваха чрез шпиони, убийци, търговски санкции и делегации на възмутени посланици. Ала тази война бе много по-значима от всеки подобен конфликт, увери го Гешруни.

— Преди десет години — каза той — нашият върховен учител, Сашеока, беше убит.

— Сашеока? — Акамиан нямаше склонност към задаването на глупави въпроси, но идеята, че върховен учител на Алените кули може да бъде убит, му се струваше абсурдна. Как бе възможно подобно нещо? — Убит?

— В най-вътрешното светилище на самите Кули.

С други думи наред най-страховитата система от защиты в Трите морета. Заветът не само никога не би опитал подобно нещо, но и нямаше начин да го постигне, дори с бляскавите абстракции на Гносиса. Кой беше способен на това?

— От кого? — запита Акамиан останал почти без дъх.

Очите на Гешруни проблеснаха весело под светлината на лампите.

— От езичниците — отвърна той. — Кишауримите.

Акамиан изпита едновременно удивление и благодарност при това разкритие. Кишауримите — единствената езическа школа. Това поне даваше рационално обяснение на убийството на Сашеока.

Из Трите морета имаше поговорка: „Само малцината виждат малцината.“ Магията беше яростна. Да я изговориш, означаваше да порежеш света като с нож. Ала само малцината — магьосниците — можеха да видят това осакатяване и само те можеха да видят кръвта по ръцете на насилника — „белега“, както го наричаха. Единствено малцината се разпознаваха взаимно и виждаха престъпленията си. И когато се срещнеха, се познаваха толкова сигурно, както обикновените хора разпознаваха престъпниците по липсата им на нос.

С кишауримите беше различно. Никой не знаеше защо или как, но те можеха да творят чудеса не по-малко величествени и разрушителни от всяка друга магия, без да раняват света или да носят

белега на своето престъпление. Само веднъж Акамиан бе виждал кишауримска магия, или както те я наричаха — псюке. Беше една нощ преди много години. В далечния Шимех. С помощта на Гносиса, магията на Древния север, той унищожи облечените си в жълти роби нападатели, но докато се криеше зад защитите си, му се струваше, че вижда проблясъци на беззвучни мълнии. Без гръмотевица. Без следа.

Само малцината виждат малцината, но никой — или поне никой схоластик — не можеше да различи кишауримите или деянията им от обикновените хора и обикновения свят. И именно това, заключи Акамиан, им бе позволило да убият Сашеока. Алените кули притежаваха защити срещу магьосници и разчитаха на роби-войници като Гешруни срещу мъже с хорае, но нямаха с какво да се защитят от магьосници, неразличими от простите хора, или от магия, неразличима от божия свят. Гешруни му каза, че сега из коридорите на Алените кули тичат свободно хрътки, тренирани да надушват шафрана и къната, с които кишауримите боядисват робите си.

Но защо? Какво би могло да накара езичниците да започнат открита война срещу Алените кули? Колкото и странна да беше метафизиката им, те нямаха шанс да спечелят подобен конфликт. Алените кули просто бяха твърде могъщи.

Когато Акамиан попита Гешруни за това, войникът-роб само сви рамене.

— Измина цяло десетилетие, а те още нямат представа.

Това поне носеше някаква дребна утеха. Невежата се радваше най-много на невежеството на другите.

Друсас Акамиан навлезе навътре в Червея към мизерната сграда, където бе наел стая, все така по-изплашен от себе си, отколкото от бъдещето си.

* * *

Гешруни се намръщи, докато се препъваше на излизане от таверната. Успя да си възвърне равновесието, когато се озова напред прашната улица.

— Готово — измърмори той, а после се изкикоти по начин, който не смееше да покаже пред други. Погледна нагоре към тесния процеп

от небето, показващ се през тухлените стени и разпокъсани чергила. Виждаше съвсем малко звезди.

Внезапно предателството му го порази с това колко жалко е всъщност. Бе казал единствената истинска тайна, която знаеше, на врага на своите господари. Сега не му оставаше нищо. Нито една измяна, която да успокои омразата в сърцето му.

А тя беше жестока. Повече от всичко друго, Гешруни беше горд човек. И такъв като него да се роди роб, за да бъде подритван от капризите на слабоволеви женствени мъже... От магьосници! Беше сигурен, че в друг живот би бил завоевател. Би покорявал враг след враг с мощта си. Но в този прокълнат живот всичко, което можеше да прави, бе да се спотаява с други женчовци и да клюкарства.

Къде беше отмъщението в клюките?

Вече беше изминал няколко несигурни крачки надолу по улицата, преди да осъзнае, че някой го следи. Възможността господарите му да са разкрили дребното му предателство го осени за момент, но не вярваше да е така. Червеят беше пълен с вълци, отчаяни мъже, които следваха жертва след жертва в търсене на онези, достатъчно пияни, за да бъдат ограбени спокойно. Гешруни дори бе убил един преди няколко години: някакъв беден глупак, който рискуваше с убийства, вместо да се продаде, както безименният баща на самия Гешруни, в робство. Продължи да върви, наострайки сетивата си доколкото му позволяваше виното, а пиянските му мисли прехвърляха една след друга кървави алтернативи. Това ще бъде добра нощ, помисли си той, за убийство.

Чак когато мина под надвисналата фасада на храма, който каритузалците наричаха Устата на Червея, Гешруни започна да се тревожи. Хората често биваха преследвани в бедняшкия квартал, но рядко се случваше някой да ги следва *извън* него. Над скупчилите се наоколо покриви можеха дори да се различат най-високите Кули, яркочервени под звездното небе. Кой би посмял да го последва толкова надалеч? Освен...

Той се завъртя рязко и видя плешив пълен мъж, облечен, въпреки жегата, в натруфено копринено палто, което може би съчетаваше много цветове, но в тъмнината изглеждаше синьо и черно.

— Ти си един от глупаците, които се въртяха около курвата — каза Гешруни, опитвайки се да отърси объркването от алкохола.

— Да — отвърна мъжът, а увисналата му шия сякаш се ухили, заедно с устните му. — Тя беше много... примамлива. Но ако трябва да съм честен, беше ми много по-интересно онова, което разказа на схоластика на Завета.

Гешруни примижа в пиянско удивление. *Значи знаят.*

Опасността винаги го отрезвяваше. Той инстинктивно бръкна в джоба си, склочи пръсти около своето хорае. Яростно го хвърли срещу схоластика...

Или срещу онзи, когото мислеше за ален схоластик. Странникът хвана дрънкулката във въздуха, сякаш му е била подхвърлена дружески. Огледа я за момент, същински сараф, изучаващ със съмнение оловна монета. После вдигна поглед и отново се усмихна, мигайки с големите си кравешки очи.

— Ценен дар — каза той. — Благодаря ти, но се боя, че това не е много честна размяна за онова, което искам.

Не е магьосник! Гешруни бе виждал как хорае докосва един магьосник веднъж, както и последвалите пламъци, разтапянето на плът и кост. Но тогава какъв беше този?

— Кой си ти? — попита Гешруни.

— Нищо, което би могъл да разбереш, робе.

Джаврехският капитан се усмихна. *Може би е просто глупак.* Опасна пиянска любезност се промъкна в изражението му. Той пристъпи към мъжа и постави здравата си десница на покритото му с подплънки рамо. Подушваше жасмин. Телешките очи се вдигнаха към него.

— Олеле — прошепна странникът. — Ти си смел глупак, а?

Защо не се страхува? Спомняйки си лекотата, с която мъжът бе хванал неговото хорае, Гешруни внезапно се почувства невероятно уязвим. Но беше решен да не се отказва.

— Кой си ти? — изръмжа той. — Откога ме следиш?

— *Да те следя?* — дебелакът почти се изкикоти. — Подобна самонадеяност не подхожда на роби.

Значи следи Акамиан? Как така? Гешруни беше офицер, свикнал да респектира мъжете със заплашителната интимност на сблъсъка лице в лице. Но не и този човек. Мек или не, той беше напълно спокоен, капитанът усещаше ясно това. И ако не беше неразреденото вино, сигурно щеше да се ужаси.

Той впи пръстите си в рамото на дебелия мъж.

— Зададох ти въпрос, глупако — изсъска през стиснати зъби. — Или ще ми отговориш, или ще изцапам праха с вътрешностите ти. — Той извади ножа си със свободната ръка. — Кой си ти?

Необезпокоен, дебелакът внезапно се ухили свирепо.

— Малко неща са по-смуцаващи от роб, който отказва да признае мястото си.

Вцепенен, Гешруни погледна към безчувствената си ръка и видя как ножът му пада в прахта. Бе чул само шумоленето на ръкава на непознатия.

— На колене, робе — каза дебелият мъж.

— Какво каза?

Шамарът го ужили и в очите му избиха сълзи.

— Казах *на колене!*

Последва нов шамар, достатъчно силен, за да разклати зъбите му. Гешруни се препъна няколко крачки назад и вдигна тромаво ръка. Как беше възможно?

— Каква задача само стои пред нас — каза тъжно странникът като го последва, — след като дори робите им са толкова горделиви.

Гешруни панически затърси с длан дръжката на меча си.

Дебелият мъж спря, а очите му се стрелнаха към ножницата.

— Изтегли го — каза той, а гласът му звучеше невъзможно студен... нечовешки.

Гешруни замръзна, ококорил очи, прикован от силуета, който се извисяваше над него.

— Казах да го изтеглиш!

Той се поколеба.

Следващият шамар го събори на колене.

— Какво си ти? — извика Гешруни през разкървавени устни.

Докато сянката на дебелия мъж го поглъщаше, той видя как кръглото лице сякаш се разхлаби, а после се стегна здраво, като просешка длан около медник. *Магия! Но как? Той държи хорае...*

— Нещо невъзможно древно — каза меко абоминацията. — Невъобразимо красиво.

* * *

Един отдавна умрял мъж гледаше през множеството очи на схоластиците на Завета: Сесуата, великият противник на Не-бога и основател на последната Гностическа школа... тяхната школа. През деня той беше блед, несигурен като детски спомен, но нощем ги обладаваше и трагедията на живота му тероризираше сънищата им.

Димни сънища. Сънища, извадени от ножницата.

Акамиан гледаше как Анасуримбор Келмомас, последния върховен крал на куниюрите, пада под чука на блеещ сранкски главатар. Въпреки че магьосникът извика, той знаеше със странното полусъзнание, принадлежащо на сънищата, че най-великият крал на анасуримборската династия вече е мъртъв... че всъщност е умрял преди повече от две хиляди години. И нещо повече, даваше си сметка, че не той надава воя, а много по-велик човек. Сесуата.

Думите закипяха на устните му. Сранкският главатар се замята в изпепеляващ огън, свлече се в купчина дрипи и прах. Още сранки преваляха върха на хълма и също умряха, повалени от неземните светлини, призовани от песента му. В далечината забеляза дракон, като бронзова фигура на фона на залязващото слънце, увиснал над полето, покрито с воюващи сранки и човеци, и си помисли: *Последният анасуримборски крал умря. Куниюри е изгубен.*

С името на своя крал на уста, високите рицари на Трис се втурнаха около него, прескачайки сранките, които бе изпепелил, за да се спуснат като полудели върху масите отвъд тях. Заедно с един рицар, когото не познаваше, Акамиан извлачи Анасуримбор Келмомас наред истеричните викове на васалите и роднините му, наред миризмата на кръв, вътрешности и овъглена плът. На една малка поляна той притегли разбитото тяло на краля в скута си.

Сините очи на Келмомас, обикновено толкова студени, сега го умоляваха.

— Остави ме — изхриптя сивобрадият мъж.

— Не — отвърна Акамиан. — Ако ти умреш, Келмомас, всичко е изгубено.

Върховният крал се усмихна въпреки разбитите си устни.

— Виждаш ли слънцето? Виждаш ли го как пламти, Сесуата?

— Слънцето залязва — отговори Акамиан.

— Да! Да... Мракът на Не-бога не е всепоглъщащ. Боговете все още ни виждат, скъпи приятелю. Те са далеч, но аз чувам галоп им

през небесата. Чувам ги как ме викат.

— Не можеш да умреш, Келмомас! Не бива да умираш!

Върховният крал поклати глава и го усмири с нежен поглед.

— Те ме викат. Казват ми, че моят край не е краят на света. Това време, казват те, е *твое*. Твое, Сесуата.

— Не — прошепна Акамиан.

— Слънцето! Виждаш ли слънцето? Чувстваш ли го върху бузата си? В простите неща са скрити такива откровения! Виждам! Виждам толкова ясно какъв горчив и упорит глупак съм бил... И към теб, към теб най-много от всички съм бил несправедлив. Можеш ли да простиш на стареца? Можеш ли да простиш на глупавия старец?

— Няма нищо за прощаване, Келмомас. Ти изгуби много, страда много.

— Синът ми... Мислиш ли, че той ще е там, Сесуата? Мислиш ли, че ще ме посрещне като свой баща?

— Да... Като свой баща и свой крал.

— Казвал ли съм ти — поде Келмомас, а гласът му пресекваше от безсмислена гордост, — че синът ми веднъж се промъкна до най-дълбоките бездни на Голготерат?

— Да — усмихна се Акамиан през сълзи. — Много пъти, стари приятелю.

— Толкова ми липсва, Сесуата! Така силно копнея да бъдем отново заедно.

Старият крал плака известно време. После очите му се разшириха.

— Виждам го толкова ясно. Взел е слънцето за свой жребец и язди сред нас. Виждам го! Галопира през сърцата на моя народ и ги разбужда към нов живот и ярост!

— Шшш... Пази силите си, кралю мой. Лечителите идват.

— Той казва... казва толкова хубави неща, за да ме утеши. Казва, че един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор *ще се върне...*

Старецът се разтресе в гърч, а по устните му изби слюнка.

— В края на света.

Ярките очи на Анасуримбор Келмомас II, Белия повелител на Трис, върховен крал на Куниюри, помръкнаха. И заедно с тях

вечерното слънце избледня, потапяйки облечената в бронз слава на норсираите в сумрак.

— Нашият крал! — извика Акамиан на покрусените мъже около себе си. — Нашият крал е мъртъв!

Ала го заобикаляше само мракът. Около него не стоеше никой, а в скута му не лежеше мъртъв крал. Само потни одеяла и бучащата празнота на мястото на шумотевицата на войната. Стаята му. Лежеше сам в мизерната си стая.

Акамиан обгърна раменете си с длани. Още един сън, изваден от ножницата.

Заслони лице с дланите си и плака известно време за отдавна мъртвия куниюрски крал, а после и за други, по-несигурни неща.

В далечината му се стори, че чува вой. Куче или човек.

* * *

Гешруни усещаше, че го влачат през вонящи улички. Видя разбити стени, които се издигаха към нощното небе. Крайниците му се мятаха по собствена воля; пръстите му се опитваха да стиснат мазните тухли. През бълбукащата кръв усещаше миризмата на реката.

Лицето ми...

— Какво повече? — опита се да извика, но говоренето бе трудно без устни. *Казах ти всичко!*

Звукът на ботуши, пляскащи във воднистата кал. Кикот някъде над него.

— Ако окото на врага ти те обижда, робе, го избождаш, нали?

— 'оля... 'илост. 'оля те... 'ило-о-о-ост.

— Милост? — изсмя се нещото. — Милостта е лукс за безделниците, глупако. Заветът има много очи, така че ни чака много избождане.

* * *

Къде е лицето ми?

Безтегловност, после плясъкът на студена, безмилостна вода.

Акамиан се събуди в предутринната светлина, а главата му бучеше от спомена за алкохола и кошмарните сънища. Още видения от Апокалипсиса.

Кашляйки, той се килна от сламеника до единствения прозорец на стаята. Избута лакирания капак настрана с треперещи пръсти. Хладен въздух. Сива светлина. Дворците и храмовете на Каритузал се простираха сред гъсталак от по-ниски сгради. Гъста мъгла покриваше река Сают и се извиваше през проходите и улиците на долния град като вода в канал. Самотни и малки като нокти, Алените кули се издигаха над призрачния пейзаж, щръкнали като мъртви колони от бели пясъчни дюни.

Гърлото го болеше. Примигна, за да прогони сълзите от очите си. Нямахше огън. Нито хор от вопли. Всичко бе неподвижно. Дори Кулите излъчваха бездиханно и монументално спокойствие.

Този свят, помисли си Акамиан, не бива да умира.

Обърна гръб на гледката и отиде до единствената маса в стаята, където се свлече в стола или онова, което минаваше за такъв — приличаше на нещо, изровено от потопен кораб. Напои перото си и разви малък свитък върху разпръснатите пергаменти по масата. После написа:

Бродовете на Тиванрае. Същото.

Изгарянето на Библиотеката на Сауглиш. Различно.

Видях своето лице вместо С в огледалото.

Любопитно несъответствие. Какво ли значеше? За момент се спря върху киселото безсмислие на въпроса. После си спомни събуждането си посред нощ. След кратка пауза добави:

Смъртта и пророчеството на Анасуримбор Келмомас.

Същото.

Ала същото ли беше? В детайлите си да, ала в съня се усещаше някаква тревожна неотложност... достатъчно силна, за да го събуди.

Като задраска „същото“, той написа:

Различно. По-силно.

Докато чакаше мастилото да засъхне, прегледа предишните си записки, следвайки ги до края на свитъка. Лавина от видения и страсти следваха всяка от тях, превръщайки нямото мастило в откъслечни думи. Тела, носещи се из бързеите на буйна река. Любовник, чиито кървави стонове бликаха през стиснати зъби. Огън, обвит като игрива танцьорка около каменни кули.

Притисна палец и показалец към очите си. Защо бе толкова вманиачен в тези записки? Други хора, много по-велики от него, бяха полудели в опита си да дешифрират побърканата последователност и промените в сънищата на Сесуата. Знаеше достатъчно, за да разбира, че никога няма да открие отговор. Тогава дали това не беше някаква перверзна игра? Като онази, която майка му играеше, щом баща му се върнеше пиян от лодките, със заяждания и упреци, настоявайки за *причина*, когато такава нямаше, потрерпервайки всеки път, когато той вдигнеше ръка, крещейки, когато последваше неизбежният удар.

Защо да се заяждаш и упрекваш, когато преживяването на живота на Сесуата бе достатъчно изтезание?

Нещо студено пропълзя по гръдната му кост и сграбчи сърцето му. Старият тремор разтърси ръцете му и свитъкът се затвори, въпреки че мастилото още не беше изсъхнало. *Стига...* Той притисна длани една към друга, но треперенето просто се изкачи по ръцете и раменете му. *Стига!* Воят на сранкските рогове се разнесе през прозореца. Той се сви под тътена на драконови криле. Цялото му тяло се тресеше върху стола.

— Стига!

Няколко мига трябваше да се бори за въздух. Чу далечното дрънчене на ковашки чук, граченето на врани по покривите.

Това ли си искал, Сесуата? Така ли се очаква да бъде?

Но както и с толкова много други въпроси, които си задаваше, той знаеше отговора и на този.

Сесуата преживял Не-бога и Апокалипсиса, но знаел, че конфликтът не е приключил. Скилвендите се завърнали в степите си,

сранките се пръснали, за да воюват помежду си за останките от един разбит свят, ала Голготерат останал непокътнат. От черните му кули слугите на Не-бога и Консулта все още бдели, с търпение, което засенчвало упорството на човеците. Търпение, което никой цикъл епични песни или предупреждения в скрижали не можели да надмогнат. Мاستилото може и да е безсмъртно, но значението не е. Сесуата знаел, че с изминаването на всяко следващо поколение вратът на паметта му ще бъде прекършван — дори Апокалипсисът щял да бъде забравен. Така че той не напуснал своите последователи, а *влязъл* в тях. Като пресъздал нещастния си живот в сънищата им, той превърнал наследството си в неспирен призив за битка.

Предопределен съм да страдам, помисли си Акамиан.

Насилвайки се да се изправи срещу предстоящия ден, магьосникът намасли косата си и избърса мръсотията от бялата бродерия на синята си туника. Застанал на прозореца, той успокои стомаха си със сирене и клисав хляб, докато гледаше как слънчевата светлина изгаря мъглата от черния гръб на река Сают. После подготви Напевите на Призива и информира висшестоящите в Атиерзус, цитаделата на школата на Завета, за всичко, което му бе казал Гешруни предната нощ.

Относителната им липса на интерес не го изненада. Тайната война между Алените кули и кишауримите в крайна сметка не ги засягаше. Ала призивът да се прибере у дома го свари неподготвен. Когато попита защо, му казаха единствено, че са замесени Хилядата храма — друга фракция, друга война, която не ги засягаше.

Докато събираше притежанията си, той си помисли: *Поредната безсмислена мисия.*

Как можеше да не е циничен?

В Трите морета всички велики фракции враждуваха с конкретни врагове с конкретни цели, докато Заветът воюваше с враг, когото никой не виждаше, заради цел, в която никой не вярваше. Това превръщаше схоластиците на Завета в изгнаници, не само защото бяха магьосници, но и защото ги смятаха за глупаци. Разбира се владетелите на Трите морета, Кетий и норсираите знаеха за Консулта и заплахата на Втория Апокалипсис — как можеше да не знаят след вековете предупреждения от опяващи посланици на Завета? — ала не вярваха в тях.

След векове на битки, Консултът просто бе изчезнал. Стопил се беше в нищото. Никой не знаеше защо или как, въпреки че съществуваха безкрайни догадки. Дали бяха унищожени от непознати сили? Или се бяха изтребили сами? Или просто бяха намерили начин да избягат от очите на Завета? Три века бяха изминали откак школата за последен път се бе срещала с Консулта. За тези три века те водеха война без враг.

Схоластиците на Завета обикаляха Трите морета в търсене на противник, когото не можеха да открият и в когото никой не вярваше. Колкото и да им завиждаха заради познанието им за Гносиса, магията на Древния север, всички им се подиграваха, смятаха ги за шарлатани в дворовете на всички велики фракции. И все пак Сесуата ги посещаваше всяка нощ. И всяка сутрин те се будеха от ужаса с една мисъл: *Консултът е сред нас.*

Имало ли е време, зачуди се Акамиан, когато той не е носел този ужас със себе си? Онази яма в стомаха му, сякаш катастрофата зависеше от нещо, което е забравил? Разнасяше се като бездиханен шепот: *Трябва да сториш нещо...* Но никой в Завета не знаеше какво е това нещо и докато не научеха, всичките им действия бяха безсмислени като игра на шут.

Пращаха ги в Каритузал, за да прелъстяват високопоставени роби като Гешруни. Или в Хилядата храма, за да правят кой знае какво.

Хилядата храма. Какво можеше да иска Заветът от тях? Каквото и да беше, то означаваше да изоставят Гешруни — първият им истински информатор в Алените кули от едно поколение насам. Колкото повече мислеше над това Акамиан, толкова по-невероятно му се струваше.

Може би тази мисля ще бъде различна.

Мисълта за Гешруни внезапно го изнерви. Макар и да беше продажен, той бе рискувал много повече от живота си, за да даде на Завета огромна тайна. Освен това беше интелигентен и изпълнен с омраза — идеалният информатор. Не биваше да го губят.

Акамиан извади мастилото и един пергамент и се приведе над масата, за да напише едно бързо съобщение:

Трябва да напусна. Но знай, че услугите ти не са забравени и че си открил приятели, които споделят целите ти. Не говори с никого и ще се погрижим да бъдеш в безопасност.

А.

Акамиан се разплати с белязания от едра шарка наемодател за стаята си, а после тръгна по улиците. Намери Чики, сирачето, което използваше да му изпълнява поръчки, заспало в една близка алея. Момчето лежеше свито в един конопен чувал зад купчина отпадъци. Ако се изключеше родилния белег с формата на нар, който загрозяваше лицето му, той бе много красив, с маслинена кожа, гладка като на делфин въпреки мръсотията, а чертите му бяха изтънчени като на палатинска щерка. Акамиан потрепери при мисълта какво прави момчето, за да печели пари извън техните мизерни взаимоотношения. Седмица по-рано един пияница с полуразмазана аристократична боя по лицето, който се чешеше по чатала, го попита дали е виждал неговото сладко „нарче“.

Акамиан разбуди спящото дете с палеца на пантофа си. Момчето почти скочи на крака.

— Спомняш ли си какво съм те учил, Чики?

Момчето го изгледа със засрамената бдителност на току-що събуден човек.

— Да, господарю. Аз съм твоят куриер.

— И какво правят куриерите?

— Доставят съобщения, господарю. Тайни съобщения.

— Добре — каза Акамиан и подаде сгънатия пергамент на момчето. — Искам да занесеш това на мъж на име Гешруни. Запомни го: *Гешруни*. Не можеш да го пропуснеш. Той е капитан на джавремите и посещава често „Свещеният прокажен“. Знаеш ли къде да намериш таверната?

— Да, господарю.

Акамиан извади сребърен енсоларю от портмонето си и не можа да не се усмихне на сацисаното изражение на момчето. Чики грабна монетата от дланта му сякаш беше капан. Поради някаква причина досегът с малката ръка накара магьосника да изпита меланхолия.

ВТОРА ГЛАВА АТИЕРЗУС

Пиша, за да ви информирам, че при последното ми посещение нансурският император съвсем без провокация ме нарече публично „глупак“. Вас това, без съмнение, не успява да ви трогне. Подобни събития са станали обичай. Консултът сега е по-неуловим отвсякога. Чуваме ги само в тайните на другите. Мяркаме ги само през очите на онези, които отричат самото им съществуване. Защо да не ни наричат глупаци? Колкото по-надълбоко се притаява Консултът сред великите фракции, толкова по-налудничави стават предупрежденията ни в ушите им. Ние сме, както проклетите нансури биха казали, „ловец в гъсталака“ — човек, който потъпква всяка надежда да улови пляката си със самия акт на ловуването си.

Анонимен схоластик
на Завета, писмо до
Атиерзус

КЪСНАТА ЗИМА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Призован обратно у дома, помисли си Акамиан, леко наранен от иронията на тази дума, „дом“. Почти не можеше да си представи други места на този свят — със сигурност Голготерат, може би и Алените кули, — които да са по-безсърдечни от Атиерзус.

Дребен и самотен в центъра на залата за аудиенции, той се помъчи да запази самообладание. Членовете на Кворума, управляващия съвет на школата на Завета, стояха на малки групички,

разпръснати сред сенките, и го гледаха. Знаеше какво виждат — набит мъж, облечен в проста кафява пътна риза, с късо подрязана брада, по която бе плъзнало сребро. Излъчваше силното усещане за човек, прекарал години на пътя: широк разкрач, загрубяла и загоряла от слънцето кожа като на работник от долните касти. Изобщо не приличаше на магьосник. Но пък за един шпионин това беше важно.

Раздразнен от погледите им, Акамиан потисна желанието си да попита дали не искат, като всеки съвестен робовладелец, да прегледат и зъбите му.

Най-накрая у дома.

Цитаделата на школата на Завета беше негов дом и винаги щеше да бъде, ала мястото го караше да се чувства нищожен по необясними начини. Не бе само могъщата архитектура: Атиерзус бе построена в стила на Древния север, чиито архитекти не познаваха куполи и арки. Вътрешните ѝ коридори представляваха гори от дебели колони, а таваните ѝ се криеха в сенки и дим. Стилизирани изображения покриваха всеки стълб, което осигуряваше твърде много детайли на блестящите мангали или поне така се струваше на Акамиан. С всяко потрепване на светлината сякаш самата земя се променяше.

Накрая един от Кворума се обърна към него:

— Хилядата храма повече не могат да бъдат игнорирани, Акамиан, не и откак Майтанет взе престола и се обяви за шриах.

Както винаги не друг, а Наутцера нарушаваше тишината. Последният човек, когото магьосникът искаше да чуе да говори, неизменно бе първи.

— Чух само слухове — отвърна той с премерен тон, който използваше винаги, когато се обръщаше към него.

— Повярвай ми — каза кисело другият магьосник, — слуховете изобщо не могат да го опишат.

— Но колко дълго ще оцелее? — Това беше естествен въпрос. Мнозина шриахи се бяха опитали да насочат Хилядата храма в желана от тях посока само за да открият, че като всеки голям кораб, и те отказват да помръднат.

— О, той оцелява — отвърна Наутцера. — Всъщност процъфтява. *Всички* култове са отишли при него в Сумна. *Всички* целунаха коляното му. И при това без политическите маневри, задължителни при подобно прехвърляне на власт. Без жалки бойкоти.

Без дори един въздържал се. — Той замълча, за да даде на Акамиан време да оцени значимостта на казаното. — Той е задвижил нещо... — могъщият магьосник облиза устни, сякаш следващата дума се дърпаше като опасно куче на каишката си, — нещо *ново*. И не просто сред Хилядата храма.

— Но със сигурност и преди сме виждали такива като него — предположи Акамиан. — Фанатици, които протягат изкупление в едната ръка, за да отклонят вниманието от камшика в другата. Рано или късно, всички обаче го виждат.

— Не. „Такива“ като него не сме виждали преди. Никой не се е движил толкова бързо, нито толкова хитро. Майтанет не е просто ентузиаст. През първите три седмици от встъпването му в длъжност бяха разкрити два заговора за отравянето му — и ето го интересният момент — *от самия Майтанет*. Цели седем агенти на императора са били екзекутирани в Сумна. Този човек е не просто проникателен. Той е нещо много повече.

Акамиан кимна и присви очи. Сега разбираше спешността на повикването. Повече от всичко друго могъщите ненавиждат промяната. Великите фракции бяха подготвили място на Хилядата храма и техния шриах. Ала този Майтанет, както биха казали нроните, се бе изпикал в уискито. И по-тревожно от всичко останало, беше го сторил интелигентно.

— Ще има *Свещена война*, Акамиан.

Вцепенен, магьосникът огледа тъмните силуети на останалите членове на Кворума в търсене на потвърждение.

— Шегуваш се, нали?

Наутцера излезе от сенките и се спря чак когато се озова достатъчно близо, за да се извиси над него. Акамиан потисна стремежа си да отстъпи назад. Древният магьосник винаги бе притежавал смущаващо излъчване: заплашително заради височината му и все пак жалко заради преклонната му възраст. Кожата му сякаш обиждаше коприните, които го обгръщаха.

— Уверявам те, това не е шега.

— Срещу кого тогава? Фанимите?

В цялата им история, Трите морета бяха станали свидетели само на две Свещени войни, и двете насочени срещу школите, вместо срещу езичниците. Последната, така наречените Схоластични войни, се бе

оказала катастрофална и за двете страни. Самият Атиерзус бе обсаден в продължение на седем години.

— Не знаем. За момента Майтанет е обявил единствено, че ще има Свещена война. Не е благоволил да посочи целта ѝ. Както казах, той е демонично хитър.

— Значи се боите от нова Схоластична война.

Акамиан едва успяваше да повярва, че води този разговор. Възможността за нова Схоластична война *трябваше* да го ужасява, но вместо това сърцето му подскачаше от възбуда. Дотам ли се бе стигнало? Толкова много ли се беше изморил от безплодната мисия на Завета, та да приветства перспективата за война срещу инритите като някаква изкривена форма на облекчение?

— Точно от това се боим. Свещениците на Култовете отново ни отхвърлят открито, обявяват ни за нечисти.

Нечисти. „Хрониката на Бивника“, за която Хилядата храма смятаха, че представлява самите думи на Бог, ги беше определила като такива — онези малцина, които имаха познанията и вроденото умение да боравят с магия. „Отрежете им езиците“, казваха светите думи, „защото светотатството им е абоминация като никоя друга...“ Бащата на Акамиан — който, като мнозина от нроните, ненавиждаше тиранията на Атиерзус над Нрон — бе набил тези думи в главата му. Вярата можеше и да умира, но чувствата, свързани с нея, оставаха завинаги.

— Но аз не съм чул нищо за това.

Старецът се наведе напред. Боядисаната му брада бе подрязана в прави линии като тази на Акамиан, но за разлика от неговата, беше внимателно сплетена в модата на Източен Кетиай. Той изведнъж откри какво несъответствие има между старото лице и тъмната коса.

— Няма и как да си чул, нали, Акамиан? Все пак беше във Велики Аинон. Кой свещеник би осъдил магията в нация, управлявана от Алените кули?

Акамиан изгледа ядно стария магьосник.

— Но това можеше да се очаква, нали? — Внезапно той откри, че цялата идея е абсурдна. *Такива неща се случват на други хора в други епохи.* — Казваш, че този Майтанет е хитър. Какъв по-добър начин да подсигури властта си от това да насърчи омразата към хората, прокълнати от Бивника?

— Прав си, разбира се. — Наутцера имаше невероятно вбесяващия навик да си присвоява чуждите възражения. — Ала има и много по-тревожна причина да вярваме, че ще обяви войната срещу нас, а не срещу фанимите...

— И каква е тази причина?

— Защото, Акамиан — каза нечий друг глас, — няма начин Свещена война срещу фанимите да успее.

Магьосникът се взря в мрака между колоните. Това беше Симас, чиято снежнобяла брада бе разцепена от крива усмивка. Носеше сиво наметало над синята си роба. Дори на външен вид беше като вода срещу огъня на Наутцера.

— Как мина пътуването ти? — попита Симас.

— Сънищата бяха особено зле — отвърна Акамиан, леко объркан от контраста между суровите предположения и небрежната учтивост. Във време, което сега изглеждаше друг живот, Симас бе неговият учител — онзи, който погребва невинността на сина на нронския рибар в побърканите разкрития на Завета. От години не бяха говорили лице в лице — Акамиан отсъстваше за дълги периоди от време, — но откритото му поведение и способността да говори без отклоненията на джнан не се бяха променили. — Какво искаш да кажеш, Симас? Защо да не може да успее една Свещена война срещу фанимите?

— Заради кишауримите.

Отново кишауримите.

— Боя се, че не следвам мисълта ти, стари учителю. Със сигурност за инритите би било *по-лесно* да водят война срещу Киан — нация, която има само една школа, ако кишауримите изобщо могат да се нарекат така, вместо срещу всички школи в Трите морета.

Симас кимна.

— На пръв поглед може би е така. Но помисли, Акамиан. Смятаме, че в самите Хиляда храма има около четири или пет хиляди хорае, което значи, че те могат да пратят поне толкова мъже, недосегаеми за всяка магия, която сме способни да приложим срещу тях. Прибави към това и инритските благородници, които също имат дрънкулки, и Майтанет разполага с армия от може би десет хиляди воители, които ще са неуязвими за нас във всяко отношение.

В Трите морета хорае беше жизненоважна променлива в алгебрата на войната. Малцината бяха богове в толкова много

отношения спрямо обикновените маси. Само хорае пречеха на школите да покорят напълно останалите фракции.

— Със сигурност — съгласи се Акамиан. — Но Майтанет може да изпрати тези мъже и срещу кишауримите. Колкото и различни да са от нас, те изглежда споделят поне нашата уязвимост.

— Може ли наистина?

— А защо не?

— Защото между тези мъже и кишауримите ще е изправена цялата въоръжена мощ на Киан. Кишауримите не са школа, стари приятелю. Те не са отделени като нас от вярата и хората на своята нация. Докато Свещената война се мъчи да надмогне езическите големци на Киан, кишауримите ще ги засипят с огън и жупел. — Симас наведе брадичка, сякаш за да допре брадата си към гърдите. — Виждаш ли?

Акамиан виждаше ясно. Беше сънувал една такава битка преди — бродовете на Тиванрае, където армиите на древната Аксерсия бяха изгорели в огньовете на Консулта. При самата мисъл за трагичната битка пред очите му проблеснаха образи — мъже-сенки, които се гърчат във водата, погълнати от извисяващи се пламъци... Колцина бяха паднали в тези бродове?

— Като Тиванрае — прошепна той.

— Като Тиванрае — отвърна Симас, а гласът му бе едновременно мрачен и мек. Всички бяха споделяли този кошмар. Схластиците на Завета споделяха всеки кошмар.

По време на разговора Нутцера ги бе гледал с присвити очи. Също като пророк на Бивника, осъдителността му бе ясно доловима — но докато пророците виждаха грешници, той виждаше глупаци.

— А както казах аз — отбеляза старецът, — този Майтанет е проникателен, притежава остър интелект. Със сигурност няма да обяви Свещена война срещу фанимите.

Акамиан изгледа другия магьосник с празен поглед. По-ранната му възбуда беше изчезнала, заменена от студен и мокър страх. Нова Схластична война... Мисълта за Тиванрае му бе показала ужасяващите измерения на подобна перспектива.

— Затова ли ме върнахте от Велики Аинон? За да се подготвя за Свещената война на този нов шриах?

— Не — отвърна решително Наутцера. — Само ти казахме за причините, поради които се *боим*, че Майтанет може да обърне войната срещу нас. В крайна сметка не знаем какво планира.

— Така е — добави Симас. — Ако сравним школите и фанимите, вторите без съмнение са по-голямата заплаха за Хилядата храма. Шимех е изгубен в ръцете на езичниците от векове, а империята е крехка сянка на онова, което беше някога, докато Киан се превърна в най-могъщата сила в Трите морета. Не. За шриаха ще бъде много по-рационално да обяви фанимите за цел на своята Свещена война...

— Но — прекъсна го Наутцера — всички знаем, че вярата не другарува със здравия разум. Разликата между рационално и ирационално няма голямо значение, когато става дума за Хилядата храма.

— Працате ме в Сумна, за да разкрия истинските намерения на Майтанет — каза Акамиан.

Жестока усмивка разцепи боядисаната брада на Наутцера.

— Да.

— Но каква работа мога да свърша? От години не съм бил там. Вече нямам връзки.

Това беше истина или лъжа, в зависимост от това какво се разбираше под „връзки“. В Сумна той познаваше една жена... Езменет. Но това беше отдавна.

А го имаше и... Акамиан замръзна при мисълта. Възможно ли беше да знаят?

— Но това не е истина — отвърна Наутцера. — Всъщност *Симас* ни информира за онзи твой ученик, който... — той се спря, все едно търсеше дума, която да използва за нещо твърде ужасно в учтив разговор — се е отказал.

Симас? Той погледна към стария си учител. *Защо си им казал?*

Акамиан заговори предпазливо:

— Имаш предвид Инрау.

— Да — отвърна Наутцера. — И както научавам, този Инрау е станал... — отново поглед към Симас — *шриалски свещеник*.

Тонът му бе натезжал от неодобрение. *Твой ученик, Акамиан. Твое предателство.*

— Както винаги си твърде суров, Наутцера. Инрау бе прокълнат: роден с усета на малцината, но с усещанията на свещеник. Нашите

методи щяха да го убият.

— Ах, да... *усещания* — отвърна старото лице. — Но кажи ни, ясно, ако ти е възможно, своята преценка за този бивш ученик. Прекосил ли е границата, или Заветът може да си го върне?

— Дали може да бъде превърнат в шпионин? Това ли ме питаш?

Инрау — шпионин? Очевидно Симас бе смекчил предателството си като не им беше казал нищо за Инрау.

— Мислех, че е очевидно — отвърна старият магьосник.

Акамиан замълча, погледна към Симас, чието лице бе станало обезкуражаващо сериозно.

— Отговори, Ака — каза учителят му.

— Не — каза накрая Акамиан, обръщайки се отново към Наутцера. Внезапно почувства сърцето си издялано от камък. — Не. Инрау е роден от далечната страна на границата. Няма да се върне.

Студено веселие — толкова горчиво на това старо лице.

— О, Акамиан, но той *все пак* ще се върне.

Акамиан знаеше за какво настояват: магиите и предателството, което биха наложили. Някога той беше близък с Инрау, бе обещал да го защити. Бяха... близки.

— Не — отвърна той. — Отказвам. Духът на Инрау е крехък. Той няма здравината да направи онова, което искате. Трябва ни някой друг.

— Няма никой друг.

— Независимо от това — отвърна магьосникът, едва сега започнал да осъзнава последствията от безразсъдството си. — Отказвам.

— Отказваш? — изплю думата Наутцера. — Защото този свещеник е слаб? Акамиан, трябва да потушиш майката в себе си...

— Думите му са продиктувани от преданост, Наутцера — прекъсна го Симас. — Не бъркай двете.

— Преданост? — извика старият магьосник. — Но това е *коренът* на проблема, Симас! Това, което споделяме, е невъобразимо за другите хора. Ние викаме като един насън. С подобна връзка — като менгеме! — как може предаността към друг да бъде нещо различно от предателство?

— Предателство? — възкликна Акамиан с ясното съзнание, че трябва да продължи внимателно. Подобни думи бяха като бъчви с вино: веднъж отворени, нещата само се разваляха. — Грещиш... и

дватамата грешите. Отказвам именно заради предаността си към Завета. Инрау е твърде крехък. Рисуваме да отчуждим Хилядата...

— Толкова слаба лъжа — изръмжа Наутцера. После се изсмя, сякаш осъзнал, че е трябвало да очаква това непокорство от самото начало. — Школите *шпионират*, Акамиан. Ние *поначало* сме отчуждени от всички. Но ти знаеш това. — Старият магьосник се обърна с гръб към него, за да сгрее пръстите си на един мангал. Оранжева светлина озари високата му фигура, отпечатвайки тесните му форми на фона на колосалната стена. — Кажете ми, Акамиан, ако този Майтанет и заплахата от Свещена война срещу школите е дело на нашия — да го кажа по-меко — неуловим противник, няма ли деликатният живот на Инрау или, като стана дума, мизерната репутация на Завета да си струват риска?

— Ако, Наутцера — отвърна Акамиан неопределено. — Тогава със сигурност.

— Ах, да. Бях забравил, че се числиш сред скептиците. Какво казвате вие? Че преследваме *призраци*. — Той задържа думата в устата си, сякаш представляваше подозрителна храна. — Предполагам, тогава, че *вероятността* да ставаме свидетели на първите признаци за завръщането на Не-бога, не тежи толкова, колкото *сигурността*, която представлява животът на един отстъпник — че да търкулнеш зарчето на апокалипсиса си струва пулса на един глупак.

Да, точно това изпитваше. Но как можеше да го признае?

— Готов съм да бъда санкциониран — опита се да каже с равен тон. Но гласът му! Стегнат. Ранен. — Аз не съм крехък.

Наутцера се загледа в лицето му.

— Скептици — изсумтя той. — Всички правите една и съща грешка. Бъркате ни с другите школи. Но няма ние се стремим към власт? Мотаем ли се около дворците, поставяме ли защити и душим ли чуждите магии като кучета? Хленчим ли в ушите на императори и крале? В отсъствието на Консулта ти бъркаш действията ни с онези, чиято единствена цел е да добият власт и детинското удовлетворение от нея. Бъркаш ни с курвите.

Възможно ли беше? Не. Беше го обмислял много пъти. За разлика от другите, онези като Наутцера, той можеше да различи своята епоха от онази, която сънуваше нощ след нощ. Виждаше разликата. Заветът не просто стоеше между две различни времена —

той бе разположен между сънищата и истинския живот. Когато скептиците, онези, които смятаха, че Консултът е изоставил Трите морета, погледнеха към Завета, те виждаха не школа, опорочена от светски амбиции, а точно обратното: школа, която изобщо не живееше в този свят. „Заветът“, който в крайна сметка беше завет на самата история, не изискваше от тях да водят мъртва война или да почитат отдавна умрял магьосник, тласнат към лудост от ужасите на Апокалипсиса, а да се *учат* — да живеят *от* миналото, а не *в* него.

— За философия ли ще спориш с мен, Наутцера? — попита Акамиан, отвърщайки на свирепия му поглед. — Преди те мислех за твърде суров, но сега си просто твърде глупав.

Старият магьосник примигна удивено.

Симас бързо се намеси:

— Разбирам нежеланието ти, стари приятелю. И аз имам съмнения, както добре знаеш. — Той погледна многозначително към Наутцера, който продължаваше да зяпа невярващо Акамиан.

— В скептицизма има *сила* — продължи Симас. — Онези, които вярват без мисъл, обикновено първи загиват в опасни времена. Но времената *са* опасни, Акамиан. Повече, отколкото от много, много години насам. Може би достатъчно опасни, за да погледнем скептично и на скептицизма си.

Акамиан се обърна към него, доловил нещо в гласа му.

Погледът на Симас потрепери. Невидима борба помрачи лицето му. После той продължи:

— Забелязал си колко интензивни са станали Сънищата. Виждам го в погледа ти. Всички напоследък сме ококорили очи... Нещо...

Той се спря, разфокусира поглед, сякаш броеше ударите на собственото си сърце. Акамиан усети, че се изнервя. Никога не беше виждал Симас такъв. Нерешителен. Дори изплашен.

— Запитай се следното, Акамиан — каза накрая. — Ако нашият противник, Консултът, иска да заграби властта в Трите морета, кой инструмент би бил по-подходящ от *Хилядата храма*? Къде по-добре могат да се скрият от нас и същевременно да владеят невероятна сила? И нима има по-добър начин да унищожат Завета и последния спомен за Апокалипсиса от това да обявят Свещена война срещу малцината? Представи си как човеците воюват с Не-бога без защитата и напътствията ни.

Без Сесуата.

Акамиан гледа дълго време стария си учител. Съмненията му сигурно бяха очевидни за всички наоколо. Въпреки това образите от сънищата се върнаха в ума му — поток дребни ужаси. Заточението на Сесуата в Даглиаш. Разпъването на кръст. Блясъкът на слънчева светлина по бронзовите гвоздеи, забити в китките му. Устните на Мекеритриг, рецитиращи Напевите на Агонията. Письците му... Неговите? Но именно това беше проблемът: тези спомени *не бяха* негови! Те принадлежаха на друг, на Сесуата, чието страдание трябваше да бъде изживявано, ако се надявах да продължат напред.

И все пак Симас го гледаше така странно, с очи, изпълнени с любопитството на собствената му нерешителност. Нещо *наистина* се беше променило. Сънищата ставаха все по-силни. Неумолими. Толкова интензивни, че всяка загуба на концентрация водеше до отмиване на настоящето, до потапяне в някоя минала травма, във времена толкова ужасяващи, че ръцете на човек се разтреперваха, а устата му се оформяше в безмълвни викове. *Шансът* подобен ужас да се върне — струваше ли си той да пожертва Инрау, своята обич? Момчето, което толкова бе облекчило измореното му сърце. Кое го бе научило да се наслаждава на въздуха, който вдишва... Проклятие. Заветът беше проклятие! Отхвърлени от Бога. Отхвърлени дори от настоящето. Имаха само дращещия и задавящ страх, че бъдещето би могло да наподобява миналото.

— Симас... — започна той, но се сепна. Искаше да се съгласи, ала самият факт, че Наутцера стоеше до него, го накара да замълчи. *Толкова ли жалък съм станал?*

Времената наистина бяха бурни. Нов шриах, инритите — пламнали от подновената си вяра, възможността за повторно съживяване на Схолостичните войни, внезапното насилие на Сънищата...

Аз живея в тези времена. Всичко това се случва сега.

Струваше му се невъзможно.

— Разбираш нуждата също толкова дълбоко, колкото всички останали тук — каза тихо Симас. — И залогът. Инрау бе един от нас за известно време. Може би е възможно да бъде убеден, да разбере... без Напевите.

— Освен това — добави Наутцера, — ако ти откажеш да идеш, просто ще ни принудиш да пратим някой — как да го кажа? — по-малко сантиментален.

* * *

Акамиан стоеше сам на парапета на укреплението. Дори тук, върху кулите, надзираващи пролива, се чувстваше потиснат от архитектурата на Атиерзус, смален от гигантските ѝ стени. Морето не предлагаше голяма утеха.

Събитията се случваха толкова бързо, сякаш беше сграбчен от гигантски ръце, намачкан между дланите, а после хвърлен в друга посока. Различна, но винаги същата. Друсас Акамиан бе извървял много пътища из Трите морета, беше изтъркал много сандали и никога, нито веднъж не беше даже мяркал онова, което се предполагаше да търси. Отсъствие — все същото отсъствие.

Разпитът продължи. Изглежда беше задължително всяка аудиенция с Кворума да бъде удължена, натоварена с ритуали и нетърпима сериозност. Може би тя бе подходяща за Завета, предполагаше Акамиан, предвид естеството на войната — ако опипването в тъмното можеше да се нарече така.

Дори след като капитулира и се съгласи да вербува Инрау, независимо от средствата, използвани за целта, Наутцера намери за нужно да го порицае за колебанията му.

— Как можеш да забравиш, Акамиан? — попита настоятелно старият магьосник с изражение едновременно кисело и умоляващо. — Старите имена още бдят от кулите на Голготерат. И накъде гледат? На Север? Северът е пустош, Акамиан. Сранки и руини. Не. Те гледат на юг — към нас! — и кроят заговори с търпение, което зашеметява разума. Само Заветът споделя това търпение. Само Заветът помни.

— Може би Заветът помни твърде много — отговори Акамиан.

Ала сега си мислеше само: *Дали не съм забравил?*

Схоластиците на Завета никога не можеха да забравят какво се е случило — свирепите сънища на Сесуата се грижеха за това. Но цивилизацията на Трите морета беше настояща. Хилядата храма, Алените кули, всички велики фракции враждуваха безкрайно. Насред

подобен лабиринт значението на миналото лесно можеше да се забрави. Колкото по-многобройни бяха непосредствените тревоги на настоящето, толкова по-трудно ставаше да се видят начините, по които миналото влияе на бъдещето.

Дали тревогите му за Инрау — ученик, който му беше като син — не го бяха накарали да забрави това?

Акамиан разбираше изцяло геометрията на света на Наутцера. Някога и той бе живял в него. За стария магьосник нямаше настояще, само връвата на злокобното минало и заплахата от съответстващо бъдеще. За Наутцера настоящето се бе превърнало в една точка — опасна граница, на която балансираха историята и съдбата. Обикновена формалност.

И защо не? Страданието от старите войни бе отвъд всякакво описание. Почти всички велики градове на Древния север бяха паднали пред Не-бога и неговия Консулт. Великата библиотека на Сауглиш беше разграбена. Трис, свещената Майка на градовете, бе опустошен. Кулата на Миклай — съборена. Даглиаш, Келмеол... Цели народи бяха изстребени.

За Наутцера Майтанет бе важен не заради титлата щриях, а защото можеше да е част от този свят без настояще, този свят, чието единствено описание бе трагедията на миналото. Защото можеше да се окаже автор на Втория Апокалипсис.

Свещена война срещу школите? Щрияхът да е агент на Консулта?

Как можеше да не се ужасява от тези мисли?

Въпреки топлия ветрец Акамиан потрепери. Под него морето бушуваше сред пролива. Тъмните вълни воюваха една с друга, сблъскваха се с неземна сила, сякаш самите богове се бореха долу.

Инрау... За Акамиан дори мисълта за това име носеше няколко спокойни мига. В живота си бе познал толкова малко покой. И сега бе принуден да постави това чувство на везната срещу ужаса. Трябваше да пожертва Инрау, за да отговори на въпросите.

Инрау беше неопитен младеж, когато за пръв път се срещнаха, момче, все още в зората на възмъжаването. Въпреки че във външността или интелекта му нямаше нищо невероятно, Акамиан бързо откри, че в него има нещо различно... спомен, може би, за първия ученик, когото бе обичал — Нерсей Прояс. Но докато Прояс бе станал горделив и

претъпкан със знанието, че един ден ще бъде крал, Инрау остана... Инрау.

Учителите намираха много егоистични причини да обичат учениците си. Повече от всичко друго, те ги обичаха, защото учениците ги *слушаха*. Но Акамиан не обичаше Инрау като свой ученик. Той бе осъзнал, че момчето е *добро*. Не добро по измъчения начин на Завета, който шляпаше в същото блато, където бяха и останалите. Не. Добротата, която виждаше в Инрау, нямаше нищо общо с милостиви деяния или достойни цели; тя беше нещо вродено. Момчето нямаше тайни, нито тъмна нужда да прикрива недостатъците си или да се представи по-голям в очите на други хора. Беше открит като децата и глупаците и притежаваше онзи благословен наивитет, невинност, която напомняше повече за мъдрост, отколкото за глупост.

Невинност. Ако Акамиан бе забравил нещо, това беше невинността.

Как можеше да не обича такова момче? Още си спомняше как стояха точно на това място, как гледаха сребрилата слънчева светлина, търкаляща се по гърбовете на вълните.

— Слънцето! — извика Инрау. Когато Акамиан го попита какво има предвид, той просто се засмя и каза: — Не виждаш ли? Не виждаш ли слънцето?

И тогава магьосникът го видя: линии от течна слънчева светлина, ослепителни върху водната повърхност — неугасимо великолепие.

Красота. Това беше дарът на Инрау. Той никога не спираше да вижда красотата и заради това винаги разбираше, винаги осмисляше и прощаваше множеството недостатъци, които съзираше у другите. С Инрау прошката *предхождаше*, вместо да следва прегрешението. *Прави каквото искаш*, казваха очите му, *защото вече ти е простено*.

Решението му да напусне Завета заради Хилядата храма едновременно шокира и успокои Акамиан. Беше шокиран, защото знаеше, че е изгубил Инрау и отдиха, който му носеше компанията му. Но облекчението идваше от това, че Заветът нямаше да унищожи невинността на момчето, което неизменно би станало, ако останеше тук. Акамиан никога нямаше да забрави нощта, в която той самият за пръв път бе докоснал Сърцето на Сесуата. В този миг рибарският син беше умрял; очите му бяха удвоени и светът се бе променил, изгнил от трагичната история. Инрау също щеше да умре по този начин.

Докосването до Сърцето на Сесуата щеше да изпепели неговото собствено. А как можеше подобна невинност, *коя да е* невинност, да оцелее в ужаса на Сънищата? Как можеше някой да намери утеха в обикновената слънчева светлина, когато заплахата на Не-бога надвисваше от всеки хоризонт? Красотата не бе достъпна за жертвите на Апокалипсиса.

Ала Заветът не допускаше отстъпничество. Гносисът бе твърде скъпоценен, за да бъде поверен на бунтари. В това се криеше и неизречената заплахата на Наутцера по време на разговора им: *Момчето е предател, Акамиан. Независимо как, той трябва да умре.* Колко дълго бе знаел Кворумът, че историята за удавянето на Инрау е измама? От самото начало? Или Симас наистина го беше предал?

От безбройните деяния, които Акамиан бе извършил в живота си, осигуряването на бягството на Инрау бе единственото, което смяташе за истинско постижение, единственото му наистина и изцяло добро дело, макар че му се бе наложило да предаде школата си, за да го постигне. Той бе защитил невинността, беше й позволил да избяга на по-безопасно място. Как можеше някой да осъди подобно нещо?

Ала всяко действие можеше да бъде осъдено. Също както всяка кръвна линия можеше да се проследи до някой отдавна умрял крал, всички дела рано или късно водеха до някоя потенциална катастрофа. Трябваше само да следваш разклоненията достатъчно дълго. Ако Инрау бъдеше пленен от някоя друга школа и принуден да разкрие малкото тайни, които знаеше, Гносисът в крайна сметка щеше да бъде изгубен и Заветът щеше да бъде отхвърлен до импотентната позиция на малка школа. А може би дори унищожен.

Дали беше постъпил правилно? Или просто бе направил залог? Дали животът на един добър човек заслужаваше хвърлянето на зара на Апокалипсиса? Наутцера казваше, че не и Акамиан се бе съгласил. Сънищата. Онова, което се бе случило, не можеше да се повтори. Този свят не трябваше да умира. И хиляда невинни — хиляда по хиляди! — не струваха колкото опасността от Втори Апокалипсис. Акамиан се бе съгласил с Наутцера. Щеше да предаде Инрау по същата причина, поради която невинните винаги биваха предавани: от страх.

Приведе се над камъка и се загледа надолу над бушуващия пролив. Помъчи се да си спомни как изглеждаше в онзи слънчев ден с Инрау. Не можа.

Майтанет и Свещена война. Скоро Акамиан щеше да напусне Атиерзус, за да отиде в нансурския град Сумна, най-свещеният от градовете на инритите, дом на Хилядата храма и Бивника. Само Шимех, родното място на Късния пророк, бе толкова свят.

Колко години бяха изминали откак за последно посети Сумна? Пет? Седем? Той се зачуди разсеяно дали ще открие Езменет там, дали е още жива. Тя винаги бе способна да успокои някак сърцето му. И щеше да е добре да види отново Инрау, въпреки обстоятелствата. Най-малкото трябваше да го предупреди. *Те знаят, скъпо момче. Провалих те.*

Толкова малко утеха предлагаше морето. Изпълнен с изнурена самота, Акамиан погледна отвъд пролива, в посоката на далечната Сумна. Копнееше отново да види онези двама души. Единия, когото бе обичал, само за да го загуби в Хилядата храма, а другия, когото смяташе, че би могъл да обича...

Ако беше обикновен човек, а не магьосник и шпионин.

* * *

След като видя как самотната фигура на Акамиан изчезва в кедровата гора под Атиерзус, Наутцера остана на парапета, наслаждавайки се на странния проблясък на слънчева светлина, докато изучаваше буреносните облаци, струпали се по северното небе. По това време на годината пътуването на Акамиан до Сумна със сигурност щеше да е съпроводено от сурово време. Наутцера знаеше, че той ще го преживее — посредством Гносиса, ако се наложеше, — но щеше ли да оцелее в много по-великата буря, която го очакваше? Щеше ли да преживее Майтанет?

„Задачата ни е така огромна, помисли той, а инструментите ни — толкова крехки.“

Разтърси рамене, за да се отскубне от съзерцанието си — лош навик, който само се беше влошил с възрастта — и побърза да влезе в огромните коридори, без да обръща внимание на преминаващите колеги и подчинени. След време се озова сред папирусовия мрак на библиотеката, а старите му кости го боляха от натоварването. Както и очакваше, откри Симас, приведен над древен ръкопис. Светлината от

разположените наоколо фенери блестеше по тънката линия разлято мастило, която Наутцера за миг сбърка с кръв. Защо толкова завиждаше на Симас? Дали защото очите на другия магьосник все още не го бяха предали, докато Наутцера, като толкова други, трябваше да разчита на учениците си да му четат?

— Светлината е по-добра в скрипториума — каза той, стряскайки стария магьосник.

Приятелското лице се извърна рязко, очите се взряха в сумрака.

— Така ли? Но не и компанията, сигурен съм.

Винаги някое суховато остроумие. В крайна сметка, Симас беше предвидим човек. Или може би и това беше част от шарадата, както смътното усещане за словоохотлива учтивост, което използваше, за да обезоръжава учениците си?

— Трябваше да му кажем, Симас.

Старецът се намръщи и се почеса разсеяно по брадата.

— Какво да му кажем? Че Майтанет вече е призовал правоверните, за да обяви целта на Свещената война? Че половината от мисията му е просто претекст? Акамиан скоро и сам ще го научи.

— Не.

Те се нуждаеха поне от този пропуск в информацията, за да направят перспективата от предателството на ученика му малко по-поносима.

Симас кимна и въздъхна тежко.

— Значи се тревожиш за другото. Ако сме научили поне един урок от Консулта, стари приятелю, той е, че *невежеството* е могъщ инструмент.

— Както и *знанието*. Нима ще му откажем всичко, от което се нуждае? Ами ако действа безразсъдно? Хората често стават невнимателни при липсата на истинска заплаха.

Симас поклати глава в отривисто отрицание.

— Но той отива в *Сумна*, Наутцера. Или си забравил? Ще бъде предпазлив. Кой магьосник не би бил в леговището на Хилядата храма, хмм? Особено в подобни времена.

Наутцера облиза устни и не каза нищо.

Симас се отдръпна от ръкописа си и се облегна назад, сякаш за да подреди концентрацията си. Огледа внимателно другия магьосник.

— Получил си нови доклади — каза той накрая. — Още някой е умрял.

Симас винаги бе притежавал нечовешката способност да предвижда причината за множеството му настроения.

— По-зле — каза Наутцера. — Липсва. Тази сутрин Партелсус докладва, че основният му информатор в двора на Тидон е изчезнал без следа. Някой лови агентите ни, Симас.

— Трябва да са те.

Те. Наутцера сви рамене.

— Или Алените кули. Или дори Хилядата храма. Спомни си, че шпионите на императора ги споходи същата съдба в Сумна... Независимо от всичко обаче трябваше да кажем на Акамиан.

— Винаги си бил пуритан, Наутцера. Не. Който и да ни е нападнал, или е твърде плах, или твърде хитър, за да го стори директно. Вместо да удрят по нашите висшестоящи магьосници, те поразяват информаторите ни, нашите очи и уши из Трите морета. Каквато и да е целта им, се надяват да ни оставят глухи и изглупели.

Въпреки че и сам виждаше злокобното значение на това, Наутцера не разбираше връзката.

— И?

— И Друсас Акамиан ми е бил ученик в продължение на много години. Познавам го. Той използва хората така, както е редно за един шпионин, но това никога не започна да му допада... както е редно за един шпионин. По природа той е нехарактерно... открит човек. Слаб.

Акамиан беше слаб или поне Наутцера винаги бе смятал така, но какво отношение можеше да има това за задълженията им към него?

— Твърде изморен съм от гатанките ти, Симас. Говори ясно.

В очите на другия магьосник проблесна раздражение.

— Гатанки? Мислех, че съм достатъчно ясен.

Най-накрая виждаме истинското ти аз, „стари приятелю“.

— Всичко се свежда до следното — продължи Симас. — Акамиан се *сприятелява* с хората, които използва, Наутцера. Ако знаеше, че контактите му могат да бъдат заловени, щеше да се поколебае. И нещо може би още по-важно — ако той знаеше, че самият Атиерзус е бил *инфилтриран*, можеше да цензурира информацията, която ни даде, за да защити агентите си. Спомни си, че ни *излъга*,

Наутцера, че *рисува самия Гносис*, за да защити онзи свой ученик-предател.

Наутцера дари другия мъж с необичайна усмивка и въпреки че я чувстваше гнусна на лицето си, му се струваше крайно заслужена.

— Съгласен съм. Подобно нещо би било недопустимо. Но вече от много дълго време успехът ни зависи от автономността, която даваме на агентите си, Симас. Винаги сме се доверявали на онези, които познават най-добре ситуацията, да вземат най-добрите решения. А сега, по твоё настояване, не даваме на един от братята си знанието, от което се нуждае. Знание, което може да спаси живота му.

Симас внезапно се изправи и го приближи в сенките. Въпреки дребния ръст и поведението му на мил старец, кожата на Наутцера потрепери, когато той го достигна.

— Само че никога не е толкова просто, нали, стари приятелю? Всичките ни решения са подплатени от смесица от знание и невежество. Повярвай ми, когато ти казвам, че с Акамиан сме улучили точната пропорция. Сгрехих ли, когато ти казах, че един ден бягството на Инрау може да се окажи полезно?

— Не — призна Наутцера, спомняйки си разгорещените им спорове отпреди две години. Той се боеше, че Симас просто защитава обичния си... тогава... ученик. Но ако годините го бяха научили нещо за Полкиас Симас, то беше, че човекът е също толкова коварен, колкото и лишен от всякаква емоция.

— Тогава ми повярвай и за това — настоя Симас, поставяйки дружески изцапаната си с мастило ръка на рамото му. — Ела, стари приятелю. Очакват ни тежки задачи.

Наутцера кимна удовлетворен. Тежки задачи наистина. Който и да ловеше информаторите им, го правеше с вбесяваща лекота, а това можеше да означава само едно: въпреки преживяването на агонията на Сесуата нощ след нощ, някой схоластик на Завета бе станал предател.

ТРЕТА ГЛАВА СУМНА

Ако светът е игра, чиито правила са написани от Бог, а магьосниците са онези, които постоянно мамят, тогава кой е написал правилата на магията?

Заратиниус, „Защита
на мистичните изкуства“

РАННАТА ПРОЛЕТ НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, НА ПЪТ ЗА СУМНА

В морето Менеанор ги настигна буря.

Акамиан се събуди от поредния сън и обви ръце около раменете си. Древните воители от съня му сякаш се бяха слели с чернотата на каютата, люлеещия се под и хора на гърмящата вода. Остана да лежи сгушен в леглото, треперейки, докато се опитваше да отдели реалността от кошмарите. Мракът бе изпълнен с лица, вкочанени в удивление и ужас. Облечени в бронзови брони фигури се бореха в далечината. Дим беше зацапал хоризонта, а над него се издигаше, като разклонени железни клони, гигантски дракон. *Скафра...*

Гръмотевица.

На палубата, стиснали въжетата, за да се задържат под напора на пороя, нронските моряци виеха, молеха се на Момас, аспект на бурята и морето. И бог на заровете.

Нронският търговски кораб пушна котва извън пристанището на Сумна — древният център на инритската вяра. Приведен над излъскания парапет, Акамиан гледаше как лодката на лоцмана се движи към тях през вълните. Огромният град се мержелееше в далечината, но той различи структурата на Хагерна, обширният комплекс от храмове, хамбари и казарми, които сформираха административното сърце на Хилядата храма. В центъра му се

издигаха легендарните бастиони на Джунриюма — светилището на Бивника.

Усещаше притеглянето на предполагаемото им величие, ала от това разстояние му се струваха неми, глупави. Просто камък. За инритите това бе мястото, където небесата докосваха земята. Сумна, Хагерна и Джунриюма бяха повече от географски точки; те бяха обвързани със самия смисъл на историята. Бяха сечива на съдбата.

Ала за Акамиан бяха само черупки от камък. Хагерна призоваваше към себе си различни хора, хора, които той подозираше, че не могат да избягат от тежестта на времето, в което живееха. Хора като неговия някогашен ученик Инрау.

Винаги, когато момчето обсъждаше Хагерна с него, говореше така, сякаш самият бог е вложил думите в устата му. Акамиан усещаше немалка доза отчуждение в тези разговори, както често ставаше, когато се сблъскваше с прекомерния ентузиазъм на друг човек. В тона на Инрау се появяваше нещо мащабно, лудешка сигурност, която би могла да доведе до изстребването на цели градове и народи, сякаш праведната му радост можеше да се прикачи към всяко умопомрачено деяние. Ето я отново причината да се страхуват толкова от Майтанет: да притежаваш тази увереност бе достатъчно жестока болест, но да я разнасяш... Над това човек трябваше да мисли дълго.

Майтанет носеше чума, чийто най-ясен симптом бе сигурността. Как точно се съотнасяше Бог с липсата на колебание бе нещо, което Акамиан никога не можа да разбере. В крайна сметка нима Бог не беше мистерия, която всички носеха? Какво тогава представляваше колебанието, ако не именно потапяне в тази мистерия?

Може би тогава аз съм сред най-правоверните, помисли той и се усмихна вътрешно. Винаги се зариваше с фалшиви ласкателства. Твърде много самовглъбяване.

— Майтанет — промърмори той под нос, ала името също беше празно. Не можеше нито да обхване грандиозните слухове, разнасящи се около него, нито да даде достатъчно оправдание за престъпленията, които се готвеше да извърши.

Сякаш привлечен от някакво полуосмислено чувство на задължение към единствения си пътник, капитанът на търговския кораб се присъедини към медитативната тишина, застанал малко по-наблизо, отколкото предполагаша повелите на джнан — типична

грешка на низшите касти. Той бе здрав мъж, сякаш издялан от същото дърво като кораба си. Сол и слънце лепнеха по ръцете му, морето беше заплетено в несресаните му коса и брада.

— Този град не е добро място за човек като теб — каза капитанът накрая.

Човек като мен... Магьосник в свещен град. В думите на човека нямаше обвинение, нито в тона му. Нроните бяха свикнали със Завета, с неговите дарове и изисквания. Ала те все пак си оставаха инрити, правоверни. Празният им поглед беше тяхното разрешение на подобно противоречие. Винаги заобикаляха темата за своята ерес, може би с надеждата, че ако не я докоснат с думи, някак си може да съхранят вярата си неопорочена.

— Те така и не знаят какво сме ние — каза Акамиан. — Това е отвратителната истина за грешниците. Неразличими сме от праведните.

— Така съм чувал — отвърна мъжът, избягвайки да срещне погледа му. — Само малцината могат да се разпознават.

В тона му имаше нещо притеснително, сякаш подпитва за подробностите на някакъв забранен сексуален акт.

Защо говореше за това? Нима глупакът се опитваше да се сближи с него?

Изведнъж в съзнанието на Акамиан се появи образ: той самият като дете, катерещ се по големите камъни, онези, които баща му използваше, за да суши мрежите си. Спираше на всеки няколко бездиханни секунди, просто за да се огледа наоколо. Нещо се беше случило. Сякаш беше отворил някакви различни клепачи, под другите, които обикновено отваряше всяка сутрин. Всичко бе агонизиращо стегнато, сякаш плътта на света бе опъната и изсушена над процепи между костите: мрежата върху камъка, плетеницата от сенки над кухините, капките вода, хванати в разгъването на сухожилията на ръцете му... толкова ясни! И в тази стегнатост се таеше усещането за вътрешно разцъфтяване, за превръщането на „виждането“ в „съществуване“, сякаш очите му бяха вперени в самата същност на нещата. Можеше да се види върху повърхността на камъка — тъмно дете, издигащо се срещу диска на слънцето.

Самата тъкан на съществуването. Онтата. Току-що я бе — макар и никога да не би могъл да го опише, дори и сега — „преживял“. И за

разлика от повечето други моментално беше разбрал, че е един от малцината, беше го узнал с упоритата сигурност на децата. Спомняше си как извика: „Атиерзус!“, усещайки световъртежа на живот, който вече нямаше да бъде определян от кастата, от баща му или от миналото.

Онези времена, когато Заветът бе минал през рибарското му село, го бяха белязали много дълбоко като момче. Първо дрънченето на цимбали, после покритите с наметала фигури, защитени от чадъри и носени от роби, окъпани в еротичната аура на мистерията. Бяха толкова далечни! С безизразни лица, докоснати само от най-изтънчена козметика и с подходящото джнанско презрение за долните касти, рибарите и синовете им. Само мъже с митичен статут можеха да живеят зад тези лица — беше сигурен в това. Мъже, окъпани в славата на *Сагите*. Драконоубийци и покорители на крале. Пророци и абоминации.

Само след няколко месеца обучение в Атиерзус тези детинщини изчезнаха. Изтощен, самонадеян и самозаблуждаващ се... Атиерзус се различаваше само в мащабите.

„Нима съм толкова различен от този човек? — запита се Акамиан, гледайки капитана с периферното си зрение. Всъщност не“ — реши накрая, но въпреки това игнорира мъжа и се обърна отново към Сумна, все така неясен сред тъмните хълмове.

И все пак *беше* различен. Толкова много грижи и толкова пренебрежимо възнаграждение за тях. Различаваше се по това, че раздражението му можеше да събаря градски порти, да стрива на прах плътта и да разтрошава костите. Толкова мощ, а редом с нея същата суета, същите страхове и много по-тъмни прищевки. Бе очаквал митичността да го издигне, да озари всяко негово деяние, а вместо това го оставиха да се носи... Отречението не просвещаваше никого. Акамиан можеше да превърне този кораб в блестящ огнен ад, а после да извърви пътя до града недокоснат по повърхността на водата, ала никога нямаше да бъде... *сигурен*.

Последното почти прошепна на глас.

Не след дълго капитанът го остави, видимо облекчен да бъде извикан от екипажа си. Лоцманът бе достигнал люлеещия се кораб.

„Защо толкова странят от мен?“ Ужилен от тази мисъл, той сведе глава и се загледа във винените дълбини. „Кого презирам аз?“

Това бе едновременно въпрос и отговор. Как можеше човек да не се чувства изолиран и отдалечен, когато самата реалност отговаряше на езика им? Къде беше твърдата земя, на която да застанеш, когато само няколко думи можеха да отмят всичко? Сред Трите морета вече бе станало банален обичай учените да сравняват магьосниците с поети, но Акамиан смяташе това за абсурдно. Трудно можеше да си представи две по-трагично противоречиви призвания. Ако се изключеше страхът или политическите машинации, никой магьосник не бе сътворил нещо с думите си. Силата и ярките светлини имаха неотменима посока и тя бе погрешна: посоката на разрушението. Сякаш хората можеха само да имитират езика на Бог, само да принизят и осквернят песента му. Когато магьосниците пеят, казваше поговорката, умират хора.

Когато магьосниците пеят. И все пак дори сред своя вид той бе анатема. Другите школи никога не можаха да простят на Завета наследството му, познанието на Гносиса, историята на Древния север. Преди унищожението им, великите школи на Севера бяха защитавани от благодетели, кормчии, които да ги насочват през плитчините, каквито нито един човешки ум не можеше да си представи. Гносисът на нечовешките магове куя, пречистен през още хиляда години човешка хитрост.

Той беше бог спрямо тези глупаци в толкова много отношения. Трябваше винаги да помни това — не само защото беше ласкателно, но защото *те* самите никога не можеха да забравят. Те се бояха и затова неизменно мразеха — толкова силно, че бяха готови да рискуват всичко в Свещена война срещу школите. Магьосник, който забравеше тази омраза, забравяше как да остане жив.

Застанал пред неясния и необятен Сумна, Акамиан се заслуша във виковете на моряците наоколо и в стоновете на кораба, носещи се с ритъма на вълните. Помисли си за горящите бели кораби в Нелеост преди хиляди години. Все още можеше да усети на езика си плесенясалия дим, да види блясъка на прокобата, носещ се по вечерните води, да усети как другото му тяло трепери в студа.

И Акамиан се зачуди къде ли отива миналото и защо, ако вече го няма, кара сърцето му да се разкъсва от болка.

В задръстените улици отвъд кейовете магьосникът, който често започваше да размишлява в присъствието на много хора, отново беше

поразен от абсурда на присъствието си тук. Фактът, че Хилядата храма са позволили на школите да поддържат свои мисии в Сумна беше малко чудо. Защото инритите считаха, че градът не е просто сърцето на вярата и свещеничеството им, но и самото сърце на Бог. Буквално.

„Хрониката на Бивника“ беше най-древният и съответно най-гръмовен глас на миналото, толкова древен, че сам нямаше ясна история... „Невинен“, както бе написал великият ценейски коментатор Гаетериус. Украсен с писмо, Бивникът описваше великите миграции и нашествия, които бележеха възхода на хората в Еарва. Неясно поради каква причина той винаги бе принадлежал на едно племе, кетиите, и от най-ранните дни на Шигек, дори преди възхода на Киранеас, се намирал в Сумна — или поне така твърдяха оцелелите записки. В резултат на това, Сумна и Бивникът бяха станали неразделими в мислите на хората; пътешествията до Сумна и до Бивника бяха едно и също, сякаш мястото се беше превърнало в артефакт, а артефактът — в място. Да вървиш в града означаваше да вървиш сред свето писание.

Нищо чудно, че се чувстваше не на мястото си.

Влачеше се в блъсканицата зад малък керван от мулета. Ръце и рамене, намръщени лица и викове. Движението в малката улица застина. Никога не бе виждал Сумна така претъпкана. Обърна се към един от мъжете, които го притискаха, конриец, ако се съдеше по външността му — мрачен и широкоплещест, с гъста брада, член на воинската каста.

— Кажи ми — попита Акамиан на шеик, — какво става тук?

В нетърпението си бе отхвърлил джнан. В крайна сметка двамата споделяха пот. Мъжът го изгледа с тъмни очи и любопитно изражение.

— Искаш да кажеш, че не знаеш? — отвърна той, надигайки глас над шумотевицата.

— Какво да знам? — попита магьосникът, усещайки тръпка по гръбнака си.

— Майтанет призова правоверните в Сумна — отвърна воинът с подозрение към незнанието на Акамиан. — Скоро ще разкрие целта на Свещената война.

Магьосникът беше вцепенен. Той огледа лицата, струпани около тях, и внезапно осъзна колко много имаха коравия изглед на войната. Почти всички бяха открито въоръжени. Първата половина от мисията

му, да разкрие посоката на Свещената война на Майтанет, скоро щеше да се изпълни сама.

Наутцера и другите трябва да са знаели. Но защо не ми казаха?

Защото имаха нужда той да дойде в Сумна. Знаеха, че ще се опълчи на вербуването на Инрау, така че бяха използвали всички средства да го убедят, че е нужно. Лъжа чрез прикриване на факти. Може би не твърде голям грях, но така той бе станал податлив на целите им.

Плетеница от манипулации. Дори Кворумът играеше игри със собствените си фигури. Стара обида, но никога не пропускаше да го ужили.

Мъжът бе продължил да говори, а очите му блеснаха с внезапен плам:

— Моли се да воюваме с школите, приятелю, а не с фанимите. Магията винаги е по-големият тумор.

Акамиан почти се съгласи.

* * *

Акамиан се пресегна, за да прокара пръст по гръбнака на Езменет, но се поколеба и вместо това хвана изпотения чаршаф. Стаята беше тъмна, наситена с горещината от съвкуплението им. През сенките магьосникът виждаше пръснатите по пода парчета храна и отпадъци. Заслепяваща бяла цепнатина в кепенците представляваше единственият източник на светлина. Тътенът на улицата отвъд вибрираше в тънките стени.

— Нищо друго? — каза той и се почувства леко шокиран от несигурния си глас.

— Какво искаш да кажеш с това „нищо друго“? — Нейният глас беше белязан от стара и търпелива рана.

Не го беше разбрала, но преди да успее да обясни, го застигна внезапно гадене и задушшаваща жегга. Надигна се от леглото и на крака, като почти незабавно усети, че ще падне на колене. Разтрепери се и пиянски се подпря на рамката на леглото. По ръката и космите на главата и гърба му пробягаха студени тръпки.

— Ака? — попита тя.

— Добре съм — отвърна той. — Жегата.

Той се изправи отново, а после се търкулна обратно върху матрака. Тялото ѝ бе като горяща змиорка до неговото собствено. Такава горещина толкова рано напролет! Сякаш самият свят гореше в треска пред перспективата на Свещената война на Майтанет.

— И преди си страдал от треската — каза тя със загрижен глас. Треската не беше заразна — всеки го знаеше.

— Да — каза той задавено, хванал се за челото. *В безопасност си.* — Хвана ме преди шест години, на мисия в Сингулат... Едва не умрях.

— Преди шест години — повтори тя. — Дъщеря ми умря тогава. Горчилка.

Той откри, че му се гади от лекотата, с която неговата болка бе станала нейна. Пред очите му се появи образа на дъщеря ѝ, такава, каквато би могла да изглежда: здрава, но с тънки кости, тъмна вълниста коса, отрязана късо според изискванията на низшата ѝ каста, идеално извита буза, за да влезе в присвита длан. Ала всъщност си представяше Езми. Нея като дете.

Мълчаха дълго. Мислите му се успокоиха. Жегата стана балсамираща, изгубена в парливостта на усилията им. Тя не беше разбрала онова, което каза по-рано, осъзна той, спомняйки си странната болка в гласа ѝ. Акамиан просто искаше да разбере дали в слуховете има нещо повече.

По някакъв начин винаги бе знаел, че ще се върне тук, не просто в Сумна, но в това място, между ръцете и краката на тази изморена жена. Езменет. Необичайно, старомодно име за жена от нейния тип, но в същото време и странно подходящо за проститутка.

Езменет. Как можеше едно име да го докосва така?

Тя се беше смалила за четирите години, откак за последно бе идвал в Сумна. По-изпита, с помрачен от натрупалите се малки рани темперамент. Той я бе потърсил без колебание след като успя да излезе от претъпканото пристанище, леко стреснат от собственото си нетърпение. Когато я видя да стои на прозореца си, се почувства странно, изпита смесица от загуба и суета, сякаш бе разпознал детски съперник зад разбитото лице на прокажен или просяк.

— Виждам, че все още носиш пръчки — каза тя с очи, в които не се долавяше никаква изненада.

Детската простота също бе изчезнала от хумора ѝ.

Малко по малко тя го отвлече от собствените му тревоги в своя изящен свят на шеги и забавления. Минутите неумолимо ги бяха довели до тази стая и Акамиан прави любов с нея с настървение, което го шокира, сякаш бе открил невъзможно облекчение в животинския акт — облекчение от хаоса на мисията му.

Магьосникът идваше в Сумна поради две причини: да разбере дали този нов шриях планира да води своята Свещена война срещу школите, и да научи дали Консултът има пръст в тези невероятни събития. Първата цел бе постижима, нещо, което можеше да използва, за да оправдае предаването на Инрау. Втората... призрачна, притежаваше трескавата анемия на недостойни за прошка извинения. Как можеше да използва войната на Завета срещу Консулта, за да оправдае предателство, когато самата война бе започнала да изглежда ирационална?

Защото какво друго беше война без враг?

— Утре трябва да намеря Инрау — каза той повече на мрака, отколкото на Езменет.

— Още ли възнамеряваш да го... обърнеш?

— Не зная. Вече почти нищо не зная.

— Как можеш да казваш това, Ака? Понякога се чудя дали има нещо, което да не знаеш.

Тя беше опитна курва, грижеше се първо за слабините, а после и за сърцето му. *Не зная дали мога да понеса това отново.*

— Прекарах целия си живот сред хора, които ме мислят за луд, Езми.

Тя се засмя на тези думи. Макар и родена в низша каста и необразована — поне не формално — Езменет притежаваше остър усет за ирония. Това бе едно от многото неща, които я различаваха от другите жени, от другите проститутки.

— Аз прекарах целия си живот сред хора, които ме мислят за блудница, Ака.

Той се усмихна в мрака.

— Не е същото. Ти *си* блудница.

— Значи ти не си луд?

Тя се изкикоти и Акамиан усети как настроението му се разваля. Това момичешко поведение бе представление — или поне той винаги

бе смятал така, — нещо, предназначено за мъжете ѝ. Напомняше му, че е клиент, че те изобщо не са любовници.

— Именно там е проблемът, Езми. Дали съм луд, или не, зависи от това дали врагът ми съществува. — Той се поколеба, сякаш тези думи го бяха отвели до бездънна пропаст. — Езменет... *ти* ми вярваш, нали?

— Да вярвам на изпечен лъжец като теб? Моля те, не ме обиждай. — Прилив на раздразнение, за който веднага съжали. — Не. Сериозно... — Тя замълча, преди да отговори. — Дали вярвам, че Консултът съществува?

Не вярва. Хора, които повтарят въпроси, знаеше Акамиан, се боят да им отговорят.

Красивите ѝ кафяви очи го изгледаха в здрача.

— Нека кажем, че вярвам, че *въпросът* за Консулта съществува.

В погледа ѝ се четеше някаква молба. Отново го полазиха тръпки.

— Не е ли достатъчно това?

Дори и за него Консултът се бе оттеглил от ужаса на факт до безпочвеното напрежение на въпроси. Дали и той, в съжалението си от липсата на отговор, не бе забравил важността на въпроса?

— Трябва да намеря Инрау утре — повтори.

Пръстите ѝ се заровиха в брадата му, край брадичката. Той вдигна глава като котка.

— Ние сме тъжна двойка — каза тя, сякаш това бе някакво тривиално наблюдение.

— Какво имаш предвид?

— Магьосник и блудница... Има нещо тъжно в това.

Акамиан сграбчи ръката ѝ и целуна връхчетата на пръстите ѝ.

— Във всички двойки има по нещо тъжно — каза той.

* * *

В съня си Инрау бродеше сред каньони от изгорени тухли, през лица и фигури, озарени от разпокъсаната светлина на факли. И чу глас отникъде, който крещеше в костите му, в кожата му, изговаряше думи като сенките на юмруци, удрящи точно извън обсега на зрението му.

Думи, които разбиваха цялата воля, която му оставаше. Думи, които вървяха с краката му.

Той видя увисналата фасада на таверна, после ниската, осветена в мътна златиста светлина стая, изпълнена с дим, маси и подпорни греди. Входът го погълна. Надигащата се земя се спусна напред, насочвайки го към злокобната чернота в далечния край на стаята. Тя също го погълна — нов вход. Всичко се спускаше в брадатия мъж, чиято глава бе отпусната върху напуканата мазилка, с лице, извито под мързелив ъгъл, но обтегнато от някакъв забранен екстаз — от движещата се уста извираше светлина. Слънчев блясък в очите му.

Акамиан...

После невъзможното мърморене се превърна в глъчката на посетители. Сумрачната вътрешност на таверната стана здрава и обикновена. Кошмарните ъгли се изправиха. Играта на светлина и сянка стана ясна.

— Какво правиш тук? — заекна Инрау, опитвайки се да прочисти мислите си. — Осъзнаваш ли какво се случва?

Той огледа стаята и през колоните и дима видя маса в далечния ъгъл, на която седяха шриалски рицари. Засега не го бяха забелязали.

Акамиан го изгледа кисело.

— И аз се радвам да те видя, момче.

Инрау се намръщи.

— Не ме наричай „момче“.

Магьосникът се ухили.

— Но как иначе — намигна му той — се очаква един обичен чичо да нарича племенника си? А, момче?

Инрау вдиша и издиша бавно, а после се облегна на стола си.

— Радвам се да те видя... Чичо Ака.

За това не лъжеше. Въпреки болезнените обстоятелства, той *наистина* се радваше да го види. Известно време бе съжалявал, че напусна стария си учител. Сумна и Хилядата храма не бяха местата, убежищата, които той очакваше да са — поне не и докато Майтанет не бе избран за Престола.

— *Наистина* ми липсваше — продължи той. — Но Сумна...

— Не е толкова добро място за хора като мен... Зная.

— Тогава защо си дошъл? Със сигурност си чул слуховете.

— Аз не просто „дойдох“, Инрау... — Акамиан се спря, а лицето му внезапно се набразди от тревожни бръчки. — Бях изпратен.

Кожата му настръхна.

— О, не, Акамиан. Моля те, кажи ми...

— Трябва да разберем за този Майтанет — каза с напрегнат глас магьосникът. — За Свещената му война. Със сигурност го разбираш.

Акамиан обърна купата си с вино. За момент изглеждаше разбит. Ала внезапната жалост, която Инрау изпита към този човек, човекът, който в толкова много значения на думата бе станал негов баща, отстъпваше място на замаяно усещане за безпричинност.

— Но ти обеща, Ака. Ти обеща.

В очите на схоластика проблеснаха сълзи. Мъдри сълзи, но все така пълни със съжаление.

— Светът има този навик — каза Акамиан. — Чупи гръбнака на обещанията ми.

Въпреки че се беше надявал да изглежда пред Инрау като учител, който най-накрая признава някогашния си ученик за свой равен, в ума му не спираше да ехти неизреченият въпрос: *Какво правя?*

Докато гледеше младия мъж, усети болезнена привързаност. Лицето на Инрау изглеждаше странно орлово, особено сега, когато бе избръснато по нансурската мода. Но гласът му беше познат — начинът, по който се оплиташе все повече и повече в противоречиви идеи. А също и очите му: живи, широки и стъкленокафяви, винаги леко скосени от постоянно съмнение в себе си. Инрау бе прокълнат повече от другите, осъзна Акамиан, да получи дара на малцината. Темпераментът му го правеше идеален за свещеник на Хилядата храма. Самоотвержената прямота, склонността към силно увеличаване — това бяха неща, които Заветът щеше да му отнеме.

— Но Майтанет е нещо отвъд разбиранията ти — казваше му сега той. Цялото тяло на младия мъж сякаш трепереше от течението в таверната. — Някои почти го боготворят, въпреки че това го ядосва. Той иска да му се подчиняват, не да го почитат. Затова и избра името си...

— Името му?

Не му беше хрумвало, че името може да означава нещо. Това само по себе си го притесни. Шриалската традиция изискваше

шриахът да избере ново име. Как можеше толкова просто нещо да му убегне?

— Да — отвърна Инрау. — От *май'танана*.

Магьосникът не познаваше думата. Но преди да успее да попита, младежът продължи обяснението си с предизвикателен тон, сякаш бившият ученик можеше чак сега, когато бе избягал от досега на Завета, да изпусне трупаното негодувание:

— Значението няма как да ти е познато. *Май'танана* е на тотиеанорейски, езика на Бивника. Означава „обучение“.

Какъв тогава е урокът?

— И нищо тук ли не те притеснява? — попита Акамиан.

— Какво да ме притеснява?

— Фактът, че този Майтанет толкова безпрепятствено си е спечелил престола. Че е бил способен за броени седмици да прочисти шриалския апарат от всички имперски шпиони.

— Да ме притеснява? — извика невярващо Инрау. — Сърцето ми *ликува* заради всичко това. Нямах представа колко дълбоко се отчаях, когато за пръв път пристигнах в Сумна. Когато за пръв път осъзнах колко мизерни и корумпирани са станали Хилядата храма — и че *самият шриах* е просто още едно от кучетата на императора. И после Майтанет дойде. Като буря! Една от онези редки летни бури, които помитат и прочистват земята. Да се притеснявам от лекотата, с която той изчисти Сумна? Ака, аз *тържествувах*!

— Ами тази Свещена война? Сърцето ти *ликува* ли и при мисълта за нея? Мисълта за нова Схоластична война?

Инрау се поколеба, сякаш шокиран, че досегашният му устрем може да бъде спрял толкова лесно.

— Никой не знае целта на Свещената война — отвърна той глухо. Колкото и да презираше Завета, Акамиан знаеше, че мисълта за унищожението на школата го ужасява. *Част от него все още е с нас.*

— А ако Майтанет все пак обяви школите за свой враг, какво ще мислиш за него тогава?

— Няма да го направи, Ака. Сигурен съм.

— Но аз не попитах това, нали? — Акамиан изстена вътрешно от бездушието в гласа си. — Ако Майтанет обяви война на школите, *тогава какво?*

Инрау скри лице в длани — деликатни длани като за мъж, смяташе магьосникът.

— Не зная, Ака. Задавал съм си същия въпрос хиляди пъти и все още не зная.

— Но защо? Сега ти си шриалски свещеник, Инрау, апостол на Бога, описан от Късния пророк и Бивника. А не настоява ли Бивникът всички магьосници да бъдат изгорени?

— Да, но...

— Но Заветът е различен? Изключение?

— Да. Различен е.

— Защо? Защото един стар глупак, когото някога си обичал, принадлежи към него, ли?

— Говори по-тихо — изсъска Инрау, поглеждайки предпазливо към масата на шриалските рицари. — Знаеш много добре защо, Ака. Защото те обичам като баща и приятел, да, но и защото също така... уважавам мисията на Завета.

— Тогава какво ще мислиш, ако Майтанет обяви война на школите?

— Ще тъжа.

— Да тъжиш? Не мисля, Инрау. Ще смяташ, че той *греш*. Колкото и гениален и свят да е този човек, ти ще си мислиш: „Той не е виждал това, което съм виждал аз!“

Инрау кимна апатично.

— Хилядата храма — продължи Акамиан с по-нежен глас — винаги са били най-могъщата от великите фракции, но силата им често е била притъпявана, ако не и прекършвана от корупцията. Майтанет е първият шриах от векове насам, който може да осъществи пълното им величие. И сега във всички тайни съвети във всяка фракция, хора, напълно лишени от съвест, се питат какво ще стори той с тази власт? На кого ще предаде урок със своята Свещена война? На фанимите и техните жреци кишаурими? Или ще образова онези, прокълнати от Бивника — школите? Сумна никога не е била пълна с толкова много шпиони, колкото сега. Те кръжат над Свещените предели като лешояди над труп. Домът Икурей и Алените кули ще се опитат да намерят начин да впрегнат целта на Майтанет в своите собствени планове. Кианците и кишауримите ще следят предпазливо какъв ще бъде следващият му ход, боейки се, че урокът му е насочен към тях. Да

притъпяват или използват, Инрау — всички те са тук поради тези две причини. Само Заветът стои встрани от този порочен кръг.

Това беше стара тактика, която отчаянието само правеше по-успешна. Когато вербуваш шпионин, трябва да му отвориш безопасно място с думите си, да направиш нещата да изглеждат така, сякаш от него не се очаква предателство, а още по-дълбока преданост. Рамки — трябва да им дадеш по-широки рамки, с които да омаловажат предателството на действията си. Преди всичко останало, шпионин, който вербува шпиони, трябва да е майстор разказвач.

— Зная това — каза Инрау, загледан в дланта на дясната си ръка. — Наистина го знам.

— И ако някъде може да се открие скрита фракция, това е *тук* — продължи Акамиан. — Всички причини, които ми даде за своята преданост към Майтанет, са причини Заветът да е насочил поглед към Хилядата храма. Ако Консултът се крие някъде, Инрау, той се крие *тук*.

В определен смисъл Акамиан просто беше изброил неоспорими твърдения, но историята, която изграждаше за Инрау, бе очевидна, дори младият мъж да не я разпознаваше. От всички шриалски свещеници в Хагерна, той единствен би могъл да види по-голямата рамка, онази, която не почиваше върху измамни и дребнави интереси. Хилядата храма бе добро, ала безпомощно място. То трябваше да бъде пазено от собствената си невинност.

— Но Консултът — каза Инрау, впивайки поглед, изпълнен с болка, в Акамиан. — Ами ако *наистина* са отмрели? Ако изпълня желанието ти, Ака, и всичко се окаже напразно, ще бъда прокълнат.

Сякаш изплашен от моментално възмездие, той хвърли нервен поглед през рамо.

— Но въпросът, Инрау, е какво ще стане, ако те... — Акамиан спря, усмирен от ужасеното изражение на младия свещеник. — Какво има?

— Видяха ме. — Мъчително преглъщане. — Шриалските рицари зад мен... твое ляво.

Акамиан бе забелязал рицарите да влизат скоро след пристигането му, но като се изключеше проверката му дали не са сред малцината, не им обърна особено внимание. И защо да го прави? В

мисии като неговата да биеш на очи обикновено бе преимущество. Потайните хора привличаха вниманието, не самохваляците.

Той рискува с един поглед до малкото островче светлина, където седяха тримата рицари. Единият — набит мъж с вълниста коса — все още носеше ризницата си, но другите двама бяха облечени в поръбените със злато бели одежди на Хилядата храма — същите като на Инрау, макар че техните представляваха странна смесица от военна униформа и свещеническа роба, уникална за шриалските рицари. Бронираният мъж рисуваше кръгове във въздуха с пилешка кост, докато описваше развъгнувано нещо — жена или битка вероятно — на другаря си отсреща. Войникът между тях, чието лице бе отпуснато в типичната арогантност за висшите касти, срещна очите на Акамиан и кимна.

Без да продума на спътниците си, той стана и тръгна към тяхната маса.

— Един от тях идва — каза магьосникът и си наля нова купа с вино. — Страхувай се, бъди спокоен, както желаш, но ме остави да говоря. Ясно?

Бездиханно кимване.

Шриалският рицар си проправи безцеремонно път през масите и посетителите, спирайки се само за да отмести твърдо един препъвещ се мъж от пътя си. Беше строен и висок като патриций, гладко избръснат и с къса катраненочерна коса. Бялото по богато украсената му туника сякаш отблъскваше всяка сянка, но по някаква причина с лицето му не беше така. Когато пристигна, донесе със себе си миризмата на жасмин и смирна.

— Стори ми се, че те познах — каза шриалският рицар. — Инрау, нали?

— Д-да, лорд Сарсел.

Лорд Сарсел? Името не говореше нищо на Акамиан, но шокът на Инрау със сигурност означаваше, че е някой могъщ — твърде могъщ, за да си губи времето с обикновени храмови служители. *Рицар-командир...* Магьосникът погледна иззад гърба му и видя, че другите двама рицари също ги гледат. Бронираният се бе привел настрани и промърмори нещо, което накара другия да се засмее. *Това е някаква закачка. Нещо, с което да забавлява приятелите си.*

— А този кой е? — попита Сарсел, обръщайки се към Акамиан.
— Притеснява ли те?

Магьосникът отпи от купата си с вино и погледна гневно настрани от рицаря-командир — пиян старец, който не обича да го прекъсват.

— Момчето е син на сестра ми — измърмори той — и е затънал до врата в лайна. — После, сякаш се беше сетил в последния момент, добави: — Сър.

— Нима наистина е така? И как, ако мога да запитам?

Бърникайки из джобовете си, сякаш търси изгубена монета, Акамиан поклати глава в престорено отвращение, все така отказвайки да погледне разпитвача.

— Ами държи се като глупак, как иначе? Може да носи златното и бялото, но си остава ограничен тъпак.

— А кой си ти, че да порицаваш шриалски свещеник, а?

— Аз? Да порицавам Инрау? — възкликна Акамиан, имитирайки саркастичната уплаха на пияница. — Ако ме питате, момчето си е бонбон. Аз само нося посланието на сестра си.

— Ах, разбирам. А тя коя е?

Акамиан сви рамене и се ухили, но веднага съжали за озъбването.

— Сестра ми ли? Похотлива крава.

Сарсел примигна.

— Хмм. И това какъв те прави?

— Брат на крава! — извика Акамиан и чак сега погледна мъжа в лицето. — Нищо чудно, че момчето е затънало в лайна, а?

Сарсел се усмихна, но големите му кафяви очи останаха странно мъртви. Обърна се към Инрау.

— Шриахът изисква нашето трудолюбие, млади апостоле, сега — повече отвсякога. Скоро ще обяви целта на Свещената война. Сигурен ли си, че пиянството с глупаци — дори когато сте обвързани с кръвта — е мъдро в навечерието на нещо толкова велико?

— Ами *ти*? — измърмори Акамиан, пресягайки се за още вино.
— Слушай чичо си, момче. Надути и важни псета като...

Опакото на ръката на Сарсел отметна главата му настрани. Столът се килна на два крака, а после падна заедно с него на каменния под.

Таверната избухна във викове.

Сарсел изрита стола настрани и с рутината на преследвач, изучаващ следа, приклепна над него. Акамиан закри лицето си с треперещи ръце. Измамникът в него някак успя да изписка:

— Убийство!

Желязна хватка се стегна около врата му и го издърпа напред, за да надигне ухото му до устните на Сарсел.

— Как само копнея да го направя, прасе такава — прошепна мъжът.

После изчезна.

Подът му убиваше. Мерна отдалечаващ се гръб. Опита се да се надигне. Шибани крака! Къде бяха? Главата му се килна назад. Бялата сълза на фенер, проблясваща под медната си кука, за да озари гредите и тавана, паяжините и мумифицираните мухи. После Инрау стоеше зад него и сумтеше, докато го издърпваше на крака. Насочи го към стола му, шепнейки нещо неразбираемо.

Когато най-сетне се облегна на стола, махна с ръка, за да пропъди по майчински грижовните ръце на момчето.

— Добре съм — изграчи. — Само ми трябва момент. Да си поема въздух.

Акамиан вдиша през носа си, притисна ръка към бузата си и прокара извити пръсти през брадата си. Инрау също седна и го загледа неспокойно, докато посягаше към чашата си.

— Стана м-малко по-драматично, отколкото възнамерявах — каза магьосникът с неубедителна имитация на добро настроение.

После треперещите му ръце разляха малко вино и Инрау се пресегна, за да вземе внимателно гарафата.

— Ака...

Шибани ръце! Вечно треперят.

Акамиан го гледаше, докато Инрау наливаше нова купа. Спокойно. Как можеше да е толкова спокоен?

— Наистина твърде драматично, н-но ефикасно... Все пак ефикасно. Само това има значение.

Той избърса сълзите от очите си с палец и показалец. Те пък откъде се взеха? *От удара. Да, точно така, от удара.*

— Напилах чувствителните му места, момче. — Сумтене, което трябваше да е смях. — Видя ли как го направих?

— Видях.

— Добре — обяви той, изпи виното си и изстена. — Гледай и се учи. Гледай и се учи.

Инрау безмълвно му наля още. Бузата и челюстта на Акамиан, които досега пламтяха и бяха безчувствени, започнаха да го болят.

Обзе го необяснима ярост.

— Стихиите, които можех да отрицая! — изплю той, достатъчно тихо, за да е сигурен, че няма да го чуят.

Ами ако се върне! Акамиан бързо погледна към Сарсел и другите двама шриалски рицари. Те се смееха на някаква шега или нещо друго. Нещо.

— *Думите, които знам!* — изръмжа той. — *Можех да сваря сърцето в гърдите му!*

Още една пресушена купа, като пламтящо масло в замръзалия му стомах.

— Правил съм го преди.

Но аз ли съм бил?

— Ака — каза Инрау. — Страх ме е.

* * *

Акамиан никога не беше виждал толкова много хора, събрани на едно място. Дори в сънищата на Сесуата.

Огромният централен площад на Хагерна представляваше див човешки хаос. В далечината, окъпани в слънчева светлина, извитите стени на Джунриюма се извисяваха над тълпите. От всички заобикалящи сгради само те бяха недокоснати от множеството. Останалите, изградени в късните и по-изящни дни на Ценейската империя, бяха покрити от гърчещи се тълпи войници, съпруги, роби и търговци. Висящи ръце и неразличими лица избликваха от балконите и дългите колони на административните центрове. Десетки младежи бяха накацали като гълъби по извитите рокове и гърбове на трите Аголиянски бика, които обикновено се издигаха над сърцето на площада. Дори широките улици, предвидени за процесии, които се спускаха надолу към Сумна, бяха претъпкани от хора — закъснели

граждани, които все още се надяваха да се приближат повече до Майтанет и неговото разкритие.

На Акамиан не му трябваше много време, за да започне да съжاليا, че е притиснат толкова близо до Джунриюма. Очите му смъдяха от пот. От всички страни в него се блъскаха крайници и тела. Най-накрая Майтанет щеше да обяви целта на Свещената война, и правоверните бяха придошли като същински потоп.

Хората периодично се притискаха около магьосника от натиска на човешките течения. Да стои неподвижен беше невъзможно. Натискът зад него се засилваше и той се озоваваше притиснат в гърбовете на онези пред него. Почти успяваше да повярва, че единственото, което се движи, е земята под краката им, дърпана от някаква скрита армия жреци, която няма търпение да ги види как се задушават.

В един момент започна да проклина всичко: жестокото слънце, Хилядата храма, лакътя между раменете му, Майтанет. Но най-дивите си мисли запазваше за Наутцера и собственото си прокълнато любопитство. Струваше му се, че именно комбинацията от двете го е поставила в това положение.

После осъзна: *Ако Майтанет обяви война на школите...*

Сред толкова много хора, какъв бе шансът някой да го разпознае като магьосник и шпионин? Вече бе срещнал неколцина мъже с предизвикващата гадене аура на дрънкулка. За членовете на управляващите касти бе обичай да носят своето хорае открито около вратовете си. Тълпите бяха опръскани с малки точки, които нашепваха смърт.

Аз... първата жертва на новите Схоластични войни.

Иронията на тази мисъл беше достатъчна, за да го накара да се намръщи. Пред очите на душата му пробягваха образи: фанатици, които го сочат и пищят: „*Богохулник! Богохулник!*“; и разбитото му тяло, подмятано над главите на яростните тълпи.

Как може да съм такъв глупак?

Страхът, жегата и вонята го обливаха и му се гадеше. Бузата и челюстта му отново започнаха да пулсират. Беше видял други — с чела, замрежени от пулсиращи вени, с объркани и почти безсъзнателни очи, — които тълпата вдигна и запредава от човек на човек под слънцето, на вълна от ръце. Тази гледка изпълни Акамиан

едновременно с удивление и ужас, макар да не можеше да разбере защо.

Погледна към огромната Джунриюма, светилището на Бивника, издигащо се в каменна тишина над масите. По висините му се бяха струпали свещеници и храмови служители, наведени над парапета. Акамиан видя как един от тях изсипа кошница с нещо, което приличаше на бели и жълти цветчета. Те се понесоха по гранитния склон, преди да изчезнат сред редиците шриалски рицари, барикадирани подстъпите отдолу. Не по-малко крепост, отколкото храм, Джунриюма изглеждаше монолитна — сграда, предвидена да отблъсква армии... както се беше случвало много пъти в миналото. Единственото ѝ отстъпление пред вратата беше огромното, покрито с купол пространство пред централната порта. Оградено от два киранејски стълба, мащабите му бяха такива, че всеки човек, застанал под купола, се чувстваше нищожен. Акамиан се надяваше Майтанет да се окаже изключението.

През последните дни, особено след травмиращата среща с рицаря-командир, новият шриах бе изровил дълбока дупка в мислите му — дупка, която Акамиан имаше нужда да изпълни със силата на излъчването му.

Струва ли си преклонението, Инрау? Струва ли Майтанет живота ти? Призоваващите рогове, чийто бездънен тон толкова приличаше на древните бойни рогове на сранките, проехтяха зад гърба му. Бяха стотици, вибрираха сред празното небе над града. Навсякъде около Акамиан хората възторжено завикаха. Ревът им постепенно изпълни, а после заглуши океанския стон на роговете. Те отшумяха и реvät се усили толкова, че сякаш дори стените на Джунриюма щяха да се разцепят и срутят.

Парад от деца с бръснати глави, облечени в алени роби, се изсипа от портата на светилището — скачаха с боси крака надолу по монументалните стълби и тераси, докато размахваха палмови листа. Ревът утихна достатъчно, за да се различат отделни викове над океана от гласове. Пасажи от химни се подемаха само за да спрат посред нищото. Масите се бяха превърнали в нетърпелива основа, която притихваше бавно в очакване на стъпките, които щяха да се спуснат отгоре. *Всички ние сме тук за теб, Майтанет. Какво ли беше усещането...* Въпреки казаното от Инрау, Акамиан знаеше, че младият

мъж по свой начин наистина е обожествил този нов шриах — осъзнаване, което бе ранило честолюбието му. Магьосникът винаги се бе радвал на обожанието на учениците си, а най-много от всички — на това на Инрау. Сега старият учител беше заменен. Как можеше да се бори с мъж, който беше в състояние да контролира подобни събития?

И все пак някак си бе успял. По някакъв начин бе осигурил на Завета очи и уши в сърцето на Хилядата храма. Дали хитростта му бе убедила Инрау, или унижението му в ръцете на Сарсел? Или обикновената жалост?

Дали отново не бе победил чрез провал?

Лицето на Гешруни проблесна в мислите му.

Фактът, че успя, без да използва Напевите, донякъде успокояваше срама му... но само донякъде. Той щеше да ги използва, ако Инрау бе отказал. Акамиан не хранеше илюзии, че ако се бе провалил в мисията си, Кворумът щеше да убие момчето. За мъже като Наутцера, Инрау беше предател, а всички предатели умираха — без изключение. Гносисът, дори оскъдните базови знания, усвоени от ученика му, бе по-ценен от всеки един живот.

Но ако беше използвал Напевите на принудата, рано или късно Лутимае — Колегията от монаси и свещеници, която контролиреше мащабната мрежа от шпиони на Хилядата храма — щеше да открие белега на магията върху Инрау. Не всички сред малцината ставаха магьосници. Мнозина използваха „дарбата“, за да водят война срещу школите. Колегията на Лутимае щеше да убие Инрау заради белега, в това Акамиан не се съмняваше. И преди бе губил агенти заради тях.

Единственото, което Принудата би постигнала, беше да му спечели време... както и да разбие сърцето му.

Може би Инрау се беше съгласил точно заради това. Може би бе видял измеренията на капана, който съдбата и Акамиан бяха поставили за него. Може би се беше изплашил не от онова, което ще се случи с него, ако откаже, а от онова, което ще се случи със стария му учител. Акамиан щеше да използва Напевите, щеше да трансформира Инрау в покорна кукла и щеше да полудее.

Свещеници, облечени в бели роби, поръбени със злато, и понесли златни копия на Бивника, се спуснаха между кранейските стълбове в редици по четирима. Бивниците блестяха на слънцето. Дрезгави викове се разнесоха над тътена на тълпата, първо няколко,

после все повече. Тълпата се стегна навсякъде около Акамиан като влажни длани. Гърбът му се изви с напора на масите. Краката му се запрепъваха под него. Той отметна глава и изстена. Въздухът имаше вкус. Ъглите на небето започнаха да блуждаят. Примигвайки, за да махне потта от очите си, той отвори уста с надеждата за по-хладен въздух, сякаш някъде точно над него имаше повърхност, където дъхът на хилядите свършваше и започваше небето. Гласовете бяха гръмотевични. Той погледна надолу и Джунриюма изпълни очите му. През полето от вдигнати ръце най-накрая съзря появянето на Майтанет.

Новият шриах беше едър, висок като норсирай, облечен в безукорно бяла роба и с гъста черна брада. В сравнение с него, свещениците, стоящи наоколо, изглеждаха женствени. Акамиан изпита внезапен копнеж да види очите му, ала от това разстояние те бяха скрити в сянката на веждите.

По думите на Инрау Майтанет беше дошъл от далечния юг, от Цингулат или Нилнамеш, където хватката на Хилядата храма беше несигурна. Беше се появил пешком, самотен инрит, прекосил езическите земи на Киан. Той не толкова беше пристигнал в Сумна, колкото я беше превзел. Пред опитните администратори на Хилядата храма мистериозният му произход се беше оказал негово преимущество. Дори най-обикновените чиновници в Храмовете воняха на корупция толкова силно, че чистотата на убежденията или величието на духа никога не биха могли да прочистят тази миризма сами.

Хилядата храма бяха призовали Майтанет и Майтанет беше дошъл.

Възможно ли е Консултът да е усетил тази празнина? И да те е създал, за да я запълниш?

Самата мисъл за думата, за Консулта, накара Акамиан да застине. Безбройни кошмари бяха изпълнили името с толкова много омраза, с толкова много ужас, че то се бе превърнало във фокус за съществуването му не по-малко от собственото му име.

Мислите му бяха пометени от вибрацията на тълпата. За няколко мига самият въздух трепереше от виковете. Почувства, че му причернява, а гърдите и лицето му изстинаха. Шумът на тълпата изтъня и утихна. Чу нещо неразлично, но бе сигурен, че това е гласът

на *Майтанет*. Още гръмотевици. Хората се мъчеха да докоснат далечния образ с пръстите си. Той се опита да се бори с влажната хватка на заобикалящата го човешка маса, усети как гърлото му пулсира, усети паренето на повръщано.

Треската...

После ръцете го поеха и непознати го вдигнаха на повърхността на тълпата. Длани и пръсти, които го докосваха — толкова много и толкова леки, в един момент бяха там, а после ги нямаше. Усецаше как слънцето изгаря черната му брада и солта по бузите му. Мерна нечия надиплена и напоена от пот роба, коса, кожа... земя от лица, които наблюдаваха преминаването на сянката му. По вътрешното небе от полузатворени очи слънцето бе опръскано от сълзи и той чу глас, ясен и топъл като есенен следобед:

— Само по себе си фанимството е обида към Бог. Но фактът, че правоверните, инритите, толерират това светотатство, е достатъчен, за да разпали гнева му в ярък пламък срещу нас!

Докато тялото му беше проснато върху дланите под слънчевите лъчи, Акамиан изпита трескаво удивление от звука на този глас. Какъв глас само! Той докосваше чувства и мисли, вместо уши, с интонация, майсторски насочена към подбуждане и разпалване на гнева.

— Тези хора, тези *кианци*, са скверна раса, последователи на лъжовен пророк. *Лъжовен пророк*, деца мои! Бивникът ни казва, че няма по-велика абоминация от лъжовния пророк. Никой не е толкова гнусен, така зъл, както онзи, който се подиграва с гласа на Бог. Ала ето, че ние подписваме договори с фанимите; купуваме коприна и тюркоаз, които са минали през нечистите им ръце. Търгуваме злато за коне и роби, отгледани в продажните им конюшни. Но правоверните няма да се докосват повече до курвенски народи! Правоверните няма да потъпкват гнева си в замяна на дрънкулки от езически земи! Не, деца мои, ние ще им покажем нашата *ярост*! Ще отприщим срещу им *Божественото възмездие*!

Акамиан се разлюля наред гръмотевичните викове на тълпата, подхвърлян от длани, които по-скоро искаха да се стиснат в юмруци, от ръце, които копнееха да удрят, а не да вдигат.

— Не! Повече няма да търгуваме с езичниците. От този ден насетне ще *заграбваме*! Инритите никога повече няма да търпят

подобна скверност! Ще прокълнем онова, що е прокълнато! ЩЕ!
ПОВЕДЕМ! ВОЙНА!

И гласът се приближи, сякаш безбройните ръце, които носеха Акамиан, не можеха да сторят нищо друго, освен да го отнесат до източника на подобни думи — думи, които бяха отдръпнали булото на бъдещето с жестоко обещание. Свещена война.

— *Шимех!* — извика Майтанет, сякаш това име лежеше в основата на цялото страдание на света. — Градът на Късния пророк е в ръцете на езичниците. В нечисти, богохулни ръце! Светата земя на Шимех се е превърнала в сърцето и душата на чудовищно зло. *Кишауримите!* Кишауримите са превърнали Джутерум — благословения хълм! — в леговище на невъобразими церемонии, в свърталище на порочни и греховни ритуали! Амотеу, свещената земя на Късния пророк, Шимех, свещения град на Инри Седжен, и Джутерум — благословеното място на Възнесението, до един са се превърнали в дом на безкрайни престъпления. На отвратителни грехове! Ние ще си върнем тези блажени имена! Ще прочистим светите земи! Ще посветим ръцете си на кървавото дело на войната! Ще поразим езичниците с ръба на острите си мечове. Ще ги пронижем с върха на дългите си копия. Ще ги изпепелим с агонията на свещения огън! *Ще воюваме и ще воюваме, докато ШИМЕХ БЪДЕ ОСВОБОДЕН!*

Масите избухнаха и наред кошмарното си придвижване Акамиан се зачуди със странната яснота на почти изгубилия съзнание, защо фанимите, когато школите бяха тумор в сърцето на правата вяра? Защо да убиваш друг, когато собственото ти тяло се нуждае от лечение? И защо да водиш Свещена война, която не може да бъде спечелена?

Невъзможно далечна каменна повърхност се извисяваше срещу слънцето — Джунриюма, крепостта на Бивника — и хората го положиха на сенчестите стъпала. По лицето му се разля вода, част от нея попадна между устните му. Той вдигна глава, видя стена от викове, зачервени лица и вдигнати ръце.

Те искат Шимех... Шимех. Школите никога не са били в опасност.

Всяка секунда бе изпълнена с екзалтирания тътен на събралите се, но по някаква причина между онези на стълбите се усещаше

някаква близост. Акамиан погледна към другите — онези, които бяха вдигнати в тълпата като него, треперещи и плувнали в пот от изтощение — но те до един бяха вперили поглед в нещо на стъпалата над него. Той вдигна поглед и се стресна от износен ботуш на не повече от педя разстояние от челото си. Погледна нагоре и видя човек, коленичил в коленете на друг. Мъжът плачеше, но примигна, за да прогони сълзите, а после го забеляза. Шокиран, Акамиан видя как лицето му просветва в разпознаване, а после се стяга в чутовна ярост — магьосник... тук.

Прояс.

Това беше принц Нерсей Прояс от Конрия... още един ученик, когото бе обичал. В продължение на четири години Акамиан го обучаваше в немагическите изкуства.

Но преди който и да е от двамата да продума, нечии ръце поведоха все така зяпналия принц встрани, а Акамиан се озова срещу безоблачното и изненадващо младолико лице на Майтанет.

Множествата ревяха, но между двамата се възцари свръхестествена тишина.

Лицето на шриаха потъмня, но сините му очи проблеснаха с... с...

Той заговори меко, сякаш на обичен човек:

— Онези като теб не са добре дошли тук, приятелю. *Бягай.*

И Акамиан побягна. Нима гарванът можеше да води война с лъва? И през цялото време, в лудостта на борбата с масите инрити, магьосникът можеше да мисли само за едно: *Той може да вижда малцината.*

Само малцината виждаха малцината.

* * *

Майтанет хвана Прояс здраво за ръката, а после прошепна достатъчно силно, за да пробие през ревящите хвалебствия на тълпите:

— Има много неща, които трябва да обсъдя с теб, принце мой.

Мислите на Прояс още бучаха от яростта и шока да види стария си учител, но той избърса сълзите от бузите си и кимна безмълвно.

Майтанет му посочи да следва Готиан, знатния върховен командир на шриалските рицари, който го поведе встрани от бляскавата шриалска процесия дълбоко в подобните на гробница коридори на Джунриюма. Готиан се опита да пусне няколко приятелски коментара, без съмнение с цел да подхване разговор, но в ума на Прояс се въртеше само една мисъл: *Акамиан! Безочлива отрепка! Как би могъл да извършиш подобно престъпление?*

Колко години бяха изминали, откак го видя за последно? Четири? Пет, дори? И цялото това време — прекарано в опит да прочисти сърцето си от влиянието му. Цялото това време водеше към този върховен момент в живота му, когато коленичи в краката на Светия отец, за да почувства величието му да го облива в златен прилив, за да целуне коляното му в един миг на чисто и абсолютно преклонение пред Бога...

Само за да види как *Друсас Акамиан* трепери на стъпалата под него! Непокаял се богохулник, стърчен в сянката на най-святата душа, бродила по света в последните хиляда години. Майтанет. Великият шриах, който щеше да освободи Шимех, който щеше да свали ярема на императори и езичници от вярата на Късния пророк.

Акамиан. Някога те обичах, скъпи учителю, но това! Това е непростимо!

— Изглеждате смутен, принце мой — каза накрая Готиан, насочвайки го по поредния коридор. През отворените пространства се носеше димът на запалена смесица от ароматни клонки, и даряваше фенерите с ореол от светлина. Някъде наблизко един хор упражняваше песнопенията си.

— Извинявам се, лорд Готиан — отвърна той. — Денят беше наистина забележителен.

— Така е, принце мой — каза среброкосият върховен командир, а на лицето му разцъфна мъдра усмивка. — И му предстои да стане още по-забележителен.

Преди Прояс да успее да го попита какво има предвид, заобиколеният с колони коридор се отвори в обширна зала, в която също се издигаха колосални стълбове... или поне първоначално му се стори, че е зала, но бързо осъзна, че се намира в двор. Слънчева светлина се изливаше през далечния таван, пронизвайки здрача със

скосените си лъчи и пресягайки пръсти между западните колони. Прояс примигна и се загледа над покрития с мозайка под на двора...

Възможно ли беше?

Той падна на колене.

Бивникът.

Огромен извит рог, разположен наполовина под слънцето и наполовина в сянка, увиснал на вериги, които се издигаха нагоре и се губеха в контраста на яркото небе и здрача.

Бивникът. Светинята на светините.

Блестящ от масло и набразден от писания, като татуираните крайници на жрица на Гиера.

Първите думи на боговете. Първото свещено писание. Тук, пред очите му!

Тук.

След няколко бездиханни момента Прояс почувства успокояващата ръка на Готиан да пада на рамото му. Примигвайки, за да прогони сълзите си, той вдигна поглед към върховния командир.

— Благодаря ти — каза принцът с глас, приглушен от величието, което го заобикаляше. — Благодаря ти, че ме доведе до това място.

Готиан кимна, а после го остави сам с молитвите му.

Триумф и съжаление бушуваха през мислите му: победата над Тидоните в битката на Паремти; думите на омраза, които бе нашепнал на по-големия си брат седмица преди да умре. Струваше му се, че тук скритите мрежи най-накрая изплуваха на повърхността, така че всички събития да се изтеглят на палубата на този миг. Дори годините, прекарани при Акамиан като момче в борба с безкрайни задачи, в смеховете на дружелюбните му шеги, имаше място в подготовката за сегашния момент. Сега. Пред Бивника.

Прекланям се пред Думите ти, Боже. Отдавам душата си на жестоката задача, която си поставил пред мен. Ще превърна бойното поле в твой храм.

Птички пееха във високите стрехи. Миризма на сандалово дърво, къпано от небесно чистия въздух. Нишки слънчева светлина. И Бивникът, издигащ се сред сенките на великите киранейски стълбове. Неподвижен. Беззвучен.

— Поразително е, нали — каза могъщ глас зад него. — Да видиш Бивника за пръв път.

Прояс се обърна и макар да мислеше, че отдавна е надраснал ласкателствата, не можеше да не гледа мъжа с обожание. Майтанет. Новият неподкупен шриях на Хилядата храма. Мъжът, който щеше да донесе мир на народите на Трите морета, предлагайки им Свещена война.

Нов учител.

— Той е с нас от самото начало — продължи Майтанет, загледан с почитание в Бивника. — Наш водач, съветник и съдия. Той е *нашият вечен свидетел*, дори докато го гледаме самите ние.

— Да — каза Прояс. — Усещам го.

— Пази това чувство, Прояс. Притисни го до гърдите си и никога не го забравяй. Защото в дните, които ни предстоят, ще бъдеш обкръжен от хора, които са забравили.

— Ваша светлост?

Майтанет застана до него. Беше сменил богато украсената си със злато роба с проста бяла туника. Всяко негово движение, всяка поза на тялото му, се струваха на Прояс символ на неумолимостта, сякаш разказът за деянията му вече е бил написан.

— Говоря за Свещената война, Прояс, за великия чук на Късния пророк. Мнозина ще се опитат да я извратят.

— Вече чух слухове, че императорът...

— А ще има и други — отвърна Майтанет с глас едновременно тъжен и рязък. — Хора от школите...

Прояс се почувства порицан. Само неговият баща, кралят, си позволяваше да го прекъсва, при това само когато е казал нещо наистина глупаво.

— Школите, Ваша светлост?

Шрияхът обърна силното си брадато лице към него и Прояс бе поразен от синия хлад на очите му.

— Кажи ми, Нерсей Прояс — каза Майтанет с гласа на божията повеля, — кой бе онзи мъж, онзи *магьосник*, който си позволи да ме омърси с присъствието си?

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА СУМНА

Да си невеж и да бъдеш мамен са две различни неща. Да си невеж означава да бъдеш роб на света. Измамата те превръща в роб другиму. Въпросът винаги ще бъде този: Защо, след като всички човеци са невежи и това вече ги прави роби, онова друго робство така ни уязвява!

Айенсис,
„Епистемологии“

Ала въпреки историите за жестокостите на фанимите, истината е, че кианците, езичници или не, бяха изненадващо толерантни към ивритски поклонения в Шимех — преди Свещената война, разбира се. Защо един народ, отдаден на унищожението на Бивника, би проявил тази учтивост към „идолопоклонници“? Може би са били донякъде мотивирани от перспективите за търговия, както се твърди. Ала фундаменталният им мотив е в тяхното пустинно наследство. Кианската дума за свещено място е „ш'ихкалис“, което буквално означава „велик оазис“. Техният ненарушим обичай в откритата пустиня е никога да не отказват вода на пътници, дори ако са врагове.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата свещена война“

Свещената война на инритите срещу фанимите бе обявена от Майтанет, сто и шестнадесетия шриах на Хилядата храма, в Утрото на Възнесението през 4110 година на Бивника. Денят бе необичайно горещ за сезона, сякаш самият Бог беше благословил войната с обещание за лятото. И наистина, Трите морета пламнаха от слухове за поличби и видения, всяко от които обещавахе успеха на начинанието, поставено пред инритите.

Мълвата се разпространи нашир и длъж. Във всяка нация свещениците в шриалските и култовите храмове проклинаха зверствата и престъпленията на фанимите. Как, питаха те, можеха инритите да се наричат правоверни, когато самият град на Късния пророк беше поробен? Яростните и хулни речи приближиха абстрактните грехове на един далечен и екзотичен народ до богомолците и бяха превърнати в техни собствени. Да толерираш беззаконието, казаха им, означава да отглеждаш порок. Когато човек не плеви градината си, нима в нея не покълват плевели? А на инритите им се струваше, че са се събудили от търгашески сън, че са страдали от непросима леност на духа. Колко дълго боговете щяха да търпят народ, който е превърнал сърцата си в блудници и е позволил да бъде опиянен от користо спокойствие? Колко време щеше да мине, преди боговете да ги изоставят или дори по-лошо — да насочат към тях пламения си гняв?

По улиците на големите градове търговците засипваха клиентите си със слухове как този или онзи благородник се е обявил в подкрепа на Бивника. А в таверните ветераните спореха за това чий господар е по-набожен. Призовани при огницата, децата слушаха с широко отворени очи, в които се бореха ужасът и удивлението, докато бащите им описваха как фанимите — гнусен и извратен народ — са замърсили чистотата на невъзможно прекрасния Шимех. Те щяха да се будят посред нощ, мърморейки за безоките кишаурими, които виждаха през главите на змии. През деня, докато тичаха по улиците или полетата, по-малките братя бяха принуждавани да играят езичниците, така че големите деца да ги бият с пръчки-мечове. А в мрака съпрузите съобщаваха на своите съпруги новините от Свещената война и нашепваха тържествено за величието на задачата, която им бе поставил шриахът. А съпругите плачеха — тихо, защото вярата даваше сила — знаейки, че скоро съпрузите им ще ги изоставят.

Шимех. Хората скърцаха със зъби при мисълта за това свещено име. Струваше им се, че това трябва да е тихо място, земя, която бе задържала дъха си в продължение на векове на болка, чакайки заспалите последователи на Късния пророк най-накрая да се разбудят от дрямката си и да поправят едно древно и жестоко престъпление. Те щяха да дойдат с меч и нож, за да прочистят тази страна. И когато фанимите бъдеха избити, щяха да коленичат и да целунат свещената земя, родила Късния пророк.

Щяха да се присъединят към Свещената война.

Хилядата храма разпратиха едикти, които постановяваха, че онези, които извличат облаги от отсъствието на някой владетел, прегърнал Бивника, ще бъдат съдени за ерес в духовния съд и екзекутирани. Успокоени по този начин за онова, което им се полагаше по право, принцове, графове, палатини и лордове от всички народи се обявиха за мъже на Бивника. Незначителните конфликти бяха забравени. Имения бяха ипотекирани. Васални рицари биваха призовавани от своите барони и феодали. Обвързани с договор слуги бяха снабдени с оръжия и подслонени в набързо построени казарми. Огромни флотилии от кораби получиха договор да отпътуват по море към Момемн, където шриахът бе наредил да се събере армията на Свещената война.

Майтанет ги бе призовал и Трите морета отговориха на призива. Гръбнакът на езичниците щеше да бъде строшен. Свещеният Шимех щеше да бъде прочистен.

СРЕДАТА НА ПРОЛЕТТА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Дъщерята на Езменет никога не оставаше далеч от мислите ѝ. Беше странно как всичко, дори най-обикновените събития, можеше да извика спомените за нея. Този път беше Акамиан и странният му навик да подушва всяка слива, преди да я ухапе.

Някога дъщеря ѝ бе подушила ябълка на пазара. Това бе тих спомен, блед, сякаш ужасяващият факт на смъртта ѝ бе отмил цветовете му. Чаровно малко момиче, което сякаш блестеше под сенките на минавачите, с права черна коса, пухкаво лице и очи като безкрайна надежда.

— Мамо, мирише ми на... — каза тя, извивайки глас, докато вдъхновението я изоставяше. — Мирише на *вода и цветя*. —

Момиченцето се усмихна триумфиращо на майка си.

Езменет погледна към киселия търговец, който кимна към преплетените змии, татуирани на opakото на лявата ѝ длан. Посланието беше ясно: *Не продавам на такива като теб.*

— Странно, мила моя. На мен ми мирише на излишна скъпотия.

— Но, мамо... — бе казало съкровището ѝ.

Езменет примигна, за да прогони сълзите. Акамиан ѝ говореше:

— Това ми е трудно — призна той. *Трябваше да купя ябълка от друго място.*

Двамата седяха на ниски столове в стаята ѝ, близо до разнебитената, висока до коленете маса. Кепенците бяха отворени и хладният пролетен въздух сякаш усилваше звуците на улицата отдолу. Акамиан бе наметнал вълнено одеяло на раменете си, но Езменет предпочиташе да трепери.

Колко време вече стоеше той в дома ѝ? Достатъчно, за да са и двамата безопасно отегчени един от друг, предполагаше. Почти все едно бяха женени. Шпионин като Акамиан, бе осъзнала Езменет, който вербуваше и насочваше онези, които всъщност имаха досег до информация, прекарваше повечето си време в чакане нещо да се случи. И Акамиан чакаше тук, в нейната бедна стая в древната сграда, където живееха още десетки курви.

В началото бе толкова странно. Много утрини тя лежеше будна в леглото и слушаше гнусните звуци, които той издаваше, докато се изхождаше в гърнето ѝ. Заравяше глава между чаршафите и го увещаваше да иде да го прегледа лекар или свещеник... само полу на шега, защото наистина беше ужасно. Той започна да го нарича своя „сутрешен апокалипсис“, след като тя веднъж извика повече от безпомощност, отколкото на шега: „Само защото преживяваш Апокалипсиса всяка нощ, Ака, не значи да го споделяш с мен на сутринта!“ Акамиан се кикоти тъжно, докато се почистваше, мърморейки нещо за предимствата на неумереното пиене и чистите черва. И Езменет започна да открива не само добро настроение, но и успокоение в гледката на магьосник, пръскащ задника си с вода.

Тя ставаше, отваряше кепенците и сядаше полугола на парапета, както винаги. Хвърляше погледи към задимената шумотевица на Сумна и оглеждаше улицата под себе си за евентуални клиенти. Двамата ядяха пестелива закуска от недоквасен хляб, кисело сирене и

други подобни, докато говореха за най-различни работи: последните слухове относно Майтанет, жестокото лицемерие на свещениците, начина, по който конярите караха дори войниците да се изчервяват с ругатните си, и така нататък. На Езменет ѝ се струваше, че са щастливи, че по някакъв странен начин принадлежат към това място в това време.

Рано или късно обаче, или някой я викаше от улицата, или редовните ѝ клиенти чукаха на вратата и нещата се вгорчаваха. Акамиан ставаше мрачен, грабваше наметалото и чантата си и неизменно се напиваше в някоя сумрачна таверна. Обикновено тя го гледаше скришом през кепенците, когато се връщаше, крачещ сам през безкрайната тълпа — застаряващ, леко закръглен мъж, който изглеждаше така, сякаш си е изгубил кесията на залагания. Той ѝ махаше колебливо, опитваше се да се усмихне и тя неизменно изпитваше съжаление, понякога толкова силно, че изхлипваше високо.

Какво точно изпитваше? Много неща. Със сигурност жалост към него. Акамиан винаги изглеждаше така сам, толкова недоразбран сред непознати. „Никой — мислеше си тя често — не го познава както го познавам аз.“ Имаше го и облекчението, че той се връща — връща се при нея, въпреки че имаше злато да си купи много по-млади курви. Това последното беше себична мъка. И срам. Срам, защото знаеше, че я обича и че всеки път, когато приема клиент, това разбива сърцето му.

Но какъв избор имаше?

Той никога не идваше в стаята ѝ, освен ако не я видеше на прозореца. Веднъж, след като един особено противен изверг, представил се като ковач, я преби, тя просто допълзя до леглото си и заспа, потънала в сълзи. Събуди се преди пукването на зората и дотича до прозореца, когато осъзна, че Акамиан не се е върнал. Чака го там, свита часове наред, загледана в далечното слънце, което покри морето с бронз, а после се изстреля в мъгливото небе. Първите каруци на грънчарите задрънчаха по съседната улица, а димът на първите пещи и огнища се понесе над покривите към посиняващото небе. Тя проплака тихо. Но дори тогава остави една гърда да се покаже от одеялото, сякаш бе кърмещата майка, и пусна един блед крак през перваза, подпрян в студените тухли, така че онези долу да видят сенчестото обещание между коленете ѝ, ако вдигнат поглед.

А после слънцето започна да стопля лицето и голото ѝ рамо и тя чу тропане на вратата. Прелетя през стаята и отвори рязко, и ето, там стоеше рошавият магьосник.

— Ака! — извика и от очите ѝ се заизливаха сълзи.

Той я погледна, а после погледна празното легло и ѝ каза, че е заспал пред вратата ѝ. Тогава тя осъзна, че наистина го обича.

Бракът им, ако можеше да се нарече така, беше странен. Брак на отхвърлени хора, осветен от неизречени клетви. Магьосник и курва. Може би в подобни съюзи бе нормално да се очаква определено отчаяние, сякаш странната дума „любов“ бе станала отвлечена до степента, в която бяха презирани от другите.

Езменет обви рамене с ръце. Огледа Акамиан и въздъхна нетърпеливо.

— Какво? — попита изморено. — Какво ти е трудно, Ака?

Магьосникът извърна тъжните си очи и не каза нищо.

Когато научи какво е сторил ковачът, той побесня. Буквално я завлече до няколко ковачници, за да я накара да посочи мъжа. И въпреки че протестираше и твърдеше, че подобни нападения са част от рисковете на професията, тя тайно бе възбудена и част от нея се надяваше той да го изпепели. Може би за първи път тя осъзна, че Акамиан *е в състояние да направи това* и че го е правил преди.

Но така и не го откриха.

Езменет подозираше, че той все още обикаля ковачниците и търси някой, който да отговаря на описанието ѝ. И не се съмняваше, че ако го намереше, Акамиан ще го убие. Той продължи да говори за това дълго след инцидента, преструвайки се на галантен, докато всъщност Езменет подозираше, че някаква малка част от него иска да изтреби цялата ѝ клиентела.

— Защо стоиш тук, Акамиан? — попита тя с нотка враждебност в гласа.

Той я изгледа ядосано и въпросът му бе очевиден: Защо все още спиш с тях, Езми? Защо настояваш да си останеш курва, докато аз съм с теб?

Защото рано или късно ще ме оставиш, Ака... И мъжете, които ме хранят, ще са си намерили други курви.

Но преди той да заговори, някой почука срамежливо на вратата ѝ.

— Ще изляза — каза Акамиан и стана.

Изведнъж тя изпита ужас.

— Кога ще се върнеш? — попита, мъчейки се да не звучи толкова отчаяно.

— След това — каза той. — После...

Предложи ѝ одеялото и тя го пое със сковани ръце. Напоследък чистеше всичко със странна настървеност, сякаш предизвикваше дребните предмети да се окажат стъклени. Видя го как отваря вратата.

— Инрау. Какво правиш тук?

— Научих нещо важно — отвърна младият мъж тихо.

— Влез, влез. — Магьосникът побърза да въведе Инрау вътре и го настани на стола си.

— Боя се, че не бях чак толкова внимателен — каза новодошлият, избягвайки погледите и на двамата. — Може да са ме проследили.

Акамиан го гледа известно време, после сви рамене.

— Дори и да е така, няма значение. Свещениците имат афинитет към проститутки.

— Така ли е, Езменет? — попита Инрау с нервна усмивка.

Тя знаеше, че присъствието ѝ го кара да се чувства некомфортно. И като много добросърдечни мъже, той се опитваше да прикрие смущението си с насилен хумор.

— Доста приличат на магьосниците в това отношение — отговори му сухо.

Акамиан я изгледа с престорено негодувание и Инрау се засмя нервно.

— Е, кажи ни — започна Акамиан, а очите разкриваха колко насилена е усмивката му, — какво си научил?

По лицето на младежа се появи изражение на детинска концентрация. Той беше тъмнокож и слаб, гладко избръснат, с големи кафяви очи и женствени устни. Езменет прецени, че притежава привлекателната уязвимост на млад мъж в сянката на жестоките чукове на света. Подобни мъже бяха високо ценени от курвите не само защото имаха навика да си плащат за нанесените щети, а и заради полученото удоволствие. Те предлагаха и компенсация от различен тип. Подобни мъже можеха да бъдат обичани спокойно — по начина, по който майки обичат нежните си синове.

Виждам защо толкова се боиш за него, Ака.

Инрау вдиша и каза:

— Алените кули са се съгласили да се присъединят към Свещената война.

Акамиан сбърчи чело.

— Това слух ли е?

— Предполагам. — Младежът се замисли. — Но ми го каза Оратор от колегията на Лутимае. Предполагам, че Майтанет им е отправил предложение преди известно време. За да демонстрира, че то не е лекомислено, дори е изпратил шест дрънкулки в Каритузал — като жест на добра воля. И тъй като Лутимае имат голяма власт над разпределението на хорае, Майтанет е бил принуден да им даде обяснение.

— Значи е истина?

— Истина е.

Инрау го погледна по начина, по който гладен човек, намерил чуждоземна монета, би погледнал сараф. *Колко струва това?*

— Превъзходно. Превъзходно. Това наистина са важни новини.

Въодушевлението на Инрау беше заразно и Езменет осъзна, че се усмихва заедно с него.

— Справил си се добре — каза тя.

— Наистина — добави Акамиан. — Алените кули, Езми — най-могъщата школа в Трите морета. Владетели на Велики Аинон от последната Схоластична война насам...

Ала в мислите му се нароиха твърде много въпроси, за да успее да продължи. Акамиан винаги бе имал склонност да дава нелепи обяснения — знаеше много добре, че тя е наясно с това кои са Алените кули. Но Езменет му го прощаваше. По някакъв начин обясненията му бяха знак за желанието му да я включи в живота си. В много отношения Акамиан беше напълно различен от другите мъже.

— Шест дрънкулки — изпелтечи той. — Изключителен подарък! Безценен!

Затова ли го обичаше? Светът изглеждаше толкова малък — толкова мизерен — докато беше сама. А когато той се върна, ѝ се стори, че е донесъл целите Три морета на гърба си. Тя живееше невидимо, животът ѝ беше погребан под тежестта на бедността и невежеството. А после пристигна този мекосърдечен пълничък мъж, който приличаше на шпионин по-малко, отколкото на магьосник, и за

известно време покривът на живота ѝ се пропукваше и слънцето и светът се изсипваха през пролуката.

Наистина те обичам, Друсас Акамиан.

— Дрънкулки, Езми! За Хилядата храма те са самите сълзи на Бог. Да дадеш шест от тях на богохулна школа! Невероятно.

Той започна да реши брадата си, докато мислеше, а пръстите му оставяха пет сребристи линии, към които се връщаха отново и отново.

Дрънкулки. Това напомни на Езменет, че въпреки чудесата, светът на Акамиан е и невероятно смъртоносен. Свещените закони повеляваха, че и проститутките, като блудниците, трябва да бъдат пребити с камъни. Същото, осъзна тя, се отнасяше и до магьосниците, само че имаше само един вид камък, който можеше да ги достигне, и той трябваше да ги докосне само веднъж. За щастие имаше много малко дрънкулки. Светът, от друга страна, беше пълен с камъни за уличниците.

— Но защо? — попита Инрау и сега в гласа му се долавяше тъга. — Защо Майтанет е избрал да замърси Свещената война като покани школа в нея?

„Колко ли му е трудно — помисли Езменет — да се намира по средата между мъже като Акамиан и Майтанет...“

— Защото трябва — отвърна Акамиан. — Иначе Свещената война е обречена. Спомни си, че в Шимех живеят кишауримите.

— Но хорае са също толкова смъртоносни за тях, колкото и за магьосниците.

— Може би... Но това няма значение в подобна война. Преди Свещената война да занесе своите дрънкулки срещу кишауримите, ще трябва да се пребори с армиите на Киан. Не, Майтанет *се нуждае* от школа.

Каква война! — помисли си Езменет. В младостта ѝ душата ѝ се опияняваше при всяка история за битки. И дори сега тя често разпитваше войниците, на които доставяше удоволствие, за битките, в които участваха. За миг почти успяваше да види сражението, блестящите мечове и магьосническия огън.

— А и *Алените кули* — продължи Акамиан. — Няма по-добра школа от тях, която да...

— Няма по-омразна школа — възрази Инрау.

Езменет знаеше, че Заветът изпитва особена омраза към Алените кули. Акамиан веднъж ѝ бе казал, че никоя друга школа не ги ненавижда толкова заради властта им над Гносиса.

— Бивникът не различава абоминациите — отвърна Акамиан. — Решението на Майтанет очевидно има стратегически причини. Говори се, че императорът вече се опитва да превърне Свещената война в инструмент на повторно завоевание. Като се съюзи с Алените кули, Майтанет няма да е принуден да разчита на императорската школа, имперският Саик. Помисли си само какво би направил с Войната домът Икурей.

Поради някаква причина думите му накараха Езменет да сведе очи към двата медни таланта, сложени наполовина един върху друг, на които се виждаше миниатюрният профил на Икурей Ксериус III, император на Нансур. *Нейният* император. Като всички обитатели на Сумна, тя никога не го възприемаше като свой реален господар, въпреки че войниците му ѝ носеха почти толкова печалба, колкото и шриалските свещеници. Шриахът бе твърде близо, подозираше тя. Но пък от друга страна и шриахът не значеше нищо за нея. *Твърде малка съм*, помисли си.

После в ума ѝ се появи въпрос.

— Не трябва ли... — започна Езменет, но се спря, когато и двамата я погледнаха странно. — Не трябва ли да се запитаме защо *Алените кули* са приели предложението на Майтанет? Какво може да накара една *школа* да се включи в Свещена война? Това е странен съюз, не мислите ли? До неотдавна ти се боеше, че войната ще бъде обявена срещу вас, Ака.

Последва кратка тишина. Инрау се усмихна, сякаш развеселен от собствената си глупост. От този миг нататък, осъзна тя, той щеше да я вижда като равна нему по тези въпроси. Акамиан обаче остана над нещата, съдник на всички въпроси. Както може би беше редно, предвид професията му.

— Всъщност има няколко причини — каза той накрая. — Преди да напусна Каритузал, научих, че Алените кули са воювали — тайно — срещу фанимските магьосници-жреци, кишауримите. При това в продължение на десет жестоки години. — Той прехапа устна за миг. — По някаква причина кишауримите са убили Сашеока, който тогава е бил върховен учител на школата. — Сега на негово място седи

Елейзарас — ученикът на Сашеока. За него се мълви, че е бил близък до учителя си, близък по начина на аинонските мъже...

— Значи Алените кули... — поде Инрау.

— ... се надяват да си отмъстят — довърши мисълта на ученика си Акамиан. — Да завършат собствената си тайна война. Но има нещо друго. Нито една от другите школи не разбира метафизиката на кишауримите, тяхната псюке. Всичките, дори школата на Завета, са ужасени от факта, че не могат да я виждат като магия.

— Защо това да не виждате ви ужасява толкова? — попита Езменет. Това бе само един от множеството дребни въпроси, които никога не бе посмяла да зададе.

— Защо? — повтори Акамиан, внезапно напълно сериозен. — Питаш ме, Езменет, защото не знаеш каква сила владеем. Нямаш представа до каква степен тя е несравнима с крехкостта на телата ни. Сашеока е бил убит точно защото не е различил делото на кишауримите от сътвореното от Бога.

Езменет се намръщи и се обърна към Инрау.

— И с теб ли го прави?

— Искаш да кажеш да порицава въпроса, вместо да отговори? — уточни младежът с кисела усмивка. — Постоянно.

Но изражението на Акамиан само се смрачи още повече.

— Чуйте ме. Слушайте внимателно. Това не е игра. Всеки от нас — но особено ти, Инрау — би могъл да свърши с глава, сварена в сол, покрита с катран и забита пред светилището на Бивника. А на везната е поставено нещо повече дори от живота ни. Много повече.

Езменет се умълча, леко стресната от порицанието. Тя осъзна, че понякога забравя дълбините, скрити в Друсас Акамиан. Колко ли пъти го бе държала в ръце, след като се събудеше от сънищата си? Колко пъти го бе слушала да мърмори на странни езици насън? Погледна го и видя, че гневът в очите му е заменен от болка.

— Не очаквам никой от вас да разбере какъв е залогът. Дори аз се изморявам от това да се слушам как дрънкам за Консулта. Но този път има нещо различно. Зная, че те боли дори да си го помислиш, Инрау, но твоят Майтанет...

— Той не е *моят* Майтанет. Той не принадлежи на никого и именно *това* — тук той се поколеба, сякаш притеснен от собствения си плам, — това го прави достоен за преклонението ми. Може би не

разбирам изцяло залога, както казваш, но зная повече от много хора. И се безпокоя, Ака. Наистина се безпокоя, че това е поредното преследване на сенки.

Докато го казваше, Инрау хвърли поглед — Езменет предполагаше, че е несъзнателно — към змийската татуировка на курвата, изрисувана на opakото на дланта ѝ. Тя стисна юмрук под кръстосаните си ръце.

После внезапно я порази истинската мистерия зад тези събития. Погледна и двамата с широко разтворени очи. Инрау сведе поглед. Акамиан обаче я гледаше внимателно.

Той знае, помисли Езменет. Знае, че имам талант за тези неща.

— Какво има, Езми?

— Казваш, че Заветът чак сега е научил за войната на Алените кули с кишауримите?

— Да.

Тя осъзна, че се е привела напред, сякаш беше най-добре думите ѝ да останат прошепнати.

— Ако Алените кули могат да запазят подобно нещо в тайна от Завета в продължение на десет години, как така *Майтанет* — човек, който едва наскоро стана щриях — го е знаел, Ака?

— Какво искаш да кажеш? — попита разтревожен Инрау.

— Не — каза замислен Акамиан. — Тя е права. Няма начин Майтанет дори да помисли да отправи предложение на Алените кули, освен ако е *знаел*, че школата воюва с кишауримите. Иначе би било твърде абсурдно. Най-гордата школа в Трите морета да се присъедини към Свещената война? Помисли само. *Как би могъл да знае?*

— Може би Хилядата храма просто са се натъкнали на това знание — предположи свещеникът. — Както ти, само че по-рано.

— Може би — повтори Акамиан. — Но не е много вероятно. Най-малкото това изисква да го следим още по-внимателно.

Езменет отново потрепери, но този път от възторг. *Светът се върти около подобни хора и аз току-що се присъединих към тях.* Струваше ѝ се, че въздухът ухае на вода и цветя.

Инрау за миг погледна към нея, преди да обърне изпълнените си с молба очи към своя учител.

— Не мога да сторя това, което искаш... не мога.

— Трябва да се приближиш до Майтанет, Инрау. Твоят шриах е твърде хитър.

— Какво? — попита младият свещеник с вял сарказъм. — Твърде хитър, за да бъде човек на вярата?

— Съвсем не, приятелю мой. Твърде хитър, за да е онова, за което се представя.

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Дъжд. Ако един град е стар, наистина стар, локвите и вадите винаги чернеят, напоени с мръсотията на вековете. Сумна беше древна, а водите ѝ бяха като катран.

Обвивайки се плътно в наметалото си, Паро Инрау огледа тъмния коридор. Беше сам. Навсякъде долавяше звука на водата: глухото ръмжене на дъжда, бълбукането му върху стрехите, пляскането по железните улуци. През шума на пороя чуваше стонове на молителите. Извита във форми на болка и мъка, песента им се носеше над влажните камъни и обвиваше мислите му в провлачени тонове. Химни на страданието. Два гласа: единият висок и молец, който винаги питаше защо трябва да се страда; а другият нисък, изпълнен с мрачното величие на Хилядата храма и носещ тежестта на истината — че хората са едно със страданието и разрухата, че сълзите са единствената светена вода.

Животът ми, помисли той. Животът ми.

Инрау сведе лице и се опита да се намръщи, за да прогони плача. Само ако можеше да забрави. Само ако...

Шриахът. Но как е възможно?

Толкова самотен. Около него се издигаха ценейските каменни гравюри, струпани в тъмния простор на Хагерна. Той приклепна и се заклати срещу влажния камък. Толкова всеобхватен страх не оставяше посока за бягство. Можеше само да се свие навътре, да се опита да изхлипа в нищото.

Акамиан, скъпи учителю... Какво ми стори?

Когато Инрау си помислеше за годините си в Атиерзус, където учеше под бдителните очи на Друсас Акамиан, той си спомняше онези случаи, когато излизаше с баща си и чичо си да хвърлят мрежи далеч от нронския бряг, случаите, когато облаците потъмняваха и баща му

отказваше да се върне в селото, докато не изтегли сребърната риба от морето.

— Виж улова! — викаше той с трескави от неочаквано добрия късмет очи. — Момас ни се усмихва, момчета! Богът ни се усмихва!

Инрау си спомняше тези опасни времена, не защото Акамиан приличаше на баща му — не, баща му беше силен, с изкривени от стоене на палубата крака и несломим от могъщото море дух, — а защото също като рибата, богатството, което извличаше от пазвата на магията, бе спечелено със заплахата от зла съдба. За Инрау Атиерзус изглеждаше като замръзнала свирепа буря от извисяващи се стълбове и черни каменни тераси, а Акамиан приличаше на чичо му — усмирен пред бащиния му гняв и все пак борец се още по-усърдно да изтегли улова, за да спаси не само брат си, но и сина му. Дължеше живота си на Друсас Акамиан, Инрау беше сигурен в това. Схолестиците на Завета никога не се връщаха на брега и убиваха онези, които изоставяха мрежите им, за да го сторят.

Как можеш да изплатиш такъв дълг? Ако дължиш пари, просто ще ги върнеш заедно с лихвата. Даденото и върнатото бяха равностойни. Но нима размяната бе толкова проста, когато един човек дължеше живота си на друг? Дали Инрау дължеше на Акамиан едно последно плаване в буреносните морета на Завета, за това, че някога магьосникът го беше върнал на брега? Да му се отплати в същата валута, която дължеше, му се струваше някак погрешно, сякаш старият му учител просто си е прибрал подаръка, вместо да поиска равностоен в замяна.

Инрау беше направил много замени през живота си. Оставяйки Завета заради Хилядата храма, той бе заменил разбитото сърце на Сесуата за трагичната красота на Инри Седжен, ужаса от Консулта за омразата към кишауримите, а покровителственото отхвърляне на вярата — за праведното осъждане на магията. И в онези ранни дни се беше питал какво е спечелил при тази размяна на призвания.

Всичко. Беше спечелил всичко. Вяра срещу знание, мъдрост срещу хитрост, сърце срещу разум — нямаше везни, които да измерят това, само хората и техните разноцветни наклонности. Инрау бе роден за Хилядата храма и като му позволи да напусне школата на Завета, Акамиан му бе дал всичко. И заради това благодарността към стария му учител беше безгранична и неописуема. *Всяка цена*, мислеше си

тогава той, докато бродеше сред Хагерна, облян в облекчение и радост. *Всяка цена.*

А сега бурята беше дошла. Той се чувстваше малък, като момче, изоставено в тъмното бурно море.

Моля те! Нека забравя това!

За момент му се стори, че чува звука на ботуши да ехти в един от коридорите, но после прозвучаха Призоваващите рогове — невъзможно дълбоки, като океанска вълна, чути през каменна стена. Той побърза да прекоси двора към огромните храмови врати, придърпвайки плътно наметалото си срещу пороя. Вратата към Иретима се отвори със скърцане и обля със светлина посипваните от дъжда павета. Внимавайки да избягва любопитни очи, той се запромъква през тълпите от свещеници и монаси, които излизаха от храма. Притича нагоре по широките стъпала между бронзовите змии, които красяха входа.

Пазачите на вратите се намръщиха, когато влезе. В първия момент това го накара да потрепери, а после осъзна, че е внесъл мръсотия по пода. Не им обърна внимание. Пред него се издигаха два реда колони, които оформяха широк коридор, осветен от закачени на неравни интервали мангали. Колоните се издигаха нагоре и поддържаха централната секция на покрива, който се намираще твърде високо, за да го достигне светлината. От двете страни на коридора имаше още два реда по-ниски колони, които обграждаха малките олтари на различните божества на култовете. Всичко изглеждаше така, сякаш се пресяга, пресяга...

Той положи разсеяно ръка на варовика. Студен. Неподвижен. Нямаше и следа от огромния товар, който носеше. Такава бе силата на неодушевените предмети. *Дай ми тази сила, богиньо. Направи ме като стълб.*

Инрау изрисува с пръста си кръг около колоната и влезе в сянката на нейния олтар, почувства се успокоен от хладния ѝ камък. *Онкис... обична моя.*

„Бог има хиляда хиляди лица — бе казал Седжен, — ала хората — само едно сърце.“

Всяка велика вяра беше лабиринт, населяван от безбройни малки оазиси, полускрити места, където абстракциите се стапяха и където предметите на обожание ставаха достатъчно малки, за да носят утеха

от ежедневното напрежение, достатъчно познати, за да плачеш открито пред тях за дреболии. Инрау беше открил своя оазис в олтара на Онкис, Певецата в Мрака, аспектът, който стоеше в сърцето на всички хора, за да ги движи към вечния стремеж към *повече* от възможното.

Той коленичи. Започна да хлипа.

Само ако беше забравил... ако бе забравил наученото от Завета. Ако можеше да стори това, може би последното разкритие, разбило сърцето му, щеше вместо това да е безсмислено за него. Ако само Акамиан не беше дошъл. Цената беше твърде висока.

Онкис. Дали можеше да му прости, че се е върнал при Завета?

Идолът бе изработен от бял мрамор, със затворени очи и безжизненото изражение на мъртвец. На пръв поглед изглеждаше като отрязана женска глава — красива, но като цяло обикновена, — закачена на прът. Всяко по-сериозно вглеждане обаче разкриваше, че прътът представлява миниатюрно дърво, като онези, отглеждани от древните норсираи, но изработено от бронз. Клоните извираха през разтворените ѝ устни и се простираха над лицето ѝ — природа, родена от човешката уста. Други клони се пресягаха назад, за да разрошат замръзналата ѝ коса. Образът ѝ винаги разбуждаше нещо в него и именно по тази причина той се връщаше при нея: тя *беше* това разбуждане, тъмното място, от което извираха всичките му мисли. Тя го предхождаше.

Инрау се стресна, когато чу гласове от посоката на портата на храма. *Пазачи. Трябва да са пазачи.* После започна да бърника из наметалото си и извади малка чанта, пълна с храна: сушени праскови, фурми, бадеми и малко осолена риба. Приблужи се достатъчно, за да може тя да усети топлината на дъха му, а после с треперещи ръце положи храната в малък улей, издълбан в пиедестала. Всяко ядене имаше своя есенция, своя анима — онова, което езичниците наричаха онта. Всичко хвърляше сянка върху Външността, където се движеха боговете. С треперещи ръце той извади скромния списък на предците си и прошепна имената, спирайки се, за да помоли своя прапрадядо да се намеси в негова подкрепа.

— Сила — промърмори той. — Моля те за сила...

Малкият свитък изтрака на пода. Тишината бе абсолютна и потискаща. Сърцето го болеше, толкова много бе поставено на карта.

Около тези събития щеше да се завърти светът. Това бе достатъчно за една богиня.

— Моля те... Говори ми.

Нищо.

По лицето му се търколиха сълзи. Той вдигна ръце и ги задържа разтворени, докато раменете не го заболяха.

— Каквото и да е! — извика накрая.

Бягай, прошепнаха мислите му. Бягай. Какъв страхливец! Как можеш да си такъв страхливец? Нещо зад него. Звук на пляскащи криле! Като плющене на плат сред извисяващите се стълбове.

Той обърна лице към сенчестия таван, като се ослушваше. Още едно промърморване. Някъде горе в здрача. Кожата му настръхна. *Това ти ли си? Не.*

Винаги съмнение. Защо винаги се съмняваше? Изправи се с препъване и изостави олтара. Храмовата порта беше затворена и пазачите не се виждаха никъде. След няколко мига той намери едно тясно стълбище, което водеше през стената до балконите под покрива. По средата на пътя нагоре мракът стана непроницаем. Инрау се спря за момент и задиша тежко. Въздухът миришеше на прах.

Несигурността, която винаги бе така силна у него, изведнъж изчезна. *Наистина си ти!*

Докато изкачи стълбите, главата му вече бръмчеше от екстаз. Вратата към балкона бе отворена. Сивкава светлина се изливаше през пролуката. Най-накрая — след цялата му обич, след цялото това време — Онкис щеше да пее на него, вместо *чрез* него. Той пристъпи предпазливо на балкона. Облиза устни и стомахът му подскочи.

Чуваше рева на дъжда през камъка. Стълбовете бяха първото, което изплува от мрака, после таванът, спускащ се малко над него. Струваше му се неестествено такава тежест да се издига толкова нависоко. Дънерите на колоните малко по-малко ставаха все по-светли, докато изчезваха от поглед. Светлината изотдолу беше далечна и мъглява, мека като изронените ръбове на каменна стена.

Парапетът на балкона сякаш излъчваше замайване, така че той остана прилепен към стената. Камъкът изглеждаше ронлив, прояден от мрака. Гравюрите се бяха изренили. Таванът бе покрит със стотици гнезда на глинени стършели и той си представи покритите с раци корпуси на бойни кораби, изтеглени на плажа.

— Къде си? — прошепна.

Тогава го видя и ужасът го задави.

То стоеше наблизно, кацнало на парапета, и го гледаше с блестящи сини очи. Имаше тяло на гарван, но главата му беше малка, плешива и човешка — колкото детски юмрук. То опъна тънки устни над мъничките си съвършени зъби и се усмихна.

Велики-Седжен-о-Боже-не-е-възможно-не-е-възможно!

Пародия на изненада се изписа на миниатюрното лице.

— Ти знаеш какво съм аз — каза то с хартиен глас. — Как?

Не-може-не-е-възможно-Консултът-тук-не-не-не!

— Защото някога е бил сред учениците на Акамиан — отвърна друг глас. Говорещият се бе крил в сенките малко встрани и сега излезе под сумрачната светлина.

Кутиас Сарсел се усмихна за поздрав.

— Нали така, Инрау?

Рицар-командир, който разговаряше със Синтез на Консулта?

Ака-Ака-спаси-ме!

Кошмарен ужас и неверие откраднаха дъха му, задръстиха съзнанието му. Инрау се запрепъва назад. Подът се люлееше под краката му. Звукът на желязо о камък зад гърба му го накара да извика. Той се завъртя рязко и видя друг шриалски рицар да излиза от мрака. Познаваше и този: Муджониш, който преди го бе съпровождал при събирането на десетъка. Мъжът се приближи към него с широко разперени ръце и предпазлива стойка, сякаш насочваше опасен бик.

Какво ставаше? Онкис?

— Както виждаш — каза Синтезът с тяло на гарван, — няма къде да бягаш.

— Кой? — успя да изстене Инрау. Сега виждаше белега на магията, възпалението на Напевите, използвани да обвържат нечия душа с отвратителния съд пред него. Как го бе пропуснал досега?

— Той знае, че тази форма е просто черупка — каза Синтезът на Сарсел, — но не виждам чигра в него. — Големите колкото грахови зърна очи — малки мъниста от небесносиньо стъкло — се обърнаха към Инрау. — Хмм, момче? Ти не сънуваш Съня като другите, нали? Ако беше така, щеше да ме разпознаеш. Чигра винаги ме разпознават.

Онкис! Предателска кучка!

През ужаса си той усети невъзможна сигурност. Разкритие. Думите на молитвата се бяха превърнали в пергамент. Под тях той почувства други думи, думи на могъщество.

— Какво искаш? — попита Инрау и този път гласът му беше по-уверен. — Какво правиш тук?

Изобщо не го интересуваеше отговорът, важно бе само времето.

Моля-те-спомни-си-моля-те-спомни-си...

— Да правя? Ами това, което ние винаги правим: надзираваме инвестициите си в тези събития. — То облиза устните над дребните си зъбки, но кисело, сякаш недоволно от вкуса им. — Предполагам, че нищо различно от това, което ти вършеше в покоите на шриаха?

Дишането стана болезнено. Не можеше да говори.

Да-да-да-така-е-това-е-но-какво-следва? Какво-следва?

— Тц-тц — каза Сарсел и се приближи към него. — Боя се, че това е донякъде по моя вина, Стари татко. Преди няколко седмици заръчах на младия апостол да бъде трудолюбив.

— Значи *наистина* вината е твоя — каза Синтезът с миниатюрна имитация на намръщване. То се спусна няколко крачки надолу по парапета, за да последва отстъплението на Инрау. — Без напътствия той просто е насочил огъня си в грешното *призвание*. Започнал е да шпионира Бога, вместо да Му се моли. — Тихо изсумтяване, като кихане на котка. — Ах, виждаш ли, Инрау? Ти изобщо няма от какво да се боиш. Рицарят-командир носи цялата отговорност.

Инрау усети, че Муджониш е надвиснал зад гърба му. Молитвата сграбчи езика му. Светотатство се изтръгна от устните му.

Извъртайки се с магьосническа скорост, той заби два пръста в бронята на Муджониш, разби гърдната му кост и сграбчи сърцето му. Изтръгна ръката си, дърпайки кървава връв след себе си. Още невъзможни думи. Кръвта избухна в ярък пламък, а после ръката му се стрелна към Синтеза. Създанието изпищя и се спусна от парапета в празния мрак. Заслепяващи капки кръв засъскаха по голия камък.

Щеше да се обърне и срещу Сарсел, ала гледката на Муджониш го възпря. Шриалският рицар бе паднал на колене, бършейки кървави ръце в туниката си. После, сякаш се изливаше от пикочен мехур, лицето му просто се разпадна, изхвърли се навън, *разтвори се...*

Без белег. Без дори бегъл шепот за магия.

Но как?

Нещо го удари силно по главата и той се препъна. Запълзя на колене. Удар в стомаха го запрати към стената. Той видя как сенчестата фигура на Сарсел танцува около него. Изстена още думи... думи на убежище. Призрачни Защити изскочиха край него...

Ала те бяха безполезни. Рицарят-командир бръкна през блестящите плоскости, сякаш бяха от дим, сграбчи го за гърлото и го вдигна във въздуха. В другата си ръка разкри хорae и го допря до бузата на Инрау.

Изпепеляваща агония. Каменният под се удари в лицето му. Той притисна длан в поразеното място. Кожата се обели под пръстите му, превърната в сол от досега с хорae. Оголената плът гореше. Младежът извика. Отново и отново.

— Ти ще *отстъпиш!* — чу писъка на Синтеза.

Никога.

Инрау отправи към омразното нещо поглед, пълен с ярост, и поднови светотатствената си песен. Видя как слънцето блести през прозорците на лицето му. Твърде късно.

Светлини като хиляда куки бликнаха от устата на Синтеза. Защитите на Инрау се пропукаха и разцепиха в заслепяващо цвърчене. После песента се задави в гърлото му. Въздухът го задушаваше с плътността на вода. Той се понесе над пода на балкона. Потоци сребърни мехурчета извираха от зяпналата му уста и се издигаха към тавана. Тежестта на океан го премаза с обвиващата си хватка.

В началото беше спокоен. Видя как Синтезът каца на рамото на рицаря и го гледа с малките си сини очи-копчета. Възхити се на черните му пера, прорязани с лъскави лилави отсенки. Помисли си за Акамиан, в пълно неведение за опасността.

О, Ака! По-зле е, отколкото смеехме да си представим.

Но нямаше какво да направи.

Гърлото му се стегна още повече и мислите на Инрау се насочиха към богинята — към нейните прегрешения и към неговите собствени. Ала сърцето му добавяше все повече и повече налягане в черепа му, докато устните му не се извиха и разтвориха. После той започна да се мята лудешки, а идиотските му мисли му нашепваха, че някъде трябва да има повърхност, над която да се издигне, място, където да намери въздух. Първичен и неустойим рефлекс разтвори дробовете му. Давещи

конвулсии, вода като чорап, натикан в гърлото му в мъгла от бели капки...

После твърдия под, кашляне, огън, давящ въздух.

Сарсел го извлече на колене за косата и грубо завъртя лицето му към мъгливото петно, което представляваше Синтезът. Инрау повърна, изкарвайки още огън от дробовете си.

— Аз съм старо име — каза мъничкото лице. — Дори и облечен в тази черупка, мога да ти покажа Агониите, глупако от Завета.

— За... — Инрау преглътна и изхлипа. — *Защо?*

Отново тънката, мъничка усмивка.

— Ти почиташ страданието. *Защо, мислиш?*

Изпълни го монументална ярост. То не разбираше! То не *разбираше*. Със задавен рев младежът се хвърли напред, отскубвайки косата си от скалпа. Синтезът сякаш примигна встрани от пътя му, ала не неговата смърт търсеше той. *Всяка цена, стари учителю*. Каменният парапет се удари в бедрата му и се разби като сладкиш. Сега отново се носеше, но този път беше различно — въздухът се удряше в лицето му, къпеше тялото му. И с протегнатата десница Паро Инрау последва един каменен стълб към земята.

ВТОРА ЧАСТ ИМПЕРАТОРЪТ

ПЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Разликата между силния и слабия император е проста: първият превръща света в своя арена, докато вторият го прави свой харем.

Касидас, „Аналите на Ценей“

Онова, което мъжете на Бивника така и не разбраха, беше, че Нансур и кванците са стари врагове. Когато два цивилизовани народа водят война векове наред, наред великата им вражда се появяват какви ли не общи интереси. Наследствените противници споделят много: взаимно уважение, обща история, триумф в равенството и множество безмълвни споразумения. Мъжете на Бивника бяха натрапници — нагъл прилив, който заплашваше да отмие добре поддържаните канали на много по-стара вражда.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата свещена война“

РАННОТО ЛЯТО НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Изградена, за да улавя залязващото слънце, имперската зала за аудиенции нямаше стени зад издигнатия подиум на императора. Слънчевата светлина се изливаше в сводестото пространство, блестеше сред мраморните колони и къпеше гоблените, които висяха между тях. Бризът носеше дима от кадилниците, наредени около

подиума, смесвайки миризмата на ароматни масла с тези на небето и морето.

— Някакви новини от моя племенник? — обърна се Икурей Зерий III към своя първи съветник Скейос. — Знае ли се нещо за Конфас?

— Не, Бог сред смъртни — отвърна старецът. — Но всичко е наред. Сигурен съм.

Зерий облиза устни, докато се стараеше да изглежда спокоен.

— Можеш да продължиш, Скейос.

Разпервайки копринената си роба, възрастният съветник се обърна към другите служители, събрани около подиума. Откак се помнеше, Зерий винаги бе заобиколен от войници, посланици, роби, шпиони и астролози... Откак се помнеше, той бе центърът на това разбунено стадо, гвоздеят, от който висеше дрипавата мантия на империята. Сега внезапно си даде сметка, че никога не е поглеждал някого от тях в очите — нито веднъж. Да срещнеш погледа на императора бе забранено за всеки без имперска кръв. Мисълта го ужаси. *С изключение на Скейос, не познавам никого от тези хора.* Първият съветник се обърна към тях:

— Тази аудиенция ще е различна от всички, на които сте присъствали досега. Както знаете, първият велик лорд на инритите пристигна. Ние сме порталът, през който той и равните му трябва да минат, за да се включат в Свещената война. Не можем нито да препречим пътя им, нито да им искаме данък, но можем да им повлияем, да ги накараме да видят, че интересите ни съвпадат с онова, което е редно и праведно. Докато аудиенцията продължава, пазете тишина. Не си шушукайте. Не мърдайте. Придайте си строг, но състрадателен вид. Ако глупакът подпише договора, едва и само тогава ще изоставим протокола. Можете да се смесвате със свитата му, да споделите каквито храна и напитки ви предложат робите. Но пестете думите си. Не разкривайте нищо. *Нищо.* Може и да си мислите, че стоите извън кръга на тези събития, но грешите. Вие *сте* кръгът. Не си правете илюзии, приятели мои, самата империя е заложена на карта.

Първият съветник погледна към Зерий, който кимна.

— Времето настъпи — извика Скейос, посочвайки далечната стена на имперската зала за аудиенции.

Великите каменни врати — киранейски реликви, извадени от руините на Метсонк — се разтвориха тържествено.

— Негово Превъзходителство — извика нечий глас, — лорд Нерсей Калмемунис, палатин на Канампурея.

Внезапно изпитал недостиг на въздух, Зерий проследи с поглед как неговите имперски церемониалмайстори поведоха конрийската свита надолу по коридора. Въпреки по-раншната му решителност да остане неподвижен — той бе убеден, че мъжете, които наподобяват статуи, излъчват мъдрост, — осъзна, че е стиснал пискюлите на ленената си пола. През своите четиридесет и пет години бе приемал безброй молители, посланици на война и мир от всички земи на Трите морета, но както каза и Скейос, никога не бе устройвал аудиенция като тази.

Самата империя...

Бяха минали месеци откак Майтанет обяви своята Свещена война срещу езичниците от Киан. Също като нефт, призивите на демона бяха възпламенили сърцата на мъжете от всяка инритска нация — праведните, кръвожадните и алчните. Дори в този миг горите и лозята отвъд стените на Момемн бяха приютили хиляди от тези така наречени мъже на Бивника. Но до пристигането на Калмемунис, те бяха боклук: свободни хора от низшите касти, просяци, култови свещеници без наследствени титли и дори, както беше научил Зерий, група прокажени — хора, които нямаха голяма надежда за добър живот извън обещанията на Майтанет и дори още по-малко разбиране за ужасяващата задача, поставена им от техния шриях. Такива хора не струваха плюнката на един император, да не говорим за притеснението му.

Нерсей Калмемунис обаче бе съвсем друга работа. От всички велики инритски благородници, за които се носеха слухове, че са изоставили земите си, за да се присъединят към Свещената война, той първи бе достигнал бреговете на империята. Пристигането му бе разбунило духовете на населението на Момемн. По улиците бяха увесени глинени плочи с благословии, които храмовете продаваха за един меден талант парчето. Огнените олтари на Кмирал изгаряха безкрайна върволица жертви, дарени в негово име. Всички разбираха, че именно мъже като Калмемунис, заедно със своите васални барони и рицари, ще бъдат корпусът и кормилото на Свещената война.

Ала кой щеше да бъде неин капитан?

Аз.

Обзет от момент на паника, Зерий насочи погледа си от приближаващите конрийци към пляска на криле над главата си. Както винаги, под сумрака на купола се носеха и съревноваваха лястовички. Както винаги, присъствието им го успокои. За момент се зачуди какво ли е императорът за една лястовичка. Просто поредният човек?

Не му се струваше вероятно.

Когато снижи поглед, конрийците бяха коленичили на пода под него. Няколко от тях, забеляза Зерий с раздражение, носеха малки цветчета в косите си и намаслени пръстенчета в брадите си — знак за възхищението на Момемн. Изправиха се като един, някои с примигване, а други — заслонявайки очи от слънчевата светлина.

За тях аз съм тъмнина, озарена от слънцето и небето.

— Винаги е добре да посрещнеш братовчед от собствената си раса отвъд морето — каза той с изненадваща решителност. — Как се чувствате, лорд Калмемунис?

Палатинът на Канампурея пристъпи напред от свитата си и се спря под огромните стъпала, избирайки несъзнателно дългата сянка на Зерий, за да се заслони от слънцето. Висок и с широки рамене, той имаше внушителна фигура. Малката уста, скрита в брадата му, предполагаше някакъв вроден дефект, но червено-синята му премяна заслужаваше завистта дори на императора. Конрийците може и да изглеждаха примитивни с брадите си, особено сред гладко избръснатата елегантност на Нансурския двор, но дрехите им бяха безупречни.

— Добре. Как върви войната, чичо?

Зерий едва не подскочи на трона си. Някой ахна.

— Той не цели обида, Бог сред смъртни — бързо промърмори Скейос в ухото му. — Конрийските благородници често наричат повисокопоставените от тях „чичо“. Такъв е обичаят им.

Да, помисли Зерий, но защо споменава войната? Предизвиква ли ме?

— За коя война говорите? Свещената война ли?

Калмемунис погледна с присвит поглед стената от силуети над себе си.

— Казаха ми, че вашият племенник, Икурей Конфас, се движи срещу скилвендите на север.

— О. Това не е война. Просто наказателна експедиция. Всъщност най-обикновен набег, ако се сравни с великата война, която ни предстои. Скилвендите са нищо. Тревожат ме единствено фанимите от Киан. Все пак именно те, а не скилвендите, сквернят свещения Шимех.

Можеха ли да чуят празнината в стомаха му?

Калмемунис се намръщи.

— Но на мен ми казаха, че скилвендите са силен народ, че никога не са били побеждавани на бойното поле.

— Подвели са ви... И така, кажете ми, лорд палатине, надявам се, че пътуването ви от Конрия е минало без инциденти?

— Не и такива, за които да си струва да се говори. Момас ни благослови със спокойни морета.

— По неговата милост пътуваме... Кажете ми, имахте ли възможност да разговаряте с Прояс, преди да напуснете Айокнисус?

Почти успя да чуе как Скейос застина до него. Преди няма и три часа, първият съветник го беше информирал за враждата на Калмемунис с неговия високопоставен роднина. Според източниците им на информация в Конрия, Прояс бе наредил Калмемунис да бъде набит за неблагочестие в битката край Паремти предишната година.

— Прояс?

Зерий се усмихна.

— Да. Вашият братовчед. Престолонаследникът.

Лицето с малка уста потъмня.

— Не. Не сме разговаряли.

— Но аз си мислех, че Майтанет му е възложил да поведе цяла Конрия в Свещената война.

— Подвели са ви.

Зерий потисна смеха си. Осъзна, че мъжът пред него е глупак. Често се чудеше дали това не е истинската функция на джнана: бързото отсяване на пшеницата от плявата. Сега той знаеше, че палатинът на Канампурея е плява.

— Не — каза Зерий. — Не мисля.

Неколцина членове от свитата на Калмемунис се намръщиха при тези думи — набитият офицер отдясно дори отвори уста за протест, —

но сдържаха езиците си. Зерий предположи, че не биха и посмели да предположат, че палатинът им всъщност е *пропуснал* нещо.

— Двамата с Прояс не сме... — Калмемунис се спря, сякаш бе осъзнал наред изречението, че е казал твърде много. Малката уста се отвори в объркване.

О, този е произведение на изкуството! Глупак сред глупаците.

Зерий махна с ръка, за да отхвърли темата и видя как сянката ѝ прелетя над хората на палатина. Слънцето бе топло по пръстите му.

— Достатъчно за Прояс.

— Наистина — сопна се Калмемунис.

Зерий не се съмняваше, че по-късно Скейос ще намери някакъв сервилен начин да го укори за споменаването на Прояс. Фактът, че палатинът го е обидил пръв, нямаше да има никакво значение. Съветникът бе убеден, че задачата им тук е да съблзават, а не да атакуват. Зерий усещаше, че старият неблагодарник става по-зле и от майка му. Но нямаше значение. *Той* беше императорът.

— Провизиите... — прошепна Скейос.

— Разбира се, вие и хората ви ще получите провизии — продължи Зерий. — И за да сме сигурни, че местните удобства съответстват на ранга ви, съм наредил да ви се осигури една вила наблизо. — Той се обърна към първия съветник. — Скейос, ще покажеш ли, моля те, нашия договор на палатина?

Скейос щракна с пръсти и един огромен евнух се дотътри иззад завесата вдясно от подиума, понесъл бронзов статив. Последва го втори, в чиито отпуснати ръце бе положен като свещена реликва дълъг пергаментов свитък. Калмемунис отстъпи удивен от стъпалата, когато първият евнух постави статива пред него. Вторият за миг се замота със свитъка — невнимание, което нямаше да остане ненаказано, — а после го разгъна гладко по извития бронз. И двамата се отдръпнаха на дискретно разстояние.

Конрийският палатин примижа въпросително към Зерий, а после се наведе, за да прочете тежкия документ.

Изминаха няколко секунди. Накрая императорът попита:

— Четете ли шеик?

Калмемунис го изгледа ядно.

Трябва да внимавам повече, осъзна Зерий. Малко неща бяха потрудно предвидими от хора, които са едновременно глупави и

обидчиви.

— Чета шеик. Но не разбирам.

— Това не е приемливо — каза Зерий и се приведе напред на трона си. — Вие сте първият човек с истински ранг, който се присъединява към Свещената война, лорд Калмемунис. Жизненоважно е да се разбираме напълно ясно, не мислите ли?

— Определено — отвърна палатинът със сковано изражение и тон, като на човек, който се опитва да запази достойнство в състояние на пълно объркване.

Зерий се усмихна.

— Добре. Нансурската империя, както добре знаете, воюва срещу фанимите, откак първите киански племена са дошли с вой от пустините. Поколения наред ние се бием с тях на юг, така както се бием със скилвендите на север, и губим провинция след провинция пред фанатичния им устрем. Еумарна, Зераш, дори Шигек — загуби, платени с жертвата на хиляда хиляди нансурски синове. Всичко това, което сега е Киан, някога е принадлежало на моите имперски предшественици, палатине. И тъй като това, което съм аз сега, Икурей Зерий III, е просто лицето на един божествен император, всичко, което днес се нарича Киан, някога е принадлежало на мен.

Зерий спря за момент, развълнуван от собствените си думи и от резонанса на гласа си в простора от полиран мрамор. Как можеха да отрекат ораторското му въздействие?

— Договорът пред вас, лорд Калмемунис, просто ви обвързва, както е редно да бъдат обвързани всички хора, към истината. А истината — която не подлежи на отрицание — е, че всички протекторати на Киан са всъщност провинции на Нансурската империя. Като се подпишете в този договор, вие се заклевате да поправите една древна злина. Заклевате се да върнете всички земи, освободени от Свещената война, на техния законен собственик.

— Какво е това? — попита Калмемунис. Почти трепереше от подозрение. Това не беше на добре.

— Както казах, това е документ, чрез който се заклевате да...

— Чух ви и първия път — излая палатинът. — Нищо не са ми казали за това! Шриахът позволил ли го е? Майтанет ли нареди подобно нещо?

Слабоумният дебил имаше наглостта да прекъсва *него*? Икурей Зерий III, императорът, който щеше да възстанови Нансуриума? Непростимо!

— Генералите ми ме информират, че сте довели около петнадесет хиляди мъже със себе си, палатине. Със сигурност не очаквате да приютя и кърмя толкова много хора за *нищо*, нали? — Думата „кърмя“ привлече вниманието му и той не се стърпя да добави: — Империята няма толкова много цицки, мой конрийски приятелю.

— Аз... аз не съм чул *нищо* толкова — запелтечи Калмемунис. — Трябва да се закълна всички езически земи, които завоювам, да ми бъдат отнети? Да се дадат на *вас*?

Набитият офицер до него не можеше да се сдържа повече.

— Не подписвайте *нищо*, лорд палатине! Обзалагам се, че шриахът също не е чувал *нищо* за подобен документ.

— А кой сте вие? — попита остро Зерий.

— Криятес Зинемус — отвърна стегнато мъжът. — Лорд маршал на Атремпус.

— Атремпус... Атремпус. Скейос, кажи ми моля те, защо името ми звучи толкова познато?

— Разбира се, Бог сред смъртни. Атремпус е сестра на Атиерзус, крепостта, която школата на Завета е отпуснала на дома Нерсей. Лорд Зинемус е близък приятел на Нерсей Прояс... — Старият съветник спря за един кратък миг, без съмнение, за да позволи на своя император да осмисли значението на казаното, — ... и негов учител по меч от детинство, ако не греша.

Разбира се. Прояс не можеше да е толкова глупав, та да позволи на един имбецил, особено могъщ като Калмемунис, да преговаря сам с дома Икурей. Беше пратил бавачка. *Ах, майко*, помисли той, *всички в Трите морета знаят нашата репутация*.

— Лорд маршале — каза Зерий, — забравяш мястото си. Моят отговорник по протокола не те ли инструктира да *мълчиш*?

Зинемус се засмя и поклати тъжно глава.

— Предупредиха ни, че това може да стане, господарю — каза той на Калмемунис.

— *Какво* са ви предупредили, маршале? — извика Зерий. Това беше недопустимо.

— Че домът Икурей ще си играе игри със светини.

— Игри? — възкликна Калмемунис и се завъртя отново към Зерий. — Игри със *Свещената война*? Аз дойдох пред вас с открито сърце, императоре, като един мъж на Бивника при друг, а вие играете игри?

Гробна тишина. Императорът на Нансур току-що беше *обвинен*.

— Попитах ви... — Зерий спря, борейки се да премахне скърцането от гласа си. — Попитах ви — при това с цялата си учтивост, палатине! — дали ще подпишете моя договор. Защото или ще го подпишете, или вие и мъжете ви ще гладувате. Това е.

Калмемунис беше застанал така, сякаш всеки миг ще извади оръжието си, и за момент Зерий трябваше да се пребори с лудешкия устрем да избяга, въпреки че мечът на благородника бе конфискуван пред залата. Палатинът можеше и да е идиот, но беше идиот с масивни пропорции. Изглеждаше така, сякаш всеки миг ще се хвърли нагоре по стъпалата, прескачайки седем с един скок.

— Значи ще ни откажете провизии? — извика той. — Ще оставите *мъже на Бивника* да гладуват, за да извратите *Свещената война* спрямо целите си?

Мъже на Бивника. На Зерий му идеше да се изплюе при звука на фразата, а ето, че този надут глупак я изговаряше все едно това е тайното име на самия Бог. Още скучен фанатизъм. Скейос го беше предупредил и за това.

— Казвам само какво изисква истината, лорд палатине. Ако истината служи на моите цели, значи аз служа на целите на истината. — Императорът на Нансур не можа да не се усмихне злостно. — Дали хората ви ще гладуват, или не, зависи от *вас*, лорд Калмемунис. Вашето...

Нещо топло и лепкаво докосна бузата му. Вцепенен, той плесна лицето си, а после погледна мръсотията по пръстите си. Заля го предчувствие за смърт и дъхът му секна. Какво бе това? Някаква поличба?

Зерий погледна към суетящите се лястовици.

— Генкелти! — изпищя той.

Капитанът на неговата еотическа стража притича до него, носейки аромати на балсам и кожена ризница.

— Избий тези птици! — изсъска Зерий.

— Сега ли, Бог сред смъртни?

Вместо да отговори, той сграбчи аленото наметало на Генкелти, което мъжът носеше според нансурския обичай праметнато отпред над лявото му рамо и закопчано за дясното му бедро. Използва го, за да избърше птичето лайно от бузата и пръстите си.

Една от тези птици го бе осквернила... Какво можеше да значи това? Той рискуваше всичко. Всичко!

— Стрелци! — извика Генкелти към балконите, където се криеха еотическите стрелци. — Избийте лястовиците!

След кратка пауза се чу свистенето на невидима тетива над главите им.

— Измрете! — изрева Зерий. — Неблагодарни предатели!

Въпреки гнева си, той се ухили при вида на Калмемунис и свитата му, които се разбягаха, за да избегнат падащите стрели. По целия под на имперската зала за аудиенции се чуваше дрънчене. Повечето стрели пропуснаха целите си, но няколко паднаха на земята като кленови семена, понесли борещи се сенки. Скоро коридорът се изпълни с поразени лястовици, някои от които се мятаха като уловени риби, но повечето безжизнени.

Стрелците приключиха. Тишината се нарушаваше само от пляскащи криле.

Една пронизана лястовичка бе паднала на стъпалата по средата между императора и палатина на Канампуря. Следвайки внезапно хрумване, Зерий се надигна от трона си и слезе надолу. Наведе се и грабна стрелата с гърчещото се послание, нанизано на нея. Огледа птицата за момент, следеше я как се свива в конвулсии. *Ти ли беше, малка моя? Кой го направи? Кой?*

Една проста птица никога не би посмяла да обиди император.

Той погледна към Калмемунис и му хрумна нещо друго, доста по-мрачно. Задържал стрелата и лястовицата пред себе си, той се приближи към поразения палатин.

— Вземете това — каза Зерий спокойно, — като знак за уважението ми.

Размениха си още думи на взаимен гняв, а после Калмемунис, Зинемус и техният ескорт напуснаха разярени имперската зала за аудиенции, оставяйки Зерий сам с бумтящото си сърце.

Той се почеса при спомена за птичето лайно по бузата си. Примижа срещу слънцето и погледна нагоре към трона си, към

неразличимите силуети на своите слуги. Чу как неговия върховен сенешал Нгарау нарежда да донесат леген с топла вода. Императорът трябваше да бъде почистен.

— Какво значи това? — попита Зерий глухо.

— Нищо, Бог сред смъртни — отвърна Скейос. — Ние така или иначе очаквахме да отхвърлят договора. Като всички плодове, и нашият план има нужда от време, за да узрее.

Нашият план, Скейос? Имаш предвид моя план.

Той се опита да изгледа надменно наглия глупак, но слънцето му попречи.

— Нито говоря на теб, нито става дума за договора, старо магаре. — За да подчертае думите си, той изрита бронзовия статив. Договорът се завъртя като махало във въздуха преди да падне на пода. После императорът посочи пронизаната птица, лежаща в краката му. — Какво значи *това*?

— Добър късмет — извика Аритмеас, любимият му авгур и астролог. — Сред низшите касти това да те... насере някоя птица се смята повод за голяма радост.

Зерий искаше да се изсмее, но не можа.

— Но да серат върху тях е единственият късмет, който познават, нали?

— И все пак в тази вяра има голяма мъдрост, Бог сред смъртни. Дребни нещастия като това се смятат за поличба за добри събития. Някаква символична несгода винаги трябва да съпровожда триумфа, за да ни напомня за слабостите ни.

Усети гъдел в бузата си, сякаш и тя бе познала истината в думите на авгура. Това беше поличба! При това добра. *Усещаше го!*

Боговете отново ме докосват!

Внезапно ободрен, той се качи по стълбите, докато слушаше с интерес как Аритмеас обяснява по какъв начин това събитие съвпада със звездата му, която тъкмо е навлязла в хоризонта на Анагке, Курвата на Съдбата, и сега стои на две случайни оси с Гвоздея на Небесата.

— Прекрасен съвпад — възкликна пълният авгур. — Наистина прекрасен съвпад!

Вместо да заеме отново мястото си на високия трон, Зерий го подмина и направи знак на Аритмеас да го последва. Следван от малко

стадо служители, той мина между двата големи стълба от розов мрамор, които бележеха липсващата стена, и излезе на терасата.

Момемн се разпростря пред него като обширен стенопис в приглушени цветове, издигайки се към залязващото слънце. Неговият дворец, Андиаминските простори, покриваше крайморската част от града, така че ако пожелаеше, той можеше да види Момемн в хаотичната му цялост, като просто завърти глава: квадратните кули на еотическия гарнизон на север, монументалните променаци и сгради на храмовия комплекс Кмирал право на запад и претрупаната лудница на пристанището по брега на река Фаюс на юг.

Все така заслушан в гласа на Аритмеас, той се загледа към далечните стени, където горите и полята на заобикалящите земи бяха избелени от слънцето. Там, разпръснати по целия пейзаж като плесен върху хляб, виждаше палатките и павилионите на Свещената война. Не много, засега, но Зерий знаеше, че след няколко месеца е възможно да погълнат целия хоризонт.

— Но Свещената война, Аритмеас... Дали всичко това значи, че Свещената война ще бъде моя?

Имперският авгур сплете пухкавите си пръсти и разтърси утвърдително бузи.

— Ала пътеките на Съдбата са тесни, Бог сред смъртни. Трябва и сами да сторим много.

Зерий бе толкова погълнат от диагнозите и предписанията на авгура си, които включваха детайлни инструкции за заколението на десет бика, че първоначално не забеляза пристигането на майка си. Ала тя беше там, слаба сянка в периферията на зрението му, сигурна като смъртта.

— Тогава пригответи жертвите, Аритмеас — каза той решително. — Това е достатъчно засега.

Докато авгурът се оттегляше, Зерий забеляза, че робите носят легена с вода, поръчан преди малко.

— Аритмеас?

— Да, Бог сред смъртни?

— Бузата ми... Трябва ли да я мия?

Мъжът размаха комично ръце.

— Не! Оп-определено не, Бог сред смъртни. Жизненоважно е да почакате поне три дена. *Жизненоважно!*

Тревожеха го още няколко въпроса, ала майка му се приближаваше, следвана от клатушкащото се туловище на евнуха си. Движеше се с гъвкавостта и грацията на петнадесетгодишна девица, въпреки шестдесетте си курвенски години. Тя се обърна с профил към него във вихър от син муселин и коприна, загледана в града, както той бе сторил само преди мигове. По люспите на нефритената ѝ диадема проблесна слънчева светлина.

— Син, който се прехласва от думите на бръцолевещ идиот — каза тя сухо. — Как само стопля това майчиното сърце.

Той почувства нещо странно в държанието ѝ, нещо *сдържано*. Но пък всички изглеждаха странно разтревожени в негово присъствие напоследък. Зерий не се съмняваше, че причината е в това, че най-накрая е съзрял божествеността, таяща се в него, сега, когато двата велики рога на плана му са били надуте.

— Това са тежки времена, майко. Твърде опасни, за да игнорираме бъдещето.

Тя се обърна и го изгледа по начин, едновременно властен и кокетен. Слънцето подсили бръчките ѝ и провлачи сянката на носа ѝ по бузата. Зерий винаги бе смятал, че старите са грозни не само в плътта, но и в духа си. Старостта завинаги трансформираше надеждата в негодувание. Онова, което беше жизнено и амбициозно в младите очи, ставаше импотентно и алчно в старите.

Намирам, че ме обиждаш, майко. Както с външност, така и с държание. Красотата на майка му някога бе легендарна. Докато баща му бе още жив, тя беше най-великолепното притежание на империята. Икурей Истрия, императрица на Нансур, чиято зестра бе изгарянето на имперския харем.

— Гледах аудиенцията ти с Калмемунис — каза тя кротко. — Катастрофално. Точно както ти казах, нали, мой богоподобни сине?

Усмивката ѝ набразди козметиката около устните ѝ с малки пукнатинки. Зерий изпита физически копнеж да целуне тези устни.

— Предполагам, майко.

— Тогава защо настояваш да продължаваш с тази лудост?

И сега този пореден странен развой. Майка му, която спори със здравия разум.

— Лудост ли, майко? Договорът ще възстанови империята.

— Но ако глупак като Калмемунис не може да бъде излъган да го подпише, каква надежда има твоят договор, а? Не, Зерий, най-добре ще служиш на империята, ако служиш на Свещената война.

— Нима Майтанет е омаял и теб, майко? Как можеш да омаеш вещица?

Смях.

— Като предложиш да унищожих враговете й, как иначе?

— Но целият свят е твой враг, майко. Или греша?

— Целият свят е враг всекиму, Зерий. Ще е добре да запомниш това.

С периферното си зрение мерна един страж, който се приближи до Скейос и прошепна нещо в ухото му. Неговите авгури твърдяха, че хармонията е музикална. Тя изискваше човек да е настроен към нюансите на всяко обстоятелство. Зерий беше от онези, които нямаха нужда да гледат нещата, за да ги виждат. Притежаваше изтънчено умение да подозира.

Старият съветник кимна, а после хвърли бърз поглед към своя император. В очите му се четеше тревога.

Дали заговорничат? Това предателство ли е? Ала той отхвърли тези мисли; твърде често му минаваха през ум, за да им се довери.

Сякаш надушила причината за разсейването му, Истрия се обърна към съветника.

— Какво ще кажеш ти, Скейос? Какво мислиш за инфантилната злоба на сина ми?

— Злоба? — извика Зерий. Защо го провокираше така? — *Инфантилна?*

— А какво друго? Ти отхвърляш даровете на Курвата. Първо Съдбата ти дава този Майтанет и въпреки съвета ми ти се опитваш да го убиеш. Защо? Защото не го притежаваш. После ти дарява Свещената война — чук, с който да смажеш наследствения ни враг! И тъй като не я притежаваш, се опитваш да унищожих и нея! Това са капризи на дете, а не планове на хитър император.

— Повярвай ми, майко, опитвам се да насоча, а не да унищожа Свещената война. Чуждестранните псета *ще* подпишат договора ми.

— С твоята кръв! Нима си забравил какво се случва, когато сродиш празни кореми с фанатични сърца? Това са агресивни мъже, Зерий. Мъже, опиянени от вярата си. Мъже, които *действат*, когато се

сблъскат с унижение! Наистина ли очакваш да търпят твоето изнудване? Рискуваш самата империя, Зерий!

Да рискува империята? Не. На северозапад, където се виждаха планините, живееха малцина нансури, толкова голям бе страхът им от скилвендите. А на юг всички „стари провинции“, принадлежали някога на Нансуриума във връхната точка на могъществото му, бяха поробени от езическия Киан. Сега фанимските барабани ехтяха сред някогашните територии на империята, призовавайки хората да почитат лъжепророка Фейн. Сега крепостта Асгилиох, която древните киранеици бяха издигнали, за да ги пази от Шигек, отново бе станала граница. Той не рискуваше империята, а само нейната бледа имитация. Империята беше наградата, а не залогът.

— За щастие твоят син не е чак толкова изглупял, майко. Мъжете на Бивника няма да умрат от глад. Ще ядат от моята паница, но ден за ден. Не възнамерявам да им откажа провизиите, нужни за да живеят, само онези, необходими, за да потеглят на поход.

— Ами Майтанет? Какво ще правиш, ако той ти нареди да ги снабдиш?

Когато се стигнеше до Свещена война, древната конституция задължаваше императора да следва повелята на шриаха. Зерий беше длъжен да снабди войните с всичко необходимо, или рискуваше да бъде анатемосан.

— Ах, но нима не виждаш, майко, той не може да направи това. Шриахът знае не по-зле от нас, че тези мъже на Бивника са глупаци, че в техните очи самият Бог им е повелил да отхвърлят езичниците. Ако аз снабдя Калмемунис с всичко необходимо, той ще е потеглил до няколко дни, сигурен, че може да унищожи фанимите само с жалкото си домочадие. Майтанет ще се прави на разгневен, разбира се, но тайно ще ликува от това, което правя, знаейки, че то печели на Свещената война нужното й време да събере войските си. Защо иначе мислиш, че нареди сборът да стане в Момемн, а не около Сумна? Ако изключим това, че тежестта ще падне върху моята кесия, шриахът е *знаел*, че ще направя това.

Тя се сепна, а очите й се присвиха преценяващо. Душа, толкова змийска, колкото нейната, не можеше да пропусне да оцени тънкостта на подобен ход.

— Но дали това означава, че ти контролираш Майтанет, или че Майтанет контролира теб?

Зерий вече можеше да признае, че през последните месеци е подценявал този нов шриах. Ала повече нямаше да повтори тази грешка с подобен демон. Не и сега.

Той осъзна, че Майтанет е видял колко обречен е нансуриумът. През последния век и половина онези, разполагащи със знание и сила в пределите му, очакваха катастрофата — новината, че скилвендските племена са се обединили както в древността и се носят към бреговете. Именно така бе паднал Киранеас преди две хиляди години, и по същия начин бе загинала Ценейската империя почти хилядолетие по-късно. И Зерий бе сигурен, че точно така ще умре и нансуриумът. Именно тази неизбежност, в комбинация с Киан — нация от езичници, която трупаше мощ, докато Нансур отслабваше — истински го ужасяваше. След като скилвендите си тръгнаха, а те винаги си тръгваха, кой щеше да спре кианците да изтрият от лицето на света размътената кръв на Киранеас, да отрежат трите Сърца на Бога: Сумна, Хилядата храма и Бивника?

Да, този шриах беше коварен. Зерий вече не съжеляваше за провала на убийците си. Майтанет му бе дал чук, за какъвто не беше и мечтал — Свещена война.

— Нашият нов шриах — каза той — е доста надценяван.

Нека си мисли, че ме контролира.

— Но какво печелиш, Зерий? Дори и ако големите играчи в Свещената война приемат исканията ти, нали не мислиш, че ще пролеят кръвта си в името на Имперското слънце? Дори и подписан, договорът ти е без стойност.

— Грещиш, майко. Дори да нарушат клетвата си, договорът не е без стойност.

— Тогава *защо*, Зерий? Защо е този луд риск?

— Стига, майко. Нима си остаряла чак толкова?

За момент той получи нетипично проникновение как точно изглеждат събитията в нейните очи: меркантилното и съответно невероятно изискване всеки върховен благородник в Свещената война да подпише договора му; пращането на най-голямата нансурска армия, събирана за последното поколение, не срещу езичниците от Киан, а срещу много по-древния и своенравен враг, скилвендите. Как ли само я

бяха изнервили тези две неща! С планове, грандиозни като неговите, логиката винаги беше скрита.

Зерий не беше толкова глупав, за да си мисли, че е равен на предшествениците си по силата на оръжието или духа си. Не, Икурей Зерий III не беше глупак. Настоящата епоха бе различна и за нея бяха нужни други видове сила. Великият човек днес намираще оръжието си в други хора и в точните изчисления на предстоящи събития. Зерий сега притежаваше и двете: безценния му племенник Конфас и Свещената война на лудия шриах. И с тези два инструмента щеше да спечели отново империята.

— Какъв е планът ти, Зерий? Трябва да ми кажеш!

— Болезнено е, майко, нали? Да стоиш в сърцето на империята, а да си глуха за ритъма му... и то след като цял живот си го била като барабан!

Но вместо да изразят ярост, очите ѝ се разшириха рязко в осъзнаване.

— Договорът е просто *претекст* — ахна тя. — Нещо, което да те защити от шриалска анатема, когато...

— Когато *какво*, майко? — Зерий огледа нервно малката тълпа, която ги заобикаляше. Това място не беше подходящо за подобен разговор.

— Затова ли прати внука ми към смъртта му? — извика тя.

Ето го най-накрая истинският ѝ мотив за този предателски разпит. Обичният ѝ внук, бедният скъп Конфас, който в същия този миг водеше армията си някъде из степта Джиюнати в търсене на злокобните скилвенди. Това беше онази Истрия, която Зерий познаваше и презираше: лишена от всякакви религиозни вярвания, но обсебена от наследството си, от съдбата на дома Икурей.

Конфас трябваше да бъде Възстановителят, нали, майко? Не мислеше, че съм способен на подобно величие, нали, стара кучко!

— Пресягаш се твърде надалеч, Зерий! Опитваш се да сграбчиш твърде много!

— Ах, а за момент си мислех, че разбираш.

Той каза последното с разсеяна сигурност, ала всъщност до голяма степен ѝ вярваше — достатъчно, за да му се налага да изпива половин гарафа неразредено вино всяка нощ, за да заспи. Днес

предполагаше, че ще му трябва дори повече след инцидента с птиците...

— Разбирам достатъчно добре — отсече Истрия. — Водите ти не са достатъчно дълбоки, Зерий, за да не може една старица да прецапа през тях. Надяваш се да изнудиш мъжете на Бивника да подпишат твоя договор, не защото очакваш да ти отстъпят завоеванията си, а защото очакваш *после да водиш война с тях*. Със своя договор ще си неуязвим за шриалска анатема, когато покориш жалките и лишени от войници феодални владенията, които ще изникнат от пепелта на Свещената война. И *затова* си пратил Конфас на така наречената наказателна експедиция срещу скилвендите. Планът ти се нуждае от войски, които не можеш да събереш, докато си принуден да пазиш северните провинции.

Страхът сграбчи вътрешностите му.

— Ах — каза Истрия с жестока усмивка, — едно е да репетираш планове в блатото на душата си, а съвсем друго да ги чуеш от устните на друг, нали така, глупаво мое момче? Все едно да слушаш как шутът имитира гласа ти. Звучи ли ти глупаво сега, Зерий? Звучи ли *побъркано*?

— Не, майко — успя да каже той с някакво подобие на увереност. — Просто смело.

— Смело? — извика тя, сякаш думата бе отприцила някаква лудост в нея. — В името на боговете, как ми се иска да те бях удушила в люлката! Толкова тъп син! Ти ни обричаш, Зерий, не го ли виждаш! Никой, нито сред върховните крале на Киранеас, нито сред аспект-императорите на Ценей, не е побеждавал скилвендите на тяхна територия. Те са *народът на войната*, Зерий! Конфас е мъртъв! Цветето на твоята армия е мъртво. Зерий! *Зерий!* Заради теб ще ни застигне катастрофа!

— Не, майко! Конфас ме увери, че може да се справи! Той е изучавал скилвендите повече от всеки друг! Знае *слабостите* им!

— Зерий. Мили мой глупако, не виждаш ли, че Конфас е още дете? Гениален, безстрашен, красив като бог, но все пак дете... — Тя сграбчи бузите си и започна да ги дере. — Ти уби детето ми! — изпищя.

Логиката й, а може би просто ужасът, който явно изпитваше, го помете със силата на приливна вълна. Зерий паникьосано огледа

другите хора на терасата и видя страха на майка си, изписан по лицата им. Тогава осъзна, че винаги е бил там. Те не се бояха от Икурей Зерий III, а от онова, което бе сторил!

Наистина ли съм унищожил всичко?

Той залитна. Нечии кокалести ръце го задържаха. Скейос. Скейос! Той разбираше какво е направил императорът му. Беше съзрял величието! Гениалността!

Завъртя се рязко и сграбчи стария съветник за робата му. Разтърси го толкова яростно, че брошката му, златно око със зеница от оникс, се откопча и издрънча по пода.

— Каж ми, че виждаш! — извика Зерий. — *Каж ми!*

Сграбчил робата си, за да ѝ попречи да се свлече, старецът задържа очите си покорно сведени.

— 3-залогът е голям, Бог сред смъртни. Само след като хвърлим клечиците, ще знаем.

Да! Това беше!

Само след като хвърлим клечиците...

От очите му бликнаха сълзи. Той стисна съветника за бузите и се изненада от това колко груба е кожата му. Майка му не му беше казала нищо ново. Винаги бе знаел, че е зложил всичко. Колко часове бяха обмисляли плана с Конфас? Колко пъти се бе удивлявал на стратегическия гений на племенника си? Империята никога не бе притежавала екзалт-генерал като Икурей Конфас. Никога!

Той ще надвие скилвендите. Ще покори народа на войната! И на Зерий му се стори, че вижда всичко с невъзможна сигурност. Звездата ми влиза в Курвата, обвързана с двете полчища на Гвоздея на Небесата...

Птица се изсра върху мен!

Свали ръцете си до раменете на Скейос и остана поразен от великодушието на жеста. *Колко ли ме обича той.* Погледна към Генкелти, Нгарау и останалите и внезапно причината за страха и съмнението им му се видя очевидна. Обърна се към майка си, която бе паднала на колене.

— Ти — и всички вие — си мислите, че виждате човек, който е направил луд облог. Но хората са крехки, майко. Хората се провалят.

Тя го зяпна. Гримът около очите ѝ се бе размазал от сълзи.

— А нима императорите не са хора, Зерий?

— Свещеници, авгури и философи ни учат, че всичко, което виждаме, е дим. Човекът, който съм аз, е само дим, майко. Синът, когото си родила, е просто *моята* маска, още една маскировка, която съм избрал за това изморително представление от кръв и сперма, което наричаш живот. Аз съм онова, което ми каза да бъда! *Император*. Божествен. Не дим, а *огън*.

При тези думи Генкелти падна на колене. След краткотрайно колебание и другите го последваха.

Ала Истрия сграбчи ръката на евнуха си и се изправи на крака, като през цялото време го зяпаше.

— А ако Конфас умре в дима, Зерий? Ако скилвендите излязат от този дим и изгасят твоя „огън“, тогава какво ще стане?

Той с мъка удържа яростта си.

— Краят ти приближава и ти си се вкопчила в дима, защото се боиш, че няма нищо друго. Страх те е, майко, защото си стара, а нищо не обръква така, както старостта.

Истрия го изгледа надменно.

— Възрастта ми е мой проблем. Нямам нужда от глупаци, които да ми го припомнят.

— Не. Предполагам, че циците ти не те оставят да забравиш.

Истрия изкрещя и се хвърли към него, както бе правила в детството му. Ала нейният гигантски евнух, Писатулас, я удържа, хващайки тънките ѝ ръце в огромните си пестници. После поклати бръснатата си глава в ужасено изумление.

— Трябваше да те убия! — изпищя тя. — Да те удуша със собствената ти пъпна връв!

Зерий се разсмя неудържимо. Стара и изплашена! За пръв път му се видя дребна и прозаична, далеч от непоколебимия и всезнаещ матриарх, каквато изглеждаше винаги. Майка му беше жалка!

Това почти си струваше загубата на империята.

— Отведи я в покоите ѝ — каза той на гиганта. — И нека лечителите ми се погрижат за нея.

Истрия беше изнесена, все така мятайки се и крещейки, от терасата. Огромните Андиамински простори погълнаха убийствените ѝ писъци.

Богатите цветове на залеза бяха избледнели в здрача. Слънцето бе наполовина скрито, обрамчено от лилава облачна мантия. За

няколко мига Зерий просто остана неподвижен, дишайки дълбоко, стиснал длани, за да спре треперенето. Свитата му го гледаше нервно с крайчеца на очите си. Стадото...

Накрая Генкелти, чието норсирайско наследство го правеше пооткрит, отколкото бе учтиво, наруши тишината:

— Бог сред смъртни, мога ли да говоря?

Зерий махна раздражено за позволение.

— Императрицата, Бог сред смъртни... Онова, което каза...

— Страховете й са оправдани, Генкелти. Тя просто изрече истината, скрита в сърцата на всички ни.

— Но тя заплаши да ви убие!

Зерий удари капитана през лицето. Ръцете на русия мъж за миг се стегнаха в юмруци, после се разтвориха. Той изгледа яростно краката на своя господар.

— Извинявам се, Бог сред смъртни. Просто се боях за...

— За нищо — каза рязко Зерий. — Императрицата остарява, Генкелти. Отливът я е изтеглил надалеч и тя не вижда брега. Просто изгуби самообладание.

Генкелти падна на земята и притисна устни към дясното му коляно.

— Достатъчно — каза Зерий и издърпа капитана на крака.

Остави пръстите си да се задържат за миг върху разкошните сини татуировки, покриващи предмишниците на мъжа. Очите му пламтяха. Главата го болеше. Но се чувстваше невероятно спокоен.

Обърна се към Скейос.

— Някой ти донесе съобщение, стари приятелю. Да не би да са новини от Конфас?

Луд въпрос, но странно тривиален, когато го задаваш без дъх.

Когато Съветникът се поколеба, треперенето се върна.

Моля те... Седжен, моля те.

— Не, Бог сред смъртни.

Зерий почти залитна от замайващото облекчение.

— Какво беше тогава?

— Фанимите са пратили посланик в отговор на желанието ви за преговори.

— Добре... добре!

— Но не е просто посланик, Бог сред смъртни. — Скейос облиза тънките си старчески устни. — *Кишаурим*. Фанимите са ни пратили кишаурим.

Слънцето залезе, а с него сякаш и надеждата.

* * *

Мангалите трепереха като разпокъсан плат на вятъра в двора, избран от Генкелти за срещата. Заобиколен от черешови дървета-джуджета и плачещи върби, Зерий стисна здраво хораето си, докато кокалчетата му не заплашиха да се счупят. Огледа мрака на околните порти и несъзнателно започна да брой сенчестите мъже там. Обърна се към слабия магьосник вдясно от него: Семемкетри, върховен учител на неговия имперски саик.

— Достатъчно ли са?

— Повече от достатъчно — отвърна мъжът възмутено.

— Мери си тона, върховни учителю — сопна се Скейос, застанал от лявата страна на Зерий. — Нашият император ти зададе въпрос.

Семемкетри сведе сковано глава, сякаш против волята си. В големите му влажни очи проблеснаха отразени пламъци.

— Тук има трима от нас, Бог сред смъртни, и дванадесет стрелци, които до един носят хорае.

Зерий потрепери.

— Трима? Само ти и още двама ли сте останали?

— Нямаше как иначе, Бог сред смъртни.

— Разбира се.

Зерий си помисли за хораето в дясната си ръка. Можеше да смири претенциозния маг с едно докосване, но така щяха да останат само двама други. Как само мразеше магьосници! Почти толкова, колкото ненавиждаше факта, че са му нужни.

— Идват — прошепна Скейос.

Зерий стисна хораето толкова здраво, че руните, гравирани по него, сякаш дамгосаха дланта му.

Двама еотически стражи влязоха в двора с фенери вместо оръжия в ръцете. Заеха места от двете страни на бронзовата врата, а Генкелти, все така в церемониалната си броня, мина между тях,

следван от закачулена фигура, облечена в черна ленена роба. Капитанът поведе посланика до отреденото място, където светлинните кръгове, хвърляни от четирите мангала, се застъпваха. Зерий виждаше само част от устните и лявата буза на мъжа под качулката, въпреки тях.

Кишаурим. За нансурите само скилвендите бяха по-омразни. Нансурските деца — дори децата на императорите — бяха откърмени с истории за езическите магьосници-жреци, за скверните им ритуали и неразгадаеми сили. Дори промълвяването на името им всяваше ужас в нансурското сърце.

Зерий имаше проблем с дишането. *Защо пращат кишаурим? Да ме убие?*

Посланикът свали качулката си и тя се спусна настрани по раменете му. После сведе ръце и робата му падна на земята, разкривайки дългото шафранено расо, което носеше отдолу. Плешивото му теме беше шокиращо бледо, а в центъра на лицето му се виждаха двете черни ями под веждите. Безоките лица винаги изнервяха Зерий, винаги му напомняха за мъртвия череп под изражението на всеки човек, ала знанието, че този мъж въпреки всичко *вижда*, събуждаше драцене в гърлото му, което не можеше да се премахне с преглъщане. Точно както му бяха разказвали детските му учители, около врата на кишаурима се беше увила змия — шигекска солна пепелянка, черна и блестяща, сякаш покрита с масло, с постоянно стрелкащ се език и сурогатни очи, разположени близо до дясното ухо на жреца. Незрящите ями останаха насочени върху Зерий, но главата на пепелянката се въртеше във всички посоки, оглеждайки целия двор и методично душейки въздуха.

— Виждаш ли го, Семемкетри? — изсъска Зерий под нос. — Виждаш ли белега на магията?

— Никакъв — отвърна магьосникът; гласът му бе стегнат от страх да не го чуят.

Очите на змията се задържаха за момент върху тъмните порти, които обграждаха двора, сякаш преценяваше каква опасност представляват сенките в тях. После, като кормило, въртящо се на добре смазана панта, се обърна към Зерий.

— Аз съм Малахет — каза кишауримът на перфектен шеик. — Осиновен син на Кисма от племето индара-кишаури.

— Ти си Малахет? — възкликна Семемкетри. Още един пробив в протокола. Зерий не му бе дал позволение да говори.

— А ти си Семемкетри. — Безокото лице кимна, но змийската глава остана неподвижна. — Почитания на стария враг.

Зерий почувства как върховният учител до него застива.

— Императоре — промърмори магьосникът, — трябва да напуснете веднага. Ако това наистина е Малахет, значи сте в огромна опасност. Всички сме в огромна опасност!

Малахет... Бе срещал името преди в един от докладите на Скейос. Онзи, чиито ръце са белязани като на скилвенди.

— Значи трима не са достатъчни — отвърна Зерий, необяснимо зарадван от страха на върховния учител.

— Малахет отстъпва само на Сейокти сред кишауримите. И само защото пророческият закон забранява хора, които не са кианци, да встъпват в длъжността на ересиарха. Дори кишауримите се боят от силата му!

— Върховният учител казва истината, Бог сред смъртни — добави Скейос тихо. — Трябва да напуснете веднага. Нека аз преговарям на ваше месо...

Ала Зерий не им обърна внимание. Как можеха да се боят като зайци, когато самите богове им бяха осигурили победа?

— Добра среща, Малахет — каза той, изненадан от това колко сигурен звучи гласът му.

След кратка пауза, Генкелти излая:

— Стоиш в присъствието на Икурей Зерий III, императора на Нансур. На колене, Малахет!

Кишауримът поклати пръст, а пепелянката се разлюля подигравателно с него.

— Фанимите коленичат само пред Единствения, пред Бога-що-е-сам.

Дали поради рефлекс или от глупост, Генкелти вдигна юмрук, за да удари мъжа. Зерий го спря с протегнат длан.

— За този случай ще забравим протокола, капитане — каза той. — Езичниците ще коленичат пред мен достатъчно скоро. — Той стисна в юмрук дланта, държаща хораето, следвайки неясния импулс да го скрие от очите на змията. — За преговори ли си дошъл? — обърна се към кишаурима.

— Не.

Семемкетри изруга като войник.

— Тогава защо си тук? — попита Зерий.

— Дойдох, императоре, за да можеш да преговаряш с друг.

Зерий примигна.

— С кого?

За миг сякаш Гвоздеят на Небесата проблесна от челото на кишаурима. В мрака на портите се чу вик и императорът вдигна ръце пред себе си.

Семемкетри запя нещо неразбираемо, което предизвикваше световъртеж. Около тях се образува глобус, оформен от призрачни нишки син огън.

Но нищо не се случи. Кишауримът стоеше все така неподвижен. Змийските очи блестяха като въглени на светлината на огъня.

Тогава Скейос възкликна:

— Лицето му!

Наложено върху подобните на череп черти на Малахет като призрачна маска, се виждаше нечие чуждо лице — обрулен киански воин, който още носеше белега на пустинята по ястребовите си черти. Преценяващи очи се взираха от празните ями на кишаурима, а от брадичката му се спускаше призрачна брада, сплетена по модата на кианските големци.

— Скаурас — каза Зерий. Никога преди не бе виждал мъжа, но по някакъв начин знаеше, че пред него е сапатишах-губернатора на Шигек, езическият бандит, с когото Южните армии воюваха вече четири десетилетия.

Призрачните устни се раздвижиха, но императорът чу единствено далечен глас, говорещ в провлачения ритъм на киански. После истинската уста отдолу се раздвижи и каза:

— Чудесно предположение, Икурей. А аз те познах по монетите ти.

— И какво е това? Падиражахът ми праща едно от сапатишахските си псета, за да ми губи времето?

Отново смущаващото забавяне и разминаване между устни и гласове:

— Ти не си достоен за падиражаха, Икурей. И сам мога да счупя гръбнака на империята ти върху коляното си. Бъди благодарен, че

падиражахът е благочестив и спазва договорите си.

— Всичките ни договори вече са под съмнение, Скаурас, сега, когато Майтанет стана шриах.

— Още една причина падиражахът да те отхвърли. *Ти* също си под съмнение.

Скейос се приведе и прошепна в ухото му:

— Попитайте го защо е цялото това представление, ако сте толкова незначителен. Езичниците се боят, Бог сред смъртни. Само заради това са дошли при вас.

Зерий се усмихна, сигурен, че старият съветник просто е потвърдил онова, което сам знае.

— Ако съм под съмнение, защо тогава са нужни тези невероятни усилия, хмм? Защо караш някой, който те превъзхожда, да бъде твой пратеник?

— Заради Свещената война, която ти и твоите братя-идолопоклонници ще поведете срещу нас. Защо иначе?

— И защото знаеш, че Свещената война е мой инструмент.

Призрачното лице се усмихна и Зерий чу далечен смях.

— Ти ще изтръгнеш Свещената война от ръцете на Майтанет, така ли? Ще я превърнеш в огромен лост, с който да отмениш вековете на поражения? Знаем за дребничките ти планове да обвържеш идолопоклонниците с твоя договор. И знаем за армията, която си пратил срещу скилвендите. Заговори на глупак — всички до един.

— Конфас обеща да павира пътя с главите на скилвендите от степта до краката ми.

— Конфас е обречен. Никой не притежава интелекта или могъществото, за да надвие скилвендите. Дори твоят племенник. Армията и наследникът ти са мъртви, императоре. Мърша. Ако нямаше толкова много инрити, струпани по бреговете ти, щях да дойда на коня си при теб още сега и да те накарам да отпиеш от мечата ми.

Зерий стисна хораето, за да заглуши треперенето. Пред вътрешния му поглед се появи образът на Конфас, кървящ в краката на някой подивял скилвендски воин. И той му се наслади, въпреки ужаса, който би донесъл на империята. *Тогава майка ми ще има само мен...*

Гласът на Скейос отново прошепна в ухото му:

— Той лъже, за да ви изплаши. Едва тази сутрин получихме вест от Конфас и всичко беше наред. Спомнете си, Бог сред смъртни, че

скилвендите смазаха кианците само преди осем години. Скаурас изгуби трима синове в тази експедиция, включително Хасжинет, най-големия. *Смушкайте го. Ядосайте го!* Разгневените хора правят грешки.

Но той, разбира се, вече беше обмислил това.

— Ласкаеш се, ако мислиш, че Конфас е глупав като Хасжинет, Скаурас.

Призрачни очи примигнаха над празни ямки.

— Битката на Зиркирта беше голям удар за нас, да. Ала вие скоро ще споделите този удар. Опитваш се да ме нараниш, Икурей, но просто предсказваш собственото си унищожение.

— Нансуриумът е преживял много по-големи загуби и е оцелявал — каза Зерий.

Но Конфас не може да изгуби! Поличбите!

— Така е, Икурей. Признавам ти тази малка утеха. Единият Бог знае, че вие, нансурите, сте упорит народ. Дори бих допуснал, че е възможно Конфас да успее там, където собственият ми син се провали. Не смея да подценявам този змиеукротител. Беше мой заложник в продължение на четири години, нали си спомняш? Но нищо от това не превръща Свещената война на Майтанет в твой инструмент. В ръцете си нямаш чук, който да вдигнеш над главите ни.

— Ето, че грешиш, Скаурас. Мъжете на Бивника знаят за твоя народ по-малко дори от Майтанет. Разберат ли, че воюват не само срещу теб, но и срещу твоите кишаурими, водачите на Свещената война ще подпишат договора ми. Ще имат нужда от школа, а тази школа по стечение на обстоятелствата ми принадлежи.

Безплътните устни се разтегнаха в усмивка над тънката линия на устата на Малахет.

Отново прозвуча неземният далечен глас:

— *Хеша? Еджору Саика? Матанати йескути каа...*

— Какво? Имперският саик? Мислиш, че твоят шриах ще ти предостави Свещената война заради Имперския саик? Майтанет *наистина* е избол очите ти в Хилядата храма! Виждаш ли, Икурей? Виждаш ли най-сетне колко бързо плават пясъците под краката ти?

— Какво искаш да кажеш?

— Дори ние знаем повече за плановете на прокълнатия ви шриах от теб.

Зерий погледна лицето на Скейос и видя там тревога, вместо пресметливост. Старецът се намръщи. Какво ставаше?

Скейос... Кажу ми какво да кажа! Какво има предвид?

— Нямах ли думи, Икурей? — гласът-заместник на Малахет звучеше презрително. — Ето ти нещо, с което да се задавиш: Майтанет е подписал договор с *Алените кули*. В този миг алените магове се готвят да се присъединят към Свещената война. Майтанет вече притежава школа, при това такава, която прави твоя имперски саик смешен и като численост, и като сила. Както казах, твоята роля е поставена под съмнение.

— Невъзможно! — изплю Скейос.

Зерий се извъртя към стария съветник, вцепенен от наглостта му.

— Какво става, Икурей? Оставяш псетата си да лаят на масата ти?

Зерий знаеше, че трябва да е вбесен, ала подобен изблик от *Скейос* беше... безпрецедентен.

— Но той лъже, Бог сред смъртни! — извика съветникът. — Това е езически номер, за да ни накара да отстъпим...

— А защо им е да лъжат? — прекъсна го Семемкетри, очевидно горящ от нетърпение да унизи стария си дворецов враг. — Не мислиш ли, че езичниците *искат* ние да командваме Свещената война? Или си въобразяваш, че предпочитат да се договарят с *Майтанет*?

Нима бяха забравили присъствието на своя император? Говореха така, сякаш той е измислица, нуждата от която е приключила. *Мислят ме за незначителен?*

— Не — отвърна Скейос. — Те знаят, че Свещената война е наша, но искат да мислим, че не е!

Зерий изпита натрупваща се в стомаха му ледена ярост. Тази нощ щеше да има писъци.

Двамата мъже или си спомниха мястото си, или усетиха настроението му, защото внезапно замълчаха. Преди две години един зеюм бе забавлявал двора на императора с обучени тигри. После Зерий го бе питал как успява да командва такива свирепи зверове само с един поглед.

— Понеже — каза им тогава огромният чернокож мъж — те виждат бъдещето си в очите ми.

— Трябва да простиш на пламенните ми слуги — каза Зерий на духа, обитаващ лицето на кишаурима. — Можеш да си сигурен, че аз няма да го сторя.

Лицето на Скаурас потрепери, а после се появи отново, сякаш кимаше над някакъв невидим лъч светлина. Старото куче сигурно се смееше. Зерий почти виждаше как забавлява падиражаха с описания за безредието в имперския двор.

— Тогава ще скърбя за тях — каза сапатишахът.

— Запази скръбта си за собствения си народ, езичнико. Независимо от това кой контролира Свещената война, вие сте обречени.

Фанимите *наистина* бяха обречени. Въпреки вбесяващата си наглост, думите на Семемкетри отпреди няколко мига бяха верни. Падиражахът искаше те да командват Свещената война. Защото с фанатици не можеше да се сключи договор.

— Ах, силни думи! Най-накрая говоря с императора на нансурите. Кажи ми, тогава, Икурей Зерий III, сега, когато разбираш, че и *двамата* се пазарим от позицията на слабостта, какво предлагаш?

Зерий се умълча, обладан от хладна пресметливост. Винаги бе най-хитър, когато се ядосаше. Алтернативите се търкаляха през душата му и повечето от тях се въртяха около Майтанет и демоничния му интелект. Спомни си Калмемунис и омразата му към неговия братовчед, Нерсей Прояс, наследник на трона на Конрия...

И тогава разбра.

— За мъжете на Бивника ти и твоят народ сте само жертвоприношение, сапатишах. Те говорят и мислят така, сякаш триумфът им вече е изписан в скрижалите. Може би ще дойде време, когато ще те уважават така, както аз.

— *Шрай лаксара ка.*

— Искаш да кажеш ще се страхуват.

Сега всичко зависеше от неговия племенник далеч на север. Повече отвсякога. *Получбите...*

— Както казах... уважават.

ШЕСТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

*Речено е: човек се ражда от майка си и се
храни от майка си. После се храни от земята и
земята минава през него, и взима и дава щипка
прах всеки път, докато човекът вече не
принадлежи на майка си, а на земята.*

Скилвендска
поговорка

*... а на стар шейк, езикът на
управляващите и религиозни касти в Нансуриума,
скилвенас означава „катастрофа“ или
„апокалипсис“, сякаш скилвендите по някакъв
начин са надраснали ролята на народ и са се
превърнали в принцип.*

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

РАННОТО ЛЯТО НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА, СТЕП ДЖИЮНАТИ

Наюр урс Скийота откри краля на племената и другите, струпани на хребета, който им предоставяше панорамна гледка към планините Хетанта и нансурската армия, лагеруваща под тях. Той накара сивия си кон да спре и ги огледа от разстояние, а сърцето му бумтеше сякаш кръвта му бе станала твърде гъста. За момент се почувства като момче, отхвърлено от по-големите си братя и злонамерените им приятели. Почти очакваше да чуе подигравки, донесени от вятъра.

Защо им е да ме унижават така?

Ала той не беше дете. Окървавен в много битки, той бе вождът на утемотите, скилвендски ветеран на повече от четиридесет и пет лета. Притежаваше осем жени, двадесет и трима роби и повече от триста глави добитък. Бе създал тридесет и седем сина, деветнадесет от които чистокръвни. Ръцете му бяха набраздени от свазондите — ритуалните белези на повече от двеста убити врагове. Той бе Наюр, прекършващия коне и мъже.

Мога да убия всеки от тях — да го стрия на кървава каша! — а те ме обиждат така? Какво съм сторил?

Но като всеки убиец, и той знаеше отговора. Обидата не бе в това, че го обезчестяваха, а в наглостта им да си мислят, че разбират.

Пламтящото над покритите със сняг върхове слънце къпеше събралите се вождове в бледо утринно злато. Изглеждаха като воители от различни народи и епохи, въпреки покритите с шипове киански бойни шлемове, които носеха ветераните от битката при Зиркирта. Някои бяха облекли антични люспести брони, други — нагръдници и ризници с различна изработка — плячка от отдавна мъртви инритски принцове и благородници. Само белязаните им ръце, каменни лица и дълга черна коса ги бележеха като народа — като скилвенди.

Зунурит, техният крал на племената по всеобщ избор, бе седнал в средата с лява ръка, надменно облежната на бедрото, а дясната вдигната към далечината. Като че ли насочен от него, ездачът от едната му страна вдигна назъбения полумесец на лъка си. Наюр мерна брезова стрела, която полетя в небето, видя я как изчезва в тревата на половината път до реката. Измерваха разстояния, осъзна той, което можеше да означава само, че планират атаката си.

Без мен. Можеше ли просто да са забравили?

Наюр изруга и подкара жребца си към тях. Задържа лицето си обърнато на изток, за да си спести унижението от подигравателните им погледи. Река Киют се виеше през дъното на долината — черна, с изключение на замръзналите области в плитките бързеи. Дори от това разстояние лесно виждаше нансурската армия, струпана по бреговете ѝ, която сечеше малкото останали тополи, за да ги отнесат после конските впрягове. Защитен от ров и дървено укрепление, имперският лагер се намирал на около една миля разстояние — огромен правоъгълник от безбройни палатки и каруци под планината, която мемоаристите наричаха Сактута — Двата бика.

Преди три дни той бе удивен и отвратен от тази гледка. Това, че нансурите бяха нахлули в пределите им бе достатъчна наглост, но да забият стълбове и да издигнат стени?

Сега обаче това го изпълваше само с мрачно предчувствие.

Наюр оголи зъби и навлезе сред братята си вождове.

— Зунурит! — изрева той. — Защо не бях извикан?

Кралят на племената изруга и дръпна рязко юздата на дорестия си кон, за да застане с лице към него. Утринният вятър разрошваше подплатата от лисича кожа на кианския му боен шлем. Той изгледа Наюр с неприкрито презрение и каза:

— Беше призован като всички други, утемоте.

Наюр бе срещнал Зунурит само преди пет дена, скоро след като пристигна със своите утемотски воини. Взаимната им неприязън стана очевидна незабавно, като при ухажори на една и съща красавица. Вождът не се съмняваше, че презрението на Зунурит се корени в скандалните слухове за отдавнашната смърт на баща му. Почвата за неговата враждебност обаче му се губеше. Може би просто бе срещнал неприязънта с неприязън. А може би причината бе коприненият подгъв на туниката му от овча кожа или пък вродената суета в усмивката му. Омразата нямаше нужда от причини, дори и само защото те бяха така много и толкова лесни за откриване.

— Не бива да атакуваме — каза Наюр в прав текст. — Това е детинска глупост.

Неодобрението увисна като миризма на мускус в утринния въздух. Другите вождове го огледаха преценяващо с неразгадаеми изражения. Въпреки слуховете, които без съмнение бяха чували, белязаните ръце на Наюр изискваха уважение, дори дадено с нежелание. Никой сред тях, той бе сигурен в това, не беше убил наполовина толкова врагове.

Зунурит се наведе и се изплю в тревата — жест на неуважение.

— Глупост? Нансурите серат, пикаят и се шибат на свещената ни земя, утемоте. Какво предпочиташ да направя? Да преговарям? Да капитулирам и да пратя данък на Конфас?

Наюр обмисли дали да zlepостави мъжа, или плана му.

— Не — отвърна накрая, избирайки мъдростта. — Предпочитам да изчакаме. Икурей Конфас — той вдигна ръка и стисна дебелиите си пръсти в юмрук, — е в капан. Конете му се нуждаят от богати

пасбища, а нашите — не. Мъжете му са свикнали на покриви, на възглавници, на вино и на комфорта на леки жени, докато нашите спят на седлата си и им стига кръвта на конете им. Чуй думите ми — докато дните изминават, еленът ще заподскача в сърцата им, а чакалът — в стомасите им. Ще познаят страх и глад. Укрепленията им от пръст и дърво ще започнат да им се струват повече като затвор, отколкото като защита. И скоро отчаянието им ще ги подтикне към бойно поле по наш избор!

Сред събралите се вождове се чу тихо мърморене и Наюр прехвърли поглед от лице на лице. Някои бяха млади и нетърпеливи да пролеят кръв, ала повечето притежаваха коравата мъдрост на много битки — стари, обрулени лица като неговото. Тези мъже бяха оцелели многократно след нетърпението на младостта и все пак запазваха силата си; те щяха да видят мъдростта в думите му.

Но Зунурит не изглеждаше впечатлен.

— Вечен тактик, а, утемоте? Каж ми, Наюр урс Скийота, ако влезеш в юртата си и завариш мъже, нападнали жените ти, каква тактика ще предприемеш? Ще ги чакаш ли в засада отвън, където успехът ти ще е най-сигурен? Ще чакаш ли, докато те оскверняват и огнището, и утробите ти?

Наюр се изсмя, забелязвайки за пръв път двата липсващи пръста на лявата ръка на Зунурит. Дали глупакът изобщо можеше да опъне лък?

— Подножието на Хетанта е доста различно от моята юрта.

— Нима? Това ли ни казват мемоаристите?

Не толкова хитростта му шокира Наюр, колкото осъзнаването, че го е подценил.

Очите на Зунурит проблеснаха триумфално.

— Не. Мемоаристите казват, че битката е нашето огнище, земята — наша утроба, а небето — нашата юрта. Нападнаха ни така, все едно Конфас е изнасилвил жените ни и е разбил огнищата ни. Осквернени. Опетнени. Унижени. В момента сме минали предела на изчисления и тактически предимства, утемоте.

— Ами победата ни над фанимите в Зиркирта? — попита Наюр.

Повечето от събралите се мъже бяха присъствали преди осем години, когато самият той бе покосил Хасжинет, кианския генерал.

— Какво за нея?

— Колко време отстъпваха племената пред кианците? Колко дълго им пускахме кръв, преди да счупим гръбнака им?

Той дари Зунурит с мрачна усмивка — същата, която толкова често караше жените му да плачат. Кралят на племената замръзна.

— Но това...

— Е различно ли, Зунурит? Как може една битка да е като юрта, но да не е като друга битка? В Зиркирта ние проявихме търпение. Изчакахме и по този начин унищожихме тотално могъщ враг.

— Но сега въпросът не е само в чакането, Наюр — разнесе се трети глас. Това беше Окнаи Едноокия, главатар на могъщите мунуяти от вътрешните земи. — Въпросът е *колко дълго* трябва да чакаме. Скоро ще започне сушата и онези от нас, които живеят в сърцето на степта, трябва да подкарат стадата си към летните пасища.

Тази забележка бе последвана от много викове, сякаш това бе първото разумно нещо, казано този ден.

— Така е — добави Зунурит, оживен от неочакваната подкрепа. — Конфас е дошъл със солидни запаси, керванът с провизиите му е по-голям от цялата му армия. Колко дълго трябва да чакаме, за да почнат еленът и чакалът да гризат сърцата и коремите им? Месец? Два? Дори шест?

Той се обърна към другите и бе възнаграден от гърлено съгласие.

Наюр прокара ръка през косата си и огледа враждебните лица около себе си. Разбираше грижите му, тъй като те бяха и негови. Прекалено дълго отсъствие носеше много рискове. Пренебрегваните стада означаваха вълци, глад, болести. Ако към това се добавеше заплахата от робски въстания, непокорни съпруги, а за племена на северната граница на степта като неговото — и сранки — подтикът за бързо завръщане ставаше неустоим.

Той се обърна към Зунурит и осъзна, че решението за атака не е нещо, което той е насиллил вождовете да приемат. Въпреки че знаеха колко опасна е прибързаността, те искаха да приключат тази война веднага, при това много по-силно, отколкото при Зиркирта. Но защо?

Всички очи се насочиха към него.

— Е? — попита Зунурит.

Дали Икурей Конфас беше предвидил това? Наюр не се съмняваше, че е лесно да се научат различните изисквания, които

сезоните поставяха пред народа му. Дали Конфас умишлено бе избрал седмиците преди лятната суша?

Мисълта замая Наюр с усложненията, които водеше след себе си. Внезапно всичко, което бе видял и чул от присъединяването си към ордата, добиваше ново значение: сексуалните извращения върху скилвендските пленници, подигравателните посланици, дори разположението на нужниците им — всичко това бе предвидено да озлоби народа и да го принуди да атакува.

— Защо? — попита рязко Наюр. — Защо Конфас ще носи толкова много провизии?

Зунурит изсумтя.

— Защото това е степта. Тук няма храна.

— Не. Защото очаква война на *търпение*.

— Именно! — възкликна кралят на племената. — Той възнамерява да чака, докато гладът принуди племената да се разотидат. Затова и трябва да атакуваме незабавно!

— Да се разотидат? — извика Наюр, удивен, че разкритието му толкова лесно може да се изврати. — Не! Той възнамерява да чака, докато гладът или гордостта принуди племената да *атакуват*.

Наглостта на това твърдение изтръгна викове от струпалите се наоколо вождове. Зунурит се изсмя тъжно като човек, който е сбъркал наивитета с мъдрост.

— Вие, утемотите, живеете далеч от империята — каза той, все едно обясняваше на идиот, — така че невежеството ти за имперската политика е нещо нормално. Как би могъл да знаеш, че популярността на Икурей Конфас нараства, докато тази на чичо му, императора, намалява? Говориш така, сякаш той е пратен тук да завладява, а всъщност е дошъл, за да умре!

— Шегуваш ли се? — извика отчаяно Наюр. — Поглеждал ли си армията му? Елитната им конница, норсирайските им войски, почти всички полкове в имперската армия, дори и собствената еотическа стража на императора! Те са оголили цялата империя, за да съберат тази експедиция. Сигурно са сключвали договори, обещали са и са похарчили цели богатства. Това е *завоевателна* армия, а не погребална процесия за...

— Питай мемоаристите! — прекъсна го рязко Зунурит. — И други императори са жертвали толкова, ако не и повече. Зерий трябва

да заблуди Конфас, нали?

— Ба! А казваш, че утемотите не знаят нищо за империята! Нансуриумът е под обсада. Не може да си позволи да загуби дори част от подобна армия!

Зунурит се наведе напред от седлото си и вдигна заплашително юмрук. Веждите му се смръщиха над злобните очи. Ноздрите му се разшириха.

— Тогава каква по-добра причина да ги смажем сега! После ще пометем Великото море както дедите ни от древността! Ще съборим храмовете им, ще забременим дъщерите им и ще посечем синовете им!

Наюр чу разтревожено как в утринния въздух се разнесоха одобрителни възгласи. Той ги заглуши с убийствен поглед.

— Всички ли сте заслепени пияници? Каква по-добра причина да оставим нансурите да се изтощят?! Какво мислите, че щеше да направи Конфас, ако беше сред нас? Какво...

— Щеше да вади меча ми от задника си! — извика някой и всички избухнаха в смях.

Тогава Наюр го надуши, добронамереното другарство, което представляваше просто заговор да се подиграват на един-единствен човек. Устните му се изкривиха в гримаса. Винаги едно и също, независимо какви претенции имаше за опит и разум. Те го бяха преценили още преди години... и го възприемаха като недостоен.

Ала оценяването е неспирно...

— Не! — изрева той. — Би ви се смял така, както сега вие се смеете на мен! Щеше да каже, че кучето трябва да бъде пречупено, а аз познавам тези псета! По-добре, отколкото те се познават. — В гласа и изражението му се бе прокраднало умоление и той се помъчи да го потуши. — Чуйте. Трябва да ме чуете! Конфас залага всичко на точно този съвет сега — на нашата арогантност, на нашите... сковани от обичаи мисли. Направил е всичко по силите си да ни провокира! Не го ли виждате? *Ние* решаваме дали той ще се окаже гениален стратег. Само ние можем да го превърнем в глупак. Като направим единственото, което го ужасява, онова, което с всички сили се е опитал да предотврати. Трябва да изчакаме! Да го изчакаме да дойде при нас!

Зунурит го гледаше напрегнато, докато говореше, с очи, които блестяха от злобно наслаждение. Сега той се усмихна презрително:

— Наричат те Човекоубиеца, Наюр, говорят за могъществото ти на бойното поле, за безкрайния ти глад за свещено кръвопролитие. Но сега... — Той поклати глава с престолено съжаление. — Къде е този глад, утемоте? Или вече трябва да те наричаме Времеубиеца?

Още смях, като нож в сърцето му, гърлен и груб, едновременно искрен като при простите хора, но и оцветен с неприятна злост — звука на низши мъже, наслаждаващи се на унижението на някой по-велик от тях. Ушите на Наюр забучаха. Земята и небето се свиха, докато целият свят не се превърна в смеещи се лица с пожълтели зъби. Той усети как у него се пробужда втората му душа, онази, която помрачаваше слънцето и боядисваше земята с кръв. Смахът им секна пред заплахата, която разпознаха. Погледът му изтри дори усмивките от лицата им.

— Утре — обяви Зунурит, като нервно насочи пъстрия си кон към далечното нансурско укрепление — ще пожертваме цяла нация пред Мъртвия бог. Утре ще заколим цяла империя!

* * *

Множество конници яздеха бавно сред хладната и сивкава от утринната роса трева, полюшвайки се тихо на дървените си седла. Бяха изминали почти осем години от битката при Зиркирта, осем години, откак Наюр за последен път видя подобно струпване на народа. Огромните колони, следвани от вождовете си, покриваха склоновете и върховете на почти цяла миля разстояние. Скрити зад гъсталаци от вдигнати копия, стотици знамена от конска кожа се издигаха над масите, бележейки племена и обединения от степта.

Толкова много!

Дали Икурей Конфас съзнаваше какво е сторил? Природата на скилвендите бе да се делят на малки групи и ако се изключат ритуалните погранични нападения на Нансуриума, те прекарваха по-голямата част от времето си да се избиват едни други. Тази склонност към вражда и кръвопролитни войни бе най-голямата защита на империята от расата им, по-голяма дори от пробиващите небесата планини Хетанта. Като нахлуваше в степта, Конфас бе споил народа в

едно цяло и по този начин бе създал най-голямата опасност за империята от цяло поколение насам.

Какво можеше да оправдае подобен риск? Икурей Зерий бе заложил самата империя на племенника си без очевидна причина. Какви обещания му беше дал Конфас? Какви обстоятелства го бяха принудили?

Нещата не бяха такива, каквито изглеждаха, Наюр беше сигурен в това. И все пак, докато гледаше редиците бронирани конници, не можеше да не съжали за по-ранните си съмнения. Накъдето и да обърнеше поглед, виждаше мрачни и готови за война ездачи, с кожи, закачени за кръглите щитове, с коне, покрити с поли, в които бяха пришити нансурски и киански монети. Десетки хиляди скилвенди, калени от жестоките сезони и безконечна война, сега стояха обединени като в дните от легендите. Каква надежда би могъл да има Конфас?

Нансурски рогове проехтяха в подножието на планините, стряскайки хора и коне. Всички очи се обърнаха към широкия хребет, скриващ долината. Сивият жребец на Наюр изсумтя и заблъска земя с копито, с което разлюля скалповете, които красяха юздите му.

— Скоро — промърмори той и спря главата на коня със здрава ръка. — Скоро ще се отприщи лудостта.

Наюр винаги си спомняше часовете преди битка като нетърпими и заради това винаги се изненадваше, когато му се наложеше да ги изтърпи. Имаше моменти, когато мащабът на предстоящото го сграбчваше и го оставяше вцепенен, като човек, който току-що е избегнал смъртоносно падане. Ала подобни мигове бяха кратки. Като цяло часовете минаваха като всяко друго време, може би по-напрегнати и накъсани от проблясъци на омраза и благоговение, но скучни като цяло. Всъщност дори му се налагаше да си напомня за предстоящото безумие.

Наюр бе първият от племето си, който достигна хребета. Пламтящото слънце между два върха, подобни на зъби, ги заслепи и изминаха няколко мига преди да е в състояние да различи далечните редици на имперската армия. Пехотата образуваше дълга линия по открития терен между реката и нансурското укрепление. Стрелци на коне бродеха по начупените хълмове пред тях, разположени така, че да пречат на скилвендите да прекосят Киют. Сякаш за поздрав към древния си враг, нансурските рогове изгътнаха отново, разкъсвайки

тишината на студения утринен въздух. От редиците им се надигна могъщ рев, последван от глухото дрънчане на мечове, удрящи се в щитовете.

Докато другите племена се събираха на хребета, Наюр огледа нансурите с ръка, вдигната срещу слънцето. Фактът, че бяха заели позиция по средата, вместо на източния бряг на реката, не го изненада, въпреки че очакваше Зунурит и другите вождове в момента да се мъчат да променят плановете си. Опитва се да преброи редиците — формациите им изглеждаха необичайно големи, — но не можеше да се концентрира. Абсурдният мащаб на обстоятелствата му тежеше почти физически. Как можеха да се случват подобни неща? Как можеше цели народи...

Той сведе глава и разтърка врата си, докато си преговаряше поредицата самообвинения, която винаги поглъщаше подобни срамни мисли. Пред вътрешния си взор видя своя баща Скийота и почерняващото му лице, докато се задушаваше в калта.

Когато вдигна поглед, мислите му бяха празни, както и изражението му. Конфас. Икурей Конфас бе центърът на онова, което предстоеше да се случи, не Наюр урс Скийота.

Нечий глас го стресна — Банут, братът на мъртвия му баща:

— Защо са се разположили толкова близо до укреплението си?
— Старият воин прочисти гърло — звук като цвилене на кон. — Очаквахме да използват реката, за да спрат устрема ни.

Наюр поднови изучаването на имперската армия.

— Защото Конфас се нуждае от решаваща битка. Исква да изтеглим своите редици от неговата страна на реката. Така няма да имаме място за маневри и ще сме принудени да заложим всичко в открита конфронтация.

— Да не е луд?

Банут беше прав. Конфас трябваше да е луд, ако си мислеше, че хората му могат да надвият в битка лице в лице. В отчаянието си кианците бяха опитали нещо подобно в Зиркирта преди осем години, но си бяха спечелили само катастрофа. Народът не се пречупваше.

Нечий смях се извиси над мърморенето на заобиколилите го съплеменници. Наюр рязко завъртя глава наоколо. На него? На него ли се смееха?

— Не — отвърна разсеяно, докато гледаше лицата зад раменете на Банут. — Икурей Конфас не е луд.

Банут се изплю — жест, предвиден — или поне Наюр така предположи — за нансурския екзалт-генерал.

— Говориш тъй, сякаш го познаваш.

Наюр изгледа едно стария мъж, опитвайки се да прецени презрението в тона му. В определен смисъл той *наистина* познаваше Конфас. Когато нападнаха империята предишната есен, успя да залови няколко нансурски войници и те бърбореха за своя екзалт-генерал с възхищение, което привлече интереса му. С нагорещени въглени и сурови въпроси Наюр успя да научи много за Икурей Конфас, за гениалността му в Галеотските войни, за смелите му тактически прийоми и тренировъчни режими — достатъчно, за да разбере, че този човек е различен от всеки, когото бе срещал на бойното поле досега. Ала това знание нямаше стойност при стари змии като Банут, които така и не му бяха простили убийството на баща му.

— Отиди при Зунурит — нареди Наюр с пълното съзнание, че кралят на племената няма да иска да се занимава с утемотски пратеник. — Разбери какви са намеренията му.

Банут не се подведе.

— Ще взема Юрсалка с мен — каза той дрезгаво. — Той се ожени за една от дъщерите на Зунурит, онази уродливата, миналата пролет. Може би кралят на племената ще си спомни тази щедрост.

Банут отново се изплю, сякаш за да подсили думите си, и пришпори коня си сред обкръжилите ги утемоти.

Наюр стоя дълго време самотен на коня си, загледан незрящо в пчелите, които се стрелкаха между разлюлените цветове на лилавата детелина под него. Нансурите продължаваха да бият щитовете си в далечината. Слънцето бавно обхваща долината в горещата си хватка. Конете тропаха нетърпеливо.

Междувременно прозвучаха още рогове и нансурите спряха дрънченето. Шумът, който се разнасяше от неговото племе и околните воители, се усили и в гърдите му се разпали ярост, която измести мъката. Те винаги си говореха един на друг и никога с него, сякаш той беше мъртвец сред тях. Спомни си всички онези, които бе избил в първите няколко години след смъртта на баща му, всички утемоти, които се бяха опитали да изтръгнат Бялата юрта на вожда от безчестието на

името му. Седем братовчеди, един чичо и двама братя. В него пламтеше упорита ярост, която не му позволяваше да отстъпи, независимо колко неправди се трупаха върху му, независимо от шепотите и присвитите погледи. Той щеше да убие всички и всеки, независимо враг или роднина, преди да отстъпи.

Впери погледа си в блестящия пейзаж на армията на Конфас.

Ще те убия ли днес, екзалт-генерале? Мисля, че да.

Внезапно нечии викове отляво привлякоха вниманието му. Над струпването на оръжия и конници видя знамето на Зунурит, което се вееше на фона на облаците. Боядисани конски опашки се мятаха нагоре и надолу, предавайки заповедта за бавно настъпление. Далеч на север скилвендите вече бяха започнали да се спускат по склоновете. Наюр извика на своето племе и подкара жребеца си към реката, стъпквайки детелините и прогонвайки пчелите. Росата се бе изпарила и сега тревата шумолеше около копитата на коня му. Въздухът миришеше на затопляща се почва.

Скилвендската орда бавно обгърна източната долина. Докато напредваше през шубраците, Наюр мерна Банут и Юрсалка, които се спускаха към него през откритото пространство. Кожените им колчани се люлееха на бедрата им, а щитовете отскачаха от задниците на конете им. Прескочиха някакви храсталаци и Банут почти падна от седлото заради плитка дупка, скрита от другата им страна. След няколко мига спряха жребците си до Наюр.

Поради някаква причина изглеждаха дори по-неспокойно край него от обикновено. След един заговорнически поглед към Банут, Юрсалка впи безизразни очи в Наюр.

— Ние трябва да поемем най-южния брод, а после да се разположим срещу насуететската колона от лявата страна на врага. Ако Конфас напредне, преди да сме се разположили, трябва да се оттеглим на юг и да го ударим по фланговете.

— Зунурит ли ви го каза?

Юрсалка кимна внимателно. Банут го гледаше с присвити очи, в които пламтеше злобно задоволство.

Докато се поклащаше върху коня си, Наюр погледна към Киют, оглеждайки алените знамена в лявата част на имперската армия. Намери това на насуететската колона бързо: черното слънце на

Нансур, разположено от орлово крило, с шейкския символ за числото девет, избродиран в златно отдолу.

Банут отново прочисти гърло.

— Деветата колона — каза той одобрително. — Нашият крал на племената ни оказва чест.

Въпреки че традиционно бяха разположени по границата на империята с Киан, мъжете от Насаурет се славиха като най-добрите сред имперската армия.

— Или това, или иска да ни избие — добави Наюр.

Може би Зунурит се надяваше от тежките думи, които бяха разменили предния ден да последват тежки последствия.

Те ме искат мъртъв.

Юрсалка изсумтя нещо неразбираемо, а после се оттегли в търсене на по-достойна компания, както предположи Наюр. Банут продължи да язди до него, без да казва нищо.

Когато приближиха до Киют достатъчно, за да могат да подушат ледниковия ѝ произход, няколко отряда се отцепиха от линията на скилвендите и се спуснаха през множеството бродове на реката. Наюр ги гледеше оценяващо, знаейки, че тяхното непосредствено бъдеще ще разкрие много за намеренията на Конфас. Нансурските стрелци на другия бряг отстъпиха пред тях, а после се разпръснаха и избягаха, следвани от залпове стрели. Скилвендите ги преследваха до основната армия, а после се спуснаха в галоп, паралелно с нансурските редици, пращайки облаци от стрели от гърбовете на бясно препускащите коне. Към тях се присъединиха още и още отряди, които направляваха жребците си само с колене и викове. Скоро хиляди от тях се спускаха върху имперската армия.

Наюр и неговите утемоти прекосиха Киют под прикритието на тези нападатели и докато се изкачваха на отсрещния бряг, от тях се стичаше вода. После бързо се насочиха към новата си позиция срещу насуретите. Вождът знаеше, че пресичането и последвалото разполагане ще е критично, така че постоянно очакваше да чуе роговете, сигнализиращи нансурското настъпление. Но екзалт-генералът задържа редиците си на каишка и позволи на скилвендите да се струпат в обширен полумесец край реката.

Какво правеше Конфас?

В другия край на долината, покрита с трева, неравна като юношеска брада, ги чакаше имперската армия. Наюр огледа редиците вдигнали щитове фигури, натезжали от брони и отличителни символи, облечени в червени кожени поли и с нагръдници от железни ленти, стегнати с ризници. Безбройни и безименни, те скоро щяха да умрат заради наглостта си.

Прозвучаха рогове. Хиляди мечове се удариха в щитовете си като един. И все пак сякаш нечовешка тишина се бе спуснала на полето, като колективно поемане на дъх.

Вятърът прекоси долината и разнесе миризмата на коне, потни кожени дрехи и немити мъже. Дрънченето на ножници и скърцането на юзди напомни на Наюр за собствената му броня. Ръцете му бяха леки като пълни с въздух мехове, докато проверяваше каишите на лакирания си в бяло боен шлем — трофей от победата му над Хасжинет при Зиркирта. После провери и нагръдника си. Завъртя се на седлото, едновременно за да раздвижи мускули и да облекчи напрежението. Прошепна помен към Мъртвия бог.

Между племената се размениха сигнали с конски опашки и Наюр излая заповеди на своите съплеменници. Първата вълна от копиеносци се сформира редом с него. Щитовете им бяха увесени от вратовете.

Усетил погледа на Банут, Наюр се обърна към него и изпита тревога.

— Ти ще бъдеш оценен в този ден, Наюр урс Скийота — каза старият воин. — Оценката е неспирна.

Той зяпна мъжа, обзет от ярост и удивление.

— Това не е мястото да човъркаме стари рани, чичо.

— Не мога да си представя по-добро място.

Притеснения, подозрения и предчувствия се опитаха да го погълнат, ала сега нямаше време. Нападателите се оттегляха. В далечината редиците конници напредваха пред основното тяло на ордата, насочили се към редиците на имперската армия. Преклонението бе приключило; идваше часът на богослужението.

С вик той поведе утемотите напред. Изпита нещо, подобно на страх, усещане за падане, като от висока пропаст. Скоро се озоваха в обхвата на нансурските стрелци. Наюр извика и копиеносците му се втурнаха в галоп, вдигнали щитовете си над раменете. По пътя си прегазиха няколко храста-джуджета. Първите стрели изсвистяха сред

тях, пронизвайки въздуха като плат, за да се забият в щит, земя и плът. Една одраска рамото му, друга се заби на един пръст дълбочина в покритата с метален лист кожа на щита му.

Те галопираха през равно пространство и набраха решителна скорост. Още стрели се спуснаха върху тях и броят им намаля. Конско цвилене и дрънчене на метал, а после само свирепия тътен на хиляди копита в пръстта. Свел ниско глава, Наюр гледаше как пешаците от насуретската колона се подготвят за удара. Те снижиха копия, по дълги, отколкото някога бе виждал. Дъхът му секна в моментно колебание. Ала той пришпори коня си да ускори ход, намести собственото си копие и нададе утемотския боен вик. Съплеменниците му отговориха и въздухът потрепери:

— *Война и поклонение!*

Под копитата си премазваха трева и диви цветя. Стената от копия, щитове и войници се носеше към тях. Неговото племе яздеше редом с него, протегнато като две велики ръце.

Уцелен в гърдите, конят му се свлече, ровейки в степната трева. Той се удари в пръстта и рамото и вратът му се извиха мъчително.

За миг се озова оплетен в множество крайници. Притвори очи под огромната смазваща сянка, но нищо не го затисна и той се измъкна, захвърляйки щита си и с изваден меч, опитвайки се бързо да осмисли хаоса около себе си. Точно до него, достатъчно близо, за да може да го докосне, един кон без ездач се въртеше в дивашки кръгове и риташе срещу нансурите. Мъжете наоколо, които го нарязаха до смърт, бяха толкова нагъсто, че изглеждаха все едно са сковани заедно с гвоздеи.

Нансурските редици бяха почти неразкъсани и те се биеха с упорство и професионализъм. Утемотите изглеждаха диви и малобройни пред тях, като просяци в небоядисаните си кожи и плякосани брони. Навсякъде около него съплеменниците му падаха. Видя братовчед си Окюир свален от коня с куки и размазан на земята. Мерна и племенника си Малути, който се гърчеше под падащи мечове, все така крещейки утемотския боен вик. Толкова много ли бяха повалени вече?

Наюр погледна към терена зад гърба си в очакване да види втора вълна утемотски копиеносци. Ако се изключеше един самотен кон, куцукащ към реката, околността бе пуста. Видя мъжете от племето си

в далечината, които тъпчеха в началните си позиции и гледаха, вместо да препускат. Какво ставаше?

Предателство?

Предателство! Той се огледа в търсене на Банут и го намери свит в близките треви, притиснал ръце към стомаха си, сякаш гушнал играчка. Един нансур се измъкна от обкръжаващото ги меле и изтегли късия си меч, за да го забие в гърлото му. Наюр грабна едно паднало копие от земята и го хвърли. Войникът го видя и глупаво вдигна щита си. Копието проби горния ъгъл и свали щита надолу с тежестта си. Наюр скочи напред, сграбчи дръжката и свирепо я издърпа, а с нея и мъжа. Войникът скочи на ръце и колене, опита се да избегне вдигнатия му меч, а после се свлече на земята, обезглавен.

Наюр сграбчи Банут за ризницата и го извлече от мелето. Старият воин се изсмя, а от устните му покапа кръв.

— Зунурит си спомни услугата, сторена му от Юрсалка! — извика той.

Наюр го изглежда ужасено.

— Какво си направил?

— Убих те! Убих родоубиеца! Ревливият педераст, който иска да ни бъде вожд!

През глъчката изреваха рогове. За един миг в обруленото лице на Банут Наюр видя баща си. Ала Скийота не беше умрял по този начин.

— Гледах те онази нощ! — изхриптя Банут, а гласът му ставаше все по-висок от агонията. — Видях истината на онова... — Тялото му се сви и разтресе в убийствена кашлица. — ... онова, което се случи преди тридесет години. И я разказах на всички! Сега утемотите ще се избавят от гнета на твоя позор!

— Не знаеш нищо! — извика Наюр.

— Зная всичко! Видях начина, по който го гледаше. Зная, че ти беше любовник!

Любовник?

Очите на Банут започваха да стават стъклени, сякаш гледаше нещо бездънно.

— Твоето име е името на срама — изстена той. — В името на Мъртвия бог, аз ще го изтрия от света!

Кръвта на Наюр сякаш бе станала чакъл. Той извърна поглед и в очите му се появиха сълзи. *Ревливец.*

През стената от борещи се и сечащи фигури мерна Сакерут, приятеля си от детинство, който падна от отстъпващия си кон. Спомни си как ловяха риба заедно под широкото лятно небе. Спомни си... *Не*.

Педераст. Това ли си мислеха?

— Не! — изръмжа той и се обърна отново към Банут. Старата желязна ярост най-сетне се беше върнала. — Аз съм Наюр урс Скийота, прекършващия коне и мъже. — Той заби меча си в земята и сграбчи удивения мъж за гърлото. — Никой не е убил толкова много! Никой не носи толкова много свещени белези! Аз оценявам позора и честта. И ще направя и твоята оценка!

Чичо му започна да се дави, опита се да го удари с хлъзгави от кръвта длани. После се отпусна. Удушан. Така, както се душаха женските бебета и робите.

Наюр взе меча си и се запрепъва встрани от трупа, оглеждайки се с празен поглед. Труповете на коне и мъже покриваха като рисунка земята около него. Превърнати в малки групички воители без коне, неговите утемоти отстъпваха пред блестящата стена на пехотата. Неколцина нададоха отчаян рев към далечните си съплеменници, осъзнали, че са били изоставени. Неколцина, останали без достойнство, се опитаха да избягат. Други се струпаха около Наюр.

Имперските офицери крещяха заповеди над глъчката. Нансурската линия тръгна напред. С протегнатата пред себе си лява ръка, Наюр зае бойна стойка и вдигна меча си високо, докато слънцето не се отрази в оцапаната му с кръв повърхност. Пешаците си проправяха път, прескачайки падналите мъже, вдигнали високо щитовете си, украсени с черните слънца. Лицата им бяха тържествуващи маски. Наюр видя как един прониза тялото на Банут. Още дрезгави викове се разнесоха откъм офицерите в опит да надвикат рева на далечните рогове. Внезапно предните три редици се впуснаха в атака.

Наюр приклезна и удари бронираните пищали на първия мъж, който се затича към него. Глупакът падна. Утемотът изрита щита му нагоре и заби острието си между сглобките на бронята му точно под мишницата. Испита възбуда. Изтръгна меча си, замахна настрани и порази друг, строшавайки ключицата му през нагръдника. Наюр извика и вдигна белязаните си ръце — могъщи символи на кървавото му минало.

— *Кой?* — изрева той на женствения им език. — Кой сред вас ще доближи ножа си до ръцете ми?

Трети войник падна, повръщайки кръв, ала около него се струпаша още мъже, още по-многобройни, водени от офицер с каменни очи, който ревеше „Смърт!“ при всеки удар на меча си. Наюр изпълни желанието му, като откъсна с меча си долната му челюст. Другите обаче не се разколебаха, а го наобиколиха с копия и щитове и го накараха да отстъпи. Друг офицер се втурна към него — млад благородник с герба на дома Биакси на щита си. Наюр видя ужаса в очите му, осъзнаването, че огромният скилвенди пред него е нещо повече от човек. Той изтръгна късия меч от женствените му ръце, изрита го свирепо и го удари със собственото си оръжие. Момчето падна назад с писък, удряйки по кръвта, която бликаше от чатала му, сякаш е огън.

Те се блъскаха пред него, колкото от желание да го избегнат, толкова и да го атакуват.

— *Къде са могъщите ви воини?* — изкрещя Наюр. — *Покажете ми могъщите си воини!*

Крайниците му горяха в треската на всепобеждаваща омраза и той ги поваляше — слаби и силни, — биейки се като луд човек с разбито сърце. Блъскаше по щитове, докато ръцете под тях не се счупеха, удряше мъжете, докато те не се препъваха назад сред фонтани от кръв.

Напредващите редици ги погълнаха, ала Наюр и неговите утемоти все така продължаваха да убиват, докато земята под краката им не се превърна в кървава тиня, осеяна с капаните на труповете. Нансурите заотстъпваха, препънаха се няколко крачки назад, зяпнали утемотския вожд. Наюр прибра меча си и се изкачи върху телата, струпани пред него. Сграбчи един ранен войник за гърлото и му строши гръкляна. После вдигна гърчещото се тяло над главата си и изрева.

— *Аз съм унищожителят!* — извика той. — Онзи, който оценява всички мъже! — После запрати тялото в краката им. — Няма ли един *чеп* сред вас? — изплю той, а после се засмя пред удивеното им мълчание. — Значи само путки.

Наюр развя коса, за да изтръска кръвта от нея, и отново вдигна меча си.

Сред нансурите изригнаха ужасени викове. Неколцина се хвърлиха срещу струпалите се зад тях мъже в лудешки опит да избягат от този побъркан демон. После тътенът на копита прониза шумотевицата на битката и всички глави се обърнаха. Още утемотски конници се появиха с гръм и трясък сред тях, пронизвайки някои нансури на дългите си копия и прегазвайки други. Последва кратък момент на ожесточено меле и Наюр уби още двама с меча си, който сега бе изтъпен до железен прът с ръбове. След това воините от насуретската колона се разбягаха, захвърляйки оръжия и щитове.

Наюр и съплеменниците му се озоваха сами, опитвайки се да си поемат въздух, с течаща от незашитите рани кръв.

— *Айааа!* — изреваха като един, докато още и още диви отряди галопираха край тях. — Война и поклонение!

Ала Наюр не им обърна внимание и вместо това изтича до върха на нисък склон. Долината се разкри пред него, почерняла от прах, дим и безброй биещи се мъже. За един миг мащабът на спектакъла отне дъха му. Далеч на север видя отряди скилвендски конници, потъмнели от облаците прах, които атакуваха нещо, което приличаше на нансурска колона. Следвайки знамето от конска кожа на Мунуяти, отделни групи конници се носеха на изток между изолирания отряд и центъра, като прегазваха бягащите войници. В началото му се стори, че се носят към нансурското укрепление, но един поглед му каза, че греши. Лагерът вече гореше и Наюр виждаше нансурски роби, жреци и работници, които висяха и падаха от стените. Някой вече бе вдигнал знамето на Пулитите, най-южното от скилвендските племена, край предната дървена порта. Толкова бързо...

Той огледа лудостта в центъра. Бяха подпалили тревата и през пушека видя акунихорите на Зунурит, притиснати към блестящите черни води на Киют, нападнати от всички страни от еотическата стража и части от колона, която не разпозна. Мъртви коне и мъже покриваха огромното пространство между неговата позиция и отчаяния отпор на Зунурит. Къде бяха куотите? Ами алкусите? Наюр се обърна на запад, към другия край на реката — грешния край — и видя, че по нагънатия хребет на долината се води ожесточено сражение. Различи кидрухилите — елитната имперска тежка конница, която премаза разпокъсан отряд скилвенди. Видя нимбрикански конници — норсирайските войски на императора. Те изчезнаха отвъд

един хълм на север и след тях потеглиха съвършено строените войски на две на пръв поглед напълно незасегнати колони, една от които носеше *насуеретско* знаме...

Но как беше възможно? Неговите утемоти току-що бяха изстребили насуеретите. Нали? И не бяха ли разположени кидрухилите в крайния десен фланг на нансурите, позицията на най-голяма чест сред кетиаите? Позицията, гледаща към пулитите...

Той чуваше как неговите хора го викат, но не им обърна внимание. Какво вършеше Конфас?

Нечия ръка сграбчи рамото му. Това беше Балаит, по-големият брат на втората му жена и човек, когото винаги бе уважавал. Ризницата му бе разкъсана и висеше от едното рамо. Все още носеше покрития си с шипове боен шлем, ала от лявото му слепоочие капеше кръв, дълбаеща бразда по прашното му лице.

— Ела, Наюр — каза той, опитвайки се да си поеме дъх. — Отакут ни доведе коне. Бойното поле е объркано; трябва да се преформиране и да атакуваме.

— Нещо не е наред, Бала — отвърна Наюр.

— Но нансурите са обречени... Лагерът им вече гори.

— И въпреки това те контролират центъра.

— Още по-добре! Фланговете са наши и остатъкът от армията им е на открито. В момента Окнаи Едноокия води мунятите си на помощ на Зунурит! Ще се затворим около тях като юмрук!

— Не — каза равно Наюр, докато гледаше как кидрухилите си проправят с бой път над хребета зад тях. — Нещо не е наред! Конфас *ни даде* фланговете, за да може да завземе центъра...

Това щеше да обясни как пулитите са превзели укреплението толкова лесно. Конфас бе оттеглил кидрухилите в началото на битката, за да ги хвърли към центъра на скилвендската армия. И бе дал на колоните си фалшиви знамена, за да ги измами с представата, че е разположил основните си сили по фланговете. Екзалт-генерала *искаше* центъра.

— Може би си е мислел, че ако надвие краля на племената, ще изпаднем в хаос — предположи Балаит.

— Не. Той не е толкова глупав... Виж. Всичките му коне са в центъра... Сякаш *преследва* нещо.

Наюр раздвижи беззвучно челюст, загледан над бойното поле, а очите му обхождаха всички отделни сцени на насилие. Острото дрънчене на мечове. Убийствените звуци на кървавата война. Отвъд красотата на битката имаше нещо невъобразимо, сякаш самото поле се бе превърнало в жив знак, като онези символи, които чуждоземците използваха, за да замразяват дъха си върху камък и пергамент.

Какво значеше този символ?

Балаит се бе присъединил към размисъла му.

— Обречен е — каза накрая и поклати глава. — Дори боговете му не могат да го спасят!

Тогава Наюр разбра и дъхът му замръзна в гърдите. Студената ярост на кръвопролитие изостави крайниците му и той внезапно почувства всички болки от раните си и чудовищната празнота, отворена от думите на Банут.

— Трябва да бягаме.

Балаит го зяпна с втрещено презрение.

— Какво трябва да правим?

— Хорасе стрелците... Конфас знае, че ги разполагаме зад центъра. Или са били избити, или ги е изгонил от бойното поле. И в двата случая сме...

После мерна първите проблясъци на нечестива светлина. Твърде късно.

— Школа, Бала! *Конфас е довел със себе си школа!*

Близо до центъра на долината, откъм фалангите конници, струпали се прибързано, за да посрещнат Окнаи Едноокия и неговите мунуяти, поне две дузини облечени в черни роби фигури бавно се изкачиха над бойното поле към небето. Схластици. Магьосниците на Имперския саик. Неколцина се пръснаха над долината. Онези, които останаха неподвижни, вече пееха неземната си песен, която изгаряше земя и скилвенди с блестящ пламък. Атаката на мунуятите се разпадна в лавина от горящи коне и мъже.

Наюр не можеше да помръдне за един дълъг миг. Гледаше как качени по седлата фигури се превиват в сърцето на златни огънове. Видя как нажежени до бяло кълба запращат мъжете във всички посоки като съчки. Очите му проследиха падащи пред хоризонта слънца, които се разбиваха в земята и разхвърляха пламтяща смърт във всички посоки. Въздухът вибрираше от трясъка на магически гръмотевици.

— Капан — промърмори той. — Цялата битка е била опит да ни отнемат хорае!

Ала Наюр имаше собствено хорае — наследство от мъртвия му баща. С безчувствени пръсти и ръце, натежали от изтощение, той издърпа желязната сфера изпод бронята си и я стисна здраво.

Сякаш стъпил върху диплещия се дим и прахта, един схоластик се понесе към тях. Забави ход и се зарея на височината на дърво над главите им. Черната му копринена роба се развяваше под планинския вятър, а златните нишки, избродирани в нея, се виеха като змии във водата. Бяла светлина бликаше от очите и устата му. Залп от стрели примигна и се превърна в прах пред сферичните му защиты. От ръцете му се спусна призракт на драконова глава. Наюр видя стъклени люспи и очи като кървава вода.

Величествената глава се сведе.

Той се обърна към Балаит и извика:

— Бягай!

Пастта се разтвори и избълва заслепяващ пламък.

Зъбите щракнаха. Кожата почерня и започна да се бели. Ала Наюр не изпита нищо, само топлината, която пламтящата сянка на Балаит хвърляше. Чу се моментен писък, а после звук от взривяващи се кости и вътрешности.

После пастта от ярък като слънцето огън изчезна. Удивен, Наюр осъзна, че се намира в средата на изпепелен кръг. Балаит и останалите утемоти още горяха и цвърчаха като свине на шиш. Въздухът миришеше на пепел и печено месо.

Всички са мъртви...

Могъщ вик прониза какофонията и през стената от дим и бягащи скилвенди той видя кървавата вълна от нансурски войници да тича към него през равнината.

Нечий чужд глас прошепна: „*Оценката е неспирна...*“

Наюр се затича, скачайки над убитите, борейки се като останалите да достигне тъмната линия на реката. Препъна се в една стрела, забита в земята, и се удари с главата напред в мъртъв кон. Подпря се на затоплените от слънцето хълбоци на животното, изправи се на крака и се втурна да тича. Подмина млад воин, който куцукаше със стрела в бедрото, а после и друг, коленичил в тревата и плюещ кръв. Тогава видя група от собствените му утемоти на коне, водени от

Юрсалка. Наюр извика името си и въпреки че мъжът го погледна за миг, те продължиха да яздят. Той изруга и затича още по-бързо. Ушите му бучаха. Плюеше с всяко поемане на въздух. Пред себе си видя стотици скилвенди, струпали се по бреговете. Някои отчаяно се измъкваха от броните си, за да плуват, други тичаха на юг към бързеите и плитчините. Юрсалка и утемотският отряд прегазиха плувците и се спуснаха във водата. Много от конете им паднаха в капана на бързото течение, но няколко успяха да извлекат ездачите си до другия бряг. Земята стана по-стръмна и Наюр поглъщаше разстоянието с дълги отскоци. Прескочи още един мъртъв кон, а после прегази туфа диви цветя, разлюлени от вятъра. Вдясно от себе си видя отряд имперски кидрухили, които галопираха по склона, за да застигнат бегълците. Препъна се през едно тясно равно пространство и най-накрая се озова сред паникьосаните редици на народа си. Разблъска мъже встрани от пътя си, за да си проправи път към калта и премазаната трева по брега.

Видя как Юрсалка се бори с бързеите и бие подгизналия си кон, за да го отведе до другата страна. Една дузина утемоти го очакваха с паникьосани и тропаци в земята жребци.

— Утемоти! — изрева той и по някакъв начин те го чува през глъчката. Двама посочиха към него.

Но Юрсалка извика нещо и заудря въздуха с длан. После те обърнаха конете си с празни изражения и следвани от него, се спуснаха на югозапад.

Наюр се изплю след отдалечаващите се фигури. Сграбчи ножа си и започна да реже каишите на нагръдника си. На два пъти почти го събориха във водата. Въздухът беше изпълнен с изплашени викове, които се усилваха с прииждащия тътен на копита. Чу свистенето на копия и писъците на коне. Стигна до най-долните си каиши. Около него се блъскаха тела и той се препъна. Забеляза един кидрухилски ездач, извисяващ се като черна сянка пред заслепяващото слънце. Най-накрая успя да се отърси от нагръдника и се завъртя към Киют. Нещо се разби в темето му. Гореща кръв се заизлива в очите му. Наюр падна на колене. Отпъкнатата земя го удари в лицето.

Писъци, вопли и звукът на тела, хвърлящи се в препускащата планинска река.

Също като баща ми, помисли, а после мракът се спусна вихрено върху него.

* * *

Дрезгави изтощени гласове, а на техния фон — далечният пиянски вой на певци. Болка, сякаш главата му бе прикована към земята. Тялото му беше като оловно, неподвижно като речната кал. Не можеше да мисли.

— Какво, веднага след смъртта си ли се подуват?

Ужасът се надигна. Гласът бе дошъл изотзад, съвсем наблизо. Грабители?

— Още един пръстен? — възкликна втори глас. — Просто отрежи шибания пръст!

Наюр чу приближаващи се стъпки от обути в сандали крака, които газеха тревата. Бавно, тъй като бързите движения привличат погледа, той опита да размърда пръстите и китката си. Те помръднаха. Внимателно бръкна под пояса си, затвори трепереща длан около хораето, извади го и го притисна в калта.

— Гнуслив е — отбеляза трети глас. — Винаги е бил.

— Не съм! Просто... просто...

— Просто какво?

— Това е светотатство. Да ограбваш мъртвите е едно. Да ги оскверняваш — съвсем друго.

— Трябва ли да ти напомням — каза третият глас, — че това тук са мъртви *скилвенди*. Много е трудно да оскверниш нещо, което бездруго е прокълнатата... Хей! Тук има още един жив.

Звукът на острие, изсвистяващо от ножницата, удар, а после задавен стон. Въпреки че го болеше главата, Наюр намаза лицето си с кал и събра колкото можеше да понесе в устата си.

— Още не мога да махна проклетия пръстен...

— Просто отрежи шибания пръст, де! — извика вторият глас, вече толкова близо, че космите по врата на Наюр настръхнаха. — В името на шибания Късен пророк! Единственият късметлия, който може да намери злато по тия вонящи диваци е парализиран от скрупули!

Уау! Какво е това тук? Голямо говедо. Мили Седжен, погледнете само белезите!

— Казват, че Конфас иска да съберем главите на всички, така или иначе — каза третият глас. — Какво значение има един пръст повече или по-малко?

— Ето. Малко плюнка. Мислиш ли, че това са рубини?

Груба ръка сграбчи рамото на Наюр и го обърна по лице в калта. Полуотворени очи, взрени в залязващото слънце. Крайници, стегнати в подобие на смъртно вкочаняване. Задавена в кал уста, разтворена в язвителна усмивка. Бездиханен.

— Не, сериозно — каза надвисналата сянка. — Вижте белезите по това копеле! Убил е стотици!

— Трябва да предлагат награди за такъв като него. Представете си само, по един от нашите за всеки белег.

Ръце пробягаха по тялото му, ровеха, ръчкаха. Бездиханен. Вкочанен и безжизнен.

— Може би трябва да го отнесем при Гаварус — предложи първият глас. — Може да искат да го увесят на прът или нещо подобно.

— Ей, страшна идея — отвърна с режещ сарказъм сянката. — Ти ли ще го носиш?

Смях.

— Май вече не е толкова страшно, а? — каза вторият глас. — Как е плячката, Наф?

— Нищичко няма по тоя — отговори сянката и блъсна Наюр обратно на земята. — Следващият пръстен, който намериш, е мой, копеленце такова. Иначе ще отрежа *твоите* пръсти!

Ритник от мрака. Болка като никоя друга, която бе изпитвал. Светът изрева. Трябваше да се бори с позива за повръщане.

— Разбира се — каза първият глас миролюбиво. — Кому е притрябвало злато след ден като този? Представете си триумфа, щом се върнем! Представете си песните! Скилвендите, унищожени на собствената си земя. *Скилвендите!* Когато остареем, ще трябва само да казваме, че сме служили при Конфас край Киют и всички ще ни почитат и обожават.

— Славата няма да привлече птичките, момче. Блясъкът. Всичко е в блясъка.

* * *

Утро. Наюр се събуди разтреперан. Чуваше само дълбокия тътен на река Киют.

Задната част на главата му пулсираше с жестока желязна болка и той повърна на земята пред лицето си. Закашля се. Напипа с език мека солена празнина между зъбите си.

Поради някаква причина първата ясна мисъл, която изплува от агонията, беше за неговото хорае. Заора с пръсти из повръщаното и зърнестата кал и бързо го намери. Прибра го под пояса си.

Мое. Наградата ми.

Болката го блъскаше като подковано копито в тила, но той успя да се надигне на ръце и колене. Тревата бе избеляла от кал и режеше пръстите му като малки ножове. Той се измъкна встрани от течението на реката.

Пръстта по бойното поле бе отъпкана до тиня, която сега се втвърдяваше, за да запечата спомена за клането. Трупове изглеждаха циментирани в земята, а плътта им бе като кожата под мухите, кръвта им — съсирена като смачкани черешки. Наюр имаше чувството, че лази по някой от онези отвратителни каменни барелефи, красящи храмовете на нансурите, където борещи се мъже бяха замразени в нечестиви изображения. Ала това не беше изображение.

На върха на склона пред него като кръгла планинска верига се издигаше един мъртъв кон, с корем, потънал в сянка и яркото слънце, издигащо се от другата му страна. Мъртвите коне винаги изглеждаха еднакво — абсурдно вкочанени, сякаш бяха издялани от дърво и просто бутнати на една страна. Той се дотътри до животното и се претърколи болезнено върху него. Плътта до бузата му бе студена като речна глина.

Ако се изключеха гаргите, лешоядите и мъртвите, бойното поле беше изоставено. Наюр огледа полегатия склон, по който беше избягал.

Избягал... Той стисна очи. Имаше чувството, че още тича, а синьото небе е погълнато от рева зад него.

Обърнаха ни в бягство.

Победени. Унизени от потомствения си враг.

Дълго време не усещаше нищо. Спомни си онези утрини, когато като младеж се беше будил преди съвване, независимо от причината. Излизаше на пръсти от юртата и се прокрадваше през лагера в търсене на по-високо място, откъдето да гледа как слънцето прегръща земята. Вятърът съскаше в тревите. Скритото слънце се издигаше, изкачваше се по небето. И той си мислеше: *Аз съм последният. Останах единствен.*

Както сега.

За един абсурден момент изпита странния възторг на човек, предсказал собственото си унищожение. Беше казал на Зунурит, онзи осемпръст глупак. Мислеха го за старица, оплетена в безсмислени страхове. Къде бяха усмивките им сега?

Бяха мъртви, осъзна той. Всички бяха мъртви. *Всички!* Ордата, която беше закрила хоризонта с многочислеността си, която бе разтърсила небесния свод с гърма на марша си, сега беше унищожена, разгромена, мъртва. От мястото където лежеше, виждаше огромни петна изпепелена трева, както и сивкавите останки на хиляди арогантни воители. Не просто обърнати в бягство... изтребени.

И при това от *нансурите!* Наюр бе водил твърде много погранични битки с тях и ги уважаваше като воители, но в крайна сметка ги презираше така, както всички скилвенди ги презираха: като помиарска раса, някакъв вид човешки вредител, който трябва да бъде изловен и избит, ако е възможно. За скилвендите споменаването на Империята отвъд планините извикваше безбройни образи на деградация: похотливи свещеници, лазещи пред нечестивия си Бивник; магьосници, облечени в курвенски рокли, които мълвят неземни скверности, докато боядисани дворяни с напарфюмирани и напудрени меки тела, извършват земни скверности. Това бяха хората, които ги бяха завладели. Хора, които обработваха земята и пишеха думи. Мъже, които лягаха с мъже. Дъхът му секна от болката в задната част на гърлото му. Спомни си Банут и предателството на племето му. Сграбчи тревата с погълнати от болка ръце — котви, — сякаш беше твърде слаб, твърде празен и можеше да бъде отвят за миг в кухото небе. В гърдите му се зароди вик на човек, изоставен от всички, ала той го задуши със съскане през стиснати зъби. Вдиша отчаяно, изстена и разтърси глава на вси страни в агония. *Не!* После изхлипа. Заплака. *Ревливец...*

Образа на Банут, давец се в собствената си бликаща кръв.

„Видях начина, по който го гледаше. Зная, че ти беше любовник!“

— Не! — изрева Наюр, ала омразата го беше изоставила.

Всички тези години... чудеше се над мълчанието им, дълбаеше в неизреченото презрение в очите им, мислеше си, че е луд заради подозренията си, обвиняваше себе си заради страховете си и все пак не спираше да се опитва да разбере скритите им мисли. Колко ли обиди бяха мълвели в негово отсъствие? Колко пъти, чул звука на смях, бе влизал в юрта само за да открие стегнати устни и безочливи погледи? И през цялото това време те... Той впи ръка в гърдите си.

Не!

Наюр стисна очи, за да спре сълзите, и заудря изранен юмрук в земята все по-силно и по-силно, сякаш разпалваше пещ. Лицето отпреди тридесет години изплува пред очите му, обладано от демонично спокойствие.

— Изпитваш ме! — изсъска тихо той. — Трупах товар след това...

Внезапен страх го накара да замлъкне. Вятърът носеше със себе си гласове.

Легна неподвижен, с очи, отворени само колкото да вижда през миглите си, и се послуша. Говореха шеик, ала думите им бяха неразличими.

Нима по бойното поле още бродеха грабители?

Жалка страхлива отрепка! Стани и умри!

Вятърът се усили, а с него и звуците. Вече чуваше стъпките на коне и периодичното дрънчане на оръжия. Поне двама мъже на седло. Аристократичната модулация на речта им предполагаше, че са офицери. Те се приближаваха, но от каква посока? Наюр потуши безумния подтик да седне и да се огледа.

— Скилвендите са тук още от дните на Киранеас — казваше по-префиненият глас. — Неумолими и търпеливи като океана. И непроменени! Народи се въздигат и падат, цели раси и нации изчезват, а скилвендите остават. И аз ги изучавах, Мартемус! Прочетох всички доклади за тях, които успях да намеря, древни и скорошни. Дори накарах агентите си да проникнат в библиотеката на Сареотите! Да, в Йотиах! Въпреки че там не намериха нищо... Фанимите са я оставили

пред разпад. Ала ето какво научих: всеки доклад за скилвендите, който прочетох, независимо колко древен, можеше и да е написан вчера. Хиляди години, Мартемус, а те не са се променили изобщо. Махни юздите и желязото им и ще са неразличими от варварите, които са разрушили Метсонк преди две хиляди години, или от другите, оплячкосали Ценей хилядолетие по-късно! Скилвендите са точно каквито ги описва философът Айенсис: народ без история.

— Но не са ли такива всички неуки народи? — отвърна другият мъж, Мартемус.

— Дори неуките народи се променят с вековете. Мигрират. Забравят старите богове и откриват нови. Дори езиците им се изменят. Но не и скилвендите. Те са обсебени от обичаите си. Докато ние издигаме могъщи каменни паметници, за да покорим изминаващите години, те превръщат действията си в монументи, а войните си — в храмове.

Описанието накара сърцето на Наюр да подскочи. Кой бяха тези мъже? Единият определено беше от някой от домовете.

— Интересно, предполагам — каза Мартемус, — но не обяснява как *вие* *знаехте*, че ще ги победите.

— Не ставай досаден. Презирам досадата сред офицерите си. Първо задаваш нахални въпроси, а после отказваш да признаеш отговорите ми за отговори.

— Извинявам се, лорд екзалт-генерале. Не исках да ви обидя. Вие сам ме хвалите и наказвате за откровеността ми...

— Ах, Мартемус... винаги един и същ театър. Скромният генерал от провинциите, без никаква друга амбиция, освен да служи. Ала аз те познавам по-добре, отколкото си мислиш. Виждам как пламва интересът ти, когато спомена държавни дела. Също както виждам алчността за слава в очите ти сега.

Сякаш огромен камък бе паднал върху гърдите на Наюр. Не можеше да диша. Това беше той. Той. Икурей Конфас!

— Няма да отрека. Но се кълна, че не възнамерявах да разпитвам *вас*. Просто... просто...

Тези думи накараха двамата мъже да спрат. Сега Наюр ги виждаше през мъглата на миглите си, като сенки, качени на по-големи сенки. Започна да диша едва-едва.

— Просто какво, Мартемус?

— През цялата тази кампания държах езика си зад зъбите. Онова, което вършехме, ми се струваше такава лудост, че...

— Че какво?

— Че за известно време вярата ми във вас отслабна.

— И все пак не каза нищо, не попита нищо... Защо?

Наюр се опита да се издърпа от земята, но не можеше. В ушите му безплътните гласове се превръщаха в подигравателен тътен. Да го убие. Трябваше!

— Страх, лорд екзалт-генерале. Човек като мен не се издига от дъното, без да научи колко смъртоносно може да се окаже да задаваш въпроси на висшестоящите... особено когато са отчаяни.

— Значи сега, заобиколен от това — сянката на Конфас посочи полето, покрито с останките на мъртвите, — смяташ, че вече не съм отчаян; смяташ, че е безопасно да ми зададеш всички тези тормозещи те въпроси.

Внезапно Наюр получи ясна представа за себе си и цялото си обкръжение. Сякаш се виждаше от много далеч — присвит мъж, скрит до тялото на кон, заобиколен от все по-широки кръгове мъртъвци. Дори тези образи предизвикаха самообвинения. Що за мисли бяха тези? Защо трябваше винаги да мисли толкова много? Нужно ли беше вечно да мисли?

Убий го!

— Именно — отвърна Мартемус.

Нападни ги. Сграбчи юздите на конете им. Прережи гърлата им в объркването!

— Да ти отговоря ли? — продължи Конфас. — Да ти позволя ли още една крачка към билото, Мартемус?

— Верността и дискретността ми са безрезервно ваши, лорд екзалт-генерале.

— Вече съм разбрал това, но ти благодаря за успокоението... Какво ще кажеш, ако ти разкрия, че битката, която току-що водихме, величавата победа, която спечелихме, не е нищо повече освен първият сблъсък в *Свещената война*?

— Свещената война? Свещената война на *шриаха*?

— Дали е негова, или не, е именно разковничето на въпроса.

Движи се. Отмъсти за себе си! За своя народ!

— Но какво...

— Боя се, че ще е безразсъдно от моя страна да разкрия повече, Мартемус. Скоро, може би, но не сега. Триумфът ми тук, колкото и величествен, колкото и *божествен* да е, ще бъде само дрипа в пепелта, сравнен с онова, което следва. Скоро целите Три морета ще крещят възторжено името ми и тогава... Е, ти си повече войник, отколкото офицер. Добре разбираш, че често командирите се нуждаят повече от невежеството на подчинените си, отколкото от знанието им.

— Разбирам. Предполагам, че трябваше да го очаквам.

— Да очакваш какво?

— Че отговорите ви няма да утолят, а само ще разпалят любопитството ми!

Смях.

— Уви, Мартемус, ако ти кажех всичко, което зная, щеше да страдаш по същия начин. Отговорите са като опиум: колкото повече поглъщаш, толкова повече ти е нужен. Именно затова трезвеният човек открива покой в мистерията.

— И все пак поне можете да ми обясните — какъвто съм несхватлив — как знаехте, че ще ги победите?

— Както казах, скилвендите са обсебени от обичаите си. Това означава, че те *повтарят*, Мартемус. Следват една и съща формула отново и отново. Виждаш ли? Те боготворят войната, ала не разбират какво представлява тя всъщност.

— А какво тогава представлява всъщност тя?

— Интелект, Мартемус. Войната е *интелект*.

Конфас пришпори коня си напред, оставяйки подчинения си да осмисли току-що казаното. Наюр видя как Мартемус сваля украсения си шлем, за да прокара ръка през късата си коса. За един напрегнат миг сякаш гледаше право в него, все едно чуваше туптенето на бумтящото му сърце. После рязко пришпори коня си след своя екзалт-генерал.

Докато Мартемус го настигаше, Конфас извика:

— Този следобед, след като мъжете се възстановят от празненствата, започваме да събираме скилвендски глави. Ще издигна път от трофеи, Мартемус, оттук до нашата велика болна столица Момемн. Представи си славата!

Гласовете им заглъхнаха, оставяйки след себе си само шума на студената вода, бучащата тишина и леката миризма на разорана кал.

Толкова студена. Земята беше толкова студена. Къде можеше да отиде?

Беше избягал от детството си, за да пропълзи в честта на бащиното си име, Скийота, Вожд на утемотите. След срамната смърт на баща си той избяга, за да пропълзи в името на своя народ, скилвендите, които бяха гневът на Локунг, повече мъст, отколкото кости или плът. Сега и те бяха умрели в срам. Нямахме накъде да отстъпва.

Затова остана да лежи никъде, сред мъртвите.

Някои събития ни белязват толкова дълбоко, че стават по-силни в ретроспекция, отколкото докато се случват. Тези моменти не се превръщат в минало и затова вечно остават настояще в биещите ни сърца. Някои събития не се помнят... те се преживяват отново и отново.

Смъртта на бащата на Наюр, Скийота, беше едно такова събитие.

Той седи в мрака на голямата юрта на вожда, каквато беше преди двадесет и девет години. В центъра ѝ гори огън, ярък, ако го гледаш, но иначе осветяващ твърде малко. Облечен в кожи, баща му говори с другите високопоставени мъже от племето за наглостта на техните сродници куоти от юг. Робите се шляят нервно в сенките, хвърляни от коравите воители, понесли мехове с *гишрут*, ферментирало мляко от кобила. Когато нечия белязана ръка вдигне рог, те го пълнят. В юртата мирише на дим и киселата течност.

Бялата юрта е виждала много подобни сцени, ала този път един от робите, мъж норсирай, изоставя сенките и пристъпва в светлината на огъня. Вдига лице и се обръща към удивените воители на перфектен скилвендски — сякаш той самият е роден от земята:

— Предлагам ти облог, вожде на утемотите.

Бащата на Наюр е втрещен, не само от наглостта, но и от трансформацията. Мъж, който досега е бил пречупен, сега изглежда величествен като крал. Само Наюр не е изненадан.

Другите мъже, скрити в мрака, остават смълчани.

От другата страна на огъня баща му отвърща:

— Вече направи своя залог, робе. И изгуби.

Робът се усмихва с насмешка, сякаш е владетел сред необразовани селянци.

— Но аз ще заложа живота си срещу *теб*, Скийота.

Роб, който *изговаря име*. Как само преобръща това древните обичаи, как разстройва фундаменталния ред!

Скийота се опитва да осмисли този абсурд и накрая се размива. Смехът смалвява, а това безобразие трябва да се смали. Яростта би признала дълбочината на съревнованието, би превърнала противника в равен. Ала робът *знае* това.

Така че той продължава:

— Гледах те, Скийота, и се чудех каква ли точно е силата ти. Мнозина тук се чудят... Знаеше ли това?

Смехът на баща му утихва. Огънят пука тихо.

После Скийота, изплашен от това, което може да види по лицата на съплеменниците си, казва:

— Аз съм *бил* оценен, робе.

Сякаш разпален от думите му, огънят припламва ярко и обхваща мрака сред събралите се мъже. Горещината му хапе кожата на Наюр.

— Ала оценката — отвърща робът — не е нещо, което се постига и после се забравя, Скийота. Старата оценка е просто основа за новата. Оценката е неспирна.

Съучастничеството не позволява да забравиш, дълбае сцени с непоносима яснота, сякаш мащабът на вината се открива в прецизността на детайла. Огънят е толкова горещ, че може да се свие в скута му в контраст със студа на земята под бедрата и задника му. Зъбите му са стиснати, сякаш стържат пясък. А светлите очи на норсирайския роб се обръщат към *него*, сини очи, по-ярки и всеобхватни от всяко небе. Очи, които призовават! Които впрягат и говорят: *Помниш ли своята роля?*

Наюр има подготвена реплика за този момент.

И седнал сред другите мъже, той пита:

— *Страх* ли те е, татко?

Безумни думи! Предателски и безумни!

Баща му го гледа с жилещи очи. Наюр свежда своите. Скийота се обръща към роба и пита с престорено безразличие:

— Какъв е този твой облог?

И Наюр е скован от ужасяващия страх, че той може да умре.

Страх, че *робът*, Анасуримбор Моенгхус, може да умре!

Не баща му... *Моенгхус*...

После, когато Скийота лежеше мъртъв, той плака пред очите на племето си. Плака от облекчение.

Най-накрая Моенгхус, онзи, който се бе нарекъл дуниайн, беше свободен.

Някои имена ни белязват толкова дълбоко. Тридесет години, сто и двадесет сезона... дълго време от живота на един човек.

Ала то не значеше нищо.

Някои събития ни белязват толкова дълбоко.

Наюр побягна. След като мракът се пусна, той се промъкна покрай блестящите огънове на нансурските патрули. Всеобхватната и празна паница на нощта изглеждаше нещо, в което би могъл да се гмурне, толкова велико бе презрението на земята. И мъртвите го преследваха със собствените му крака.

СЕДМА ГЛАВА МОМЕМН

*Светът е кръг, който има толкова
центрове, колкото са хората в него.*

Айенсис, „Третият
човешки анализ“

РАННАТА ЕСЕН НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

Цял Момемн ехтеше от виковете.

Разхладен от сянката, Икурей Конфас слезе пред огромната затантийска арка. Очите му се спряха за момент на гравираниите по нея образи, следвайки рисунка след рисунка, изобразяващи пленници и плячка. Той се обърна към генерал Мартемус с намерението да му напомни, че дори Затантий не е усмирявал скилвендските племена. *Онова, което постигнах, никой друг човек не е постигал. Това не ме ли прави нещо повече от човек?*

Конфас вече не броеше случаите, в които тази възбудена мисъл се появяваше в ума му, и въпреки че не му се искаше да го признае, копнееше да я чуе изречена от друг — особено от Мартемус. Ако само можеше да измъкне думите от него! Мартемус притежаваше естествената прямота на офицер, прекарал живота си на бойното поле, ласкателството не бе достойно дори за презрението му. Ако той кажеше нещо, Конфас знаеше, че е истина.

Ала сега не беше моментът. Мартемус стоеше онемял, загледан през Скуарския двор — мястото за паради в Имперския център. Войници в церемониални униформи изпълваха пространството, разположени под знамената на всяка колона на имперската армия. Стотици червено-черни ленти се развяваха на вятъра над формациите им, с изписани в златно молитви. Между фалангите широко празно пространство водеше към извисяващата се фасада на Аლოსийския

форум. Градините, сградите и колонадите на Андиаминските простори се издигаха в жегата отвъд него.

Конфас видя, че чичо му го очаква — далечна фигура, обгърната от могъщите колони на Форум. Въпреки имперската грандиозност, той изглеждаше малък, като отшелник, приклепнал пред входа на пещерата си.

— Това първата ти имперска аудиенция ли е? — обърна се той към Мартемус.

Генералът кимна и го погледна с леко замаяно изражение.

— И първото ми посещение в Имперския център.

Конфас се ухили.

— Добре дошъл в бардака.

Конярите поеха жребците им. В съответствие с обичая, свещениците на Гилгаол донесоха легени с вода. Както Конфас очакваше, те намазаха крайниците му с лъвска кръв, а после, докато мърмореха молитви, прочистиха символичните му рани. Шриалските свещеници, които се появиха след тях обаче, го изненадаха. Те го намазаха с масла, като напяваха, а после натопаха пръсти в палмово вино и изрисуваха Бивника на челото му. Чак когато приключиха с ритуала и извикаха новата му титла — Щит на Бивника, — той разбра защо чичо му ги е включил в церемонията. Скилвендите бяха не по-малко езичници от кианците, така че защо да не използват и всепроникващия плам на Свещената война?

Всъщност, осъзна Конфас с раздражение, това беше чудесна идея, което означаваше, че зад нея вероятно стои Скейос. Доколкото можеше да прецени, чичо му беше изразходвал отдавна цялата си налична гениалност... особено що се отнася до Свещената война.

От самата мисъл му се дощя да се изплюе като скилвенди, а бе пристигнал в Момемн едва предния ден.

Никога през живота си Конфас не бе изпитвал нещо подобно на въодушевляването, което почувства в битката при Кинют. Заобиколен от паникьосани подчинени, той бе погледнал към все още неомърсеното бойно поле, и някак си, необяснимо как, бе *разбрал*... разбрал със сигурност, от която костите му сякаш ставаха от желязо. *Аз притежавам това място. Аз съм нещо повече...* Чувството беше подобно на екстаза или религиозния възторг. По-късно той осъзна, че

това е било *откровение*, момент на божествено проникновение за неизмеримата мощ на *неговата* ръка.

Не можеше да има друго обяснение.

Но би могъл да предположи, че и откровенията, като месото, могат да бъдат отровени от изминалите дни?

В началото всичко вървеше невероятно добре. След битката оцелелите скилвенди се оттеглиха дълбоко в степта. Няколко разпокъсани групи продължиха да преследват армията, но не можеха да сторят нищо, освен да нападат по някой патрул. Неспособен да устои на изкушението да забие ножа до край и да го завърти в раната, Конфас уреди десетина пленници да „подслушат“ офицерите му да хвалят онези племена, които са предали ордата. Същите тези пленници успяха, посредством смелост и хитрост, които не им принадлежаха, да избягат чудодейно. Сега Конфас знаеше, че скилвендите не само ще повярват на твърденията им за предателство, но и ще бъдат доволни. Много по-добре беше Народът да надвие Народа, отколкото нансурите да го сторят. Ах, сладки разногласия. Щеше да мине много време, преди скилвендите да излязат на бойното поле с единна воля.

Ако само разногласията можеха да се прекратят също толкова лесно. Няколко месеца по-рано Конфас обеща на чичо си, че ще отбележи обратния поход с копия с побити скилвендски глави. С тази цел нареди главата на всеки скилвенди, покосен при Киют, да бъде отрязана, насмолена и натоварена на каруца. Ала веднага, щом имперската армия прекоси границата, картографите и математиците започнаха да спорят за това на какво разстояние трябва да се разположат злокобните трофеи. Когато диспутът не утихна от само себе си, се намесиха и магьосниците от Имперския саик, които, като всички магьосници, се смятаха за по-добри картографи от картографите и по-добри математици от математиците. Последва бюрократична война, достойна за двора на чичо му, която в крайна сметка, следвайки безумната алхимия на ненавист и наранена гордост, доведе до убийството на Ератий — най-буйния сред имперските картографи.

Когато последвалото военно разследване не успя да разреши нито случая с убийството, нито спора, Конфас арестува най-активните участници във всяка фракция и използвайки няколко зле формуирани

точки от Военния закон, ги наби публично. На следващия ден дебатът беше разрешен, което не го изненада особено.

Ала ако този дразнец проблем бе омърсил екстаза му, то връщането в Момемн почти успя да го развали изцяло. Той откри, че лагерът на Свещената война е обградил столицата — огромен бедняшки квартал от палатки и колиби около стените на града. Колкото и притеснителна да беше гледката, Конфас все пак очакваше да бъде посрещнат от изпълнени с обожание тълпи. Вместо това оръфани банди инрити ревяха обиди, хвърляха камъни, а в един случай дори и запалени чували с човешки екскременти. Когато той прати своите кидрухили да разчистят път напред, избухна нещо, което можеше да се опише само като ожесточена битка.

— Те виждат само племенника на императора — обясни един офицер, пратен от чичо му. — Не мъжа, покорил скилвендите.

— Толкова много ли мразят чичо ми?

Офицерът сви рамене.

— Докато господарите им подпишат договора му, той ги снабдява само с толкова, колкото им е нужно, за да оцелеят.

Свещената война събираше стотици нови мъже всеки ден, каза му той, въпреки че според слуховете главните сили на Галеот, Се Тидон, Конрия и Велики Аинон все още се намираха на месеци път от Момемн. До момента само трима големи лордове се бяха наредили сред мъжете на Бивника: Калмемунис, палатинът на конрийската провинция Канампурей; Тарсчилка, херцог на някаква затънтена погранична област в Галеот; и Кумрезер, палатин-губернаторът на аинонската област Кутапилет. Всеки от тях бе отхвърлил свирепо настояването на императора да подпишат договора му. Оттогава насам преговорите бяха пропаднали до горчиво съревнование на воля срещу воля, като инритските лордове създаваха каквито проблеми можеха, без да си навлекат гнева на шриаха, а Икурей Зерий III излизаше с прокламация след прокламация в опит да им попречи и да ги изтормози още повече.

— Императорът е много щастлив от завръщането ви, лорд екзалт-генерале — завърши офицерът.

Конфас едва не се изсмя на глас при тези думи. Завръщането на съперник никога не радваше един император, но всеки император се радваше на завръщането на армията си, особено когато е под обсада.

Какъвто в крайна сметка беше случаят. Конфас бе принуден да влезе в Момемн с лодка.

И сега големият триумф, който бе очаквал, най-важното от всяко друго *признание* за постижението му, бе засенчено от по-велики събития. Свещената война бе омаловажила славата му, бе смалила дори унищожението на скилвендите. Хората щяха да празнуват в негова чест, да, но по начина, по който празнуваха религиозни фестивали по време на глад: без желание, твърде заети с належащите събития, за да разберат наистина какво или заради кого празнуват.

Как можеше да не намрази Свещената война?

Зазвъняха цимбали. Проехтяха рогове. Шриалските свещеници приключиха церемонията, поклониха се и се оттеглиха, оставяйки го напоен с острия мирис на палмово вино. Появиха се церемониалмайстори, облечени в поръбени със злато поли и Конфас, заедно със застаналия до него Мартемус и следван от почетен кортеж, ги последва с бавна крачка сред препълнената с хора тишина на Скуарския двор. Цели кохорти облечени в червени поли войници паднаха на колене, докато преминаваше, така че Конфас оставяше следа през целия площад, като вятър през пшеница. Испита моментна тръпка. Нима не бе това неговото проникновение? Източникът на екстаза му по бреговете на река Киют?

Докъдето стигат очите ми, те отговарят на заповедите ми и следват моята ръка. Докъдето стигат очите ми и отвъд...

Отвъд. Секваща дъха мисъл. Необузdana.

Поглед през рамо го увери, че по-раншните му инструкции са били спазени. Двама от личните му телохранители го следваха наблизко, влачейки пленника помежду си, докато дузина други маркираха усърдно пътя си с последните отрязани скилвендски глави. За разлика от предишни екзалт-генерали, той не водеше със себе си армия от роби и плячка за своя император, но смяташе, че гледката на насмолени глави, издигнати над площада, ще има неподражаем ефект. Въпреки че не виждаше баба си сред тълпата, оградил чичо му под форума, Конфас знаеше, че тя е там и че одобрява това.

— Дай им спектакъл — обичаше да казва императрицата, — и те ще ти дадат власт.

Ако усещаша сила, хората я признаваха. През целия си живот Конфас беше заобиколен от учители. Ала именно неговата баба,

свирепата Истрия, бе сторила най-много, за да го подготви за онова, което му се полагаше по право. Противно на желанията на баща му, тя бе настояла той да прекара ранното си детство заобиколен от помпозността и интригите на имперския Двор. И там тя го изправи на крака, сякаш бе нейно дете, научи го на историята на тяхната династия, а чрез нея — на всички неписани тайни на политиката. Конфас дори подозираше, че Истрия има пръст в измислените обвинения, довели до екзекуцията на баща му, просто за да гарантира, че той няма да се пречка в наследяването, ако случайно другият ѝ син, Икурей Зерий III, неочаквано се окаже мъртъв. Ала повече от всичко тя бе осигурила, дори натрапила усещането, че именно Конфас и никой друг е наследник на трона. Още като малко момче, тя бе съумяла да го включи в спектакъл, който внушаваше, че всеки негов дъх е триумф за империята. Сега дори чичо му не смееше да оспори това усещане, дори и ако успееше да създаде син, който да не се лигави и да няма нужда от пелени в зряла възраст.

Тя бе сторила толкова много, че Конфас можеше почти да я обича.

Вгледа се отново в чичо си. Сега той бе по-близо, дотолкова, че можеше да различи детайлите в облеклото му. Белият рог, издигащ се от златната му диадема, беше изненада за екзалт-генерала. Никой нансурски император не беше носил короната на Шигек, откак тази провинция бе паднала пред напора на фанимите преди три века. Това беше същинска наглост! Какво можеше да е предизвикало подобно изхвърляне? Дали си мислеше, че като се затрупа с изпразнени от смисъл орнаменти, ще си осигури слава?

Той знае... Знае, че съм го надминал!

По време на връщането си от степта Джиюнати, Конфас мислеше за своя чичо до степен на вманиачаване. Той разбираше, че истинският въпрос е дали императорът ще бъде склонен да го възприема като инструмент, който може да се използва и по-нататък, или да се отърве от него като от заплаха. Фактът, че Зерий го е пратил да унищожи скилвендите, по никакъв начин не намаляваше възможността за убийство. Иронията в това да премахнеш някой, който успешно е изпълнил повелята ти, нямаше да означава нищо за него. Подобни „неправди“, както ги наричаха философите, бяха хлябът и бирата на имперската политика.

Не. Ако нещата останеха непроменени, беше осъзнал Конфас, чичо му *щеше* да се опита да го убие. Проблемът, просто казано, беше, че е унищожил *скилвендите*. Дори и ако триумфът му не се превърнеше в силата, нужна, за да узурпира трона, както Конфас се боеше, Зерий подозираше конспирация винаги, когато двама роби пръднеха и просто *щеше* да предположи, че той я *има*. Ако нещата останеха непроменени, Конфас трябваше да се върне в Момемн с ултиматуми и обсадни машини.

Ала нещата не останаха непроменени. Битката при Киют беше само първата крачка в много по-големия план да се изтръгне Свещената война от ръцете на Майтанет, а Свещената война беше ключът към мечтаната от чичо му възстановена империя. Ако Киан бъдеше смазан и ако всички стари провинции можеха да се завладеят наново, тогава Икурей Зерий III *щеше* да бъде запомнен не като император-воин, подобно на Затантий или Триам, а като велик държавник, подобно на Кафрианас-младши. Това бе неговата мечта. И докато Зерий стоеше вкопчен в мечтата си, Конфас съзнаваше, че той ще стори всичко по силите си да се грижи за богоподобния си племенник. Побеждавайки скилвендите, Конфас стана по-полезен, отколкото опасен.

Заради Свещената война. Всичко се въртеше все около проклетата Свещена война.

С всяка негова крачка форумът закриваше все повече небето. Чичо му, който сега изглеждаше още по-нелепо, след като Конфас знаеше какво носи, се приближи още повече. Въпреки че боядисаното му лице изглеждаше неподвижно отдалеч, той видя или му се стори как вижда ръцете му да стискат алената роба за миг. Нервен жест? Екзалт-генералът едва не се засмя. Малко неща му бяха по-забавни от тревогата на чичо му. Но червеите трябва да се гърчат.

Винаги беше мразил чичо си — дори като дете. Но въпреки цялото си презрение, отдавна се бе научил да не го подценява. Императорът беше като онези нетипични пияници, които заваляха думите и се препъваха, но ставаха смъртоносно трезвени в мига, в който се сблъскаха с опасност.

Дали усещаше опасност сега? Внезапно Икурей Зерий III му се стори сложна гатанка — *неузнаваем. За какво си мислиш, чичо?*

Въпросът го тормозеше толкова силно, че се почувства задължен да потърси отговора с помощта на нечие чуждо мнение.

— Кажи ми, Мартемус — попита той с тих глас, — ако трябваше да предположиш, за какво би казал, че мисли чичо ми?

Генералът беше стегнат. Може би си мислеше, че разговорът в подобно време е недостоен.

— Познавате го много по-добре от мен, лорд екзалт-генерале.

— Напълно политически отговор.

Конфас се сепна, поразен от предчувствие, че причината за напрежението на Мартемус може да е много по-дълбока от очакването да срещне своя император за пръв път. Кога изобщо бе виждал този мъж да изпитва страхопочитание към висшестоящите си?

Никога.

— Трябва ли да се боя, Мартемус?

Очите на генерала останаха вдигнати към все още далечния император. Той не мигаше.

— Трябва да се боите, да.

Без да го е грижа какво биха си помислили наблюдателите, Конфас се извърна и огледа профила на Мартемус, отбелязвайки за пореден път класическата нансурска форма на челюстта му и счупения нос.

— И защо мислиш така?

Другият мъж продължи да върви в тишина привидно доста дълго време. В един отчаян миг на Конфас му се допря да го удари. Защо му трябваше да обмисля отговорите си толкова време, когато решението бе винаги едно и също? Мартемус винаги казваше истината.

— Зная само — отвърна накрая генералът, — че ако аз бях император, а вие — моят екзалт-генерал, щях да се боя от вас.

Конфас изсумтя под нос.

— А когато императорът се бои от нещо, той го убива. Виждам, че и вие от провинцията сте му взели мярката. И все пак моят чичо се бои от мен още откак го бих на бенджука за пръв път. Тогава бях на осем. Щеше да ме удуши — и после да обвини едно злощастно гроздово зърно за това, — ако не се бе намесила баба ми.

— Не успявам да видя...

— Чичо ми се бои от всички и всичко, Мартемус. Твърде добре е обучен в историята на династията ни, за да не го прави. Затова само

нови страхове го подтикват към убийство. Старите като мен едва ги забелязва.

Генералът сви рамене недоловимо.

— Но нали той... — Гласът му заглъхна, сякаш бе шокиран от собствената си дързост.

— Нали ексекутира баща ми? Но разбира се. Ала той не се е страхувал от него поначало. Едва по-късно, след като... след като биакската фракция натрови сърцето му със слухове.

Мартемус го погледна с крайчеца на окото си.

— Но онова, което постигнахте, лорд екзалт-генерале... Помислете само! По ваша заповед всеки войник тук — до последния човек! — би хвърлил живота си в краката ви. Със сигурност императорът знае това! Със сигурност това е нов страх!

Конфас мислеше, че Мартемус не е способен да го изненада, ала сега се стресна не само от важността, но и от пламенността на отговора му. Нима той предлагаше въстание? Тук? Сега?

Внезапно се видя как изкачва стъпалата на форума и Андиаминските простори. Видя чичо си, нарязан на кървави дрипи.

Картината го остави без дъх. Възможно ли беше това да е някакво откровение? Образ от бъдещето? Трябваше ли той...? Но не, това бе пълна глупост! Мартемус просто не виждаше по-голямата картина.

И все пак всичко — редиците, паднали на колене в периферното му зрение, намастените гърбове на церемониалмайсторите пред него, чичо му, застанал неподвижен, сякаш на ръба на някой фатално стръмен склон — бе станало кошмарно. Внезапно той се разгневи на Мартемус и безпочвените му страхове. Това трябваше да е неговото време! Моментът му на тържествуване.

— А какво ще кажеш за Свещената война? — сопна се Конфас.

Генералът се намръщи, но задържа лицето си насочено към извисяващия се форум.

— Не разбирам.

Внезапно обхванат от нетърпение, Конфас го изглежда ядно. Защо на всички им беше толкова трудно да видят? Така ли се чувстваха боговете, когато бяха тормозени от неспособността на хората да осмислят великите поличби за техните планове? Дали не очакваше твърде много от последователите си? Боговете определено го правеха.

Но може би това беше идеята. Как по-добре щяха да ги накарат да се борят?

— Мислите си, че императорът е повече коварен, отколкото боязлив? — продължи Мартемус. — Че алчността му да възстанови империята ще засенчи страха му от вас?

Конфас се усмихна. Богът бе удовлетворен.

— Така мисля. Той се *нуждае* от мен, Мартемус.

— Значи правите залог.

Церемониалмайсторите достигнаха монументалното стълбище, водещо нагоре към форума, и отстъпиха от двете страни с поклон. Императорът се издигаше над тях.

— А ти на какво ще заложиш, Мартемус?

За пръв път генералът го погледна директно, а блестящите му кафяви очи се изпълниха с нетипично обожание.

— На вас, лорд екзалт-генерале. И на империята.

Бяха спрели в основата на огромното стълбище. След един бърз поглед към Мартемус, Конфас направи жест на телохранителите си да го последват с пленника и започна да се изкачва по стъпалата. Чичо му го очакваше на върха. Конфас забеляза, че Скейос стои до него. Десетки дворяни се бяха струпали сред колоните на форума. Всички гледаха със сериозни лица.

Думите на Мартемус се върнаха неканени при него.

По ваша заповед всеки войник тук би хвърлил живота си в краката ви.

Конфас също бе войник, и като такъв вярваше в тренировките, провизиите, планирането — накратко, в подготовката. Но също така, като всички велики водачи, той имаше остър нюх за онези плодове, които узряваха извън сезона. Знаеше прекрасно колко е важен точният момент. Какво щеше да стане, ако удареше сега? Какво биха направили — защото точно това беше проблемът — всички, струпали се тук? Колцина щяха да зложат на него?

На вас... Ще заложа на вас.

При все недостатъците си, чичо му беше проникателен в преценката си за характери. Сякаш глупакът инстинктивно знаеше как да балансира тоягата и моркова, кога да удари и кога да гали. Внезапно Конфас осъзна, че няма представа накъде биха се завъртели мнозина от мъжете, които имаха значение. Разбира се Генкелти, екзалт-

капитана на еотическата стража, щеше да застане редом със своя император — до смърт, ако се наложи. Но Семемкетри? Дали Имперският саик би предпочел силен император пред слаб? А Нгарау, който контролираше така важните съкровищници?

Имаше толкова много неясноти!

Топъл повей на вятъра запрати листа от някоя невидима горичка пред краката му. Той спря на терасата точно под чичо си и му отдаде почит.

Икурей Зерий III остана неподвижен като боядисана статуя. Старият Скейос обаче му направи знак да се качи. С бучащи уши Конфас измина последните няколко стъпала. Пред очите му проблесна образ на размирици и войници. Помисли си за церемониалния си кинжал, зачуди се дали е достатъчно здрав, за да пониже коприна, дамаск, кожа и кокал.

Щеше да свърши работа.

После застана пред чичо си. Изражението и крайниците му замръзнаха предизвикателно. Въпреки че Скейос го гледаше с открита тревога, императорът не показа да е забелязал.

— Такава велика победа, племеннико! — възкликна той рязко. — Донесе на дома Икурей слава, каквато никой не е носил!

— Твърде си благосклонен, чичо — отвърна Конфас с равен тон.

За момент Зерий се намръщи. Конфас бе забравил да коленичи и да целуне коляното му.

Очите им се вкопчиха едни в други и той се стресна. Бе забравил колко много чичо му приличаше на баща му.

Още по-добре. Щеше да го хване за врата отзад, сякаш за интимна целувка, а после да забие ножа в гърдите му. Щеше да извърти острието и да разполови сърцето му. Убийството щеше да е бързо и, Конфас внезапно осъзна, изненадващо лишено от злост. После щеше да извика на хората си долу, да им нареди да завземат Имперския център. И за няколко мига империята щеше да стане негова.

Той вдигна ръка за целувка, ала чичо му я отблъсна и скочи край него, очевидно заинтересуван от нещо по-надолу по стълбите.

— А какво е това? — извика той и посочи пленника.

Конфас хвърли поглед към наблюдателите и видя Генкелти и неколцина други да го гледат тревожно. Усмихна се фалшиво и се обърна, за да се присъедини към императора.

— Уви, чичо, това е единственият пленник, който мога да ти предложа. Всеки знае, че скилвендите са отвратителни роби.

— И кой е той?

Мъжът бе хвърлен на колене и сега се бе привел над голотата си, с белязани ръце, завързани зад гърба му с вериги. Един от стражите сграбчи черната му грива и повдигна лицето му към императора. Въпреки че в изражението му все още се виждаше намек за презрение, сивите му очи бяха празни, насочени към неща извън този свят.

— Зунурит — каза Конфас. — Техният крал на племената.

— Бях чул, че е заловен, но не смеех да вярвам на слуховете! Конфас! Конфас! Скилвендски крал на племената хванат в плен! Днес ти носиш безсмъртие на нашия род! Ще накарам да го ослепят, кастрират и овържат под трона ми, точно като древните върховни крале на Киранеас.

— Прекрасна идея, чичо.

Конфас погледна надясно и най-накрая видя баба си. Тя носеше зелена копринена рокля, кръстосана от плътно пристегнат син пояс. Както винаги, изглеждаше като стара курва, която се прави на кокетка. Ала в изражението ѝ имаше нещо. По някакъв начин изглеждаше различна.

— Конфас... — ахна тя, а очите ѝ се разшириха от удивление. — Напусна ни като наследник на империята, а се връщаш сред нас като бог.

Колективно поемане на дъх последва думите ѝ. Предателство... или поне нещо, което императорът нямаше как иначе да интерпретира.

— Твърде щедра си в похвалите си, бабо — каза бързо Конфас. — Връщам се като скромнен роб, който просто е изпълнил повелята на своя господар.

Но тя е права! Нали?

По някакъв начин допреди миг беше на ръба да повали чичо си, а сега трябваше да прикрива гафовете на баба си. Решителност. Не биваше да се разсейва!

— Разбира се, мило мое момче. Говорех образно... — По някакъв странно гнусен начин за толкова стар човек, тя се понесе елегантно до него и сплете ръка с неговата. — Срамота, Конфас. Разбирам *стадото* — тя изгледа гневно дворяните на сина си — ... да вижда нещо скандално в думите ми, но ти?

— Винаги ли трябва да се лигавиш така край него, майко? — попита Зерий. Беше започнал да ръчка трофея си, сякаш проверяваше мускулите му.

Конфас случайно мерна погледа на Мартемус от мястото, където бе коленичил болезнено, за момента останал напълно незабелязан. Генералът кимна опасно.

И тогава над него се спусна познатият хлад, който му позволяваше да мисли и действа решително, докато други мъже се препъваха. Погледна привидно безкрайните редици воители долу. *По ваша заповед всеки войник...*

Той се отдръпна от баба си.

— Слушай — каза. — Има неща, които трябва да науча.

— Или какво? — попита чичо му.

Очевидно бе забравил краля на племената. Или това поначало беше просто поза?

Без да се смути, Конфас се вгледа в гримираните очи на чичо си и се подсмихна пред абсурда на шигекската му корона.

— Или скоро ще се окажем във война с мъжете на Бивника. Разбра ли, че те се вдигнаха на бунт, когато се опитах да вляза в Момемн? Убиха двадесет от кидрухилите ми!

Конфас осъзна, че очите му са се спрели на мекия напудрен врат на императора. Може би там беше по-добро място за удар.

— Ах, да — каза Зерий не особено заинтересован. — Много неприятен инцидент. Калмемунис и Тарсчилка подстрекават не само своите хора. Но те уверявам, че с този въпрос е приключено.

— Какво имаш предвид под „приключено“?

За пръв път в живота си Конфас не го беше грижа какво мисли императорът за тона му.

— Утре — обяви Зерий с повелителен глас — ти и баба ти ще ми правите компания нагоре по реката, за да наблюдаваме транспортирането на последния ми монумент. Зная, племеннико, че душата ти е неспокойна по природа, че си последовател на школата на решителните действия, но трябва да проявиш търпение. Това не е Киют и ние не сме скилвендите... Нещата не са такива, каквито изглеждат, Конфас.

Конфас онемя. *„Това не е Киют и ние не сме скилвендите.“* Какво трябваше да значи това?

Сякаш всичко е решено, Зерий продължи:

— Това ли е генералът, за когото говориш с такова уважение? Мартемус, нали? Толкова се радвам, че е тук. Не можех да прекарам през реката достатъчно от хората ти, за да запълнят центъра, така че се видях принуден да използвам моята еотическа стража и няколкостотин души от градската.

Въпреки че беше вцепенен, Конфас отвърна без колебание:

— И да ги облечеш като моите... като редовна армия?

— Разбира се. Церемонията е колкото за теб, толкова и за тях, нали?

С бумтящо сърце, Конфас коленичи и целуна коляното на чичо си.

* * *

Хармония... Такава сладост. Към това си мислеше, че се стреми Икурей Зерий III.

Семемкетри, върховният учител на неговия имперски саик, го бе уверил, че кръгът е най-чистата от геометричните линии, най-проводимата за възстановяването на духа. Човек не бива да живее живота си в линии, казваше той. Но именно с кръгове от нишки се създаваха възли и с кръгове от подозрение — интриги. Самата форма на хармонията беше прокълнатата!

— Колко още трябва да чакаме, Зерий? — попита майка му отзад, а гласът ѝ бе гърлен от раздразнението и възрастта.

Слънцето е горещо, нали, кучко?

— Скоро — отговори той на реката.

От носа на голямата си галера, Зерий гледаше кафявите води на река Фаюс. Зад него седяха майка му, императрица Истрия, и племенникът му, Конфас, все още възбуден от зашеметяващата си победа над скилвендските племена при Кият. Привидно ги бе поканил да станат свидетели на пренасянето на последния му монумент от базалтовите каменоломни на Осбеус надолу по реката до Момемн. Но както винаги зад всяко събиране на имперското семейство се криеха и други цели. Той знаеше, че те няма да одобрят монумента — майка му открито, а племенникът му мълчаливо. Ала въпреки това нямаше — *не*

можеха — да отхвърлят изявлението, което щеше да направи скоро. Самото споменаване на Свещената война бе достатъчно, за да спечели уважението им.

Поне за известно време.

Откак бяха напуснали каменния кей на Момемн, майка му припърхваше около внука си.

— Изгорих двеста златни плочици за теб — казваше в момента. — По една за всеки ден на бойното поле. И предложих тридесет и осем кучета на гилгаолското жречество, за да бъдат заклани в твоя...

— Обзаведе ги и с лъв — извика Зерий през рамо. — Албиносът, който Писатулас купи от онзи отвратителен Кутнармски търговец, нали, майко?

Въпреки че не я виждаше, усещаше как очите ѝ дълбаят дупки в гърба му.

— Това трябваше да бъде *изненада*, Зерий — каза тя с киселинна сладост в гласа. — Или си забравил?

— Извинявам се, майко. Наистина...

— Накарах да подготвят кожата му — каза тя на Конфас, сякаш Зерий не се беше обаждал. — Подходящ дар за Лъва на Киют, не мислиш ли?

Тя се изкикоти на собствената си коварна хитрост.

Зерий сграбчи яростно махагоновите перила.

— *Лъв!* — възкликна Конфас. — И при това албинос! Нищо чудно, че Богът ми се усмихваше, бабо.

— Просто подкуп — отвърна тя омаловажаващо. — Отчаяно копнеех да се върнеш невредим. Бях полудяла от отчаяние. Но сега, когато ми казваш как си надвил онези примитиви, се чувствам глупаво. Да се опитвам да подкупвам боговете да бдят над един от своите! Империята никога не е виждала герой като теб, мой скъпи, сладки Конфас. Никога!

— Каквато и мъдрост да притежавам, бабо, я дължа на теб.

Истрия почти се изкикоти. Ласкателствата, особено от Конфас, винаги бяха любимият ѝ наркотик.

— Сега като се замисля, бях доста суров учител.

— Най-суровият.

— Но ти винаги беше *немарлив*, Конфас. А размотаването неизбежно изважда най-лошата ми страна. Направо издирам очи.

Зерий стисна зъби. *Тя знае, че слушам! Предизвиква ме.*

Конфас се смееше.

— Боя се, че открих удоволствията на жените на неприлично млада възраст, бабо. Трябваше да се грижа за други учители.

Истрия се засмя лукаво... вечната флиртаджийка. Сбръчкана курветина.

— Уроци от една и съща книга, предполагам.

— Всичко се свежда до чукане, нали?

Смехът им заглуши свистящия хор на греблата на галерата. Зерий трябваше да потуши писъка в гърлото си.

— А сега с тази *Свещена война*, мой скъпи Конфас, ти ще станеш много, много повече от най-великия екзалт-генерал в историята ни!

Какво се опитва да направи? Истрия винаги го бе дразнила, но никога не се беше доближавала толкова до подклаждане на бунт. Знаеше, че победата на Конфас над скилвендите го е трансформирала от инструмент в заплаха. Особено след фарса на форума предния ден. Зерий трябваше да хвърли само един поглед към лицето на племенника си, за да разбере, че Скейос е бил прав. В очите на Конфас *наистина* имаше убийство. Ако не бе Свещената война, Зерий щеше да нареди да го посекаат на място.

Истрия беше там. Тя знаеше всичко това, ала въпреки това подклаждаше огъня още и още. Дали не...

Дали не се опитваше да убие Конфас?

Племенникът му очевидно беше смутен.

— Моите войници биха казали: „Не е хубаво да броиш мъртвите, преди да е пусната кръв“, бабо.

Но дали *наистина* беше притеснен? Можеше ли да се преструва? Можеше ли да е нещо, замесено от тях двамата, за да го прати по грешна следа? Той погледна по дължината на галерата в търсене на Скейос. Откри го при Аритмеас, извика го с яростен поглед, но после се наруга мислено. За какво му беше този стар глупак? Майка му играеше игри. Тя винаги играеше игри.

Не им обръщай внимание.

Скейос дотича до него — старецът се движеше като рак, — но Зерий го игнорира. Дишайки бавно и равномерно, той се загледа в движещите се по реката съдове. Речни лодки се движеха една край

друга с тромава грация, повечето от тях — натежали от стоки. Видя трупове на свине и крави, съдове с масло и бъчви с вино; видя пшеница, жито, камък и дори нещо, което реши, че трябва да е група танцьори. И всичко това се влачеше по широкия гръб на реката към Момемн. Добре беше, че е застанал върху Фаюс. Тя беше великото въже, от което се протягаха обширните мрежи на Нансуриума. Търговия и препитание, наглеждани от неговия образ.

„Златото, което носят в ръцете си, помисли той, е с моето лице на него.“

Императорът вдигна очи към небето. Те се спряха върху чайка, застинала мистериозно в сърцето на далечен облак. За миг си помисли, че усеща докосването на хармонията, че може да забрави бърборенето на майка си и племенника си зад гърба му.

В този момент галерата подскочи и спря рязко. Зерий залитна над парапета за миг, а после се задържа. Избута се на крака и се огледа диво в търсене на капитана сред малкото стадо дворяни на борда. Чу викове, заглушени от дървото, а после плющенето на камшици. В ума му се появиха неканени образи. За претърпани места под палубата. Изгнили зъби, стиснати в агония. Пот и жилеца болка.

— Какво стана? — чу майка си да пита.

— Плитчина, бабо — обясни Конфас. — Поредното закъснение, както изглежда.

Тонът му бе стегнат от нетърпение — свобода на изразяване, която не би си позволил преди няколко месеца, ала все пак нищожна в сравнение с наглостта му от предния ден.

По палубата се чува викове. Греблата заораха хаотично в заобикалящите ги води, ала не постигнаха нищо. С изражение, което вече молеше за милост, капитанът се приближи и призна, че са се забили в плитчина. Зерий сгълча глупака, като през цялото време усещаше преценяващия поглед на майка си. Когато се обърна към нея за момент, видя очи, които бяха твърде преценяващи, за да принадлежат на майка, загледана в своя син. Конфас се беше излегнал на дивана до нея и се подхилваше, докато гледаше нагласения бой на петли.

Изнервен от наблюдателите си, Зерий махна с ръка, за да спре извинителните обяснения на капитана.

— Защо трябва гребците да жънат каквото ти си посял? — извика той. Отвратен от инфантилното лomotене на мъжа, той му обърна гръб и нареди на стражите да го завлекат под палубата. Последвалият вой само разпали гнева му. Защо толкова малко хора можеха да понесат последиците от действията си?

— Решение, достойно за Късния пророк — отбеляза сухо майка му.

— Ще чакаме тук — каза рязко Зерий на нищото.

След миг камшиците и виковете притихнаха.

Греблата застинаха. Последва рядък момент на тишина на палубата. Над водите прозвуча кучешки лай. Деца се гонеха по южния бряг, снижаваха се под дърветата и пищяха. Но имаше и друг звук.

— Чуваш ли ги? — попита Конфас.

— Да — отвърна Истрия и изви врат, за да погледне нагоре по реката.

Зерий също го чуваше: тих хор от викове от другия бряг. Той примижа в далечината, където Фаюс се извиваше и сучеше между тъмните склонове, в търсене на някакъв видим знак от баржата, понесла новия му монумент. Не видя нищо.

— Може би трябва да почакаме последното ви величие на кърмата на галерата, Бог сред смъртни — прошепна Скейос в ухото му.

Той понечи да смърми първия съветник за това, че го е прекъснал с глупости, после се поколеба.

— Продължавай — промърмори, докато гледаше стареца. Лицето на Скейос често му напомняше за сбръчкана ябълка, набраздена от две блестящи черни очи. Изглеждаше като древно бебе.

— Оттук, Бог сред смъртни, божественият ви паметник ще се разкрие постепенно, позволявайки на майка ви и племенника ви... — Лицето му изразяваше болка.

Зерий се намръщи и погледна подозрително Истрия.

— Никой не смее да се подиграва на императора, Скейос.

— Разбира се, Бог сред смъртни. Със сигурност. Но ако почакаме на кърмата, вашият обелиск ще се разкрие в едно величествено движение, когато баржата ни подмине.

— Аз бях обмислил и това...

— Но, разбира се.

Зерий се обърна към императрицата и екзалт-генерала.

— Ела, майко — каза той. — Нека се оттеглим от слънцето. Малко сянка ще те разкраси.

Истрия се намръщи при тази обида, но иначе изглеждаше видимо облекчена. Слънцето се издигаше високо в небето и беше горещо за сезона. Тя стана със скована грация и с нежелание прие предложената от сина ѝ ръка. Конфас се претърколи на крака след нея и ги последва. Групи парфюмирани роби и дворяни се разпръснаха от пътя им. Докато Скейос чакаше на дискретно разстояние, тримата се спряха при масите, отрупани с деликатеси. Зерий се разведри, когато майка му похвали кухненските му роби. Възторгът от слугите му винаги беше нейният начин да изкупи по-ранната си недискретност — нейното извинение. Може би, помисли Зерий, днес тя щеше да бъде благосклонна към него.

Накрая се разположиха на покритата с навес кърма на галерата, където се излегнаха на канапета от Нилнамеш. Скейос застана отдясно на императора — обичайното му място. Присъствието му успокояваше Зерий: също като прекалено силното вино, неговото семейство се нуждаеше от разводняване.

— А как е моята полусестра? — попита го Конфас. Беше дошло време за джнан.

— Задоволителна съпруга.

— И все пак утробата ѝ остава затворена — отбеляза Истрия.

— Аз си имам наследник — отвърна небрежно императорът, знаейки прекрасно, че старата вещица се наслаждава на импотентността му. Силното семе насилва утробата. Тя току-що го бе нарекла слабак.

Тъмните очи на Истрия проблеснаха.

— Да... Наследник без наследство.

Такава прямота! Може би възрастта най-накрая бе догонила безсмъртната императрица. Вероятно времето беше единствената отрова, която нямаше как да избегне.

— Внимавай, майко.

Може би — и тази мисъл изпълни Зерий с мрачна наслада — тя скоро щеше да умре. Прокълнатата стара кучка.

Конфас се намеси:

— Мисля, че баба намеква за мъжете на Бивника, божествени чичо... Получих новини тази сутрин, че са нападнали и разграбили

Джарута. Вече сме минали точката на бунтове и шриалски петиции. Намираме се на прага на открита война.

Толкова бързо достигна до същината на нещата. Това не беше елегантно. Варварство.

— Какво възнамеряваш да направиш, Зерий? — попита Истрия. — Не само твоята опърничава и понякога нетактична майка се бои от тези опасни събития. Дори най-надеждните домове от конгрегацията са притеснени. Трябва да действаме, по един или друг начин.

— Никога не съм те виждал нетактична, майко... Това винаги е само преструвка.

— Отговори ми, Зерий. Какво мислиш да правиш?

Той въздъхна силно.

— Вече не става въпрос за намерения, майко. Делото е постигнато. Конрийското псе Калмемунис прати посланици. Ще подпише договора ми утре следобед. Дава личното си уверение, че от днес бунтовете и набезите спират.

— *Калмемунис!* — изсъска майка му, все едно бе изненадана. По всяка вероятност тя бе научила това дори преди самия Зерий. След всички тези години, прекарани в заговори за и срещу съпрузи и синове, мрежата ѝ от шпиони пронизваше Нансуриума до сърцето му. — Ами останалите велики имена? Онзи аинон — как се казваше? — Кумрезер?

— Зная само, че Калмемунис ще се съвещава с него, Тарсчилка и някои от другите днес.

— И той ще подпише — каза Конфас с тона на отегчен оракул.

— И какво те кара да си толкова сигурен в това? — попита Истрия.

Конфас вдигна купата си и един от щъкащите наоколо роби побърза да я напълни.

— Всички пристигнали първи ще подпишат. И преди трябваше да се сетя, но сега като се замисля, изглежда очевидно, че тези глупаци се страхуват от идването на другите повече от всичко друго. Мислят се за неуязвими. Кажи им, че фанимите са ужасяващи по време на война, не по-малко от скилвендите, и ще ти се изсмеят, а после ще ти напомнят, че самият Бог язди редом с тях.

— И какво искаш да кажеш с това? — попита Истрия.

Без да се усети, Зерий се приведе напред в дивана.

— Да, племеннико. Какво имаш предвид?

Конфас отпи от купата и сви рамене.

— Въобразяват си, че триумфът им е сигурен, така че защо да го делят? И по-лошо, да го отстъпят изцяло на незаслужаващите си повисокопоставени братя? Помислете. Когато Нерсей Прояс пристигне, Калмемунис ще е просто поредният му лейтенант. Същото важи и за Тарсчилка и Кумрезер. Когато основните сили на Галеот и Велики Аинон се съберат, те ще изгубят своите високи позиции. Докато в момента Свещената война е тяхна и те искат да я използват...

— Значи трябва да забавиш раздаването на провизии, Зерий — прекъсна го Истрия. — Да им попречиш да потеглят.

— Може би можем да им кажем, че сме намерили гъгрици в хамбарите си — добави Скейос.

Зерий гледаше майка си и племенника си, опитвайки се да изглади усмивката от изражението си. Тук тяхното знание свършваше и започваше неговият гений. Дори Конфас, коварната змия, не можеше да предвиди решението му.

— Не — каза той. — Те ще потеглят.

Истрия го зяпна, а лицето ѝ изглеждаше толкова удивено, колкото му позволяваше сбръчканата ѝ кожа.

— Може би трябва да освободим робите — каза Конфас.

Зерий плесна с ръце и намастените тела избягаха от палубата.

— Какво означава това, Зерий? — попита Истрия. Гласът ѝ трепереше, сякаш бе останала без дъх от шока.

Конфас го гледаше внимателно, а устните му се извиха в лека усмивка.

— Мисля, че разбирам, бабо. Чичо, възможно ли е, падиражахът да е помолил за... *жест*?

Безмълвен от удивление, Зерий зяпна племенника си. Как беше възможно да знае? Твърде много проникателност и твърде лековато поведение. На определено ниво императорът винаги се бе ужасявал от Конфас. И причината не беше само в интелекта му. В племенника му имаше нещо мъртво. Не, повече от мъртво — нещо *загладено*. С други, дори с майка си — макар напоследък и тя да изглеждаше някак далечна — винаги имаше размяна на неизречени очаквания, на малки човешки нужди, които обгръщаха всеки разговор, дори тишината. Но при Конфас всичко беше гладки повърхности. Племенникът му никога

не биваше докосван от другите. Той беше човек, за когото всичко беше каприз. Съвършен човек.

Но да овладееш подобен човек! А той *трябваше* да го овладее.

— Ласкайте го — каза веднъж Скейос на Зерий. — И се трансформирайте в част от величествената история, както той възприема живота си.

Ала императорът не можеше да стори това. Да ласкаеш друг означаваше да унизиш себе си.

— Откъде знаеше? — сопна се Зерий. А страхът му добави: — Трябва ли да те пращам в Зиек, за да науча?

Кулата на Зиек — кой в Нансур не трепереше, когато я мернеше да се издига сред сградите на Момемн? Очите на племенника му се втвърдиха за миг. Този път го бяха засегнали — и защо не? Конфас бе получил заплаха. Зерий се засмя.

Резкият глас на Истрия прекъсна наслаждението му:

— Как можеш да се шегуваш с тези неща, Зерий?

Дали се беше шегувал? Може би.

— Прости ми недодялания хумор, майко, но Конфас налучка правилно, при това толкова смъртоносна тайна, че може да унищожи *всички* ни, ако... — Той спря и отново погледна племенника си. — Затова трябва да зная *как* си разбрал това.

Сега Конфас беше предпазлив.

— Защото аз бих направил това. Скаурас... не, *Киан* трябва да разбере, че *ние* не сме фанатици.

Скаурас. Скаурас с ястребовото лице. Старо име. Коварният киански сапатишах-губернатор на Шигек и първото трудно препятствие, което Свещената война трябваше да преодолее. Колко малко познаваха тези Мъже на Бивника земите между реките Фаюс и Семпис! Нансур и Киан водеха война от векове. Те се познаваха отблизо, бяха сключили безброй договори с по-незначителни дъщери. Колко шпиони, откупни, дори заложници...

Зерий стрелна с поглед племенника си и го огледа преценяващо. Образът на призрачното лице на Скаурас, насложено върху това на кишауримския посланик, се появи пред очите му.

— Кой ти каза? — попита той внезапно напрегнат. Като младеж Конфас бе прекарал четири години в плен на кианците. При това именно в двора на Скаурас!

Конфас погледна към подовата мозайка под обутите си в сандали крака.

— Самият Скаурас — каза накрая, поглеждайки Зерий директно в лицето. В поведението му имаше игривост, но такава, подходяща за игра, която човек играе сам. — Никога не съм спирал комуникацията с двора му. Но твоите шпиони със сигурност са ти го казвали.

А Зерий се безпокоеше за източниците на майка си!

— Трябва да бъдеш предпазлив с тези неща, Конфас — каза Истрия майчински. — Скаурас е от старите кианци. Пустинник. Също толкова безскрупулен, колкото и умен. Би те използвал, за да все смут между нас, ако може. Винаги помни, *династията* е важна. Домът *Икурей*.

Тези думи! Тръпки обхванаха ръцете на Зерий. Той ги притисна една към друга. Опита се да събере мисли. Погледна встрани от вълчите им лица. Преди толкова години беше! Хванал нескъпо малката черна стъкленица с размер на детски пръст, докато изливаше отровата в ухото на баща си. На *баща* си! И думите на майка му... не, на *Истрия* гърмяха в мислите му: „*Династията, Зерий! Династията!*“

Тя бе преценила, че съпругът ѝ няма нито ноктите, нито зъбите, за да опази династията жива.

Какво ставаше тук? Какво правеха тези двамата? Заговор?

Той погледна към старата преструваща се вещица, искаше му се да *иска* да нареди да я убият. Но откак се помнеше, тя беше тотем — свещен фетиш, който крепеше безумната машина на властта. Старата ненаситна императрица бе единственият незаменим елемент. Онези мигове в младостта му, когато тя го бе събуждала посред нощ, галейки члена му, измъчвайки го от удоволствие, докато гукаше в овлажненото му от езика ѝ ухо: „*Император Зерий... Можеш ли да го почувстваш, обич моя, мой богоподобни сине?*“ Тогава Истрия бе толкова красива.

Именно върху ръката ѝ свърши той за пръв път и тя пое семето му и го накара да го вкуси. „*Бъдещето, каза тогава, има вкус на сол... и люти, Зерий, мое скъпо дете...*“ Онзи топъл смях, който обгръщаше студения мрамор с уют. „*Опитай и виж как люти...*“

— Виждаш ли? — казваше Истрия. — Виждаш ли как го разтревожи? Именно на това се надява Скаурас.

Конфас го наблюдаваше внимателно.

— Аз не съм глупак, бабо. И никой жив езичник не може да ме направи глупак. Особено Скаурас. Въпреки това се извинявам, чичо. Трябваше да ти го кажа по-рано.

Зерий изгледа и двамата с празен поглед. Навън слънцето грееше свирепо, достатъчно ярко, за да накара рисунките, пришити върху червения навес, да се отпечатат на пода: животни, вплетени в кръгове около Черното слънце на Нансур. Навсякъде — под рубинената сянка на навеса, по пода, мебелите и крайниците им — слънцето на империята, обградено от съвкупяващи се зверове.

„Хиляда слънца — помисли императорът и почувства как го изпълва спокойствие. — По всички стари провинции, хиляда слънца! Древните ни крепости ще бъдат превзети наново. Империята ще бъде възстановена!“

— Успокой се, сине — казваше Истрия. — Зная, че не си толкова глупав, че да предложиш на Калмемунис и останалите да тръгнат срещу кианците, или да пожертваш всички събрали се до момента Мъже на Бивника в този „жест“, за който говори внукът ми. Това би било лудост, а императорът на Нансур не е луд. Нали, Зерий?

През цялото време виковете, които бяха чули по-рано, се усилиха. Той стана и отиде до десния парапет. Облегна се и видя първата от влаещите баржата лодки да се появява иззад далечния бряг. Мерна гребците, като гръбнак на стоножка. Кожата им блестеше под слънцето.

Скоро...

Обърна се към майка си и племенника си, а после и към Скейос, който стоеше като издялан от дърво по начина, типичен за случайно подслушващите.

— Империята копнее за онова, което е изгубила — каза изморено Зерий. — Нищо повече. И ще пожертва всичко, дори Свещената война, за да си върне онова, за което копнее.

Толкова лесно казано! Подобни думи съдържаха света в миниатюра.

— Ти *наистина* си луд! — извика Истрия. — Значи ще пратиш тези първи чуждоземци към смъртта им, ще разполовиш Свещената война, само за да покажеш на трижди проклетия Скаурас, че не си религиозен лунатик? Прахосваш късмета си, Зерий, и ще си навлечеш безкрайния гняв на боговете!

Несдържаната ѝ реакция го шокира. Ала нямаше голямо значение какво мисли тя за плановете му. Той се нуждаеше от Конфас... Зерий погледна към него.

След момент на сериозен размисъл, племенникът му най-накрая кимна и каза:

— Разбирам.

— Нима виждаш *здрав разум* в това? — изсъска Истрия.

Конфас изгледа преценяващо Зерий.

— Помисли, бабо. Очакваме да пристигнат много повече хора от онези, които вече са тук — истински велики имена като Саубон, Прояс, дори Чеферамуни, краля-регент на Велики Аинон! Но по-важното е, че ще излезе, че простите маси са първите, отзовали се на повика на Майтанет, онези, които са зле подготвени и тласкани от емоцията си повече от трезвата мисъл за войната. Ако тези боклуци измрат, това ще доведе до безброй предимства за нас: по-малко стомаси за хранене, по-стабилна армия на бойното поле... — Той се спря и се обърна към Зерий с поглед, който можеше да бъде само удивен или поне нещо близо до това. — И ще научи шриаха и онези, които го следват, да се боят от фанимите. Така заедно със страха ще нарасне и зависимостта им от нас, които вече уважаваме езичниците.

— Лудост! — изплю Истрия, която не се бе впечатлила от обяснението на внука си. — Какво? Нима после ще воюваме с кианците при условията на някакъв таен договор? Защо да им даваме нещо сега, когато най-накрая сме в позиция да грабим? Да счупим гръбнака на омразния враг! А ти искаш да се пазарим с тях? Казваш: „ще отрежа този и този крайник, но не и другия“? Лудост.

— Но наистина ли „ние“ сме в такава позиция, бабо? — отвърна Конфас, а синовното уважение бе изчезнало от тона му. — Помисли! Кои сме „ние“ в тази ситуация? Със сигурност не Икуреите. „Ние“ означава Хилядата храма. *Майтанет* размахва този чук — или си забравила? — докато ние просто сме се втурнали да оберем парчетата. Майтанет ни е превърнал в просяци, бабо! Дотук е сторил всичко по силите си да ни скопи. Затова и покани Алените кули, нали? За да не се налага да плаща цената, която бихме поискали за Имперския саик?

— Спести ми обясненията си за идиоти, Конфас. Още не съм старата изтъпяла глупачка, за която ме мислите. — Тя се обърна към Зерий и го изгледа със смразяващ поглед. Вероятно веселието му беше

очевидно. — Значи Калмемунис, Тарсчилка и безбройни хиляди ще бъдат унищожени. Слабите в стадото са пожертвани. И после какво, Зерий?

Императорът не можеше да не се усмихне. Какъв план само! Дори великият Икурей Конфас бе възхитен! А Майтанет... От мисълта му се прииска да се разхили като имбецил.

— Какво после ли? Нашият шриах ще се научи на *страх*. Уважение. Всичките му претенции — всички жертвоприношения, химни и ласкателства — ще са били напразно. Както сама каза по-рано, майко, боговете не могат да бъдат подкупени.

— Но ти можеш.

Зерий се засмя.

— Разбира се, че мога. Ако Майтанет нареди на великите имена да подпишат договора ми, да се закълнат, че ще върнат всички стари провинции на империята, тогава ще им дам — той се обърна към племенника си и сведе глава — Лъва на Киют.

— Превъзходно! — извика Конфас. — Защо не го видях сам? Смачкай ги с една ръка, за да можеш да ги успокоиш с другата. Брилянтно, чичо! Свещената война *ще бъде* наша. Империята ще бъде възстановена!

Императрицата изгледа потомството си със съмнение.

— Какво ще кажеш, майко?

Ала погледът на Истрия се понесе към първия съветник.

— Необичайно мълчалив си, Скейос.

— Н-не е редно да говоря, императрице.

— Не? Но този безумен план е твой, нали?

— *Мой* е, майко — сопна се Зерий, подразнен от обвинението й. — Клетникът прекара безброй досадни седмици в опити да ме разубеди.

Още докато изговаряше думите, осъзна, че е сгрешил.

— Така ли било? И защо, Скейос? Колкото и да презирам теб, както и необосновано голямото влияние, което имаш върху сина ми, винаги съм смятала мисленето ти за стабилно. Какви наблюдения имаш, които би споделил с нас?

Скейос я изгледа безпомощно, но не продума.

— Боиш се за живота си, нали? — каза меко Истрия. — И така е редно. Присъдите на сина ми са сурови и напълно лишени от

последователност. Но аз не се боя, Скейос. Старите жени са попримирени със смъртта от старите мъже. Като създадеш живот на света, започваш да се виждаш като длъжник. Онова, което е дадено, се отнема. — Тя се обърна към сина си, извила устни в хищническа усмивка. — Което ме води към основната ми мисъл. От онова, което казва Конфас, Зерий, ти даваш на фанимите малко или почти нищо, като им осигуряваш първата половина на Свещената война.

Преглъщайки яростта си, императорът отвърна:

— Със сигурност сто хиляди живота са повече от „малко“, майко.

— О, но аз говоря за *практическата* страна на нещата, Зерий. Конфас твърди, че тези мъже са отпадъци, повече пречка, отколкото предимство. И след като Скаурас без съмнение също го знае, искам да те питам, мой скъпи сине, какво е поискал в замяна? Зная какво си взел, така че кажи ми, *какво си дал?*

Зерий я изгледа замислено. Спомени за срещата му с кишаурима Малахет и мистичните му преговори със Скаурас се появиха в ума му. Колко студена му изглеждаше сега онази лятна нощ! Студена и пъклена...

Империята ще бъде възстановена... На всяка цена.

— Нека го опростя — продължи Истрия. — Кажи ми къде пада линията, Зерий. Кажи ми къде *втората*, по-полезна половина на Свещената война, ще бъде надвита по необходимост.

Зерий впи поглед в очите на Конфас. Но не видя омразната всезнаеща подигравателна усмивка, а разбиране — единственото място, където наистина имаше нужда да го види. Какво беше Шимех, сравнен с империята? Какво беше вярата, сравнена с имперската власт? Конфас бе застанал на страната на Нансуриума — на *негова* страна. Внезапно въздухът изглеждаше натежал от унижението на майка му. Той се опиваше от аромата.

— Това е война, майко. Както в игра на клечки, кой знае какви триумфи — или катастрофи — ни чакат в бъдеще?

Великата императрица го гледа дълго време, а лицето ѝ беше тревожно безизразно под козметиката.

— Шимех — каза тя накрая с мъртъв глас. — Свещената война ще бъде унищожена преди Шимех.

Зерий се усмихна, после сви рамене и се обърна отново към реката. Викове на гребците вече изпълваха небето и първата от лодките ги подминаваше. С помощта на конопени въжета, те теглеха огромна баржа, толкова грамадна, че сякаш извиваше блестящия гръб на реката. Императорът виждаше черния монумент, сгъшен сред дървени подпори, висок колкото портите на Момемн: масивен обелиск за храмовия комплекс Кмирал в столицата. Докато той се движеше пред погледите им, императорът почти можеше да почувства еротичната топлина на базалта под слънцето, която извираше от обширните му плоскости и масивния профил на лицето му, свирепото изражение на Икурей Зерий III на върха му. Той почувства как сърцето му се изпълва с радост и искрени сълзи се спуснаха надолу по бузите му. Представи си монумента издигнат в центъра на Кмирал сред хиляди удивени очи, а височайшето му лице обърнато завинаги към бялото слънце. Олтар.

Мислите му препускаха. *Ще бъда безсмъртен...*

Върна се на дивана си и се облегна, наслаждавайки се съзнателно на изблиците надежда и гордост. Ах, сладка божествена суета!

— Прилича на огромен саркофаг — каза майка му. Винаги искрена усойница.

ОСМА ГЛАВА МОМЕМН

Кралете никога не лъжат. Те изискват от света да греши.

Конрийска
поговорка

Когато наистина възприемем боговете, казват нилнамешките мъдреци, ги разпознаваме не като крале, а като крадци. Това е сред най-мъдрите светотатства, защото ние винаги виждаме краля, който ни мами, и никога крадеца.

Олекарос,
„Признания“

ЕСЕНТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, СЕВЕРНА СТЕП ДЖИЮНАТИ

Утемотът Юрсалка се събуди стреснат.

Някакъв шум...

Огънят беше изтлял. Всичко тънеше в мрак. Дъждът барабанеше по кожените стени на юртата му. Една от жените му изстена и се размърда сред одеялата си.

Тогава го чу отново. Почукване върху кожения отвор.

— Огата? — прошепна той дрезгаво.

Един от по-младите му синове бе излязъл на разходка предния следобед и така и не се завърна. Предположиха, че момчето е било заварено от дъжда и че ще се върне, когато той отmine. Огата го беше правил и преди. Но Юрсалка все пак се тревожеше.

Това момче вечно блуждаеше някъде.

— Оги?

Нищо.

Ново почукване.

Повече любопитен, отколкото разтревожен, той изрита одеялата и пролази гол до меча си. Беше сигурен, че Оги просто си играе игри, но утемотите преживяваха тежки времена. Човек никога не знаеше.

Видя светкавица да проблясва през шева на коничния таван. За миг водата, капеща през него, заприлича на живак. От последвалата гръмотевица ушите му забучаха.

После ново почукване. Юрсалка се напрегна. Внимателно си проправи път сред децата и жените и спря пред входа на юртата си. Момчето беше пакостливо и именно затова той толкова го обичаше, но да хвърля камъни по юртата на баща си посред нощ? Това пакост ли беше?

Или злост?

Юрсалка размърда пръсти около дръжката на меча си. Потрепери. Навън хладният есенен дъжд не спираше. Още една безмълвна мълния, последвана от разтърсваща въздуха гръмотевица.

Той развърза отвора, после бавно го издърпа на една страна с меча си. Не виждаше нищо. Целият свят сякаш съскаше със звука на дъжда, пляскащ в калта и локвите. Ревът му напомни за Киют.

Приведе се под проливния порой и стисна зъби, за да не се разтракат. Пръстите на крака му докоснаха един от камъните в калта. Той коленичи и го взе, но не виждаше почти нищо. Осъзна, че не е камък, а парченце сушено месо, или може би дори плод...

Още една мълния.

За един момент можеше само да мига, за да прогони блясъка. Осъзнаването дойде с гръмотевицата.

Парченце от детски пръст... Държеше отрязан детски пръст.

Оги?

Проклинайки, той хвърли пръста и се огледа подивяло към заобикалящия го мрак. Яростта, мъката и ужаса му бяха притъпени от отхвърлянето.

Това не се случва.

Ярка белота прониза небето и за миг той видя целия свят: безжизнения хоризонт, далечните пасища, заобикалящите го юрти на племето и самотната фигура, застанала в очакване на десетина крачки...

— Убиец — каза глухо Юрсалка. — Убиец!

Чу плясък от стъпки в калта.

— Намерих сина ти в степта — каза омразният глас. — Така че ти го върнах.

Нещо като зелка го удари в гърдите. Обхвана го нетипична паника.

— Т-ти си жив — изпелтечи Юрсалка. — Т-толкова съм облекчен. Всички щ-ще са толкова облекчени!

Падна нова мълния и той го видя, като извисяващ се дух, див и първичен като гръмотевиците и дъжда.

— Някои разрушени неща — изскърца гласът от мрака — никога не могат да се поправят.

Юрсалка нададе вой и скочи напред, а мечът му изписа широка дъга. Ала от мрака го сграбчиха железни ръце. Нещо се взриви в лицето му. Мечът падна от безчувствените му пръсти. Около гърлото му се впиха пръсти и той заудря по ръка, направена от камък. Усети как краката му дълбаят улеи в калта. Задави се и усети как нещо остро се забива над слабините му. Последва топло усещане, спускащо се по бедрата му, и абсурдното усещане, че някой го е издълбал отвътре.

Падна по лице в калта и започна да се гърчи около вътрешностите си.

Мъртъв съм.

Кратко проблясване на бяла светлина и Юрсалка го видя приклепнал над него, видя побъркани очи и прегладняла усмивка. После всичко потъна в мрак.

— Кой съм аз? — попита тъмнината.

— Н-Наюр — изстена той. — Ч-човекоубиеца... Най-яроствия сред вс-всички мъже...

Удар през лицето — отворен шамар, все едно е някой роб.

— Не. Аз съм твоят *край*. Пред очите ти ще заколя цялото ти семе. Ще разчления трупа ти и ще го дам за храна на кучетата. Костите ти ще стрия на прах и ще го хвърля на вятъра. Ще поваля всеки, който изрече името ти или това на предците ти, докато „Юрсалка“ не стане безсмислено като бебешко гукане. Ще те изтрия, ще изловя всяка твоя следа! Дирята на живота ти е стигнала до мен и няма да продължи повече. Аз съм твоят край, твоето пълно унищожение!

После светлина на факли и шумотевица изпълниха мрака. Поранните му викове бяха чути! Видя обути и боси крака да стъпват в

калта, чу ругатните и сумтенето на мъже. Пред очите му по-младият му брат падна гол до кръста в калта, а последният му оцелял братовчед се препъна на колене и се свлече като пияница в една локва.

— Аз съм вашият *вожд*! — изрева Наюр. — Предизвикайте ме на дуел или бъдете свидетели на справедливостта ми! И в двата случая справедливост *ще има*!

Странно безчувствен, Юрсалка изви глава през калта и видя как все повече утемоти се струпват край тях. Факлите съскаха под дъжда, а оранжевата им светлина избеляваше от спорадичните мълнии. Мерна една от жените си, увита само в меча кожа, която ѝ бе дал баща ѝ, да гледа с ужас към мястото, където лежеше. Запрепъва се към него с празно лице. Наюр я удари силно, както се удря мъж. Тя падна, а мечата кожа се изсули от раменете ѝ. Жената остана да лежи неподвижна и гола в краката на своя вожд. Изглеждаше толкова измръзнала.

— Този мъж — изгътна гласът на Наюр — предаде своите съплеменници на бойното поле!

— За да ги освободя! — успя да извика Юрсалка. — Да спася утемотите от твоята юзда, от твоето извращение!

— Чухте признанието му! Животът му, както и този на собствеността му са без стойност!

— Не... — задави се Юрсалка, ала безчувствеността го завладяваше. Къде бе справедливостта в това? Да, той бе предал своя вожд, но заради *честта*. Наюр също бе предал своя вожд, своя *баща*, заради любовта към друг мъж! За чуждоземец, който можеше да мълви убийствени думи! Къде бе справедливостта тук?

Наюр протегна ръце, сякаш да сграбчи гърмящото небе.

— Аз съм Наюр урс Скийота, прекършващия коне и мъже, вожд на утемотите, и се завърнах от мъртвите! Кой смее да оспори присъдата ми!

Дъждът продължи да вали. Ако се изключеха удивените и ужасени погледи, никой не смееше да оспори решенията на лудия. Тогава една жена — полунорсирайски мелез, която Наюр бе взел за съпруга, разблъска околните и се хвърли към него, плачейки неконтролируемо. Заудря със слабите си ръце гърдите му, докато ревеше нещо неразбираемо. За момент Наюр я задържа здраво, а после я отблъсна решително назад.

— Аз съм, Аниси — каза той с неприлична нежност. — И съм цял.

После се обърна от нея към Юрсалка — демон под светлината на факлите, привидение под отблясъците на мълниците.

Жените и децата на Юрсалка се бяха струпали около него и плачеха. Той усети нещо меко под главата си и досега на топли длани по лицето и гърдите си. Ала можеше да гледа само към хищната фигура на своя вожд. Видя го как сграбчва най-младата му дъщеря за косата и секва писъка ѝ с остро желязо. За един злокобен момент тя остана закачена на острието и той я изтърси като нанизана кукла. Жените на Юрсалка се разпищяха и се свиха от уплаха. Надвиснал над тях, вождът на утемотите отново и отново замахваше с меча, докато под него не останаха само гърчещи се сред калта тела. Само Омири, сакатата дъщеря на Зунурит, за която Юрсалка се беше оженил предната пролет, беше още жива и хлипаше, докато дращеше по гърдите на съпруга си. Наюр я сграбчи със свободната си ръка и я вдигна за врата. Устата ѝ се отвори като на риба в нещо като беззвучен крясък.

— Това ли е дефектната шунда на Зунурит? — изръмжа той.

— Да — изстена Юрсалка.

Наюр я захвърли като парцал в калта.

— Тя ще живее, за да ни гледа. После ще страда за греховете на баща си.

Заобиколен от мъртвите или умиращи членове на семейството си, Юрсалка безмълвно гледаше как Наюр навива червата му като въже около белязаните си ръце. Видя безжизнените очи на хората от племето си и разбра, че те няма да сторят нищо.

Не защото се бояха от своя вожд-лунатик, а защото такъв беше обичаят.

КЪСНАТА ЕСЕН НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

От обявяването на Свещената война от Майтанет преди година и половина безброй хиляди се бяха струпали около стените на Момемн. Сред хората на важни позиции в Хилядата храма се носеха слухове за удивлението на шриаха. Говореше се, че той не очаквал подобен всепомитащ отговор на призива си. И най-вече не очаквал толкова много мъже и жени от низшите касти да прегърнат Бивника.

Изобилстваха доклади за свободни хора, продаващи жените и децата си в робство, за да могат да си платят превоза до Момемн. Един овдовял тепавичар от град Мейгеири, твърдеше се, дори бе удавил двамата си сина, вместо да ги продаде на робовладелците. Когато го бяха изправили пред местния духовен магистрат, той заявил, че ги е „пратил преди другите“ към Шимех.

Подобни истории мърсяха почти всяка вест, пратена до Сумна, до такава степен, че вече представляваха повече повод за отвращение, отколкото за тревога сред шриалското свещеничество. Онова, което ги тревожеше, бяха редките в началото, но все по-зачестяващи истории за зверства, извършени от или срещу Мъжете на Бивника. Близко до брега на Конрия, малък ураган бе убил повече от деветстотин пилигрими от низшите касти, които били получили обещание за превоз на неспособни да плават кораби. На север кохорта галеотски мародери бе унищожила цели седемнадесет села по време на прехода си на юг. Не оставяха свидетели и ги разкриха едва когато се опитаха да продадат притежанията на Арниалса — известен свещеник-мисионер — на пазара в Сумна. По заповед на Майтанет шриалските рицари обкръжиха лагера им и ги избиха до крак.

После дойде и историята за Нреза Барисулас — кралят на Кирондж и може би най-богатият човек в Трите морета. Когато няколко хиляди тидони, които бяха сключили договор да използват корабите му, не успяха да заплатят превоза си, той ги прати на остров Фариксас — старото пиратско убежище на крал Раушанг от Туниерус — с настояването да го нападнат, за да изплатят дължимото. Те изпълниха исканията му, при това с устрем. Хиляди невинни умряха. Невинни *инрити*.

Говореше се, че Майтанет заплакал при тази новина. Той незабавно постави дома Нреза под шриалска анатема, която прекрати всички отговорности, търговски или други, на Барисулас, синовете му и неговите агенти. Анатемата обаче бързо бе отменена, когато стана ясно, че на Свещената война ще са й нужни много повече месеци да се събере без корабите на Кирондж. Преди фиаското да приключи, Барисулас всъщност получи репарации под формата на търговски концесии от страна на шриаха и Хилядата храма. Според слуховете императорът на Нансур бе пратил личните си поздравления на хитрия крал на Кирондж.

Но нито един от тези инциденти не можа да предизвика дори частица от врявата, породена от онова, което по-късно бе наречено Плебейската свещена война. Когато до Сумна достигнаха новините, че първите пристигнали велики имена са капитулирали пред Икурей Зерий III и са подписали договора му, последва голяма тревога, че ще се случи нещо лошо. Без лукса на магьосниците, настойчивите молби на Майтанет, които възхваляваха добродетелта на търпението и намекваха мрачно за последствията на неподчинението, не можаха да стигнат до Момемн преди Калмемунис, Тарсчилка, Кумрезер и безкрайните тълпи, които ги следваха, да са потеглили вече от няколко дни.

Майтанет бе невероятно разгневен. Сред пристанищата из Трите морета огромните и финансирани от владетелите си армии най-накрая се подготвяха да отпътуват. Готиелк, херцогът на Агансанор, вече бе отплавал със стотици тидонски феодали и техните домочадия — повече от петдесет хиляди обучени и дисциплинирани мъже. Съветниците на шриаха предвиждаха Свещената война да приключи събирането на войските си до няколко месеца. Ако дойдеха всички, казваха те, Мъжете на Бивника щяха да наброяват над триста хиляди, тъкмо достатъчно, за да са сигурни в пълното изстребление на езичниците. Преждевременното потегляне на вече събралите се представляваше абсолютна катастрофа, дори и ако по-голямата част от тях бяха боклуци.

Бяха разпратени съобщения с отчаяна скорост, които умоляваха лордовете да изчакаат останалите, но Калмемунис бе упорит човек. Според очевидци, когато Готиан, върховният командир на шриалските рицари, го пресрещнал северно от Гиелгат с призива на Майтанет, палатинът на Канампурея казал: „Тъжно е, когато дори шриахът се съмнява.“

Объркване и трагедия, а не фанфари съпроводиха потеглянето на Плебейската свещена война от Момемн. Тъй като само малцина сред струпалите се отговаряха пряко пред някое от великите имена, армията нямаше ясен водач и реално — никаква организация. В резултат избухнаха няколко стълкновения, когато нансурските войници започнаха да раздават провизиите, и в тях изгубиха живота си между четири и петстотин правоверни.

Калмемунис обаче се прояви достойно и действа бързо. С помощта на галеотите на Тарсчилка, неговите конрийци успяха да въдворят ред сред тълпите. Провизиите на императора бяха разпределени сравнително честно. Споровете, които все още тлееха, бяха разрешени с върха на меча и Плебейската свещена война се оказа готова за поход.

Гражданите на Момемн се струпяха по стените, за да гледат потеглянето на Мъжете на Бивника. Мнозина се подиграваха на пилигримите, които отдавна бяха спечелили презрението на домакините си. Повечето обаче останаха смълчани, гледайки безкрайния човешки хоризонт да се влачи към южната граница. Видяха неизброими каруци, натоварени с притежания, видяха жени и деца, които ходеха в прахта с празни очи, видяха кучета, тичащи около безброй крака. Самият император наблюдаваше спектакъла от украсените с емайл южни порти. Според слуха някой го чул да отбелязва, че от гледката на толкова много отшелници, просяци и курви му се повръщало, но „вече бил дал на плебейската паплач вечерята си“.

Въпреки че ордата не можеше да изминава повече от десет мили на ден, великите имена като цяло бяха доволни от напредъка. Дори само с мащаба си, Плебейската свещена война създаваше хаос по бреговете. Робите по полята забелязваха странни мъже, прокрадващи се сред тревите — невинна шепа, последвана само след мигове от хиляди воители. Цели реколти бяха смачкани, овощни градини — разграбени. Но с храната на императора в stomасите си, Мъжете на Бивника проявяваха умерена дисциплина. Изнасилванията, убийствата и грабежите бяха достатъчно редки, за да могат великите имена да раздават справедливост — и по-важно, да поддържат илюзията, че водят армия.

Докато навлязат в пограничната провинция Ансерка обаче, пилигримите вече се превръщаха в отявлени бандити. Отряди от фанатици бродеха из областта и като цяло ограничаваха грабежа си до реколтата и добитъка, но понякога се впускаха и в плякосване и клане. Град Набатра, известен с пазарите си за вълна, беше опустошен. Когато нансурските отряди под водачеството на генерал Мартемус, инструктирани да следват Плебейската свещена война, се опитаха да усмирят Мъжете на Бивника, избухнаха няколко нажежени битки. В

началото изглеждаше, че генералът може би ще успее да постави ситуацията под контрол, въпреки че имаше на разположение само две колони. Тежестта на техния брой обаче, както и свирепостта на галеотите на Тарсчилка, го принуди да се оттегли на север и в крайна сметка да потърси убежище зад стените на Гиелгат.

Калмемунис издаде указ, с който обвини императора; в него твърдеше, че Зерий III е наредил на Мъжете на Бивника да се отказват провизии в директно противоречие с по-ранните си клетви. Всъщност обаче тази наредба бе дошла от Майтанет, който се надяваше подобно действие да забави ордата в спускането ѝ на юг и да спечели време да ги убеди да се върнат в Момемн.

Сега, когато Мъжете на Бивника бяха забавени от нуждата да се запасяват, Майтанет издаде нови укази, един от които премахна шриалската прошка, която получаваха всички, които се присъединят към Войната, а друг — наказващ Калмемунис, Тарсчилка и Кумрезер с шриалска анатема. Трети пък заплашваше със същото всеки, който продължи похода с трите велики имена. Тези новини, комбинирани с кръвопролитията от предните дни, накараха Плебейската свещена война да спре.

За известно време дори увереността на Тарсчилка се бе пропукала и изглеждаше, че ядрото на ордата най-накрая ще се обърне и ще поеме обратно към Момемн. Ала тогава Калмемунис получи новини за имперски продоволствен керван, очевидно насочил се към граничната крепост Асгилиоох и озовал се чудодейно в ръцете на хората му. Убеден, че това е знак от Бога, той извика всички лордове и импровизирани водачи на Плебейската свещена война и ги обедини с възпламеняващи думи. Помоли ги да спрат за момент и да преценят сами праведността на начинанието си.

Напомни им, че шриахът е човек и като всички хора прави грешки в преценката си от време на време.

— Пламът е бил изсмукан от сърцето на благословения ни шриах — каза той. — Забравил е свещеното величие на онова, което правим. Ала помнете думите ми, братя мои, когато щурмуваме портите на Шимех, когато му занесем главата на падиражаха в чувал, той ще си спомни! Ще ни похвали за това, че сме останали решителни, когато собственото му сърце го е предало!

Въпреки че няколко хиляди наистина дезертираха и в крайна сметка се върнаха обратно в имперската столица, основната орда продължи напред, вече напълно неуязвима за убежденията на своя шриах. Докато тя се движеше, все по-разпокъсана и по-разпокъсана, банди от грабители се пръснаха из провинцията. Вилите на местната благородническа каста бяха разграбени. Безброй села бяха опожарени, мъжете изклани, а жените — изнасилени. Укрепени градове, които отказваха да отворят портите си, биваха атакувани.

В крайна сметка, Мъжете на Бивника се озоваха под планините Унарас, които толкова дълго време бяха южният щит на градовете от Киранейската равнина. По някакъв начин успяха да се обединят и организират под стените на Асгилиоох — древната киранейска крепост, която нансурите наричаха Брега, понеже бе спряла вълните на три фанимски инвазии.

В продължение на два дни портите ѝ останаха затворени пред ордата. После Профилас, командирът на имперския гарнизон, покани великите имена и други благородници на вечеря. Калмемунис настоя за заложници и когато ги получи, прие поканата. Заедно с Тарсчилка, Кумрезер и неколцина по-маловажни, той влезе в Асгилиоох и веднага бе взет в плен. Профилас представи шриалска заповед и с уважение ги информира, че ще бъдат задържани за неопределено време, освен ако не наредят ордите на Плебейската свещена война да се разформироваат и да се върнат в Момемн. Когато отказаха, офицерът се опита да ги убеди с думи, уверявайки ги, че нямат никакви шансове да надвият кианците, които, настояваше той, бяха не по-малко коварни и безскрупулни от скилвендите на бойното поле.

— Дори ако бяхте застанали начело на истинска армия — каза им той, — не бих заложил на вас. Докато в момента водите миграция от жени, деца и роби. Моля ви, откажете се!

Калмемунис обаче отвърна със смях. Призна, че Плебейската свещена война едва ли е равна на армиите на падиражаха. Ала според него това беше маловажно. Нима Късният пророк не бе доказал, че слабостта, слята с праведността, е непобедима?

— Ние оставихме Сумна и шриаха зад гърба си — каза той. — С всяка крачка се приближаваме все повече до Свещения Шимех. С всяка крачка сме по-близо до рая! Внимавай, Профилас, защото както самият Инри Седжен казва: „Горко на онзи, що препречва Пътя!“

Офицерът освободи Калмемунис и останалите преди залез.

На следващия ден хиляди и хиляди хора се струпаха в долината под кулите на Асгилиоох. Върху тях се лееше лек дъждец. Те запалиха стотици жертвени огньове. Трупите на приношенията се издигнаха на високи купчини. Покриха голите си тела с кал и подеха виещи неразбираеми песни. Жените пееха нежни химни, а мъжете им остреха каквито оръжия бяха успели да си намерят — копия, коси, стари мечове и боздугани. Децата преследваха кучета сред тълпите. Много от воините сред тях — конрийци, галеоти и аинони, които маршируваха с великите имена — гледаха с удивление как група прокажени се закатериха към планинските проходи, решени да са първите, стъпили на езическа земя. Планините Унарас не впечатляваха — по-скоро група склонове и гол камък, отколкото планинска верига. Ала отвъд тях барабаните биеха мрачно, а мъже с леопардови очи почитаха Фейн. Отвъд тях инритите ги изкормваха и окачваха да висят от дърветата. За правоверните Унарас бе краят на света.

Дъждът спря. Слънчеви копия пронизаха облаците. И пеейки химни, бършейки сълзите от очите си, първите Мъже на Бивника започнаха да се катерят по склоновете. Струваше им се, че Свещеният Шимех трябва да се намира точно отвъд хоризонта. Точно отвъд.

Когато новините за преминаването на Плебейската свещена война в езическите земи достигна Сумна, Майтанет освободи служителите си и се усамоти в покоите си. Слугите му отхвърлиха всички молители, информирайки ги, че светият шриах се моли и пости, а също и че ще продължи да го прави, докато не научи съдбата на първата непокорна половина на свещената му война.

* * *

Приведен в нисък поклон, както изискваше джнана, Скейос каза:
— Императорът нареди да ви информирам по пътя към Залата на декретите, лорд екзалт-генерале. Аиноните са пристигнали.

Конфас вдигна поглед от писанията си и пусна перото в мастилницата.

— Вече? Казаха утре.

— Стар номер, господарю. Алените кули не са забравили старите номера.

Алените кули. Конфас почти подсвирна при мисълта. Най-могъщата школа в Трите морета се готвеше да се включи в Свещената война... Той винаги бе изпитвал ценителска наслада от големите несъответствия в живота. Абсурди като този бяха като деликатеси за него.

Предната сутрин бе разкрила стотици чуждоземни галери и тежковъоръжени кораби, закотвени в устието на река Фаюс. Алените кули, домочадието на краля-регент и повече от дузина палатин-губернатори, както и легиони от войници от низшите касти започнаха да слизат на брега и все още не бяха приключили. Изглеждаше така, сякаш целият Велики Аинон е дошъл да се присъедини към Свещената война.

Конфас тържествуваше. Откак Плебейската свещена война потегли преди няколко седмици, бяха пристигнали повече от десет хиляди туниери, водени от принц Скайелт, син на всеизвестния крал Раушанг, както и поне четири пъти повече тидони под водачеството на Готиелк, войнственият херцог на Агансанор. За съжаление и двамата се бяха оказали неподатливи на твърде агресивния чар на чичо му. Когато му показаха договора, принц Скайелт сякаш опустоши имперския двор с плашещите си сини очи, а после напусна двореца без да продума. Старият Готиелк изрита статива и нарече чичо му или „скопен езичник“, или „извратен педераст“ — в зависимост от това на кой преводач вярваше човек. Арогантността на варварите, и специално на норсирайските варвари, беше наистина неразбираема.

Ала Зерий очакваше аиноните да се представят по-добре. Те бяха кетиаи, също като нансурите, и също като тях бяха стар и меркантилен народ. Аиноните бяха цивилизовани, въпреки архаичната им привързаност към брадите.

Конфас огледа Скейос.

— Мислиш, че го правят умишлено? За да ни сварят неподготвени?

Той развя пергамента, за да се изсуши, а после го подаде на пратеника си — заповеди за Мартемус да поднови патрула южно от Момемн.

— Така бих постъпил аз — отвърна искрено съветникът. — Ако човек си натрупа достатъчно дребни преимущества...

Конфас кимна. Първият съветник бе парафразирал известен пасаж от „Търговията на душите“ — класическия философски трактат на Айенсис върху политиката. За момент му се видя странно, че двамата със Скейос се мразят толкова много. Когато чичо му отсъстваше, те споделяха странно разбирателство, като съперническите си синове на баща-насилник, които могат от време на време да оставят враждата настрана и да признаят споделената си зла участ с простичък разговор.

Той стана и погледна отгоре стареца.

— Води, стари татко.

Без да се вълнува от тънкостите на бюрократичния престиж, Конфас бе настанил себе си и подчинените си на най-ниското ниво на Андиаминските простори, гледащо към Форума и Скуарския двор. Разходката до Залата на декретите на билото беше дълга и той разсеяно се зачуди дали старият съветник може да я издържи. През годината не един служител на имперския апарат бе умрял от „хватката“, както я наричаха дворцовите обитатели. Според баба му, предишни императори дори бяха използвали катеренето, за да се отърват от застаряващи и опърничави служители, давайки им съобщения, привидно твърде важни, за да бъдат доверени на роби, а после настоявайки незабавното им връщане. Андиаминските простори не бяха приятел на меките сърца — в буквален и преносен смисъл.

Тласкан повече от любопитство, отколкото от злоба, Конфас притисна мъжа с бърз ход. Никога досега не бе виждал някой да умира от хватката. Изненадващо обаче Скейос не се оплака и ако се изключеше люлеенето на ръцете му като на стара маймуна, не показва никакъв признак на напрежение. Без дори да се задъхва, той започна да информира Конфас за спецификите на договора, сключен между Алените кули и Хилядата храма — доколкото бяха известни. Когато стана очевидно, че съветникът има не само вида, но и издръжливостта на стара маймуна, на Конфас му доскуча.

След като изкачиха няколко стълбища, те минаха през Хапетинските градини. Както винаги, той хвърли един поглед към мястото където Икурей Анфаирас — неговият прапрапрадядо — бил убит преди повече от век. Андиаминските простори бяха изпълнени

със стотици подобни уединени места, където отдавна мъртви властелини бяха извършвали или ставали жертва на това или онова скандално престъпление. Конфас знаеше, че чичо му прави всичко възможно да избягва подобни местности... освен когато беше много пиян. За Зерий дворецът едва ли не бучеше от спомена за мъртви императори.

Ала за Конфас Андияминските простори бяха повече сцена, отколкото мавзолей. Дори сега скрити хорове изпълваха коридорите с химни. Понякога облаци ароматен дим замъгляваха залите и обрамчваха фенерите с ореоли, така че човек сякаш се изкачваше не към билото на хълм, а към самите порти на рая. Ако беше посетител, а не обитател, Конфас знаеше, че гологърди млади робини ще му сервират уханни вина, смесени с нилнамешки наркотици. Дебели евнуси щяха да му носят дарове от ароматни масла и церемониални оръжия. Всичко щеше да бъде изчислено, за да се печелят дребни преимущества, както би казал Скейос, да разсее, да печели благоразположение и да изпълва с възторг.

Все още незадъхан, съветникът продължи да бълва очевидно безкрайна поредица от факти и предупреждения. Конфас слушаше с половин ухо, чакайки стария глупак да му каже нещо, което не знае отдавна. Тогава първият съветник насочи темата към Елейзарас, върховния учител на Алените кули.

— Агентите ни в Каритузал казват, че огромната му репутация не може да се мери с истината за него. Бил е едва субдидакт, когато неговият учител Сашеока е умрял от неизвестна причина преди едно десетилетие. Само за две години той е станал върховен учител на най-великата школа в Трите морета. Това говори за огромна интелигентност и обширни умения. Вие трябва да...

— И глад — прекъсна го Конфас. — Никой не постига толкова много за толкова малко време без глад.

— Предполагам, че вие знаете това.

Той се засмя.

— Ето го онзи Скейос, когото познавам и обичам! Навъсен. Изгарян от забранена гордост. За момент се бях притеснил, старче.

Първият съветник продължи, все едно нищо не е било казано.

— Трябва да проявите голяма предпазливост, когато говорите с него. В началото чичо ви смяташе да ви изключи от тази среща...

докато Елейзарас лично не поиска да присъствате.

— Какво е искал чичо ми? — Дори когато бе отегчен, Конфас имаше остър слух за обиди.

— Да ви изключи. Боеше се, че върховният учител ще се възползва от липсата ви на опит с...

— Да изключи? Мен? — Конфас изгледа подозрително стареца. По някаква причина не искаше да му вярва. Дали играеше някаква игра? Разпалваше ли огъня на ненавистта му към Зерий?

А може би това бе още един от тестовете на чичо му...

— Но както казах — продължи Скейос, — това се промени... и именно затова сега ви информирам за подробностите.

— Ясно — отвърна Конфас скептично. Какво целеше старият глупак? — Кажете ми, Скейос, какъв е смисълът от тази среща?

— Смисъл? Боя се, че не разбирам, лорд екзалт-генерале.

— Целта. Намерението. Какво се надява да спечели чичо ми от Елейзарас и аиноните?

Скейос се намръщи, сякаш отговорът бе толкова очевиден, че въпросът просто не можеше да не е прелюдия към подигравка.

— Смисълът е да получим подкрепата на аиноните за договора.

— А ако Елейзарас се окаже неподатлив като, да речем, херцога на Агансанор, тогава какво?

— При цялото ми уважение, господарю, искрено се съмнявам, че...

— Ако, Скейос, тогава какво?

Конфас бе станал офицер на петнадесет години. Ако искаше, можеше да накара хората да подскачат с гласа си.

Старият съветник прочисти гърло. Конфас знаеше, че Скейос притежава излишък от административна смелост, ала изобщо не му стискаше да влиза в конфронтации лице в лице.

Нищо чудно, че чичо му го обичаше толкова.

— Ако Елейзарас отхвърли договора? — повтори старецът. — Тогава императорът ще му откаже провизии, както на всеки друг.

— А ако шриахът настои чичо ми да го снабди?

— Дотогава Плебейската свещена война ще е унищожена. Или поне така... предполагаме. Водачеството ще бъде основната тревога на Майтанет, не провизиите.

— И кой ще бъде този водач? — Конфас изплюваше всеки въпрос мигновено след отговора, както би постъпвал разпитвач. Старецът започваше да се тревожи.

— В-вие. Л-лъвът на Киют.

— И каква ще бъде цената ми?

— Д-Договорът. Подписаната клетва всички стари провинции да се върнат на Нансуриума.

— Значи аз съм центърът на всички планове на чичо ми, нали?

— Д-да, лорд екзалт-генерале.

— Кажи ми тогава, скъпи мой Скейос, защо би искал чичо ми да ме *изключи* — *мен!* — от преговорите си с Алените кули?

Първият съветник се препъна. Той впи поглед в ярките спирали, пришити в чергите под краката им. Вместо да отговори, започна да кърши ръце.

Конфас се ухили като вълк.

— *Излъга* ме, нали, Скейос? Въпросът дали да присъствам на срещата с Елейзарас никога не е бил поставян на обсъждане, нали?

Когато мъжът отново не отговори, той го сграбчи за раменете и го изгледа ядно.

— Трябва ли да питам чичо си?

Съветникът срещна очите му за момент, после отново ги сведе надолу.

— Не — каза накрая. — Няма нужда.

Конфас го пусна. После оправи предницата на копринената роба на стареца с потни длани.

— Каква игра играеш, Скейос? Нима си мислеше, че като нараниш гордостта ми, можеш да ме предизвикаш да действам срещу своя чичо? Срещу своя император? Към подривна дейност ли се опитваш да ме провокираш?

Мъжът изглеждаше паникьосан.

— Не. Не! Зная, че съм стар глупак, но дните ми на този свят са преброени. Къпя се в щастие от живота, който ми дадоха боговете. Радвам се на сладките плодове, които съм изял, на великите мъже, които съм познавал. И дори — макар да знам колко ще ви е трудно да го повярвате — ликувам, защото живях достатъчно дълго, за да видя как *вие* израствате като такъв велик човек! Ала този план на чичо ви —

да доведе Свещената война до унищожението ѝ! *Свещената война!* Боя се за душата си, Икурей Конфас. За душата си!

Конфас онемя. Беше толкова втрещен, че изцяло забрави гнева си. Очакваше игричките на Скейос да се окажат поредната машинация на чичо му и бе готов да им отговори подобаващо. Ала възможността глупакът да действа сам не му беше минала през ум и за миг. В продължение на толкова много години Скейос и чичо му бяха изглеждали като две различни тела с една воля.

— В името на боговете, Скейос... Нима Майтанет е впримчил и теб?

Първият съветник поклати глава.

— Не. Не ме е грижа за Майтанет или Шимех... Вие сте млад. Не бихте разбрали мотива ми. Младите никога не виждат живота такъв, какъвто е: острие на нож, по-тънко от дъха, който минава по него. Онова, което му дава дълбочина, не е паметта. Имам достатъчно спомени за десетима и все пак дните ми са тънки и сенчести като намасления лен, който бедните опъват по прозорците си. Не, онова, което дава дълбочина на живота, е *бъдещето*. Без бъдеще, без хоризонт от обещания и заплахи, животът ни не значи нищо. Само *бъдещето е истинско*, Конфас, и освен ако не изплатя греховете си пред боговете, за мен няма да има такава.

Конфас изсумтя.

— Напротив, разбирам твърде добре, Скейос. Ти се изказа като истински Икурей. Как го казваше поетът Гиргала? „Всяка любов започва със собствената ни кожа“... или *душа*, ако предпочиташ. Но пък аз винаги съм смятал двете за взаимозаменими.

— Разбирате ли? *Можете* ли да разберете?

Той *наистина* разбираше, при това по-добре, отколкото съветникът си мислеше. Баба му. Скейос заговорничеше с баба му. Можеше дори да чуе гласа ѝ: „Трябва да ги оплетеш, Скейос. Да ги отровиш с подозрения един към друг. Увлечението на Конфас по лудостта на сина ми скоро ще отмре. Само чакай и ще видиш. Ще дотича при нас и заедно ще принудим Зерий да изостави побъркания си план!“

Зачуди се дали старата повлекана не е взела съветника за свой любовник. Вероятно, прецени накрая и примижа от отвращение при

съпроводилия мисълта образ. Като сушена слива, която чука клечка, помисли си.

— Ти и баба ми — каза Конфас — се надявате да спасите Свещената война от чичо ми. Благородно начинание, само дете граничи с предателство. Мога да разбера баба си — тя го е омагьосала, — но ти, Скейос? Ти знаеш, както малцина други знаят, на какво е способен Икурей Зерий III веднъж щом подозренията му се надигнат. Не мислиш ли, че е малко безразсъдно да ме настройваш така срещу него?

— Но той ви слуша! И по-важно от това, *нуждае* се от вас!

— Може би е така... Но няма значение, това е маловажно. Древните ви стомаси може да смятат храната му за недопечена, но чичо ми е устроил истинско пиршество, Скейос, и аз не възнамерявам да му откажа.

Независимо колко презираше императора, Конфас трябваше да признае, че да снабди с провизии Калмемунис и боклука, който го следваше, бе ход, не по-малко гениален от всеки, който той самият бе измислял на бойното поле. Плебейската свещена война щеше да падне пред езичниците и с един удар империята щеше да усмири шриаха, може би да го принуди да накара останалите Мъже на Бивника да подпишат имперския договор, а също и да демонстрира на фанимите, че домът Икурей държи на думата си по време на пазарлък. Договорът щеше да осигури законността на всяко военно действие, което империята предприемеше срещу Мъжете на Бивника, за да си върне изгубените провинции, а сделката с езичниците щеше да се погрижи подобни военни действия да не срещнат сериозна съпротива... когато му дойдеше времето.

Какъв план само! И измислен не от Скейос, а от *чичо* му. Колкото и този факт да дразнеше Конфас, той бе убеден, че старият съветник е още по-раздразнен.

— Ние нямаме проблем с пиршеството — отвърна Скейос, — а с *цената* му! Със сигурност и сам виждате това!

Конфас задържа поглед върху първия съветник за няколко дълги секунди. Имаше нещо любопитно жалко, помисли той, в мисълта, че този човек заговорничи с баба му, като двама просяци, подиграващи се на онези, които са твърде бедни, за да им дадат повече от медник.

— Империята? Възстановена? — каза той студено. — Лично за мен твоята душа срещу това е добра сделка, Скейос.

Съветникът отвори беззъбата си уста, за да отговори. После я затвори.

* * *

Залата на декретите представляваше неприветливо кръгло помещение, опасно с черни мраморни колони и обкръжено от коридор, предвиден за онези редки, най-вече ритуални, случаи, когато домовете от Конгрегацията биваха канени да гледат как императорът подписва укази и ги превръща в закон. Малко стадо от министри и роби се беше струпало в средата на стаята, най-вече около челната страна на дълга махагонова маса. Конфас мерна отражението на чичо си, плаващо под полировка на масата, като труп в блатна вода. Нямаше и следа от алените схоластици.

Екзалт-генералът се забави до входа в продължение на няколко мига, оглеждайки плочките от бяла кост, поставени в стените: образи на великите законодатели от древността и Бивника, от пророка Ангешраел до философа Порифарус. Зачуди се без особен интерес кой ли от мъртвите му роднини е използвал майсторът, за да оформи лицата им. Звукът на гласа на чичо му го стресна:

— Ела. Имаме само няколко мига, племеннико.

Другите се бяха отдръпнали, оставяйки само Скейос и Семемкетри до императора. Конфас не можеше да забележи, че заобикалящият коридор е изпълнен с еотически стражи и магьосници от Имперския саик. Той седна на посоченото от чичо му място.

— И Скейос, и Семемкетри са съгласни — казваше Зерий, — че Елейзарас е демонично умен и опасен човек. Как би го притиснал, племеннико?

Чичо му се опитваше да звучи лековато, което значеше, че се страхува, както може би беше и уместно: никой не знаеше *защо* Алените кули са благоволили да се присъединят към Свещената война, а това означаваше, че никой не знае намеренията им. За мъже като Скайелт и Готиелк целта бе ясна: изкупление или завоевание. Но за

Елейзарас? Кой би могъл да каже какво движи която и да е от школите?

Конфас сви рамене.

— Да го притискаме не може да става и дума. Човек трябва да знае *повече* от опонента си, за да го хване в капан, а в момента ние не знаем нищо. Не сме наясно със сделката му с Майтанет. Не знаем дори *защо* е благоволил да я склучи — и да се изложи на такъв риск! Школа, която се присъединява към свещена война по своя воля... *свещена война!* Ако трябва да съм честен, чичо, не съм сигурен, че подписът му върху договора ни дори трябва да бъде приоритет в момента.

— Какво искаш да кажеш тогава? Че трябва само да го подпитваме за детайли? Плащам добре в злато на шпионите си за подобни дреболии, племеннико.

Дреболии? Конфас се помъчи да остане безизразен. Въпреки че сърцето на чичо му бе твърде курвенско за религиозна вяра, той бе ревнив към невежеството си като всеки фанатик. Ако фактите противоречаха на желанията му, значи не съществуваха.

— Веднъж ме попита как съм надвил при Киют, чичо. Спомняш ли си какво ти казах?

— Да си ми казал? — почти изплю императорът. — Ти вечно ми „казваш“ разни неща, Конфас. Как очакваш да преценявам кое е важно и кое не?

Това бе може би най-жалкото и най-често използвано оръжие в арсенала на чичо му: заплахата да разчете съвета като заповед. Тя висеше над всеки техен разговор: *Нима имаш наглостта да заповядваш на императора?*

Конфас дари Зерий с помирителна усмивка.

— От онова, което Скейос ми каза — отвърна той успокояващо, — мисля, че трябва да се пазарим добронамерено... доколкото ни е възможно. Знаем твърде малко, за да го примаим в капана си.

Да стигнеш до ръба, а после да се върнеш обратно и да се престориш, че не си направил онази крачка... такъв беше обичаят в семейството му, поне допреди последните глупости на баба му.

— Точно така мисля и аз — каза Зерий. Поне той още помнеше правилата.

Точно тогава шамбеланът обяви непосредственото пристигане на Елейзарас и свитата му. Зерий нареди на Скейос да завърже хораето му за китката, което съветникът стори под отвратения поглед на Семемкетри. Това бе нещо като малка родова традиция, влязла в употреба преди повече от век и спазвана винаги, когато членове на имперското семейство общуваха с външни магьосници.

Чеферамуни, крал-регент и проформа владетел на Велики Аинон, бе обявен пръв, ала когато малката аинонска свита се появи в стаята, той следваше Елейзарас като куче. Върховният учител влезе неуместно бързо според Конфас. Поведението му бе повече на banker, отколкото на магьосник: без търпение към спектакъла и алчен за сметки. Поклони се на Зерий, но не по-ниско, отколкото би го сторил шриахът. Един роб изтегли стола му назад, за да седне и той го стори без усилие, въпреки широката си алена роба. Чеферамуни, чиито бузи бяха начервени и воняха на парфюм, седна до него с изписано на лицето бледо изражение на ненавист и страх.

Спазиха задължителната размяна на титли, представяния и комплименти. Когато представиха Семемкетри, който заемаше позиция в Имперския саик, съответстваща на тази на Елейзарас в Кулите, върховният учител се усмихна презрително и сви рамене, сякаш се съмняваше в достойнствата на другия мъж. Конфас бе чувал, че схоластиците често са нетърпимо надуты в присъствието на други схоластици. Семемкетри се изчерви гневно, но за своя чест не отвърна по сходен начин.

След това джнанско начало, върховният учител се обърна към Конфас:

— Най-накрая — каза той на съвършен шеик — се срещам с прочутия Икурей Конфас.

Той отвори уста и понечи да отговори, но чичо му го изпревари:

— Той е рядкост, нали? Малцина владетели притежават подобни инструменти, които да изпълняват волята им... Но със сигурност не сте изминали целия този път, за да се срещнете с племенника ми?

Въпреки че Конфас не можеше да е сигурен, му се стори, че Елейзарас му *намигва*, преди да се обърне към чичо му, сякаш искаше да каже: „*Налага се да изтърпим тези глупаци, нали?*“

— Разбира се, че не — отвърна Елейзарас с влудяваща краткост. Зерий изглежда не забеляза нищо.

— Тогава мога ли да запитам *защо* Алените кули се присъединиха към Свещената война?

Елейзарас огледа небоядисаните си нокти.

— Доста е просто. Купиха ни.

— Купиха?

— Именно.

— Каква невероятна покупка! Какви са детайлите на уговорката ви?

Върховният учител се усмихна.

— Уви, боя се, че потайността сама по себе си е част от уговорката. За съжаление не мога да разкрия никакви детайли.

На Конфас тази история му се стори доста неправдоподобна. Дори Хилядата храма не бяха достатъчно богати, за да „наемат“ Алените кули. Те бяха тук поради причини, които надхвърляха златото и щриалските търговски отстъпки — беше сигурен в това.

Сменяйки посоката гладко като акула във водата, върховният учител продължи:

— Разбира се, вие се боите как нашите цели се съчетават с вашия договор.

Последва кисела пауза. После Зерий отвърна:

— Разбира се.

Чичо му мразеше повече от всеки друг, когато някой предугажда хода на мислите му.

— Алените кули — каза Елейзарас с престорена скромност — не се интересуват кой притежава земята, завладяна от Свещената война. Чеферамуни ще подпише вашия договор... с радост. Нали, Чеферамуни?

Боядисаният мъж кимна, но не каза нищо. Кучето беше добре обучено.

— Обаче имаме някои условия, които първо трябва да бъдат изпълнени — продължи Елейзарас.

Конфас бе предвидил това. Цивилизованите хора се пазарят.

— Условия? — възкликна възмутено Зерий. — Но цели векове земите оттук до Ненсифон са били...

— Чувал съм всички аргументи — прекъсна го върховният учител. — Глупости. Пълни глупости. И вие, и аз знаем какъв е залогът, императоре... Нали?

Зерий го изгледа с глуповато удивление. Не беше свикнал да го прекъсват, но пък и не бе свикнал да се пазари с хора, които му бяха повече от равни. Велики Аинон представляваше богата и многобройна нация. От всички владетели и деспоти из Трите морета, само падиражахът на Киан имаше по-голяма търговска и военна мощ от върховния учител на Алените кули.

— Ако вие не знаете — продължи Елейзарас, когато Зерий не можа да отговори, — тогава съм сигурен, че преждевременно узрелият ви племенник знае. Хмм, млади Конфас? Знаеш ли какво е заложено тук?

Конфас го смяташе за очевидно.

— Сила — каза той и сви рамене.

Изведнъж осъзна, че сега между него и магьосника съществува странна дружба. От самото начало върховният учител го бе дарил със статуса на равен нему по интелект.

Дори чуждоземците знаят, че си глупак, чичо.

— Именно, Конфас. Именно! Историята е само претекст за сила, нали? Онова, което има значение... — Белокосият магьосник спря с тънка усмивка, сякаш се бе натъкнал на по-подходящ гвоздей, с който да закове мисълта си. — Кажете ми — попита той Зерий, — защо снабдихте Калмемунис, Кумрезер и останалите? Защо им дадохте средствата да потеглят?

Чичо му избра репетираната версия:

— За да спра безчинствата им. Защо иначе?

— Слабо вероятно — отсече Елейзарас. — По-скоро мисля, че сте дали каквото е нужно на Плебейската свещена война, за да я унищожите.

Последва неудобна пауза.

— Но това е лудост! — отвърна накрая Зерий. — Дори ако изключим проклятието, какво бихме спечелили?

— Да спечелите? — повтори магьосникът със суха усмивка. — Ами Свещената война, разбира се... Нашата сделка с Майтанет ви отне лоста, който имахте с Имперския саик, така че ви трябва нещо друго, с което да се пазарите. Ако Плебейската свещена война бъде унищожена, тогава ще е много по-лесно да убедите Майтанет, че се нуждае от вас... или по-скоро трябваше да кажа — от станалия вече легендарен военен гений на племенника ви. Договорът ви ще бъде

цената му, с което реално получавате всичко, спечелено от Свещената война... Трябва да призная, че това е чудесен план.

Това дребно ласкателство погуби Зерий. За един кратък миг в очите му проблесна тържествуваща светлинка. Конфас бе открил, че глупавите хора имат навика да са невероятно горди от малкото си гениални мигове.

Елейзарас се усмихна.

Той си играе с теб, чичо, а ти дори не го виждаш.

Върховният учител се приведе напред, сякаш осъзнал неудобството, предизвикано от близостта му. Конфас осъзна, че Елейзарас е майстор на джнан.

— Засега — каза той студено — не знаем подробностите на играта, която играете, императоре. Но нека ви уверя в едно: ако планирате предателството на Свещената война, това означава да предадете и *Алените кули*. Знаете ли какво означава подобно нещо? Какво ще предизвика? Ако ни предадете, Икурей, тогава никой — той погледна мрачно към Семемкетри, — дори имперският ви саик, няма да може да ви спаси от гнева ни. Ние сме Алените кули, императоре... Помислете над това.

— Заплашвате ли ме? — едва не ахна Зерий.

— Уверения, императоре. Всяка уговорка изисква уверения.

Зерий отмести рязко лице от него, загледан в Скейос, който свирепо шепнеше нещо в ухото му. Семемкетри обаче повече не можеше да се сдържа.

— Преминаваш границите, Ели. Държиш се така, все едно сме седнали в Каритузал, когато *ти* се намираш в Момемн. Две от Трите морета лежат между теб и дома ти. Твърде далеч си, за да отправяш заплахи!

Елейзарас се намръщи и изсумтя, а после се обърна към Конфас, все едно върховният учител на Имперския саик не съществуваше.

— В Каритузал те наричат Лъва на Киют — каза той безгрижно.

Очите му бяха малки, тъмни и подвижни. Оглеждаха го изпод гъстите му бели вежди.

— Нима? — попита Конфас, искрено изненадан, че дребният прякор на баба му е пропътувал такова разстояние за толкова кратко време. Изненадан и доволен... много доволен.

— Архиварите ми казват, че ти си първият, победил скилвендите в директен конфликт. Шпионите ми, от друга страна, твърдят, че войниците ти те почитат като бог. Така ли е?

Конфас се усмихна, разбрал, че върховният учител ще му обlige задника като котка, ако му се даде възможност. При все проницателността си, Елейзарас бе сбъркал с него.

Беше време да му покаже грешката.

— Онова, което Семемкетри каза току-що, е вярно. Независимо каква е сделката ви с Майтанет, вие сте поставили школата си в най-голямата опасност за нея от Схоластичните войни насам. И не само заради кишауримите. Вие ще бъдете малък енклав от богохулство сред могъща орда фанатици. Ще ви е нужен всеки приятел, който можете да намерите.

За пръв път в очите на Елейзарас се появи нещо, подобно на истински гняв, като пламтящи въглени под задимен огън.

— Ние караме света да гори с песента си, млади Конфас. Не се нуждаем от никого.

Въпреки гаfoвете на чичо му, Конфас напусна преговорите убеден, че домът Икурей е спечелил повече, отколкото е дал. Като начало, беше почти сигурен, че знае защо Алените кули са приели предложението на Майтанет да се присъединят към Свещената война.

Малко неща разкриваха целите на съперник по-добре от процеса на преговори за сделка. По време на пазарлъка им стана очевидно, че в основата на тревогите на Елейзарас са кишауримите. В замяна на подписа на Чеферамуни върху договора, той настоя Семемкетри и имперският саик да предадат цялата информация, която са събрали за фанимските магъосници-жреци през вековете война с тях. Разбира се, това можеше да се очаква: Алените кули бяха заложили самото си съществуване на способността си да надвият кишауримите. Ала в начина, по който Елейзарас произнасяше името им, имаше неоспорима напрегнатост. Той казваше „кишаурим“ така, както един нансур би казал „скилвенди“... по начина, по който се говори за стар и омразен враг.

За Конфас това означаваше само едно: Алените кули са били във война с кишауримите много преди Майтанет да обяви Свещената война. Също като дома Икурей, те се бяха вплели в нея, за да я

използват. За Алените кули Войната беше инструмент на отмъщението.

Когато Конфас спомена подозренията си, чичо му се изсмя... поне в началото. Той настояваше, че Елейзарас е твърде меркантилен, за да рискува толкова много заради дреболия като отмъщението. Когато Семемкетри и Скейос обаче също подкрепиха теорията, императорът осъзна, че през цялото време е хранел същите подозрения. Вече беше официално: Алените кули се бяха присъединили към Свещената война, за да доведат някаква своя стара вражда с кишауримите до завършек.

Само по себе си това бе успокояващо. То означаваше, че целта на Кулите не се пресича с тяхната до самия край... когато вече нямаше да има значение. За Елейзарас щеше да е трудно да изпълни заплахата си, ако школата му е мъртва. Но онова, което безпокоеше Конфас, бе въпросът, какво е мотивирало Майтанет изобщо да призове Алените кули. Да, разбира се, че от всички школи те имаха най-голям шанс да унищожат кишауримите в открит конфликт. Ала поне привидно Конфас не можеше да си представи школа, за която да има по-малък шанс да се присъедини към похода му. И доколкото знаеше, шриахът не бе питал други магьосници — дори Имперския саик, който бе традиционният щит срещу кишауримите по време на джихадите. Само Алените кули.

Защо?

Освен ако Майтанет някак си не беше научил за войната им. Но този отговор бе дори по-притеснителен от въпроса. След като почти всички имперски шпиони в Сумна вече бяха мъртви, Икуреите имаха много причини да се тревожат от хитростта на шриаха. Но това! Шриах, който е пробил защитите на школите? При това на *Алените кули*?

Не за пръв път Конфас заподозря, че именно Майтанет, а не домът Икурей, стои в центъра на паяжината на Свещената война. Не смееше да сподели тревогите си с чичо си, който имаше навика да става още по-глупав, когато се изплашеше. Вместо това сам ги проучваше. Вече не се наслаждаваше на бъдещите си завоевания в тъмните часове, преди сънят да го обгърне. Вместо това обмисляше усложнения, които не можеше нито да понесе, нито да потвърди.

Майтанет. Каква игра играеше? И като стана дума за него, *кой беше той?*

* * *

Новините дойдоха няколко дни по-късно. Силите на Плебейската свещена война бяха изтребени.

В началото докладите не казаха много. Спешни съобщения от Асгилиох предаваха ужасяващите описания на дузина галеоти, успели да избягат през Унарас. Съдбата на Плебейската свещена война била решена в равнината Менгеда. Скоро след това двама куриери пристигнаха от Киан. Единият носеше отрязаните глави на Калмемунис, Тарсчилка и мъж, който можеше да е, а можеше и да не е Кумрезер. Другият достави тайно послание от самия Скаурас, което, според инструкциите на сапатишаха, бе предадено на неговия бивш заложник и повереник Икурей Конфас. То гласеше само:

Не можем да преброим труповете на идолопоклонническите ви братя, толкова много бяха повалени от яростта на праведната ни ръка. Благословен да бъде Самотният бог. Знайте, че домът Икурей е бил чут.

След като отпрати куриера, Конфас прекара няколко часа в обмисляне на посланието в покоите си. Думите сякаш сами изплуваха на повърхността на ума му.

... Толкова много бяха повалени... не можем да преброим...

Въпреки че бе само на двадесет и седем години, Икурей Конфас бе виждал кланета на много бойни полета... достатъчно, за да може почти да си представи масата инрити, проснати и оплели крайници по полята на Менгеда, с мъртви като на риби очи, загледани в земята или към безкрайното небе. Но не вина караше душата му да се съмнява — а може би по някакъв странен начин дори и да скърби, — а мащабът на това първо завършено дело. Сякаш досега измеренията на плана на

чичо му бяха твърде абстрактни, за да ги възприеме изцяло. Икурей Конфас бе удивен от онова, което двамата със Зерий бяха постигнали.

... Домът Икурей е бил чул.

Да жертват цяла армия. Само боговете смееха да вършат подобни неща.

Били сме чути.

Конфас осъзна, че мнозина ще подозират, че именно домът Икурей е проговорил, ала никой нямаше да знае със сигурност. Тогава го изпълни странна гордост, тайна гордост, несвързана с мненията на другите. В анализите на велики събития щеше да има множество описания на това първо трагично събитие от Свещената война. Отговорността за катастрофата щеше да падне върху Калмемунис и останалите велики имена. В родословните дървета на наследниците им те щяха да се превърнат в имена на срам и омраза.

Никъде нямаше да се споменава Икурей Конфас.

За миг той се почувства като крадец, скритият автор на велика загуба. И възторгът, който изпита, граничеше със сексуална наслада. Сега ясно виждаше защо толкова обича този тип война. На бойното поле всяко действие бе явно и всеки можеше да го прецени. Тук обаче той бе неоценим, контролираше съдбата от място, което надвишаваше оценките и обвиненията. Беше скрит в утробата на събитията.

Като бог.

ТРЕТА ЧАСТ
ПРОСТИТУТКАТА

ДЕВЕТА ГЛАВА СУМНА

*И жилещи слова владетелят
на нечовеците извикал:
„Сега пред мене ти се
изповядай,
че спуска се над теб смъртта!“
А пратеникът отговорил
хитро:
„Ние сме расата на
любовниците,
ние сме расата на плътта...“
„Балада
за инчороите“,
древна
куниюрска
народна песен*

РАННАТА ЗИМА НА 4110 ГОДИНА НА БИВНИКА

— Ще дойдеш ли пак следващата седмица? — попита Езменет, докато Псаматус обличаше бялата си копринена туника през главата, спускаше я надолу край стомаха и над все още блестящия си фалос. Тя седеше гола в леглото си, а чаршафите бяха струпани около коленете ѝ.

Псаматус спря обличането си за момент и разсеяно изглади няколко гънки. Погледна я жалостиво.

— Боя се, че това е последното ми посещение, Езми.

Тя кимна.

— Намерил си някоя друга. Някоя по-млада.

— Съжалявам, Езми.

— Не. Недей съжалява. Курвите не са толкова глупави, че да се цупят като съпруги.

Той се усмихна, ала не отвърна нищо. Езменет го проследи с поглед, докато прибираше робата и останалите си скъпи златно-бели дрехи. Имаше нещо трогателно и благоговейно в начина, по който се обличаше. Дори се спря да целуне златните бивници, бродирани по всеки от ръкавите му. Псаматус щеше да ѝ липсва. Щяха да ѝ липсват дългата му фина сребърна коса и обруленото му лице. Щеше да ѝ липсва дори нежният начин, по който се съвкупяваха. „Превръщам се в стара курва, помисли си тя. Още една причина Ака да ме изостави.“

Инрау беше мъртъв и Акамиан напусна Сумна с разбито сърце. И след всички изминали дни тя още се задъхваше при спомена за потеглянето му. Езменет го молеше да я вземе със себе си. Накрая дори се разплака и падна на колене:

— Моля те, Ака! Имам *нужда* от теб!

Ала тя знаеше, че това е лъжа, а обърканото презрение в очите му показваше, че и той го знае. Езменет беше проститутка, а проститутките вкоравяваха душите си към мъжете — към всички мъже — по необходимост. Не. Колкото и да се боеше да изгуби Акамиан, много повече се страхуваше от перспективата да се върне към стария си живот, към безкрайната последователност от глад, измъчени погледи и разлято семе. Дори искаше школите! Великите фракции! Искане Акамиан, да, но за *живота* му копнееше повече.

И това бе иронията, която я оставяше без дъх. Защото дори наред с радостта си от този нов живот посредством магьосника, Езменет не бе успяла да остави стария.

— Казваш, че ме обичаш — бе извикал Акамиан, — но продължаваш да приемаш клиенти. Каж ми защо, Езми! Защо?

Защото знаех, че ще ме изоставиш. Вие всички ме изоставяте... всички, които обичам.

— Езми — казваше Псаматус. — Езми. Моля те, не плачи, мила моя. Ще се върна следващата седмица. Обещавам.

Тя поклати глава и избърса сълзите от очите си. Не каза нищо.

Плача за някакъв си мъж! По-силна съм от това!

Псаматус седна до нея, за да завърже сандалите си. Изглеждаше замислен, дори изплашен. Тя знаеше, че подобни мъже идват при

курвите, за да избягат от неудобните страсти също толкова, колкото за да ги утолят.

— Чувал ли си за един млад свещеник на име Инрау? — попита тя с надеждата едновременно да го успокои и да продължи жалката останка от живота си с Акамиан.

— Да, всъщност да — отвърна Псаматус, а лицето му в профил изразяваше едновременно объркване и облекчение. — Той е онзи, който се самоуби.

Същото, което и останалите казваха. Новините за смъртта на Инрау бяха предизвикали голям скандал в Хагерна.

— Самоубийство? Сигурен ли си?

Ами ако е истина? Какво ще сторим тогава, Ака?

— Сигурен съм, че това казват.

Той се обърна и я погледна сериозно, прокарвайки пръст по бузата ѝ. После стана и праметна синьото си наметало — онова, което използваше, за да скрие расото си — през ръка.

— Остави вратата отворена, моля те — каза Езменет.

Той кимна.

— Добра среща, Езми.

— Добра среща.

Сред спускащите се вечерни сенки тя се просна гола на чаршафите и се унесе за кратко, а мислите ѝ се въртяха между съжаление след съжаление. Смъртта на Инрау. Бягството на Акамиан. И както винаги, дъщеря ѝ... Когато очите ѝ се отвориха, нечия фигура затулваше вратата. Някой чакаше.

— Кой си ти? — попита Езменет предпазливо. Прочисти гърло.

Без да продума, мъжът пристъпи напред и застана до леглото ѝ. Беше висок, изваян като статуя и носеше черно като въглен палто над посребрената си ризница, както и черна туника. *Нов клиент*, помисли си тя, загледана в лицето му с невинността на току-що събудения. *Красив нов клиент*.

— Дванадесет таланта — каза жената и се надигна от чаршафите. — Или половин сребърник, ако...

Той я зашлеви — *силно*. Главата ѝ отскочи назад и настрани. Езменет падна по лице на пода.

Мъжът се изкиска.

— Ти *не си* курва за дванадесет таланта. Категорично не си.

Ушите ѝ звънтяха. Тя застана на четири крака и панически се издърпа назад, опирайки гръб в стената.

Мъжът седна на ръба на грубо скованото ѝ легло и започна да сваля кожените си ръкавици пръст по пръст.

— Въпрос на етикет е никога да не започваш нови взаимоотношения с лъжи, курво. Така се стига до неприятни прецеденти.

— Ние имаме ли взаимоотношения? — попита тя прегракнало. Цялата лява страна на лицето ѝ беше изтръпнала.

— Да, чрез един общ познат.

Очите му се задържаха за момент върху гърдите ѝ, а после се насочиха между бедрата. Езменет разтвори още малко колене, сякаш случайно, заради изтощението.

— И кой може да е той? — попита тя привидно спокойно, докато сърцето бумтеше в гърдите ѝ.

Мъжът се загледа между краката ѝ, безсрамен като робовладелец.

— Един схоластик на Завета — той вдигна поглед, сякаш откъсвайки се от съзерцание — на име Друсас Акамиан.

Ака. Ти знаеше, че това ще стане.

— Познавам го — каза Езменет предпазливо, овладявайки желанието си отново да попита мъжа кой е той.

Не задавай въпроси. Невежеството е живот.

Вместо това каза:

— Какво искаш да знаеш?

Остави коленете си да се раздалечат още повече. *Бъди курва...*

— Всичко — отвърна мъжът и се подсмихна с премрежени клепки. — Искам да знам всичко и да науча за всеки, когото той е познавал.

— Това ще ти струва пари — каза тя, опитвайки се да придаде сила на гласа си. — И двете ще струват пари.

Трябва да го продадеш.

— Защо ли не съм изненадан? Ах, търговията. Тя прави всичко толкова праволинейно, нали? — Той си затананика нещо под нос, докато бъркаше в кесията си. — Ето... *Единадесет* медни таланта. Шест, за да предадеш тялото си, и пет, за да предадеш схоластика. —

Свирепа усмивка. — Честна оценка на относителната им стойност, не мислиш ли?

— Половин сребърник, минимум — каза тя. — За всяко от двете.

Пазарлък... Бъди курва.

— Какво самомнение! — отвърна той, но въпреки това бръкна с два бледи пръста отново в кесията. — А какво ще кажеш за една от тези?

Езменет погледна блестящото злато с искрен глад.

— Ще свърши работа — каза с пресъхнала уста.

Мъжът се усмихна широко.

— Предполагах нещо такова.

Монетата изчезна и той започна да се съблича, като през цялото време я гледаше със свирепа искреност, докато тя прибързано палеше свещи срещу вечерния мрак.

Когато моментът дойде, в близостта му имаше нещо животинско, миризма или горещина, която говореше направо на тялото ѝ. Той хвана лявата ѝ гърда с тежка и груба ръка и всички илюзии, които бе имала, че ще използва страстта му като оръжие, се изпариха. Присъствието му бе всепомитащо. Когато я спусна върху леглото, Езменет се изплаши, че ще припадне.

Угоди му...

Той коленичи пред нея и без никакво усилие придърпа вдигнатите ѝ разтворени крака над бедрата си. Тя осъзна, че изпитва болезнен копнеж за момента, от който се беше бояла допреди миг. После той влезе. Езменет извика. *Какво ми причинява? Какво прави...*

Мъжът започна да се движи. Контролът му върху тялото ѝ бе нечовешки. Скоро задъханите моменти започнаха да се преливат един в друг. Когато я галеше, кожата ѝ беше като вода, оживяла от тръпки, които преминаваха през самата ѝ същност. Езменет започна да се извива, да тласка тялото си към него с отчаяние, стенойки през стиснати зъби, опиянена от кошмарен екстаз. За премрежените ѝ от сладна болка очи той изглеждаше като пламтящ център, който се сливаше с нея, изпълваше я с екстаз след екстаз, пронизване след пронизване. Отново и отново той я водеше до звънтящия ръб на върха, само за да спре и да ѝ задава въпроси, безкрайни въпроси...

— И какво точно каза Инрау за Майтанет?

— Не спирай... *Моля те!*

— Какво каза той?

Дай му истината.

По-късно тя си спомняше как се бе опитвала да придърпа лицето му до своето, стенойки:

— *Целуни ме... Целуни ме...*

Спомняше си как мускулестите му гърди притискат нейните, как трепереше и се разпадаше под него, сякаш направена от пясък.

Спомняше си как лежи неподвижна и потна с него, опитвайки се да си поеме въздух, усещайки силното туптене на сърцето му през члена, а и най-малкото му движение бе като мълния между бедрата ѝ, агонизиращ екстаз, който я караше да плаче и да стене, подивяла от страст.

И си спомняше как отговори на всичките му въпроси с трескавостта на тласкащите бедра. *Всичко! Бих ти дала всичко!*

Когато достигна оргазъм за последен път, Езменет имаше чувството, че е била бутната в бездънна пропаст и чу собствените си дрезгави викове, сякаш отдалеч, пискливи на фона на гръмотевицата на драконовия му рев.

Тогава той се оттегли и Езменет се почувства разнебитена. Крайниците ѝ трепереха, кожата ѝ бе изтръпнала и покрита със студена пот. Две от свещите се бяха стопили, ала стаята бе озарена от сивкава светлина. *Колко дълго?*

Мъжът стоеше над нея, а богоподобната му фигура блестеше на светлика на последната останала свещ.

— Утрото иде — каза той.

Златната монета проблесна в ръката му и я омая с блясъка си. Той я задържа над нея и я остави да се изплъзне измежду пръстите му. Жълтицата падна сред лепкавата течност по корема ѝ. Езменет погледна надолу и ахна ужасено.

Семето му беше черно.

— Шшшт — каза той, докато събираше дрехите си. — Не продумвай и дума за това на когото и да било. Разбираш ли, курво?

— Разбирам — успя да каже тя през сълзи.

Какво направих?

Езменет се загледа в монетата и профила на императора, далечен и златен върху мъха между краката ѝ и склоновете на голата ѝ кожа — кожа, оцапана с блестящ катран. В гърлото ѝ се появи горчилка. Стаята

стана по-светла. *Той отваря кепенците.* Ала когато вдигна поглед, него го нямаше. Чу само глух плясък на криле да отшумява в зората.

Свежият утринен въздух нахлу в стаята, за да разнесе вонята на нечовешки секс. *Но той миришеше на смирна.*

Езменет се преви и повърна на пода.

Измина известно време, преди да успее да се измие и облече и да излезе от стаята си. Когато се озова с препъване на улицата, осъзна с пълна сигурност, че никога не би могла да се върне. Търпеше вонята и блъскането на околните — кварталът ѝ беше до вечно претъпкания Екосиумски пазар — и се чувстваше странно жива сред гледките и звуците на своя град: чуковете на ковачите; викът на едноок мъж, който възхваляваше целебните свойства на своите продукти от сяр; лая на кучетата; грубите викове на коларите, които биеха мулетата си, докато и те не започваха да реват. Неспирни звуци. И напор от миризми: сух летен камък, тамян, примаамващия аромат на печено месо, фекалии и дим — навсякъде миризмата на дим.

Пазарът бе изпълнен от целенасочена утринна енергия и Езменет мина през тълпите като изморена сянка. Цялото тяло я болеше и дори ходенето ѝ причиняваше неудобство. Тя стискаше здраво златната монета, като от време на време сменяше ръката, в която я държи, за да избърше потта от дланите си. Зяпаше, без да вижда разни предмети и хора: напукана амфора, от която по чергата на продавача капеше олио; млади галеотски робини, които се промъкваха сред тълпите със сведени очи и плетени кошници, пълни със зърно, които крепяха на главите си; улично псе, което бдително гледаше измежду краката на минувачите; замъглените очертания на Джунриюма, издигащи се в далечината. Езменет гледаше и си мислеше: *Сумна.*

Тя обичаше града си, но трябваше да избяга.

Акамиан ѝ беше казал, че това може да се случи. Че ако Инрау наистина е бил убит, може някой да дойде при нея и да го търси.

— Ако това стане, Езми, каквото и да правиш, не задавай въпроси. Не искаш да знаеш нищо за тях, разбираш ли? Невежеството е живот... Угаждай им. Бъди курва докрай. Пазари се, както се пазарят курвите. И най-важното — трябва да ме продадеш, Езми. Трябва да им кажеш всичко, което знаеш. И им кажи истината, защото вероятно те вече знаят голяма част от нея. Направи всичко това и ще оцелееш.

— Но защо?

— Защото шпионите ценят слабата и продажна душа повече от всичко друго, Езми. Те ще те пожелат, защото ще видят, че има шанс да си им полезна и занапред. Скрый силата си и ще оцелееш.

— Ами ти, Ака? Какво ще стане, ако те научат нещо, което могат да използват, за да те наранят?

— Аз съм схоластик, Езми — отвърна той. — Схоластик от Завета.

Накрая, през върволицата минавачи, тя видя малко босоного момиче, застанало под прашната слънчева светлина. Щеше да ѝ свърши работа. Детето гледаше с големи кафяви очи приближаването на Езменет, твърде предпазливо, за да отвърне на усмивката ѝ. Стискаше пръчка, притисната към предницата на грубо ушитата си рокличка.

Оцелях, Ака. И не оцелях.

Езменет се приведе над момичето и му показва златния талант.

— Заповядай — каза тя и го притисна в малката длан.

Толкова прилича на дъщеря ми.

* * *

Седнал сам на гърба на мулето, Акамиан се спусна в долината Судика. Бе избрал този маршрут южно от Сумна към Момемн без конкретна причина, или поне така си мислеше, с надеждата единствено да избегне гъсто населените земи близо до брега. Судика не бе населена от доста дълго време. Сега тя бе дом само на овчари, овците им и руини.

Денят беше ясен и изненадващо топъл. Нансур не беше суха страна, ала климатът ѝ винаги напомняше на Акамиан за суша. Населението бе плътно струпано около реките и бреговете, оставяйки обширни територии, които бяха негостоприемни само заради уязвимостта си срещу скилвендите.

Судика бе едно такова място. Според прочетеното от Акамиан, в дните на Киранеас това била една от големите провинции, родно място на генерали и управляващи династии. Сега имаше само овце и полузаровен камънак. В която и страна да се озовеше Акамиан, изглежда винаги намираще места като тези — места, които дремеха,

които сънуваха древни времена. Мнозина в Завета споделяха този навик, тази дълбока и натрапчива склонност към разбити монументи от думи и камък — толкова дълбока, че често се озоваваха сред разрушени храмове или в библиотеката на някой учен домакин без да си спомнят как са стигнали там и какво търсят. Това ги бе превърнало в хроникьорите на Трите морета. За тях да бродят сред разрушени стени и съборени стълбове, или сред думите на някой древен договор, беше начин да пътуват в мир с другите си спомени, да бъдат един човек вместо двама.

Най-известната забележителност на Судика бяха руините на храма-крепост Бататент. На Акамиан му отне известно време в катерене на хълмове и прекосяване на шубраци, преди да достигне сянката му. Огромните назъбени стени бяха напълно сринати. Мястото носеше белези на разграбване, защото яркият варовик и гранитът липсваха изцяло. Единственото останало от вътрешността на храма бяха редиците масивни колони, за които Акамиан предполагаше, че са твърде тежки, за да бъдат свалени и извлечени до брега. Бататент — едно от малкото укрепления, преживели колапса на Киранеас по време на Първия апокалипсис, убежище за всички, бягащи от ловните отряди на скилвендите и сранките. Покровителствена длан, свита около крехката светлина на цивилизацията. Акамиан бродеше из мястото, удивен от връзката между стария камък и собственото му познание. Върна се при мулето си чак когато спускащият се мрак го накара да се разтревожи дали ще намери пътя.

Тази нощ той просна одеялото си и спа под стълбовете, откривайки тъжен уют в начина, по който горещината на слънцето не искаше да си тръгне от вкочанения от зимен студ камък.

В съня си видя онзи ден, в който всяко дете бе мъртвородено, деня, когато Консултът, обърнат в бягство към черните укрепления на Голготерат от нечовеците и древните норсираи, отприщи върху света празнота, ужасяваща и абсолютна: Мог-Фарау, Не-бога. В съня си Акамиан гледаше през изпълнените с болка очи на Сесуата как величие след величие изгасват завинаги. И се събуди, както винаги се будеше, свидетел на края на света.

Той изми косата и брадата си в един близък поток, намасли ги и се върна при скромния си лагер. Осъзна, че скърби не само за Инрау, но и за загубата на старата си самоувереност. Безбройните запитвания

го бяха превели през лабиринта от офиси в Хилядата храма... доникъде. Обсъжданията му с най-различни шриалски функционери често се връщаха, за да обсебят мислите му, и в тези спомени свещениците му изглеждаха още по-високи и тънки като вейки, отколкото бяха в действителност. Мнозина сред тях бяха тревожно проникателни, както и упорито отдадени на официалното обяснение за смъртта на Инрау: самоубийство. Акамиан знаеше, че последното му отчаяно решение — да им предложи злато срещу истината — се бе оказало абсолютна глупост. Какво си бе мислел? В паниците, от които те пиеха вино, имаше повече злато, отколкото той можеше изобщо някога да си представи. Пред богатствата на Хилядата храма Друсас Акамиан беше просто просяк. Както и пред могъществото на Майтанет.

Откак научи за смъртта на Инрау, той се движеше сякаш през мъгла, обладан от това вътрешно свиване, което бе изпитвал като дете, когато баща му го караше да намери старото въже, което използваше за бой. „Намери въжето“, скърцаше гласът и церемонията започваше: треперещи устни, треперещи ръце, ключващи се около жестокото въже...

Ако Инрау наистина се бе самоубил, тогава Акамиан беше неговият убиец.

Намери въжето, Ака. Намери го веднага.

Изпита облекчение, когато Заветът го инструктира да отпътува към Момемн и да се присъедини към Свещената война. Със загубата на Инрау, Наутцера и другите членове на Кворума бяха изоставили неясните си надежди да проникнат в Хилядата храма. Сега искаха от него да следи Алените кули... отново. Колкото и да го жилеше иронията, той не се възпротиви. Беше дошло времето да продължи нататък. Сумна само потвърждаваше заключение, което той не можеше да понесе. Дори Езменет започна да го дразни. Подигравателни очи и евтина козметика. Безкрайното чакане, докато тя доставяше удоволствие на други мъже. Със същата лекота, с която разбуждаше плътта му, езикът ѝ оставяше мислите му студени и пълни с несигурна жлъч. И все пак от мисълта за нея го болеше... вкусът на кожата ѝ, горчива от парфюма...

Магьосниците не бяха свикнали с жени. Техните мистерии бяха на по-ниско ниво, достойни за презрението на образованите хора. Ала

мистерията на тази жена, на тази блудница от Сумна, разбуждаше у него страх, вместо презрение. Страх и копнеж. Но защо? След смъртта на Инрау той се нуждаеше най-вече от разсейване, а тя упорито отказваше да се превърне в това разсейване. Точно обратното. Неспирно го разпитваше за подробности от ежедневието му, спореше — повече със себе си, отколкото с него — за значението на всяко безсмислено нещо, което той научаваше. Конспирациите, които виждаше, бяха толкова безочливи, колкото и абсурдни.

Една нощ той ѝ го каза в прав текст с надеждата да я накара да млъкне поне за малко. Езменет се сепна, но когато заговори, в гласа ѝ имаше умора, която многократно надвишаваше неговата, а в гласа ѝ звучаха нотки на човек, когото раната, нанесена от дребнавостта на друг, е принудила да говори искрено:

— Това е само игра, която играя, Акамиан... В игрите има истина.

Той остана да лежи в мрака, погълнат от вътрешен смут, с чувството, че ако можеше да разплете болката си по нейния начин, щеше да се разпадне на прах. *Това не е игра. Инрау е мъртъв. Мъртъв!*

Защо тя не можеше... да бъде такава, каквато той я искаше? Защо не можеше да спре да ляга с други мъже? Той нямаше ли достатъчно злато за нея?

— Не и ти, Друсас Акамиан — извика веднъж тя, когато той ѝ предложи пари. — С теб няма да си играя на курва!

Думи, които едновременно го бяха изпълнили с възторг и го бяха опустошили.

Веднъж, когато се върна в жилището ѝ и не я видя седнала на прозореца си, той рискува да се качи до вратата ѝ, тласкан от някакво срамно любопитство. *Каква е, когато е с другите? Същата ли е като с мен?!* Чуваше стоновете ѝ под някакво сумтящо тяло, скърцането на леглото ѝ под ритъма на тласкащи слабини. И сякаш сърцето му спря. Студена от пот кожа и звънтене в ушите.

Той постави изтръпнали пръсти на вратата. Там, от другата страна... Тя бе там, неговата Езми, с крака, обвити около друг мъж, с гърди, блестящи от неговата пот. Спомняше си как потръпна, когато тя достигна оргазма си, и как си помисли: *Този вик е мой! Мой!*

Ала той не притежаваше нищо от нея. Може би за пръв път наистина осъзна това. И все пак в главата му се въртеше само едно:

Инрау е мъртъв, Езми. Само ти ми остана.

Акамиан чу как мъжът се отдръпна с пълзене от нея.

— Ммммм — изстена Езменет. — Ах, Калустрас, невъобразимо надарен си за стар войник. Какво бих правила без този твой дебел чеп, мм?

Отвърна ѝ нисък мъжки глас:

— Сигурен съм, че имаш достатъчно, за да храниш обилно пичката си, мила.

— Само трохи. Ти си моят банкет.

— Каж ми, Езми, кой беше онзи мъж тук последния път, когато дойдох? Друга троха?

Акамиан положи влажна буза върху вратата. Студена задъхана болка.

Тя се засмя.

— Някой е бил тук, когато си *влязъл*? В името на боговете, надявам се, че не.

Той почти чу как мъжът се усмихва и клати глава.

— Глупава курва — каза той. — Сериозен съм. Така ме изгледа, докато излизаше през вратата... Почти очаквах да ми направи засада по обратния път към казармата.

— Ще си поговоря с него. Понякога е... ревнив.

— Ревнив от курва?

— Калустрас, тази твоя кесия е толкова пълна... Сигурен ли си, че не искаш да похарчиш още?

— Боя се, че похарчих всичко в друго отношение... Но може би ако поразклатиш кесията ми, ще изпадне нещо.

Момент на бездиханна тишина. Тихи пляскащи звуци.

Езми прошепна нещо едва доловимо, но Акамиан бе сигурен, че е чул:

— Не се безпокой за кесията си, Калустрас. Само *ми направи пак онова...*

Тогава той избяга на улицата, а празният ѝ прозорец го потискаше отгоре, докато мислите му пламтяха в бръмчащи образи на магически убийства и в представата за Езми, гърчеща се от екстаз под гърдите на войник. „*Направи ми пак онова...*“ Чувстваше се омърсен, сякаш това, че бе видял нещо гнусно, беше направило и него гнусен.

Тя просто играе курва, опита се да си напомни, както аз играя шпионин. Единствената разлика беше в това, че тя бе многократно по-добра. Свенлив хумор, продажна искреност, гол апетит... всички неща, които умъртвяваха срама на мъжа от това, че разлива семето си срещу пари. Тя имаше талант.

— Съвкупявам се с тях по всякакви начини — призна веднъж тя. — Аз остарявам, Ака, а няма нищо по-жалко от стара и гладуваща курва.

В гласа ѝ се усещаше истински ужас.

Акамиан бе лягал с множество курви в много градове през дългите си години, така че какво правеше Езменет толкова различна? Той бе отишъл при нея за пръв път заради красивите ѝ момчешки бедра и гладка кожа. Върна се, защото тя бе толкова добра, защото се шегуваше и флиртуваше както с Калустрас... който и да бе той. Ала в някакъв момент беше започнал да опознава жената извън разтворените ѝ крака. Какво бе научил? В кого се бе влюбил? Езменет, курвата на Сумна.

В ума си често я виждаше необяснимо слаба и дива, блъскана от дъжд и ветрове, скривана от люлеещи се горски клони. Онази жена, която някога бе вдигнала ръка към слънцето, така че за него светлината му лежеше в дланта ѝ, за да му каже, че истината е въздух и небе, и че може само да бъде искана, но никога докосната от човешки пръсти. Той не можеше да ѝ каже колко дълбоко бяха покълнали в него тези нейни думи, че те се мятаха като живи същества в кладенците на душата му и събираха камъни около себе си.

От един стар дъб в близката клисура се издигна ято лястовици, което го стресна.

Съжалението, помисли си той, спомняйки си стара ширадска поговорка, *е проказа за сърцето.*

Акамиан запали огъня си с магическа дума и приготви вода за сутрешния си чай. Докато я чакаше да заври, огледа обкръжението си: близките стълбове на Бататент, издигащи се в утринното небе; самотните дървета, тъмни великани над рехавия шубрак и сухата трева. Заслуша се в приглушеното съскане и пукане на малкия си огън.

Когато посегна да вземе заврялата вода, забеляза, че ръцете му треперят, като обхванати от артрит. Дали беше заради студа?

Какво ми става?

Обстоятелствата, каза си Акамиан. Обстоятелствата го задушаваха. С внезапна решителност той остави водата настрана и започна да рови в оскъдния си багаж. Извади мастилото и перото си, както и един пергаментов лист. Седнал с кръстосани крака на одеялото, той навлажни перото.

В центъра на лявата половина написа:

МАЙТАНЕТ

Без съмнение сърцето на мистерията. Шриахът, който можеше да вижда малцината. Убиецът на Инрау... може би. Отдясно на това име Акамиан написа:

СВЕЩЕНА ВОЙНА

Чукът на Майтанет и следващото местоназначение на Акамиан. Под тях, близо до края на листа:

ШИМЕХ

Целта на Свещената война на Майтанет. Възможно ли беше да е толкова просто? Да се освободи градът на Късния пророк от тиранията на фанимите? Целите, обявени от хитри мъже, рядко разкриваха истинските им мотиви. Той начерта линия от „Шимех“ надясно и написа:

КИШАУРИМИТЕ

Неволни жертви на Свещената война? Или по някакъв начин съучастници?

Акамиан начерта друга линия от тази към „Свещена война“ в центъра, спирайки преди това, за да напише:

АЛЕНИТЕ КУЛИ

Поне мотивът на школата бе ясен: унищожението на кишауримите. Ала както бе изтъкнала Езменет, откъде знаеше Майтанет за тайната им война срещу фанимските магьосници-жреци?

Той се загледа замислено в написаното за момент, докато гледаше как мастилото се сляга, докато изсъхва. За да има баланс, добави:

ИМПЕРАТОРА

до „Свещена война“. В Сумна самият въздух трептеше от слухове за опита на императора да компрометира Войната, да я превърне в инструмент за нови завоевания. Въпреки че Акамиан не го беше грижа дали Икурейската династия ще успее, или ще се провали, нямаше съмнение, че тя бе важна променлива в алгебрата на тези събития.

И накрая, като самотна дума в горния десен ъгъл, той надраска:

КОНСУЛТА

Името беше като щипка сол в чиста вода. Означаваше толкова много неща: Апокалипсиса, но също и насмешката и презрението, с които великите фракции гледаха на Завета. Къде се криеха? Дали изобщо имаха място на тази страница?

Акамиан огледа още малко картата, вкусвайки от чая си през надигащата се пара. Той бе топъл в стомаха му и му даваше енергия срещу утринния студ. Осъзна, че изпуска нещо. Беше забравил...

Ръката му трепереше, докато пишеше:

ИНРАУ

под „Майтанет“. *Той ли те уби, мило момче? Или аз?*

Отблъсна тези мисли с тръсване на главата. Не отдаваше нужното уважение на Инрау като скърбеше за него, а още по-малко като се гърчеше в самосъжаление. Така не мъстеше за нищо. Ако искаше да плати за стореното, трябваше да намери онова, което се криеше тук, на тази страница. *Аз не съм му баща. Трябва да бъде това, което съм: шпионин.*

Той често правеше подобни карти — не защото се безпокоеше, че може да забрави нещо, а защото се тревожеше, че има опасност да подмине нещо. Беше открил, че изписването на връзките често предлага насоки към други възможни връзки. И нещо повече, в миналото това просто упражнение често се бе оказвало ценен пътеводител за търсенията му. Критичната разлика този път обаче бе, че вместо да изписва имена на личности и връзките им с някакъв мижав заговор, тази карта бележеше велики фракции и връзките им със Свещената война. Мащабът на подобна мистерия, залозите, многократно надвишаваха всичко, с което се бе сблъсквал преди... ако се изключеха сънищата му.

Дъхът му секна.

Прелюдия към Втория апокалипсис? Възможно ли е?

Очите на Акамиан се върнаха на „Консулта“, изолиран в ъгълчето си, и осъзна, че картата вече му е разкрила нещо ново. Ако Консултът все още се таеше в Трите морета, те *трябваше* да са свързани някак с всичко това. Нямаше начин да останат встрани от подобни епични събития. Къде тогава щяха да се крият?

Очите му неизбежно бяха привлечени към

МАЙТАНЕТ

Акамиан отпи отново от чая си. *Кой си ти, приятелю? Как мога да разбера кой си?*

Може би трябваше да се върне в Сумна. Може би можеше да поправи нещата с Езменет, да види дали тя ще прости на глупака крехката му гордост. Най-малкото можеше да се погрижи да ѝ покаже, че...

Акамиан бързо пусна очуканата си чаша, сграбчи перото и надраска:

ПРОЯС

между „Майтанет“ и „Свещена война“. Защо не се бе сетил по-рано?

След като се сблъска с Прояс на стъпалата под шриаха, Акамиан бе научил, че принцът е станал един от доверениците на Майтанет. Това не го изненада. В годините, последвали обучението с Акамиан, Прояс се бе изпълнил с твърдоглава набожност. За разлика от Инрау, който се посвети на Хилядата храма, за да може да служи по-добре, Прояс прегърна Бивника и Късния пророк, за да съди по-добре... или поне така смяташе Акамиан. Споменът за последното писмо на Прояс, което бе хвърлило и бездруго спорадичната им кореспонденция на кладата, още го жилеше.

Знаеш ли от какво ме боли най-много, когато те погледна, стари учителю? Не от факта, че си богохулник, а от мисълта, че някога съм обичал богохулник.

Как можеш да се върнеш назад след такива сурови думи? Ала Акамиан знаеше, че трябва да го направи, поради най-добрите и най-лошите причини едновременно. Трябваше да построи мост през бездната между двамата не защото все още обичаше Прояс — забележителните хора често предизвикваха подобна обич, — а защото му трябваше път към Майтанет. Нуждаеше се от отговори, не само за да усмири сърцето си, но и, може би, за да спаси света.

Как само щеше да му се смее Прояс, ако му кажеше това... Нищо чудно, че Трите морета смятаха Завета за побъркан!

Акамиан стана и изля остатъка от чая си в съскация огън. Погледна картата си от взаимовръзки за последен път и обмисли обширните празни пространства между тях, чудейки се как ли могат да бъдат изпълнени.

Събра принадлежностите си, натовари ги на гърба на мулето и продължи самотното си пътуване. Судика остана зад гърба му без нищо отличително — още хълмове, още камениста земя...

* * *

Езменет вървеше в мрака заедно с другите, а сърцето ѝ туптеше учестено. Усещаше извисяващата се над главата ѝ тежест на Портата на пороя, сякаш тя бе чук, който съдбата бе държала хиляда години в очакване на нейното бягство. Езменет огледа лицата около себе си, ала видя там само умора и скука. За тях излизането от града не изглеждаше значимо. Тя предполагаше, че тези хора бягат от Сумна ежедневно.

За един абсурден момент осъзна, че се страхува за страха си. Ако бягството от Сумна не означаваше нищо, дали това не значеше, че целият свят е затвор?

Тогава внезапно откри, че от очите ѝ капят сълзи. Спря се, загледана във високите кули, които се издигаха над нея. После се огледа около себе си, дишайки дълбоко, без да обръща внимание на проклятията на онези зад нея. Войниците, облегнали се от двете страни на тъмната паст на портата, гледаха онези, които влизаха в града, но не задаваха въпроси. Хора, движещи се пеша, в коли или на гърба на кон, се блъскаха около нея. От двете страни на пътя тънка редица търговци хвалеше стоките си с надеждата да спечели от глада на скитащите.

Тогава Езменет съзря нещо, което преди бе само неясна ивица на хоризонта, изплуваща тук-там над задръстените стени на Сумна: околностите на града, бледи като зимата и ширещи се докъдето погледът ѝ стигаше. И над тях видя късното следобедно слънце, разпростряло светлината си над земята като над вода.

Един колар замахна с камшика си до ухото ѝ и тя отскочи настрана. Каруцата изскърца до нея, теглена от хилави волове. Мъжът

й се ухили с беззъба усмивка.

Езменет се загледа в татуировката, нагло разпъната на opakото на лявата й длан. Белегът на нейния занаят. Знакът на Гиера, въпреки че самата тя не беше жрица. Шриалските служители настояваха всички блудници да бъдат татуирани с пародия на свещените символи, носени от храмовите проститутки. Никой не знаеше защо. Може би за да се заблуждават по-лесно, че успяват да заблудят боговете, предполагаше Езменет. Тук навън, без стени, без заплахата от шриалския закон, татуировката й се струваше нещо различно.

За момент обмисли дали да не извика след коларя, но докато той се отдалечаваше, очите й бяха привлечени от пътя, който се движеше в съвършена права линия по начупения пейзаж, като хоросан между напукани тухли. *Скъпа Гиера, какво правя!*

Откритият път. Акамиан някога й бе казал, че той е като нишка, завързана за врата му, която го задушаваше, ако не я следва. Тя почти копнееше да изпитва същото. Можеше да разбере усещането да бъде влачена в някаква посока. Вместо това на нея й изглеждаше като дълго падане, при това без стени наоколо. Виеше й се свят дори само докато го гледаше. *Каква си глупачка! Това е просто път!*

Вече хиляда пъти си бе повторила плана. Защо се боеше сега? Езменет не бе ничия съпруга. Носеше кесията си между краката си. Както се изразяваха войниците, тя щеше да продава праскови по пътя към Момемн. Мъжете може и да се намираха на половината път между жените и боговете, но гладът им бе като на зверове.

Пътят щеше да е милостив. В крайна сметка тя щеше да намери Свещената война. А сред Свещената война щеше да намери Акамиан. Щеше да го оципе по бузата и да го целуне, най-накрая като спътник по пътя.

След това щеше да му каже какво се е случило, да му разкрие опасността.

Дълбока глътка въздух. Усети на езика си прах и студ.

Започна да върви, а крайниците й бяха толкова леки, че можеха всеки миг да затанцуват. Скоро щеше да се мръкне.

ДЕСЕТА ГЛАВА СУМНА

Как може да се опише злоещото величие на Свещената война? Дори когато все още бе неокървавена, тя беше едновременно плашеща и удивителна гледка — могъщ звяр, чиито крайници бяха изградени от цели нации — Галеот, Туниерус, Се Тидон, Конрия, Велики Аинон и Нансуриума... при това със самите Алени кули в ролята на пастта на дракона. Светът не беше виждал подобно струпване от дните на Ценейската империя или Древния север. Макар и заразена от политика и интриги, тя впечатляваше.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

СРЕДАТА НА ЗИМАТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Езменет продължи да върви дори след падането на нощта, опиянена от невъобразимостта на това, което вършеше. На няколко пъти дори се затича сред тъмните полета, а краката ѝ шумоляха през замръзналата трева. С протегнати ръце, тя танцуваше под Гвоздея на Небесата.

Студът бе твърд като желязо, пространствата — безкрайни. Тъмнината бе освежаваща, сякаш зимният бръснач бе изчегъртал от нея гледките и миризмата. Толкова различно от влажния мрак на Сумна, където мастилениите усещания омърсяваха всичко. Тук, в студа и чернотата, пергаментът на света беше празен. Тук сякаш бе началото на всички неща.

Езменет едновременно се наслаждаваше и потреперваше при тази мисъл. Акамиан веднъж ѝ бе казал, че Консултът вярва горе-долу в същото.

В крайна сметка напредването на нощта я отрезви. Тя си напомни за изморителните дни, които ѝ предстояха, за тревожната цел, която следваше.

Някой следеше Акамиан.

Не можеше да мисли за това без да си спомни и нощта с непознатия. Понякога ѝ се повдигаше. При всяко мигване виждаше в ума си катрана, който бе семето му. Друг път ставаше много студена, докато си припомняше и преценяваше всяка промълвена дума, всеки жилещ оргазъм с безстрастието на бирник. Трудно ѝ беше да повярва, че *тя* е била тази курветина, изменчива и измамна... Ала знаеше, че е била.

Не предателството ѝ я изпълваше със срам. Езменет знаеше, че Акамиан няма да я вини. Не, срамът ѝ идваше от онова, което бе почувствала, не от онова, което бе извършила.

Някои проститутки толкова мразеха работата си, че търсеха болка и наказание при всяко съвкупление. Езменет обаче се числеше към онези, които можеха от време на време да се смеят за това, че им плащат да си доставят удоволствие. Защото то принадлежеше само на нея, независимо с кого си играеше.

Но не и онази нощ. Удоволствието тогава бе по-наситено откогато и да било преди. Тя го беше изпитала. Изстенала. Изтреперила. Но не го беше притежавала. Тялото ѝ беше белязано онази нощ. И това я засрамваше до ярост.

Често се овлажняваше при мисълта за гърдите му, притиснати към корема ѝ. Понякога се изчервяваше и напрягаше при спомена за оргазмите си. Който и да бе той, каквото и да представляваше, беше взел тялото ѝ в плен, бе поел контрола над собствеността ѝ и я бе преправил не по свой образ, а в образа на онова, което му трябваше в момента. Безкрайно възприемчива. Безкрайно покорна. Безкрайно благодарна.

Ала докато тялото ѝ грабеше сляпо, умът ѝ избираше преценяващо. Езменет бързо осъзна, че ако непознатият знае за нея, трябва да знае и за Инрау.

А ако е знаел за Инрау, просто нямаше начин смъртта на момчето да е била самоубийство. Затова тя трябваше да намери Акамиан. Вероятността Инрау да се е самоубил, почти го бе прекършила.

— Ами ако е истина, Езми? Ако наистина се е убил сам?

— Не е истина. Достатъчно, Ака. Моля те.

— Направил го е!... О, скъпи богове, мога да го почувствам! Аз го издърпах до място, където можеше само да предаде някого. Мен или Майтанет. Не виждаш ли, Езми? Принудих го да изправи обич срещу обич!

— Ти си пиян, Ака. Страховете ти винаги те превземат, когато си пиян.

— О, богове... Аз го убих.

Колко кухи бяха опитите ѝ да го успокои: вдървена рецитация, породена от клюмащо търпение, породено от неясното подозрение, че той се самонаказва само за да си осигури съчувствието ѝ. Защо беше толкова студена? Толкова себична? В един момент дори се усети, че презира Инрау, обвинявайки го за напускането на Акамиан. Как бе възможно да мисли подобни неща?

Но това щеше да се промени. Много работи щяха да се променят. По някакъв невъзможен начин сега тя имаше роля в събитията, каквито и да бяха те. И щеше да им бъде равностойна.

Не ти го уби, обич моя. Знам това!

Освен това знаеше кой е убиецът. Предполагаше, че странникът може да е дошъл от някоя от школите, но по някакъв начин знаеше, че случаят не е такъв. Онова, което Езменет бе изстрадала, идваше отвъд Трите морета. Консултът. Те бяха убили Инрау и те я бяха поругали.

Консултът.

Колкото и ужасяваща да бе тази догадка, тя носеше и оживление. Никой, дори Акамиан, не бе виждал Консулта от векове. А ето, че *тя*... Ала Езменет не мислеше много за това, защото когато го правеше, започваше да се чувства... късметлийка. А не можеше да понесе това.

Затова си повтаряше, че пътува заради Акамиан. И в моментите, когато изпускаше контрола, си се представяше като герой от Сагите, като Гинсил или Исилка — жена, впримчена смъртоносно в машинациите на съпруга си. Струваше ѝ се, че пътят пред нея пее с тайно очарование, сякаш скрити свидетели на героизма ѝ следят всяка нейна стъпка.

Потрепери в наметалото си. Дъхът ѝ се трупаше на облаци пред лицето. Тя вървеше, замислена над хладното очакване, което съпровождаше толкова много зимни утрини. Светлината на зората идеше бавно.

Към средата на сутринта Езменет стигна до една крайпътна странноприемница, където се забави с надеждата да се присъедини към малка група пътешественици, които се събираха на двора. Двама старци с гърбове, превити под огромни чували сушени плодове, чакаха заедно с нея. По мръщенето им тя предположи, че са видели татуировката на опакото на дланта ѝ. Изглежда всички знаеха, че Сумна дамгосва своите курви.

Когато групата най-накрая тръгна по пътя, Езменет я последва колкото се може по-ненатрапчиво. Водеше ги малка група от синекожи свещеници, последователи на Джукан, пеейки леки песни и звънтейки с малки цимбали, закачени на пръстите им. Неколцина от останалите се присъединиха към пеенето, но повечето се движеха отделно, мърморейки си тихо един на друг. Езменет видя как един от старците говори с коларя на една каруца. Мъжът се обърна и я изгледа с онзи празен поглед, който бе виждала така често: погледа на човек, който копнее за онова, което трябва да ненавижда. Той отмести очи, когато тя се усмихна. Рано или късно, Езменет знаеше, че коларят ще си измисли оправдание да говори с нея.

И тогава щеше да се наложи да вземе решение. Изведнъж една каишка на левия ѝ сандал се скъса. Тя успя да завърже двете половини на възел, но те деряха кожата под вълнените ѝ чорапи. Избиха ѝ пришки и скоро Езменет куцаше. Тя изруга коларя, задето не се сеца да побърза. Цветисто изруга и обичая, който забраняваше на жени да носят ботуши в Нансуриума. После възелът също се скъса и колкото и да се опитваше, не можа да поправи каишката.

Групата се отдалечаваше все по-напред по пътя.

Езменет прибра сандала в торбата си и започна да ходи без него. Кракът ѝ почти веднага изтръпна. След двадесетина крачки се отвори и първата дупка в чорапа ѝ. Не след дълго той се бе превърнал в дрипава пола около глезена ѝ. Налагаше ѝ се повече да подскача на един крак, отколкото да върви, като постоянно спираше, за да втрие малко топлина в стъпалото си. Не виждаше и следа от останалите.

Далеч зад себе си видя група мъже. Те изглежда водеха товарни животни... или бойни коне.

Езменет се молеше да е първото.

Тя следваше Карианския път — останка от Ценейската империя, но поддържана в изправност от императора. Пътят се движеше право през провинцията Масентия, която лятно време хората наричаха Златната Масентия, заради безкрайните ѝ житни поля. Проблемът с Карианския път бе, че се спускаше навътре в Киранейските равнини, вместо да се насочи директно към Момемн. Преди повече от хиляда години той бе свързвал Свещената Сумна с древния Ценей. Сега го поддържаха само дотам, докдето служеше на Масентия. Езменет бе чувала, че след като пресече много по-важния Понски път, водещ към Момемн, той прелива в пасища.

Въпреки това отклонение към вътрешността на страната обаче, тя бе избрала тази посока след много внимателно обмисляне. Въпреки че нито можеше да си позволи, нито да разчита карти, и въпреки че никога преди не бе стъпвала извън Сумна, Езменет познаваше в детайли както този, така и много други пътища.

Всички проститутки ценяха качествата на клиентите според вкусовете си. Някои предпочитаха едри мъже, други — дребни. Някои ценяха свещениците с техните изнежени ръце, докато за други предпочитани бяха войниците и грубоватата им увереност. Но Езменет винаги бе ценяла повече от всичко друго опита. Онези, които бяха страдали, които бяха надмогнали трудности, които бяха видели далечни или невероятни неща — тях предпочиташе тя.

Като по-млада, бе правила любов с такива мъже и си бе мислила: *Сега съм част от онова, което са виждали. Сега съм повече, отколкото бях преди.* Когато ги заливаше с въпроси впоследствие, го правеше, за да научи повече за това свое израстване, а не толкова от любопитство. Те я оставяха, олекнали откъм сребро и семе, но тя се убеждаваше, че са взели някаква част от нея със себе си, че по някакъв начин се е разширила, че тя, Езменет, се крие зад очи, които гледат и воюват със света.

Няколко души я бяха излекували от тази вяра. Например старата курва Пираша, която щеше да умре от глад, ако не бе щедростта ѝ.

— Не, миличко — каза ѝ тя веднъж. — Когато жените потопят чаша в мъжете, в нея остава само онова, което вече е било откраднато.

Също и един кидрухилски конник, когото си мислеше, че обича, и който дойде при нея за втори път, без да си спомня първия.

— Трябва да грешиш! — възкликна той. — Щях да си спомням подобна красавица!

След това роди дъщеря си. Спомняше си как не дълго след раждането мислеше, че то е било символ на края на заблудите ѝ. Сега обаче знаеше, че просто е белязало преминаването от една група самозаблуждения към друга. Смъртта на дете: това бележеше края на самозалъгването. Да събираш малки дрехи във вързоп, да го дадеш на бъдещата родилка от долния етаж, изричайки мили думи, за да не се чувства — *тя!* — смутена...

Голяма част от глупостта ѝ бе умряла с нейната дъщеря, и много горчилка се беше родила. Но Езменет не бе склонна към омраза като много други. Макар да знаеше, че това я омаловажава, тя продължи да засища глада си за истории от света и продължаваше да цени най-добрите разказвачи. Обвиваше краката си около тях... с радост. Преструваше се, че наистина изпитва същата страст като тях и понякога, като се има предвид странният начин, по който преструвките така често се смесваха с реалността, това наистина се случваше. После, когато интересът им се оттегляше в тъмния свят, от който бяха дошли, те ставаха непробиваеми. Дори по-нежните ѝ клиенти изглеждаха опасни. Езменет бе открила, че много мъже крият в себе си някаква бездна — място, достъпно само за други мъже.

Тогавя започваше истинското съблазняване.

— Каж ми — мъркаше тя понякога, — какво си виждал, което да те превърне в нещо повече... повече от другите?

Повечето намираха въпроса ѝ за забавен. Други бяха объркани, подразнени, незаинтересовани или дори разярени. Една рядка шепа, сред тях и Акамиан, го намираха за пленителен. Ала всеки отговаряше. Мъжете имаха нужда да бъдат нещо повече. Именно за това, смяташе тя, толкова много от тях се отдаваха на хазарт: искаха и пари, разбира се, но също така копнееха за демонстрация, за знак, че светът, боговете, бъдещето — *някой* — по някакъв начин ги е отличил сред другите.

Така че те ѝ разказваха истории — хиляди истории през годините. Усмиваха се, докато говореха, мислейки, че са я развълнували, както го правеха, когато бе млада, със знанието с кого

всъщност е спала. И с едно изключение никой от тях не бе осъзнал, че нея изобщо не я е грижа какво говорят историите им за тях, а единствено и изцяло какво разкриват за света.

Акамиан го разбираше.

— С всичките си клиенти ли го правиш? — попита веднъж той без предупреждение.

Тя не беше шокирана. И други я бяха питали.

— Носи ми уют да знам, че мъжете ми са нещо повече от един чеп.

Полуистина. Но типично за него, Акамиан беше скептичен. Намръщи се и каза:

— Жалко.

От това я заболя, въпреки че не знаеше какво има предвид.

— Кое е жалко?

— Че не си мъж — отвърна той. — Ако беше, нямаше да се налага да превръщаш в учители всички, които те използват.

Онази нощ тя плака в ръцете му.

Ала продължи учението си, стигайки далеч през очите на другите.

Затова и знаеше, че Масентия е безопасна, че въпреки по-голямото разстояние, Карианският и после Понският път са много подобър маршрут за самотна жена, отколкото по-преките пътища край брега. И затова знаеше, че трябва да се движи с други пътешественици, така че онези, с които се разминават, да мислят, че принадлежи към група.

Точно затова скъсаният ѝ сандал я плашеше толкова. Преди, опиянена от откритите пространства и собствената си смелост, Езменет не се тревожеше от самотата си. Сега тя тежеше върху ѝ. Чувстваше се твърде открита, сякаш зад всяка група дръвчета се криеха стрелци, които само чакат да мернат татуираната ѝ ръка, да чуят прошепната дума или някакъв друг неизбежен знак за това коя е.

Пътят се заизвива нагоре и Езменет закуцука, доколкото можеше. Надигащото се отчаяние само накара босия ѝ крак да я заболи още повече. Как можеше да извърви цялото разстояние до Момемн по този начин? Колко пъти ѝ бяха казвали, че безопасното пътуване винаги е въпрос на подготовка? Всяка болезнена стъпка сякаш беше порицание.

Карианският път започна бавно да се спуска пред нея, а после се изравни при плитка долчинка, прекосявайки някаква малка река, за да прониже тъмните хълмове, които обгръщаха хоризонта. Щръкнал от безлистните дървета, встрани се точеше разрушен ценейски акведукт, разпадайки се на поле от камънаци там, където местните го бяха разграбвали за материал. Кални пътеки се извиваха към по-далечните хълмове, прекосяваха незасяти полета и изчезваха в издигащата се по склоновете гора. Ала надеждите и вниманието на Езменет се насочиха към няколкото недосялани сгради, струпани около моста: някакво село, от което към сивото небе се издигаха тънки струйки дим.

Тя имаше малко пари. Повече от достатъчно, за да ѝ поправят сандала. Докато приближаваше селото, се сгълча за съмненията си. Беше чувала, че едно от нещата, характерни за Масентия, е фактът, че в нея липсват обширните плантации, типични за голяма част от империята. Това беше земя на свободни земеделци и занаятчии. Откровени. Честни. Горди. Или поне така бе чувала.

Но после си спомни и начина, по който подобни хора се мръщеа, когато я видеха провесена от прозореца си в Сумна.

— Мъжете, които работят неблагодарна полска работа, си мислят, че имат права върху истината — казваше старата Пираша.

А истината не беше благосклонна към курвите.

Езменет пак се наруга за тревогите си. Всички казваха, че Масентия е безопасна.

Тя закуцука по отъпканата земя на онова, което минаваше за пазарен площад, търсейки сред околните бараки и къщи обуцар. Когато не откри, започна да души въздуха за следа от рибено масло, което кожарите използваша по време на работа. Всъщност ѝ трябваше само една кожена ивица. Подмина няколко купчини глина, после четири свързани помежду си бараки на грънчари. В една от тях възрастен мъж работеше на колелото въпреки студа и оформяше извивки от глината с палците си. Зад него грееше отворът на пещ. Кашлицата му, която звучеше като клокочеца тиня, я стресна. Езменет разсеяно се зачуди дали селото не е покосено от някаква болест. Група от пет момчета зяпахе от входа на една конюшня. Най-голямото или поне най-високото я гледаше с открито възхищение. Ако очите му не бяха криво разположени, щеше да е красив. Езменет си спомни как един от клиентите ѝ каза, че е рядкост да се намерят красиви деца в

села като тези, защото често ги продавали на богати пътешественици. Тя се зачуди дали някой се е опитвал да купува това момче.

Усмихна му се, когато той закричи към нея. *Може би той...*

— Ти курва ли си? — попита я смело.

Езменет го зяпна шокирана и вбесена.

— Такава е! Такава е! — извика друго момче. — От Сумна! Затова си крие ръката!

Дойдоха ѝ наум няколко войнишки ругатни.

— Защо не идеш да си играеш с коминчето си? — сопна се тя. — Скапан малък пикльо.

Момчето се ухили и Езменет незабавно осъзна, че той е един от *онези*: мъже, за които лаят на кучето има по-висока стойност от думите на жена.

— Дай да ти видя ръката. — Нещо в тона му я разтревожи.

— Нямах ли конюшни за чистене?

Роб, подсказваше подигравателният ѝ тон. Спокойната жестокост на погледа му се вкорави и се превърна в нещо друго. Когато той понечи да сграбчи дланта ѝ, тя го зашлеви по бузата. Той се запрепъва назад, шокиран.

Когато успя да се изправи, момчето тропна с крак.

— Тя е курва — каза на сподвижниците си с мрачен тон, сякаш неприятните истини означаваха и неприятни последици. В ръцете му се появи мръсен камък, който той завъртя между пръстите си. — Богохулна курва.

Последва нервна пауза. Четиримата се поколебаха. Стояха на някакъв праг и го осъзнаваха, макар да не разбираха значимостта му. Вместо да ги подтикне с думи, красавецът хвърли камъка си.

Езменет приклепна и го избегна. Ала вече и другите се навеждаха и събираха собствени снаряди.

Започнаха да я целят. Тя изруга и вдигна ръце. Дебелата вълна на наметалото ѝ я предпази от реални поражения.

— Копелета! — извика насреща им.

Те се сепнаха, едновременно стреснати и развеселени от свирепостта ѝ. Едно от тях — дебелото — се разкикоти, когато Езменет също се наведе, за да вземе няколко камъка. Тя уцели първо него, точно под лявата вежда. Кожата се сцепи, той падна на колене и нададе вой. Другите просто я зяпнаха, вцепенени. Беше пролята кръв.

Езменет вдигна друг камък в дясната си ръка, надявайки се те да приклекат и да се разбягат. Като дете, преди тялото ѝ да я насочи към друго препитание, беше работила в пристанището, печелейки хляба си или медници като хвърляше камъни по грабливите чайки. И беше много добра.

Но високият удари пръв, хвърляйки пръст в лицето ѝ. Повечето от нея пропусна целта си — глупакът мятеше така, все едно ръката му е въжена, — но малко мръсотия я заслепи за миг. Тя яростно разтърка очите си. Тогава жесток удар в ухото я накара да залитне. Друг камък одра пръстите ѝ... Какво ставаше?

— Достатъчно! Достатъчно! — изгътна дрезгав глас. — Какво си мислите, че вършите, момчета?

Дебелакът още квичеше. Езменет примигна, за да прогони болката, и видя стар мъж, облечен в зацапани шриалски одежди, застанал сред момчетата и размахал юмрук, който приличаше на края на бедрена кост.

— Замеряме я с камъни! — извика полукрасивият подстрекател. — Тя е курва!

Другите го подкрепиха разпалено.

Старият свещеник се намръщи за момент, а после се обърна към нея. Сега Езменет го видя ясно — червеникави петна и грозно изгърбване на човек, свикнал да крещи в лицата на хората. Устните му бяха лилави от студа.

— Истина ли е това?

Той сграбчи ръката ѝ в своята, която бе изненадващо силна, и огледа татуировката. После се вгледа в лицето ѝ.

— Жрица ли си? — излая свещеникът. — Слугиня на Гиера?

Тя виждаше, че той знае отговора, че пита само заради някаква перверзна нужда да унижава и назидава. Загледана в глупавите му очи, Езменет внезапно осъзна в каква опасност се намира.

Мили Седжен...

— Д-да — заекна тя.

— Лъжкия! Това е белег на курва — извика той, извивайки ръката ѝ към лицето, сякаш се опитваше да набута храна в устата ѝ. — **КУРВЕНСКИ** белег!

— Аз вече не съм курва — възпротиви се тя.

— Лъжкия! Лъжкия!

Внезапно я изпълни хлад. Тя му се усмихна фалшиво и издърпа рязко ръката си от неговата. Разлютеният стар глупак се препъна назад. Тя огледа за кратко струпалата се тълпа, после хвърли убийствен поглед на момчетата и се обърна към пътя.

— Не ми обръщай гръб! — изрева старият свещеник. — Не ми обръщай гръб!

Тя продължи да върви с цялото достойнство, на което бе способна в момента.

— И да не търпиш никоя курва да живее — зарецитира мъжът, — че тя утробата си превръща в помийна яма!

Езменет се спря.

— И да не търпиш никоя курва да *диша* — продължи свещеникът със злобно веселие, — че тя гаври се със семето на праведните! Убий я с камъни, за да не се изкуши ръката ти...

Езменет се завъртя рязко.

— Достатъчно! — изкрещя.

Вцепенена тишина.

— Аз съм *прокълната*! — извика тя. — Не виждате ли? Аз вече съм мъртва! Не ви ли стига това?

Твърде много очи я гледаха. Езменет се извърна и продължи да куцука към Карианския път.

— Курва! — изкрещя някой.

Нещо се удари в темето ѝ. Тя падна на колене. Още един камък отскочи от рамото ѝ. Езменет вдигна ръце, за да се предпази, с мъка се изправи и се опита бързо да продължи напред. Ала сега младежите се бяха струпали около нея и я замеряха с малки речни камъчета. После видя с периферното си зрение как високият вдига нещо голямо колкото дланта му. Стисна челюсти. Ударът накара зъбите ѝ да изтракат, а тя самата залитна и падна на земята. Претърколи се в студената кал, надигна се на четири крака и вдигна едно коляно над пръстта. Малък камък я ужили по бузата и в лявото ѝ око се появиха сълзи, но тя отново се изправи, движейки се колкото можеше по-бързо.

През цялото време всичко бе изглеждало кошмарно реално. Трябваше да се махне с възможно най-голяма скорост. Камъните бяха просто пориви на дъжда и вятъра, безлични препятствия.

Сега обаче Езменет хлипаше неконтролируемо.

— Спрете! — изкрещя тя. — Оставете ме на мира!

— *Курва!* — изрева свещеникът.

Около нея вече се бе струпала много по-голяма тълпа, която крещеше хули и се навеждаше да събира кал от земята пред краката си.

Вцепеняващ удар близо до гръбнака ѝ. Раменете ѝ се извиха назад. Ръката ѝ се пресегна несъзнателно напред. Взрив в лявото ѝ слепоочие. После пак пръст. Изплю кал.

Спрете! Мо-о-о-оля!

Това нейният глас ли беше?

Нещо малко и остро се прилепи към челото ѝ. Тя вдигна ръце. Сви се като куче. *Моля ви. Някой...*

Звук на гръмотевица. После нечия огромна сянка закри небето. През сълзи и пръсти тя вдигна поглед и видя покрития с вени корем на кон, а над него — ездач, загледан надолу към нея. Красиво лице с пълни устни. Големи кафяви очи, едновременно гневни и загрижени.

Шриалски рицар.

Дъждът от камъни беше спрял. Езменет хлипаше в калните си длани.

— Кой започна това? — изтътна глас.

— Хей, вие! — изрева свещеникът. — Тези работ...

Шриалският рицар се наведе напред и го удари с облечения си в метална ръкавица юмрук.

— Вдигнете го! — нареди той на другите. — *Веднага!*

Трима мъже побързаха да помогнат на свещеника да се изправи. От треперещите устни на мъжа капеше слюнка и кръв. Той изхлипа, разкашля се и се огледа със замаян ужас.

— Н-но ти нямаш право! — извика.

— Право? — засмя се рицарят. — Искаш да спорим за право?

Докато той тормозеше свещеника, Езменет се изправи с мъка на крака. Избърса кръвта и сълзите от лицето си, а после се опита да махне калта, засъхнала по вълнената ѝ роба. Сърцето ѝ бумтеше в ушите и тя на два пъти имаше чувството, че ще припадне от липса на въздух. Подтикът да изкрещи почти я надви, не от болка или страх, а от неверие и свирепа ярост. Как се бе случило това? *Какво* се бе случило?

Тя видя, че шриалският рицар отново удря свещеника, и се изруга, когато потрепери. Защо ѝ беше да изпитва жалост към тази

жалка отрепка? Вдиша дълбоко. Избърса още пламтящи сълзи. Успокои се.

С ръце, скръстени пред гърдите, тя се обърна към момчето, което бе започнало всичко. Изгледа го с цялата омраза, която можеше да събере, а после протегна кутрето си пред другите пръсти и го размаха като мъничък фалос. Погледна надолу, за да е сигурна, че е забелязал, а после му се усмихна гадно. Момчето пребледня.

То погледна към шриалския рицар, погълнато от страх и осъзнаване в каква беда е изпаднало, а после към приятелите си, които също бяха забелязали презрителното внимание на Езменет. Две от тях се ухилиха въпреки тревогата си, а едно, обладано от невъзможната и тревожна способност на младите да застават на страната на онези, които са измъчвали само допреди миг, извика:

— Истина е!

— Ела — каза ѝ шриалският рицар и протегна ръка. — Повдига ми се от тези провинциални кретени.

— Кой сте вие? — изграчи Езменет и отново се разрида.

— Кутиас Сарсел — отвърна топло мъжът. — Първи рицар-командир на шриалските рицари.

Тя протегна ръка и той пое татуираната ѝ длан.

* * *

Мъже на Бивника се суетяха сред мрака — високи фигури, най-вече скрити в сенките, с изключение на редкия блясък на желязо. Повел мулето си, Акамиан се движеше бързо сред тях. Ярките им очи му обръщаха само най-бегло внимание. Предполагаше, че са привикнали към непознати.

Пътуването го разтревожи. Никога през живота си не си бе проправял път през подобен лагер. Всяка светлинка на огън, край която минаваше, сякаш представляваше отделен свят, изпълнен със собствено забавление или отчаяние. Чуваше носещи се по вятъра откъслеци от разговори, виждаше войнствени лица над пламъците. Носеше се между тези изолирани територии, част от сенчеста процесия. На два пъти изкачи хълмове, които се издигаха достатъчно високо, за да разкрият река Фаюс и струпаните край нея наносни

равнини. Всеки път гледката го караше да спре със затаен дъх. Проблясващи огънове продупчваха мрака във всички посоки — по-близките разкриваха платнища и воители, а по-далечните оформяха съзвездия, които блестяха по възвишенията. Преди години Акамиан бе гледал аинонска драма, разиграваща се в амфитеатър близо до Каритузал, и остана поразен от контраста между потъналите в тъмнина зрители и осветените изпълнители под тях. Тук изглежда се разиграваха хиляда такива драми. Толкова много хора, толкова далеч от дома. Тук той можеше да оцени истинската сила на Майтанет.

Такава многочисленост. Как можем да се провалим?

Акамиан се замисли над това „ние“ за известно време.

На запад различаваше виещата се линия на стените на Момемн, чудовищните му кули, озарени от светлината на факли. Той зави към тях. Земята ставаше все по-оголена и отъпкана, колкото повече се приближаваха към него. Рискувайки светлината на няколко конрийски огъня, магьосникът попита къде може да намери контингента от Атремпус. Прекоси скърцащ мост над затлачените води на един канал. Накрая откри лагера на стария си приятел Криятес Зинемус, маршалът на Атремпус.

Въпреки че Акамиан незабавно позна Зинемус, той спря в мрака отвъд светлината на пламъците и го загледа. Някога Прояс му бе казал, че двамата с маршала си приличат изненадващо много, или както се изрази, „като силен и слаб брат“. Разбира се, на принца не му бе минало през ум, че това сравнение може да обиди стария му учител. Като мнозина арогантни мъже, Прояс смяташе, че обидите му са просто продължение на искреността.

Обгърнал купа вино в ръце, Зинемус седеше пред малък огън и обсъждаше с тих глас нещо с трима от старшите си офицери. Дори на мъждивата светлина от огъня той изглеждаше уморен, сякаш говореше за проблем, който многократно надвишава способностите им да го разрешат. Почеса се разсеяно по мъртвата кожа, която, както Акамиан знаеше, постоянно тормозеше ушите му, а после внезапно се обърна и се взря в мрака — право към него.

Маршалът на Атремпус се намръщи.

— Покажи се, приятелю — извика той.

Поради някаква причина Акамиан откри, че не може да говори.

Сега и другите гледаха към него. Той чу как един от тях, Динчас, промърмори нещо за духове. Мъжът вдясно от него, Зенкапа, направи знака на Бивника.

— Това не е дух — каза Зинемус и стана на крака. Приведе глава, сякаш гледаше през мъгла. — Акамиан?

— Ако не стоеше пред мен — каза третият офицер, Ирисас, на командира си, — щях да се закълна, че си ти...

Зинемус хвърли бегъл поглед на Ирисас и внезапно закрачи към Акамиан с изражение, което издаваше удивена радост.

— Друсас Акамиан? Ака?

Дъхът най-накрая се върна в устата на магьосника.

— Здравей, Зин.

— Ака! — извика маршалът и го сграбчи като чувал в ръцете си.

— Лорд маршале.

— Миришеш като задника на задник, приятелю — засмя се Зинемус и го отблъсна. — Като вонята на воня.

— Времената са тежки напоследък — каза магьосникът.

— Не бой се. Ще станат и по-тежки.

С обяснението, че е пратил робите си да спят, Зинемус му помогна с багажа, погрижи се някой да отведе мулето му, а после остана с него, докато опъваше разнебитената си палатка. Бяха изминали години, откак Акамиан бе видял маршала на Атремпус за последно и въпреки че смяташе приятелството им за неподатливо на изминалото време, първоначално разговорът потръгна трудно. Като цяло обсъждаха тривиални работи: времето, темперамента на мулето му. Винаги, когато някой от двамата споменеше нещо по-важно, необяснима сдържаност караше другия да даде някакъв неангажиращ отговор.

— Е, как си? — попита накрая Зинемус.

— Както би могло да се очаква.

За Акамиан всичко изглеждаше отвратително нереално — дотолкова, че очакваше Зинемус да го нарече Сесуата. Приятелството му с маршала се бе родило в далечния Конрийски двор. Да срещне този мъж тук, по време на мисия, го караше да изпитва срама на човек, хванат не точно в лъжа, но при обстоятелства, които, ако им се дадеше време, не можеше да не го превърнат в лъжец. Акамиан откри, че се мъчи да си спомни какво е казвал на Зинемус за предишните си мисии.

Дали е бил искрен? Или се е поддал на детинския подтик да изглежда нещо повече от това, което е? *Казвал ли съм му, че съм разбит глупак?*

— Ех, с теб, Ака, човек никога не знае какво да очаква.

— Значи и другите са тук? — попита той, въпреки че знаеше отговора. — Зенкапа? Динчас?

Обгърна го нов страх. Зинемус беше религиозен човек, всъщност един от най-религиозните, които Акамиан някога бе познавал. В Конрия магьосникът бе учител, който по стечение на обстоятелствата беше и Схоластик. Ала тук беше изцяло Схоластик. Нямахше как да се подмине светотатството му... не и наред Свещената война! До каква степен би го толерирал Зинемус? Може би, помисли си Акамиан, това беше грешка. Може би трябваше да лагерува някъде другаде... сам.

— Не за дълго — отвърна Зин. — Ще ги отпратя.

— Няма нужда...

Маршалът вдигна един възел, за да го види на мъждивата светлина, хвърляна от огъня.

— Ами Сънищата?

— Какво за тях?

— Някога ми каза, че те отслабват и се засилват, че понякога някои детайли в тях се променят и че си решил да ги записваш с надеждата да ги дешифрираш.

Фактът, че Зинемус помни това, го разтревожи.

— Каж ми — каза Акамиан в нескопосан опит да смени темата, — къде са Алените кули?

Зинемус се ухили.

— Чудех се кога ще попиташ... Някъде на юг от тук, в една от вилите на императора — или поне така ми казаха. — Той замахна с чука към дървения кол и изруга, когато вместо него нацели палеца си. — Безпокоиш ли се за тях?

— Щях да съм глупак да не се безпокоя.

— Толкова силно ли копнеят за знанието ти?

— Да. Гносисът е желязо пред техния бронз... Макар и да се съмнявам, че ще опитат каквото и да е наред Свещената война.

Това, че школа на богохулници е част от Войната, вече бе почти немислимо за инритите. Ако се опитаха и да мълвят светотатството си в преследване на собствените си мистични цели, нищо нямаше да ги спаси.

— Затова ли... са те пратили?

Зинемус рядко наричаше Завета по име. Школата винаги беше „те“.

— Да наглеждам Алените кули? Донякъде, предполагам. Но разбира се, има... — в съзнанието му проблесна лицето на Инрау... — още... Винаги има още.

Кой те уби?

По някакъв начин Зинемус бе уловил погледа му в мрака.

— Какво не е наред, Ака? Какво е станало?

Акамиан погледна дланите си. Искаше да каже на Зин, да му опише абсурдните си подозрения за щриаха, да обясни побърканите обстоятелства, заобикалящи смъртта на Инрау. Наистина му вярваше както на никой друг, независимо в или извън Завета. Ала историята му се стори твърде дълга, твърде измъчена и твърде замърсена от собствените му провали и дефекти, за да бъде споделяна. Можеше да каже на Езменет, но тя бе курва. Нямахше срам.

— Достатъчно добре, предполагам — каза разсеяно Акамиан и подръпна възетата. — Поне ще държи дъжда настрана.

Зинемус продължи да го гледа още един безмълвен момент. За щастие обаче, не продължи да го разпитва.

Двамата се присъединиха към другите трима мъже около огъня на маршала. Двама бяха капитани от гарнизона на Атремпус — обрелени връстници на своя командир. По-старшият офицер, Динчас — или Кървавия Динч, както го наричаха — бе воювал редом до Зинемус откак Акамиан познаваше маршала. По-нисшестоящият, Зенкапа, бе нилнамешки роб, когото Зин бе наследил от баща си и покъсно освободил заради проявена смелост на бойното поле. И двамата, доколкото можеше да прецени магъосникът, бяха добри мъже. Третият, Ирисас, бе най-младият син на единствения оцелял чичо на Зинемус и, ако Акамиан си спомняше правилно, майордом на дома Криятес.

Ала никой от тримата не им обърна внимание, когато дойдоха. Бяха или твърде пияни, или твърде потънали в разговор. Динчас разказваше някаква история:

— ... и тогава едрата, Туниерката...

— Абе никой от вас ли, идиоти такива, не помни Акамиан? — извика Зинемус. — Друсас Акамиан?

Тримата мъже избърсаха очи и потиснаха смеха си, а после се обърнаха към него. Зенкапа се усмихна и надигна паницата си. Динчас обаче го изгледа с присвити очи, а Ирисас — с откровена враждебност.

Динчас мерна гримасата на Зинемус и с нежелание също вдигна паница. Дватамата със Зенкапа сведоха глави и изляха по глътка на земята.

— Добра среща, Акамиан — каза Зенкапа с искрена топлота. Като освободен роб, той може би имаше по-малки трудности с приемането му. Динчас и Ирисас, от друга страна, бяха кастови благородници — при това Ирисас имаше висок ранг.

— Виждам, че си опънал палатката си — отбеляза той небрежно. Притежаваше притаения и изучаващ поглед на опасен пияница. Акамиан не отговори. — Така че предполагам, че ще трябва да се примиря с присъствието ти, а, Акамиан?

Магьосникът срещна погледа му и се изруга мислено, когато преглътна.

— Предполагам, че ще трябва.

Зинемус изгледа гневно младия си братовчед.

— Алените кули са част от Свещената война, Ирисас. Би трябвало да приветстваш присъствието на Акамиан. Аз определено съм радостен, че е с нас.

Магьосникът бе ставал свидетел на безброй подобни разговори. ПравOVERните се опитваха да обяснят близостта си с магьосници. Обяснението винаги бе едно и също: *Те са полезни...*

— Може би си прав, братовчедо. Враговете на нашите врагове, а?

Конрийците ревниво пазеха омразите си. След векове на битки с Велики Аинон и Алените кули те бяха започнали, макар и с нежелание, да ценят Завета. Прекалено много, ако човек питаше свещениците. Но сред всички школи единствено Заветът, потопен в тайните на Гносиса на Древния север, можеше да се мери с Алените кули.

Ирисас вдигна чаша, а после я изпразни в прахта между краката си.

— Нека боговете пият дълбоко, Друсас Акамиан. Нека пият за онзи, който е прокълнат...

Зинемус изруга и изрита огъня. Облак от искри и прах погълна Ирисас. Той залитна назад, извика и инстинктивно заудря косата и брадата си. Зин скочи след него, ревейки:

— *Какво каза! Какво каза?*

Макар и да бе по-дребен от братовчед си, маршалът го свали на колене, сякаш беше само дете, и го заля с ругатни и плесници. Динчас погледна извинително Акамиан.

— Ние не сме с него — каза той иронично. — Само сме мъртвопияни.

Зенкапа реши, че това е твърде смешно, за да остане седнал. Той се претърколи на земята в сенките зад пъна си, давейки се от смях.

Дори Ирисас се смееше, макар и по насилениия начин на съпруг под чехъл.

— Достатъчно! — извика той на Зинемус. — Ще се извиня! *Ще се извиня!*

Шокиран не само от грубостта на Ирисас, но и от свирепостта на Зин, Акамиан гледаше зяпнал. После осъзна, че никога досега не е виждал маршала в компанията на войниците му.

Ирисас се довлече обратно до столчето си с разрошена коса и черна брада, посивяла от пепелта. Едновременно усмихнат и намръщен, той се наведе към Акамиан. Магьосникът осъзна, че мъжът се покланя, но е твърде мързелив, за да си вдигне задника.

— *Наистина* се извинявам — каза той, гледайки го с обърквана искреност. — И наистина те харесвам, Акамиан, макар че ти *си*... — той хвърли един бърз поглед към своя господар и братовчед... — проклет магьосник.

Зенкапа отново започна да вие. Въпреки всичко Акамиан също се усмихна и се поклони в отговор. Той осъзна, че Ирисас е от онези мъже, чийто гняв бе твърде своенравен, за да се превърне в център на вманиачаване. Можеше да презира в един момент и да прегръща в следващия, без никакво коварство. Магьосникът бе открил, че подобни мъже неизбежно отразяват почтеността или покварата на господарите си.

— Замаян глупак! — извика Зинемус на Ирисас. — Погледни се! По-разноглед си от маймунски задник!

Последваха нови изблици на смях. Този път Акамиан откри, че не може да се противи на доброто им настроение.

Ала той се смя много повече от другите, виейки така, сякаш е обладан от някакъв демон. Сълзи на облекчение се стичаха по бузите му. Колко време бе минало?

Другите се умълчаха и го гледаха, докато се мъчеше да се успокои.

— Много време — успя да каже накрая Акамиан. Дъхът му бе накъсан, когато издиша. Сълзите внезапно станаха болезнени.

— Твърде много, Ака — отвърна Зинемус и постави дружеска ръка на рамото му. — Но сега си отново сред приятели и поне за известно време си свободен от хрумванията на коварни хора. Тази нощ можеш да пиеш в мир.

Той спа като къпан. Каквато и да бе причината, тежкият запой едновременно усилваше и замъгляваше Сънищата. Начинът, по който се преливаха заваляно един в друг, ги караше да изглеждат не толкова реални и повече като сън, ала страстите, които ги съпровождаха... Те бяха непоносими в най-добрите моменти. С помощта на пиенето ставаха налудничаво интензивни.

Когато Паата, една от слугините на Зинемус, пристигна с леген прясна вода, той вече беше буден. Докато се миеше, Зин подаде захиленото си лице през процепа на палатката и го предизвика на игра на бенджука.

Скоро след това Акамиан се озова седнал с кръстосани крака на тръстикова постелка срещу Зинемус, изучавайки позлатената дъска за бенджука между двамата. Леко хлътнал навес ги пазеше от слънцето, което пламтеше толкова ярко, че лагерът около тях изглеждаше като пустинен пазар, въпреки хладината. Акамиан си помисли, че липсват само камилите. Въпреки че повечето минувачи бяха конрийци от домочадието на Зинемус, той видя всякакви инрити: галеоти, съблечени до кръста и боядисани за някакъв фестивал, който очевидно бъркаше зимата с лято; тунieri, носещи нагръдниците си от черно желязо, които изглеждат никога не сваляха; и дори един аинонски благородник, чиято сложно надиплена роба изглеждаше определено абсурдна сред купчините намаслени ленени платна и разнородни палатки.

— Трудно е за вярване, а? — каза Зинемус, очевидно по повод невероятното количество инрити.

Акамиан сви рамене.

— Да и не... Бях в Хагерна, когато Майтанет обяви Свещената война. Понякога се чудя дали той призова Трите морета или Трите морета призоваха *него*.

— Ти си бил в *Хагерна*? — попита Зинемус. Изражението му помръкна.

— Да.

Дори срещнах твоя шриах...

Маршалът изсумтя по биволския начин, който използваше, за да изрази неодобрение.

— Твой ред е, Ака.

Магьосникът огледа лицето му, ала Зин изглеждаше изцяло погълнат от геометрията на фигури и възможности върху дъската. Акамиан се бе съгласил да играят, знаейки, че това ще прогони останалите и ще му позволи да каже на Зинемус какво се е случило в Сумна. Ала бе забравил как бенджуката сякаш изкарва на повърхността най-лошото и у двамата. Всеки път, когато играеха, почваха да се карат като евнуси от някой харем.

Бенджука беше реликва, оцеляла от края на света. Беше се играла в дворовете на Трис, Атритау и Метсонк преди Апокалипсиса почти по същия начин, както сега се изучаваше в градините на Каритузал, Ненсифон и Момемн. Ала не възрастта я отличаваше. Като цяло между игрите и живота имаше обезпокоителна близост и тя никъде не се изразяваше така ясно, както в бенджуката.

Също като живота, игрите се управляваха от правила. Но за разлика от живота, те бяха изцяло подчинени на тези правила. Правилата бяха играта и ако човек играеше по различни правила, тогава просто играеше различна игра. Тъй като фиксирана мрежа от правила определяше значението на всеки ход като такъв, игрите притежаваха яснота, която караше живота да изглежда като пиянска свада. Правилността бе неоспорима, а промените — строго определени; само изходът беше неясен.

Коварството на бенджуката се криеше в липсата на тази строго фиксирана мрежа. Наместо да предоставят неоспорима основа, правилата на играта бяха просто още един ход *в самата нея*, още една фигура, с която можеше да се играе. И това превръщаше бенджуката в директно отражение на живота — игра, изпълнена с озадачаваща сложност и почти поетична тънкость. Други игри можеха да бъдат описани като променящи се модели от фигури и конкретни резултати, ала бенджуката създаваше *история*, а всичко, което носеше история, носеше и самата същност на света. Говореше се, че някои хора са

свеждали глави над дъската за бенджука и са ги вдигали като пророци. Акамиан не беше сред тях.

Той оглеждаше замислено дъската, търкайки ръце, за да ги стопли. Зинемус се опита да го подразни с гаднярски смях.

— Винаги си толкова кисел, когато играеш бенджука.

— Това е противна игра.

— Казваш го само защото се опитваш твърде силно да спечелиш.

— Не. Казвам го, защото губя.

Ала Зинемус беше прав. „Абенджукала“, класически текст върху бенджуката от ценейски времена, започваше по следния начин: „Докато игрите измерват пределите на интелекта, бенджуката измерва пределите на душата.“ Сложността ѝ бе толкова голяма, че един играч никога не можеше да овладее с ума си дъската и така да *принуди* противника да отстъпи. Както бе казал и анонимният автор, бенджуката бе като любовта. Никога не можеш да принудиш друг да те обича. Колкото повече се опитваш да се вкопчиш в нея, толкова повече ти бяга. И бенджуката наказваше по сходен начин алчното сърце. Докато други игри изискваха усърдия и хитрост, тя настояваше за нещо повече. Може би мъдрост.

С раздражено движение Акамиан премести единствения камък сред сребърните фигури — заместител на откраднатата фигура, или поне така твърдеше Зинемус, от един от робите му. Още един дразнител. Макар че фигурите не бяха нищо повече от начина, по който се използваха, по някакъв начин камъкът обезценяваше играта му, разрушаваше мизерното заклинание, което пълният комплект постигаше.

Защо пък аз да играя с камъка?

— Ако беше пиян — каза Зинемус и отвърна на хода му решително, — щях да разбера защо направи това.

Как можеше да си прави шеги? Акамиан се загледа в разположените по дъската фигури и осъзна, че правилата отново са се променили — този път катастрофално. Той затърси начини да се измъкне, но не видя такива.

Зинемус се усмихна с изражение на победител и започна да подрязва ноктите си с нож.

— Прояс ще се почувства по същия начин — каза той, — когато най-накрая пристигне.

Нещо в тона му накара Акамиан да вдигне поглед.

— Защо?

— Чул си, предполагам, за наскорошната катастрофа.

— Каква катастрофа?

— Плебейската свещена война е била унищожена.

— Моля?

Акамиан бе чул за Плебейската свещена война преди да напусне Сумна. Няколко седмици по-рано, преди пристигането на основните контингенти от Войната, група велики имена от Галеот, Конрия и Велики Аинон бяха решили да потеглят сами срещу езичниците. Наименованието „плебейски“ им бе дадено заради ордата боклуци без господар, които ги следваха. На Акамиан не му бе хрумвало да попита как са се справили. *Започна се. Кръвопролитие то започна.*

— На равнината Менгеда — продължи Зинемус. — Езическият сапатишах, Скаурас, е пратил запазените в катран глави на Тарсчилка, Кумрезер и Калмемунис на императора като предупреждение.

— Калмемунис? Имаш предвид братовчеда на Прояс?

— Арогантен твърдоглав глупак! Молех го да не потегля, Ака. Убеждавах, крещях, дори лазех — *унижавах* се като отрепка! — но псето не пожела да слуша.

Акамиан бе срещал Калмемунис веднъж, в двора на бащата на Прояс. Зашеметяващо самочувствие в съюз с глупост — достатъчно, за да му се догади.

— Като изключим това, че си е мислел, че сам Бог го е подтикнал, защо, смяташ, е тръгнал?

— Защото знаеше, че щом Прояс дойде, той ще се превърне в най-обикновено куче. Никога не прости на принца за инцидента в Паремти.

— Битката при Паремти? Какво е станало?

— Не знаеш ли? Забравям колко време е минало, стари приятелю. Имам много клюки за споделяне.

— По-късно — отвърна Акамиан. — Кажи ми какво е станало при Паремти.

— Прояс нареди да набият Калмемунис с камшик.

— Да го нашибат? — Това силно разтревожи магьосника. Нима старият му ученик се бе променил толкова много? — За страхливост?

Лицето на Зинемус потъмня, сякаш и той споделяше тревогата му.

— Не. За безверие.

— Шегуваш се. Прояс е накарал да нашибат с камшик негов равен за *безверие*? Докъде е стигнал фанатизмът му, Зин?

— Твърде надалеч — каза бързо Зинемус, сякаш се срамуваше от господаря си. — Но само за кратко. Бях много разочарован от него, Ака. Сърцето ми беше разбито от факта, че богоподобното дете, което двамата с теб отгледахме, може да се превърне в толкова... краен мъж.

Прояс наистина бе богоподобно дете. В продължение на четирите години, прекарани като дворцов учител в конрийската столица Айокнисус, Акамиан се бе влюбил в момчето... дори повече, отколкото в легендарната му майка. Сладки спомени. Разходките през озарените от слънцето коридори и сенчестите градински пътеки, дискусиите върху история, логика и математика, отговорите на безкрайния порой от въпроси...

— Учителю Акамиан? Къде са отишли всички дракони?

— Драконите са вътре в нас, млади Прояс. В *теб*.

Сключени вежди. Ръце, стиснати от безсилие. Още един индиректен отговор от учителя му.

— Значи по света вече няма дракони, така ли, учителю Акамиан?

— Но ти си в света, Прояс, нали?

Зинемус бе учител на принца в бойното изкуство и именно по време на постоянните си караници относно момчето, двамата с магьосника започнаха взаимно да се уважават. Колкото и да обичаше Акамиан Прояс, Зинемус — изпитващ преданост, която щеше да му бъде нужна, за да служи на детето, щом то стане крал — го обичаше повече. Толкова много, че когато Зин видя силата на учителя в ученика, той покани Акамиан във вилата си край Менеанорско море.

— Под твоите напътствия детето е помъдряло — каза Зинемус, опитвайки се да обясни невероятното си предложение. Беше огромна рядкост кастови благородници да домакинстват на магьосници.

— А под твоите е станало опасно — отвърна Акамиан.

Двамата откриха приятелството си някъде в последвалия смях.

— Фанатик за известно време? — попита сега той. — Това означава ли, че е възвърнал здравия си разум?

Зинемус се намръщи и се почеса разсеяно по носа.

— Донякъде. Свещената война и познанството му с Майтанет разпалиха наново фанатизма, но сега той е по-мъдър. По-търпелив. По-толерантен към слабостта.

— Пак твоите уроци, предполагам. Какво направи?

— Спуках го от бой.

Акамиан се засмя.

— Напълно сериозен съм, Ака. След Паремти напуснах двора отвратен. Зимувах в Атремпус. Той дойде при мен, сам...

— За да моли за прошка?

Зин пак се намръщи.

— Човек би се надявал, но не. Беше изминал целия този път, за да ме порицае.

Маршалът поклати глава и се усмихна. Акамиан знаеше защо: още като дете, Прояс бе склонен към умилително преувеличение. Да пътува сам двеста мили само за да порицава, бе нещо, което само той би могъл да стори.

— Обвини ме, че съм го изоставил в момента, в който най-много се е нуждаел от мен. Калмемунис и свитата му бяха повдигнали обвинения срещу него, едновременно в шриалския съд и пред краля, и за известно време нещата се размърдяха, макар и никога да не е имало истинска опасност.

— Прекрасно знаеш, че просто е искал одобрението ти, Зин — каза Акамиан, потискайки ревността си. — Винаги те е боготворял... по своя си начин... И какво направи ти?

— Изслушах възмутените му думи, доколкото имах търпение. После го отведох до един страничен двор и му хвърлих тренировъчен меч. „Щом искаш да ме наказваш, казах му, *накажи* ме.“

Зинемус се усмихна, когато Акамиан се разсмя шумно.

— Някога беше упорит като помияр, Ака, но сега е напълно неумолим. Отказа да отстъпи. Аз го събарях почти в безсъзнание, а той се изправяше на крака, оцапан с кръв и сняг. Всеки път му казвах: „Тренирал съм те възможно най-добре, принце. И пак губиш.“ Тогава той отново се затичваше към мен и крещеше като полудял.

— На следващата сутрин не каза нищо, избягваше ме като чума. Но следобеда ме потърси. Лицето му приличаше на чувал с ябълки. „Разбирам“, каза ми. Попитах го: „Какво разбираш?“ „Урока ти, отговори той. Разбирам урока ти.“ „И какъв урок е това?“, попитах аз.

И той отвърна: „Че съм забравил как да се уча. Че животът е урок от Бога и че дори ако се заемем да учим недостатъчно набожните, трябва да бъдем готови и да *се* учим от тях.“

Акамиан гледаше приятеля си с искрено възхищение.

— Това ли възнамеряваше да постигнеш?

Зинемус се намръщи и поклати глава.

— Не. Просто исках да избия арогантната пикня от него. Но ми прозвуча добре, затова просто казах: „Наистина, принце мой, наистина“, и кимнах по мъдрия начин, който използваш, когато се съгласяваш с някой, за когото мислиш, че не е умен колкото теб.

Акамиан се усмихна и кимна мъдро.

Зинемус изръмжа и се разсмя.

— Както и да е, оттогава Прояс се въздържа да повтаря Паремти. И когато се върна в Айокнисус, предложи да компенсира Калмемунис до последния удар пред двора на баща му.

— И Калмемунис наистина е приел? Със сигурност дори той не е бил толкова глупав.

— О, говедото не само прие, но и *нашиба* Нерсей Прояс пред очите на краля и двора. И това е *истинската* причина да не пожелае да прости на принца. Защото така унищожи последните останки от честта си. Когато го осъзна, той обяви, че Прояс го е изиграл.

— Значи смяташ, че затова Калмемунис е настоял да поведе Плебейската свещена война?

Зинемус кимна тъжно.

— Да, и затова той и още сто хиляди други сега са мъртви.

Големите катастрофи често бяха резултат от подобни малки неща. Нетърпимостта на един принц и глупостта на арогантен благородник. Но къде бяха сега тези факти? Не лежаха ли погребани на някое далечно бойно поле, отрупано с мъртъвци?

Сто хиляди убити...

Акамиан сведе поглед към дъската за бенджука. По някаква причина веднага го видя — своя ход. Сякаш изненадан, че приятелят му още иска да играе, Зинемус гледаше, докато той премести привидно маловажна фигура.

Сто хиляди убити — и това ли е било някакъв ход?

— Подъл хитрец — изсъска Зин, докато гледаше дъската. След моментно колебание той направи своя контраход.

Грешка, осъзна Акамиан. За един необмислен миг Зинемус бе разрушил цялото си досегашно предимство. *Защо сега го виждам толкова ясно?*

Бенджука. Двама мъже. Две различни цели. Един изход. Кой определяше този изход? Победителят? Но истинските победи бяха толкова редки — редки върху дъската на бенджуката, както и в живота. По-често резултатът бе несигурен компромис. Но кой оформяше компромиса? Никой?

Акамиан осъзна, че скоро истинската войска на Свещената война ще потегли от Момемн, ще прекоси плодородната провинция Ансерка и ще премине на вражеска територия. Досега перспективата за кампанията му се бе струвала абстрактна, просто още един ход, който поне засега не може да се контрира. *Но това не е игра. Свещената война ще започне своя поход и независимо от резултата, безброй хиляди ще умрат.*

Толкова много хора. Толкова много съревнования. И само един изход. Какъв щеше да бъде той? И кой щеше да го оформи? Никой?

Мисълта ужаси Акамиан. Свещената война внезапно му изглеждаше като побъркан залог, хвърляне на клечките срещу едно изцяло черно бъдеще. Животът на неизброимо количество хора — включително и на самия Акамиан — срещу далечния Шимех. Как можеше която и да било награда да си струва подобен залог?

— Сто хиляди мъртви — продължи Зинемус, очевидно неосъзнал сериозния риск на позицията си на дъската. — Една шепа сред тях — мъже, които познавах. И за да се влоши още повече ситуацията, императорът не закъсня да се възползва от бедата ни. Той ни призова да се поучим от грешката на Плебейската свещена война.

— И каква е била тя? — попита Акамиан, все още разсеян от играта.

— Глупостта да потеглят без Икурей Конфас.

Магьосникът вдигна поглед.

— Но аз мислех, че императорът е снабдил Калмемунис и останалите и така изобщо им е позволил да тръгнат.

— Така е. Но пък той е обещал да снабди всеки, който подпише прокълнатия му договор.

— Значи Калмемунис и другите двама *наистина* са подписали...

В Сумна имаше несигурност по този въпрос.

— И защo не? За мъже като него дадената дума не значи много. Защо да не обещае да върне всички завладени земи на империята, когато обещанието му не значи нищо?

— Но Калмемунис и другите със сигурност трябва да са видели плана на императора — настоя Акамиан. — Икурей Зерий прекрасно знае, че великите имена няма да му отстъпят нищо. Договорът е само претекст, нещо, което да го предпази от шриалска анатема, когато нареди на Конфас да завземе със сила всичко, спечелено от Свещената война.

— О, но ти забравяш защo Калмемунис изобщо потегли, Ака. Той не тръгна заради шриалското опрощение, нито заради славата на Късния пророк... нито дори за да си завземе ново кралство, като стана дума. Не. Калмемунис имаше сърцето на крадец. Той потегли, за да отнеме славата на Прояс.

Сграбчен от внезапна мисъл, Акамиан вдигна поглед към приятеля си.

— Но ти, Зин... Ти тръгваш заради Късния пророк. Как те карат да се чувстваш всички тези игри на отмъщение и задкулисни интриги?

За момент Зинемус изглеждаше объркан от въпроса.

— Ти си прав, разбира се — каза той бавно. — *Би трябвало* да съм разярен. Но предполагам, че просто очаквах това да се случи. Ако трябва да съм честен, безпокоя се повече за това какво ще си помисли *Прояс*.

— И защo?

— Със сигурност новините за тази катастрофа ще му допаднат. Но цялото това уреждане на сметки и политиканстване... — Зинемус се поколеба, сякаш преговаряше мълчаливо нещо, което мислеше от дълго време, но досега не бе изричал. — Аз бях сред първите, които пристигнаха тук, Ака, пратен от Прояс да координирам всички конрийци, които ме последват. Част съм от Свещената война още от вдигането на първата палатка под стените на Момемн. Зная, че мнозинството от онези, които се суетят около нас, са вярващи хора. Добри хора — независимо от кой народ произхождат. Всички те са чули за Нерсей Прояс и уважението, което изпитва Майтанет към него. Всички, дори другите велики имена като Готиелк или Саубон, са се подготвили да следват водачеството му. Толкова голяма част от

случващото се в тази игра с императора ще зависи от начина, по който ще реагира Прояс...

— А принцът често е непрактичен — завърши мисълта му Акамиан. — Боиш се, че тази игра с императора ще провокира Прояс Съдията, вместо Прояс Стратега.

— Именно. Ситуацията в момента е такава, че императорът е взел Свещената война за заложник. Отказва да ни снабди с повече, отколкото ни е нужно да изкараме деня, освен ако не приемем да подпишем договора му. Разбира се, Майтанет може да му нареди да снабди Войната под страх от шриалска анатема, но сега изглежда дори *той* се колебае. Унищожението на Плебейската свещена война го е убедило, че сме обречени, освен ако не разполагаме с Икурей Конфас. Кианците оголиха зъби и изглежда голата вяра няма да е достатъчна, за да ги надвием. Кой е по-подходящ капитан през тези плитчини от великия екзалт-генерал, който смаза *скилвендите*? Но дори и шриах, могъщ като Майтанет, не може да принуди един император да прати единствения си наследник срещу езичниците. И разбира се, също както при провизиите, Икурей Зерий няма да пусне Конфас, освен ако великите имена не подпишат договора му.

— Напомни ми никога да не пресичам пътя на императора — каза сухо Акамиан.

— Той е демон. — Зинемус се изплю. — Коварен демон. И освен ако Прояс не успее да го надлъже, всички ние ще леем кръв не за Инри Седжен, а за Икурей Зерий III.

По някаква причина името на Късния пророк напомни на Акамиан за студеното време. Той се загледа с празен поглед в сребърно-ониксовата геометрия на дъската за бенджука. Наведе се напред, сграбчи малкия окръглен от морето камък, който бе използвал да замести липсващата фигура, а после го хвърли през прахта отвъд навеса им. Играта внезапно му се струваше детинска.

— Значи се предаваш? — попита Зинемус. Изглеждаше разочарован; все още си мислеше, че щеше да победи.

— Нямам надежда — отвърна Акамиан, мислейки не за играта, а за Прояс. Принцът щеше да пристигне напълно обкръжен от врагове и магьосникът трябваше на свой ред да го тормози, да му каже, че дори обожаваният от него шриах играе някаква тъмна игра...

* * *

Въпреки зимния здрач, в павилиона бе топло. Езменет седеше, обгърнала колене с ръцете си. Кой би помислил, че ездата носи такава болка в краката?

— Мислиш си за някой друг — каза Сарсел.

„Гласът му бе толкова различен, помисли тя. Толкова уверен.“

— Да — отвърна.

— Схоластика от Завета, предполагам.

Шок. Но пък тя си спомняше как му каза...

— И какво от това? — попита Езменет.

Той се усмихна и тя, както винаги, се почувства едновременно смутена и възбудена. Нещо в зъбите му, може би? Или устните?

— Именно — каза рицарят. — Схоластиците от Завета са глупаци. Всички в Трите морета го знаят... Известно ли ти е какво казват нилнамешите за жени, които обичат глупаци?

Тя се обърна с лице към него и го изгледа бездушно.

— Не. Какво казват нилнамешите?

— Че когато спят, те не сънуват.

И той я притисна нежно към възглавницата си.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Разумът, според Айенсис, е капацитетът да надмогнеш неவிждани досега препятствия, за да удовлетвориш желанието си. Онова, което различава човека от зверовете, е неговият капацитет да надмогва безбройни препятствия чрез разума.

Ала Айенсис е обърнал случайното с основното. Преди капацитета да надмогнем безбройните препятствия идва капацитетът да застанем срещу тях. Не това, че разсъждава, определя човека, а това, че се моли.

Екианус I, „44
послания“

КЪСНАТА ЗИМА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, МОМЕМН

Принц Нерсей Прояс от Конрия се препъна, а после възвърна равновесието си, докато мъжете гребяха с лодката през вълните. Искаше да пристигне на бреговете на Нансуриума изправен, ала Менеанор, който бе решил да блъска плажа, докато целият свят не се превърне в море, му пречеше. Вече два пъти пенести водни стени едва не го бяха съборили през борда и той откри, че се чуди дали да не предпочете разума пред решителността. Огледа оголения пясък на плажа и видя, че само знамето на Атремпус се намира в непосредствена близост. Това го убеди, че да пристигне сух и седнал е по-добре от това да пристигне полуудавен.

Най-сетне!

Но колкото и дълбоко да го трогваше тази мисъл, тя бе сподиряна от едно осъзнаване. Той беше първият, който целуна коляното на

Майтанет в Сумна и сега бе сигурен, че ще е последното велико име, присъединило се към Свещената война.

Политика, помисли си кисело. Тя не бе, както я описваше философът Айенсис, договарянето на предимства в човешките общества; по-скоро представляваше някакъв абсурден търг, а не упражнение по ораторско майсторство. Човек продаваше принципите и набожността, за да постигне онова, което изискваха принципите и набожността. Омърсяваше се, за да се пречисти.

Прояс бе целунал коляното на Майтанет, беше се отдал на пътя, който вярата и принципите изискваха от него. Самият Бог бе определил този път! Ала той от самото начало бе заблатен от политика: безкрайните препирни с краля, баща му; вбесяващото забавяне, което сформиранието на флотата му наложи; безбройните отстъпки, договори, прибързани удари, контраудари, ласкателства и заплахи. Струваше му се, че е продал душата си, за да я спаси.

Това изпитание ли е? За недостоен ли ме прецени?

Дори пътешествието по море се оказа тежко. Менеанор винаги беше капризен, а през зимата беше особено бурен. Близко до бреговете на Кирондж ги застигна буря, която изцяло ги изхвърли от това море. Принудени от неблагоприятните ветрове, те трябваше да рискуват с опасно близък до езическите земи курс — в един момент се намираха само на няколко дена път от самия *Шимех*, или поне така му каза глупавият навигатор, сякаш тази ирония би го зарадвала, вместо да го вбеси. После дойде втората буря, докато с усилие се влачеха на север, която разпръсна флотилията и отне живота на повече от петстотин мъже. На всеки ъгъл изглежда нещо трябваше да му пречи. Ако не хора — стихии, а ако не стихии — тогава хора. Дори сънищата му го измъчваха: сънуваше, че Свещената война вече е започнала; че той ще пристигне, за да сподели купа вино с императора, а после ще го пратят да си ходи у дома.

Може би трябваше да очаква това. Вероятно срещата с Акамиан в Сумна — при това докато коленичеше пред Майтанет! — бе нещо повече от вбесяващо съвпадение. Може би това беше поличба — напомняне от страна на боговете, които често се смееха, докато мъжете стискаха зъби.

Точно тогава една вълна блъсна лодката напред и заля хората в нея с разпенена и блестяща под слънцето вода. Също като жълъд върху

коприна, носът се приплъзна по хребета на вълната. Неколцина от гребците извиаха. За момент изглеждаше сигурно, че ще се обърнат. Едно от греблата падна във водата. После лодката успя да се издигне нагоре и заора в неподвижния пясък и те се озоваха наред няколко локви, оставени от отлива. Прояс скочи заедно с мъжете си и въпреки протестите им, направи всичко по силите си да помогне да изтеглят лодката по-навътре по белия като кост плаж. Мерна флотилията си, разпръсната из яркото море. Струваше му се невъзможно. Бяха тук. Бяха пристигнали.

Докато останалите вадеха багажа от лодката, Прояс направи няколко крачки по брега и падна на колене. Пясъкът изгаряше кожата му. Вятърът рошеше късата му катраненочерна коса. Въздухът миришеше на сол, риба и нагорещен камък — не твърде различно, помисли си, от миризмата на далечния бряг на Конрия.

Започва се, скъпи Седжен... Свещената война започна. Нека бъда извор на твоята праведна ярост. Нека ръката ми бъде онази, която ще освободи огнището ти от покварата. Нека аз бъда твоят чук!

Скрит от неспирния тътен на вълните, му се стори безопасно да заплаче. Примигна, за да прогони сълзите от очите си.

С периферното си зрение видя, че мъжете, които го чакаха на брега, сега вървят по белия склон. Прочисти гърло, изправи се, щом приближиха, и разсеяно изтръска пясъка от туниката си. Под бруленото от вятъра знаме на Атремпус те паднаха на колене и с длани, обърнати към хълбоците си, сведоха глави пред него. Зад тях се издигаше нисък склон, а отвъд него имаше огромно сиво петно, закриващо небето — Момемн, предположи Прояс, и безбройните му огньовете.

* * *

— Всъщност дори ми липсваше, Зинемус — каза принцът. — Какво мислиш по този въпрос?

Едрият мъж с гъста брада, застанал най-отпред, се изправи. Не за първи път Прояс се удиви колко много му прилича на Акамиан.

— Боя се, принце мой, че благосклонните ви чувства няма да издържат дълго... — отвърна Зинемус, а после се поколеба. — Тоест, не и след като чуете новините, които ви нося.

Вече се започва.

Няколко месеца, преди да се върне в Конрия, за да вдигне армията си, Майтанет го предупреди, че домът Икурей ще се опита да причини несгоди на Свещената война. Но поведението на Зинемус му казваше, че в негово отсъствие се е случило нещо много по-драматично от обикновеното политиканстване.

— Никога не съм се сърдил на вестоносеца, Зинемус. Знаеш това. — Той за момент огледа лицата на свитата на маршала. — Къде е онзи задник Калмемунис?

Уплахата в очите на Зинемус не можеше да бъде скрита.

— Мъртъв е, принце мой.

— Мъртъв? — попита Прояс рязко. *Моля те, нека не започва по този начин!* Той облиза устни и попита с по-овладян тон: — Какво се случи?

— Калмемунис потегли...

— *Потеглил!* Но за последно чух, че му липсват провизии. Пратих писмо на самия император, молейки го да откаже да снабдява Калмемунис, за да не може да потегли.

Моля те! Не по този начин!

— Когато императорът му отказа провизии, Калмемунис и останалите се вдигнаха на бунт, дори оплячкосаха няколко села. Надявах се да потеглят срещу езичниците сами, така че да заграбят цялата слава. Почти стигнах до бой с онзи проклет...

— Но Калмемунис е *потеглил*? — Прояс изтръпна. — Императорът го е снабдил с провизии?

— Доколкото мога да преценя, принце мой, Калмемунис не му е оставил твърде много избор. Той винаги е знаел как да разпалва хората. Императорът трябваше или да му осигури провизии, или да рискува открита война.

— Светият шриах щеше да се намеси преди това — отсече Прояс, който не бе склонен да опрости ничие престъпление. — Калмемунис потегли и сега е мъртъв? Нима искаш да кажеш...

— Да, принце мой — отвърна мрачно Зинемус. Той вече бе разбрал всичко. — Първата битка от Свещената война приключи

катастрофално. Всички те са мъртви — Истратмени, Гедафарус — всички барони-поклонници на Канампурея, заедно с хиляди други, избити от езичниците на място, наречено равнината Менгеда. Доколкото зная, само тридесетина галеоти от контингента на Тарсчилка са оцелели.

Но как бе възможно това? Свещената война, *надвита* в битка?

— Само тридесет? Колцина потеглиха?

— Повече от сто хиляди — първите галеоти, които пристигнаха, както и първите аинони, заедно с орди боклуци, които започнаха да се събират около Момемн веднага след призива на шриаха.

Тътенът и съскането на вълните изпълни тишината. Войската на Свещената война, или поне една огромна част от нея, бе изклана. *Обречени ли сме? Възможно ли е езичниците да са толкова силни?*

— Какво казва шриахът? — попита той с надеждата да заглуши тези мрачни предчувствия.

— Той мълчи. Готиан казва, че е изпаднал в траур за душите, изгубени в Менгеда. Но се носи слух, че се е изплашил, че Свещената война няма да може да надмогне езичниците, че чака знак от Бога, а знакът не идва.

— Ами императорът? Какво мисли той?

— Императорът през цялото време твърдеше, че Мъжете на Бивника подценяват свирепостта на Киан. Той скърби за неуспеха на Плебейската свещена война...

— На кое?

— Така започнаха да я наричат... Заради отрепките.

Срамно облекчение последва това обяснение. Когато стана ясно, че утайката на обществото — стари мъже, жени, дори сираци — също ще последват призива на шриаха, Прояс всъщност се разтревожи, че кампанията ще се превърне повече в преселение, отколкото в организиран поход.

— Публично императорът скърби — продължи Зинемус, — но тайно настоява, че никоя война срещу езичниците, свещена или друга, не би могла да успее без водачеството на неговия племенник, Конфас. Император или не, този човек е продажно псе.

Прояс кимна, най-накрая осмислил формата на събитията, срещу които бе изправен.

— И предполагам, че цената, която изисква за великия Икурей Конфас, е само и единствено договора му, хмм? Тази отрепка, Калмемунис, ни продаде до един.

— Опитах се, Господарю... Опитах се да удържа палатина. Но нямах нито ранга, нито хитростта да го спра!

— Никой няма достатъчно хитрост да налее разум на един глупак, Зин. А за ранга си няма как да обвиняваш себе си. Калмемунис бе арогантен и безбожен мъж. В отсъствието на по-достойни от него хора, той без съмнение се е опиянил от фалшивото си самочувствие. Сам си е навлякъл тази съдба, Зин. Просто е.

Ала Прояс знаеше, че далеч не е толкова просто. Императорът имаше пръст в тази работа. Беше напълно сигурен в това.

— И все пак — каза Зинемус — не спирам да си мисля, че можех да сторя повече.

Прояс сви рамене.

— Да кажеш „можех да сторя повече“ прави от човека човек, а не Бог. — Той изсумтя с тъга. — Всъщност Акамиан ми каза това.

Зинемус се усмихна леко.

— Както и на мен... Много мъдър глупак е този Акамиан.

И покварен... богохулник. Как ми се иска да си спомниш това, Зин.

— Мъдър глупак, наистина.

Когато видяха, че принцът им е пристигнал, останалите от конрийската армия започнаха също да слизат на брега. Прояс погледна към Менеанор и видя лодки, носещи се по свирепите вълни. Скоро тези плажове щяха да са задръстени от мъже, от *неговите* мъже, и те може би също бяха обречени. *Защо, Боже? Защо ни поставяш пречки, когато именно Твоята воля се стремим да изпълним?*

Той прекара малко време в измъкване на подробностите около поражението на Калмемунис от Зинемус. Да, Калмемунис със сигурност беше мъртъв: фанимите бяха пратили отрязаната му глава като послание. Не, никой не знаел със сигурност как са ги изстребили езичниците. Оцелелите, каза Зинемус, докладвали, че кианците били безбройни, че разполагали поне с по двама воители за всеки от инритите. Ала Прояс знаеше, че оцелелите след жестоко поражение често говореха такива неща. Принцът бе като заразен с въпроси, всеки един толкова отчаян в желанието си да бъде зададен, че прекъсваше

Зинемус наскред отговора му. И нещо повече — изпълваше го особеното чувство, че е бил измамен, сякаш времето, прекарано в Конрия и наскред морето, е било резултат от машинациите на друг.

Той не забеляза приближаващия имперски кортеж, докато нансурите не бяха почти до него.

— Самият Конфас — каза мрачно Зинемус, кимайки в тяхна посока — е дошъл да те омае, принце мой.

Въпреки че никога не го бе срещал, Прояс незабавно разпозна Икурей Конфас. Поведението на мъжа издаваше почти физическо усещане за нансурската имперска традиция: богоподобно хладнокръвие в изражението, воинската лекота, с която държеше посребрения си шлем под десния лакът. Дори по пясъка той успяваше да върви с котешка грация.

Конфас се усмихна, когато погледите им се преплетоха: усмивката на герои, които досега са се срещали само в слухове и по репутация. После застана пред него — почти митичният човек, успял да победи скилвендите. Прояс не можеше да не се впечатли и дори леко да се възхити на присъствието му.

Покланяйки се леко от кръста и протягайки ръка за войнишки поздрав, Конфас каза:

— В името на Икурей Зерий III, император на Нансур, те приветствам, принц Нерсей Прояс, на нашите брегове и в Свещената война.

Вашиите брегове... Но само ти се иска да беше ваша и Свещената война. Прояс нито се поклони, нито пое предложената ръка. Вместо да изразят шок или обида, очите на Конфас незабавно станаха оценяващи и иронични.

— Боя се — продължи с лекота той, — че скорошните събития ще ни попречат да вярваме един на друг.

— Къде е Готиан? — попита Прояс.

— Върховният командир на шриалските рицари те очаква зад хребета. Той не обича пясък в ботушите си.

— Ами ти?

— Аз бях достатъчно мъдър да сложа сандали.

Думите му бяха последвани от смях — достатъчно, за да накара Прояс да изскърца със зъби.

Когато принцът не каза нищо, Конфас продължи:

— Калмемунис е бил твой човек, както разбирам. Не е изненадващо, че искаш да обвиниш други, а не своите собствени хора. Но нека те уверя, че палатинът на Канампурея загина заради собствената си глупост.

— О, в това изобщо не се съмнявам, екзалт-генерале.

— Тогава ще приемеш поканата на императора да го посетиш в Андиаминските простори?

— За да говорим за договора, без съмнение.

— Наред с други неща.

— Бих желал първо да говоря с Готиан.

— Така да бъде, принце мой. Но може би ще ти спестя малко похабен дъх като ти кажа всичко, което би ти казал и върховният командир. Готиан ще ти обясни, че светият шриах смята *твоя* човек, Калмемунис, за еднолично отговорен за катастрофата в равнината Менгеда. И ще ти каже, че шриахът е бил дълбоко потресен от тази катастрофа и сега сериозно обмисля едничкото и изцяло оправдано изискване. А то *наистина* е оправдано, уверявам те. В родословното дърво на всяко благородно семейство в империята ще намериш имена на десетки, които са умрели във война за същите тези земи, които Свещената война ще превземе наново.

— Може би е така, Икурей, ала този път ние залагаме живота си в битката.

— Императорът разбира и оценява това. Именно затова е предложил да ви даде контрол над изгубените провинции... под знамената на империята, разбира се.

— Това не е достатъчно.

— Не, предполагам, че никога не е достатъчно, нали? Признавам, принце, че сме се озовали наред много странна спънка. За разлика от теб, домът Икурей не е известен с набожността си и сега, когато най-накрая браним достойна кауза, желанието ни бива оспорено. Ала скандалите, с които може да сме свързани, нямат отношение към истинността или лъжовността на твърденията ни. Не ни ли казва същото и самият Айенсис? Увещавам те, принце, да видиш отвъд недостатъците ни и да оцениш искането ни с чистата и сладка светлина на разума.

— А ако разумът ми подскаже друго?

— Ами тогава имаш примера на Калмемунис, нали? Колкото и да те боли да го признаеш, Свещената война *се нуждае* от нас.

Прояс отново не каза нищо.

Конфас продължи с отегчена усмивка:

— Така че и сам виждаш, Нерсей Прояс, и логиката, и обстоятелствата са на наша страна.

Когато принцът отново отказа да отговори, екзалт-генералът се поклони, а после му обърна гръб презрително. Следван от бляскавата си свита, той се отдалечи нагоре по плажа. Вълните ревнаха с подновена ярост, а вятърът довя дъжд от капчици върху Прояс и мъжете му. Водата бе ледена.

Принцът на Конрия направи всичко по силите си да скрие треперещите си длани. В битката за Свещената война току-що бе проведено сражение и Икурей Конфас го беше надвил пред собствените му хора — при това с лекота! Прояс осъзна, че всичките му проблеми досега щяха да са като комари в сравнение с екзалт-генерала и трижди проклетия му чичо.

— Ела, Зинемус — каза той разсеяно. — Трябва да се погрижим флотата да слезе на брега в някакво подобие на ред.

— Има още нещо, принце мой... Нещо, което забравих да спомена.

Прояс въздъхна дълбоко и се разтревожи от тремора, който насече дъха му.

— Какво има, Зин?

— Друсас Акамиан е тук.

* * *

Акамиан стоеше сам до огъня и чакаше Зинемус да се върне. Като се изключеха няколко роби и преминаващи наоколо Мъже на Бивника, лагерът около него бе изоставен. Хората на маршала още бяха на плажа, доколкото знаеше той, и помагаха на принца и сънародниците му да слязат от корабите. Усещането на платнените кухни около него го тревожеше. Тъмни и празни палатки. Студени огнища.

Акамиан осъзна, че всичко ще изглежда по точно този начин, ако маршалът и хората му бъдеха убити на бойното поле. Изоставени принадлежности. Места, където думи и погледи някога бяха затопляли въздуха. Липса.

Той потрепери.

Първите няколко дни след като се присъедини към Зинемус и Свещената война, Акамиан се бе занимавал със задачи, свързани с Алените кули. Разположи поредица от Защити около палатката си дискретно, за да не обижда инритските чувства. Откри един местен, който му показва пътя до вилата, обитавана от алените схоластици. Нарисува карти, състави списъци с имена. Дори нае трима малки братя, деца на ненаследствен шигекски роб, собственост на тидонски вожд, които да наглеждат пътя, водещ към вилата и да му докладват за всякакво по-сериозно движение. Нямаше какво друго да върши. Всеки негов опит да се сприятели с местния търговец, нает от Кулите да ги снабдява с продоволствия, се оказваше катастрофален. Когато Акамиан настоя, мъжът се опита буквално да го наръга с лъжица — не от някаква вярност към Кулите, а от ужас.

Изглежда нансурите бързо се бяха научили: за алените схоластици всяка причина за подозрение, била тя капчица пот или близост с непознат, бе равнозначна на предателство. А никой не предаваше Алените кули.

Ала всички тези задачи бяха просто рутина. През цялото време Акамиан си мислеше: *След това, Инрау. Ще се погрижа за теб след това...*

После дойде и „след това“. Нямаше кого да разпитва. Нямаше кого да наблюдава. Нямаше и кого, ако се изключеше Майтанет, да подозира.

Не му оставаше друго, освен да чака.

Разбира се, според докладите, които пращаше на ръководителите си от Завета в Атиерзус, той агресивно преследваше този намек или онова подхвърляне. Но всичко това бе просто част от пантомимата, която всички, дори фанатици като Наутцера, играеха. Бяха като изгладнели мъже, които вечеряха с трева. Когато умираш от глад, защо да не изградиш илюзията, че се храниш обилно?

Ала този път илюзията му носеше гадене, а не успокоение. Причината изглеждаше достатъчно очевидна: Инрау. Пропадайки в

ямата, която представляваше Консултът, Инрау бе стигнал твърде надълбоко, за да бъде изваден с един доклад.

Така че Акамиан започна да издирва начини да умъртви сърцето си или поне да премахне някои от самообвиненията от мислите си. *Когато дойде Прояс*, казваше той на мъртвия си ученик. *Ще се погрижа за теб, когато дойде Прояс.*

Започна да пие по много: най-вече неразредено вино; малко анпой, когато Зинемус бе в особено добро настроение; и юрса, ужасния ликьор, който галеотите правеха от развалени картофи. Пушеше маково масло и хашиш, ала остави второто, когато границата между трансовете и Сънищата се срива.

Започна да препрочита малкото класики, които Зинемус беше донесъл със себе си. Смееше се над Третия и Четвъртия *анализ* на Айенсис, осъзнавайки за пръв път тънкото чувство за хумор на философа. Мръщеше се на римите на Протатис, които му се струваха твърде претрупани, макар и преди двадесет години да мислеше, че говорят на езика на собствената му душа. И както много пъти преди, отново започна да чете *Сагите*, само за да ги остави след броени часове. Или цветистата им неточност го вбесяваше до степен да почне да размахва ръце и да пуфти, или истината в тях го караше да плаче. Изглежда това беше урок, който трябваше да учи на всеки няколко години: да виждаш Апокалипсиса правеше невъзможно четенето на разкази за него.

В някои дни, когато бе твърде нервен, за да чете, се разхождаше из лагера, сред лабиринти и пътища толкова отдалечени от масива на Свещената война, че норсираите открито го наричаха „мангал“ заради цвета на кожата му. Веднъж петима тидони го изгониха с ножове от жалкия си стан, крещейки обиди и обвинения подире му. В други дни се разхождаше из калните и подобни на каньони улици на Момемн, сред различни площади и древния храм комплекс Кмирал, а веднъж дори до портата на Имперския център. Неизбежно се озоваваше в компанията на курви, въпреки че не си спомняше да ги е търсил. Забравяше лица, не обръщаше внимание на имената. Наслаждаваше се на сумтящите тела, в мазнотата на търкането в немита кожа. После се прибираще в лагера, изпразнен от всичко, освен семето си.

Мъчеше се да не мисли за Езми. Зинемус обикновено се прибираще вечер и правеха по няколко хода на постоянно течащата

игра на бенджука. После сядоха до огъня на маршала, подаваха си купа с питие, което конрийците наричаха *перанта* и настояваха, че прочиствала стомаха за вечеря, ала Акамиан смяташе, че кара всичко да има вкус на риба. След това вечеряха с това, което бяха успели да изровят робите на Зинемус. Някои нощи към тях се присъединяваха и офицерите на маршала — обикновено Динчас, Зенкапа и Ирисас — и времето, прекарано заедно, се състоеше от груби шеги и непочтителни клюки. Друг път оставаха само двамата и тогава говореха за по-сериозни и болезнени неща. А понякога, както тази нощ, Акамиан оставаше сам.

Вестта за конрийската флотилия пристигна още преди съмване. Зинемус напусна скоро след това, за да се подготви за пристигането на принца. Настроението му бе лошо и Акамиан не се съмняваше, че причината за това е в уплахата му от това какво ще стане, когато съобщи на Прояс за Калмемунис и Плебейската свещена война. Когато магьосникът му спомена възможността да го придружи, Зинемус просто го зяпна невярващо, а после излая:

— Той и така вероятно ще ме обеси!

Преди да потегли обаче, той подкара коня си до утринния огън и обеща на Акамиан, че ще каже на Прояс за присъствието и проблема му.

Денят бе дълъг и изпълнен с надежда и тревога.

Прояс бе приятел и довереник на Майтанет. Ако някой можеше да изкопчи информация от светия шриах, това беше той. И защо да не го стори? Толкова голяма част от това, което представляваше и което караше другите да го наричат Слънчевия принц, бе заслуга на стария му ментор — на Друсас Акамиан.

Не се бой, Инрау... Той ми е задължен.

После слънцето залезе, а от Зинемус още нямаше вест. Съмнението го завладя, а скоро след това и алкохолът. Страхът правеше неизказаните му твърдения кухи и той ги изпълваше с гняв и омраза.

Аз го създадох! Направих от него това, което е днес! Не би посмял! После съжали за тези сурови мисли и се отдаде на спомени от миналото. Представи си Прояс като момче, разплакано и стиснало ръката си, дотичало през сумрака на лешникова горичка, наред слънчевите копия, пронизали короните на дърветата.

— Катери се в книгите, глупчо! — бе му извикал той. — Техните клони никога не се чупят.

Спомни си и как се натъкна на Инрау в скрипториума и го гледаше скришом как с типичната за малки момчета досада рисува редица фалоси на чист лист.

— Буквите ли упражняваш, а?

— Синовете ми — прошепна той на пламъците. — Прекрасните ми синове.

Накрая чу как няколко конници се приближават по тъмните пътеки. Видя Зинемус, повел малък отряд конрийски рицари. Маршалът слезе от коня в сенките, а после дойде при огъня, разтърквайки врата си. Очите му имаха изтощени вид на човек, изправен пред последната си тежка задача.

— Няма да те види.

— Сигурно е невероятно зает — изпелтечи Акамиан — и изтощен! Какъв глупак съм само. Може би утре...

Зинемус въздъхна тежко.

— Не, Ака. Той няма да те види.

* * *

Близо до сърцето на известния Кампосейски площад на Момемн, Акамиан се спря пред маса със стоки от бронз. Без да обръща внимание на гримасата на собственика, той вдигна голяма излъскана чиния и се престори, че я оглежда за несъвършенства. Обърна я на всички страни и се вгледа в размазаното отражение на тълпите, които се движеха зад него. Тогава отново видя мъжа, привидно пазарящ се с продавач на салами. Гладко избръснат. Черна коса, подрязана в неравни линии като на роб.

Носеше синя ленена туника под роба на ивици по нилнамешка мода. Акамиан забеляза размяна на медници в сянката на сергията. Отражението на мъжа се обърна и слънчевата светлина го озари. В ръката си държеше салам, притиснат в парче хляб. Отегчените му очи пребродиха гъмжащия от хора пазар, спирайки се на различни неща. Отхапа малка хапка, а после се загледа в гърба на Акамиан.

Кой си ти?

— Какво е това? — извика продавачът. — Зъбите си за дупки ли гледаш?

— За чума — каза мрачно магьосникът. — Боя се, че съм пипнал чума.

Нямаше нужда да поглежда мъжа, за да знае какъв ужас предизвикваха подобни думи. Една жена, която тъкмо оглеждаше купи за вино, побърза да се скрие в тълпата.

Акамиан видя как отразената фигура спокойно се отдалечава от масата на продавача на салами. Въпреки че се съмняваше да е в непосредствена опасност, не можеше да пренебрегне факта, че го следяха. Този мъж най-вероятно принадлежеше на Алените кули, които без съмнение бяха заинтересувани от него по очевидни причини, или може би дори на императора, който шпионираше всички просто за да шпионира всички. Ала винаги съществуваше и шансът да е пратен от Колегията на Лутимае. Ако Хилядата храма бяха убили Инрау, те вероятно знаеха, че магьосникът е тук. И ако случаят беше такъв, Акамиан трябваше да разбере какво знае този мъж.

Той се усмихна и подаде чинията на продавача на бронз, който отскочи, сякаш му предлагат пламтящ въглен. Акамиан вместо това я хвърли наред блестящата купчина, привличайки няколко погледа с дрънченето. *Нека си мисли, че спорим.*

Ала ако искаше да се изправи срещу човека, въпросът беше повече къде, отколкото как. Кампосеа определено не беше подходящо място.

Може би някоя странична алея.

Когато излезе от площада, Акамиан видя ято птици, които кръжаха над великите куполи на храма Ксотей, чийто силует се издигаше високо над жилищата, обграждащи северния край на пазара. Източно от храма се издигаше скелето, построено чрез мрежа от въжета около един наклонен на една страна обелиск — последният дар на императора за храмовия комплекс Кмирал. Направи му впечатление, че паметникът е по-малък от обелиските, издигащи се сред дима отвъд.

Той си проправи с бутане път на север през гъмжилото от хора и викащи търговци, търсейки пролука между сградите, която щеше да бележи някой рядко използван изход от пазара. Вярваше, че мъжът още го следва. Почти се препъна в един паун, чиято опашка, наподобяваща ядосани червени очи, бе разгърната изцяло. Нансурите смятаха тези

птици за свещени и им позволяваха да бродят свободни в градовете си. После забеляза жена, седнала на прозореца на едно от близките жилища, и за момент си помисли за Езменет.

Ако знаят за мен, значи знаят и за нея... Още една причина да спипа глупака, който го преследваше. В северния край на пазара подмина няколко кошари, претърпани с овце и свине. Видя дори един огромен сумтящ бик. Предполагаше, че това са животни за жертвоприношение на култовите свещеници в Кмирал. После намери алеята си: тесен процеп между две тухлени стени. Подмина един слепец, седнал пред отрупана с дрънкулки черга, и навлезе сред влажния мрак.

Бръмченето на мухи изпълни ушите му. Видя купчини пепел и мазни вътрешности сред изсушените кости и мъртва риба. Задавящата гърлото воня бе изпълнена с гнилоч, но той отстъпи само колкото да е сигурен, че мъжът няма да го види незабавно. И зачака.

Вонята го накара да се закашля.

Помъчи се да се концентрира, припомняйки си изкривените думи на Напева, който щеше да използва, за да сграбчи ловеца си. Трудността на мислите зад тях го изнервяше както обикновено. Винаги изпитваше леко неверие в способността си да борави с магия, особено когато бяха минали дни без да промълви какъвто и да е Напев — както в този случай. Ала в тридесет и деветте си години със Завета уменията му — поне в това отношение — никога не го бяха предавали.

Аз съм схоластик.

Наблюдаваше озарените от слънцето фигури да преминават в двете посоки край входа на алеята. Но неговият човек все още го нямаше.

Мръсотията бе проникнала над ръба на сандалите му и сега се плъзгаше между пръстите му. Внезапно забеляза, че рибата между краката му трепери. Видя как една личинка изпълзява от празно очно дъно.

Това е лудост! Никой глупак не е достатъчно глупав, за да последва някого тук.

Излезе бързо от алеята, вдигна ръка срещу яркото слънце, за да огледа своето ъгълче от пазара.

Мъжът не се виждаше никъде.

Аз съм глупакът... Защо изобщо ме следеше?

Пухтейки от гняв, Акамиан изостави търсенето си и побърза да купи онези неща, заради които изобщо беше дошъл в Момемн.

Не беше научил нищо за Алените кули и дори по-малко за Майтанет и Хилядата храма, а Прояс все още отказваше да се срещне с него. Тъй като не можеше да намери нови книги за четене, а Зинемус бе започнал да го укорява за пиянствата му, Акамиан реши да се върне към една стара своя страст. Щеше да готви. Всички магьосници изучаваха в някаква степен алхимия, а всички алхимици, или поне онези, които си разбираха от работата, умееха да готвят.

Зинемус смяташе, че така се принизява, че готвенето е за жени и роби, ала Акамиан знаеше каква е истината. Маршалът и неговите офицери се мръщеа, докато не опитаха сготвеното, а после му отдаваха тиха почит, както на всеки опитен майстор на някое древно изкуство. Най-накрая магьосникът стана нещо повече от богохулен просяк на масата им. Душите им можеше и да са в опасност, но поне апетитът им му беше благодарен.

Ала патицата, празът, кърито и лукът бяха забравени, когато отново мерна мъжа, този път под стената на Гилгаликската порта, наред наплива от хора, които излизаха от града. Зърна профила му само за миг, ала нямаше съмнение. Същата неравна прическа. Същата износена роба.

Без да се замисли, Акамиан изпусна покупките си.

Сега е мой ред да следвам.

Помисли си за Езми. Дали знаеха, че е отседнал при нея в Сумна?

Не мога да рискувам да го изпусна, със или без свидетели.

Това бе типът прибързано действие, който Акамиан обикновено мразеше. Ала през годините бе открил, че обстоятелствата не са благосклонни към сложни планове и че почти всичко най-накрая, така или иначе, се разпадаше до подобни прибързани постъпки.

— Хей, ти! — извика той над рева, а после отново се изруга за глупостта. Ами ако онзи избягаше? Очевидно знаеше, че Акамиан го е забелязал. Иначе защо не го последва в алеята?

Ала за щастие мъжът не го чу. Магьосникът си проправи път към него, като през цялото време не изпускаше тила му от поглед. На няколко пъти го наругаха и дори отнесе няколко свирепи лакътя, докато пробиваше стената от хора, търсейки потните пролуки между

тях. Но нищо не можеше да го отклони от мъжа. Тилът му се приближи.

— Мили Седжен, човече! — извика един напарфюмиран аинон вдясно от него. — Направи го отново и ще ти вкарам един шибан нож!

По-близо. Напевите на Принудата клокочеха из мислите му. Знаеше, че другите ще го чуят. Ще разберат. Богохулство. *Каквото има да става, ще става. Трябва да го хвана!* Още по-близо. Достатъчно близо...

Акамиан се пресегна, сграбчи рамото му и го обърна назад. За един миг успя само да го зяпа, останал без думи. Непознатият се намръщи и отблъсна ръката му.

— Какво означава това? — изплю той.

— Аз... извинявам се — побърза да каже магьосникът, неспособен да отклони поглед от лицето. — Помислих ви за някой друг.

Но това беше той, нали?

Ако беше забелязал раната, причинена от магията, щеше да разпознае номера, ала нямаше нищо, само едно гневно лице. Просто беше направил грешка.

Но как?

Мъжът го изгледа презрително за момент, а после поклати глава.

— Пиян глупак.

За един кошмарен момент Акамиан просто се препъваше заедно с тълпата. Изруга се, че е изпуснал храната. Нямаше значение. Така и така готвенето беше за роби.

* * *

Езменет седеше сама до огъня на Сарсел и трепереше.

Отново имаше усещането, че е била хвърлена отвъд границата на възможното. Беше пътувала дотук, за да открие магьосник, само за да бъде спасена от рицар. И сега стоеше, зазяпана в безбройните лагерни огньовете на една свещена война. Когато примижеше и зарееше поглед към стените на Момемн, дори успяваше да види двореца на императора, Андиаминските простори, издигащ се над мътното море. Гледката я накара да заплаче, не само защото най-накрая виждаше

света, за който бе копняла толкова дълго време, но също така защото той ѝ напомняше за историите, които някога разказваше на дъщеря си — онези, които продължаваше да разказва и след като детето бе заспало.

Знаеше, че винаги е била лоша в това отношение. Даровете ѝ винаги бяха себични.

Лагерът на шриалските рицари заемаше висините на север от Момемн и над Свещената война, близо до терасирани склонове, които носеха следи от някогашна култивация. Тъй като Сарсел бе първи рицар-командир и единствено Инчеири Готиан беше над него в йерархията, павилионът му бе огромен в сравнение с тези на хората му. Той се издигаше, както Сарсел бе наредил, на края на терасата, така че Езменет да може да се диви на гледките, сред които я бе довел.

Две руси робини седяха на сламена постеля наблизко и тихо ядяха ориз, докато си мърмореха една на друга на майчиния си език. Езменет вече ги бе забелязала да хвърлят нервни погледи в нейна посока, сякаш се бояха, че крие някакъв глад, който не са задоволили. Те я бяха изкъпали, бяха втрили благовонни масла в кожата ѝ и я бяха облекли в син муселин и копринена рокля.

Тя осъзна, че ги мрази заради това, че се боят от нея, но също така ги обичаше.

Все още можеше да вкуси подлютения фазан, който ѝ бяха приготвили за вечеря.

Сънувам ли?

Чувстваше се като измамница — курва, която бе и шут, двойно прокълната, двойно принизена, ала изпитваше и огромна гордост, ужасяваща заради побърканата самонадеяност, която носеше. *Това съм аз!*, викаше нещо в нея. *Такава, каквато съм наистина!*

Сарсел ѝ каза, че ще бъде така. Колко пъти ѝ се беше извинявал заради неудобствата? Той пътуваше икономично, защото носеше важни послания за Инчеири Готиан, върховния командир на шриалските рицари. Ала я убеждаваше, че това ще се промени, щом достигнат войската на Свещената война, където обещаваше да я обзаведе с удобства, подходящи на красотата и интелекта ѝ.

— Ще бъде като светлина след дълъг мрак — бе ѝ казал той. — Ще озарява и ще заслепява.

Тя прокара трепереща длан по украсената с брокат коприна, която се лееше по скута ѝ. На светлината на огъня не можеше да види татуировката на лявата си длан.

Харесва ми този сън.

Останала без дъх, вдигна китката до устните си и вкуси горчивината на благовонно масло.

Капризна курва! Спомни си защо си тук!

Обърна лявата си длан към огъня, бавно, сякаш да изсуши пот или роса, и видя как татуировката изплува от сенките между сухожилията ѝ.

Това... това съм аз.

Застаряваща курва.

Всеки знаеше какво се случва със старите курви.

Без предупреждение Сарсел изплува от мрака. Езменет смяташе, че той има тревожен афинитет към нощта, сякаш вървеше със, вместо през нея. И то въпреки шриалските си одежди.

Спря се и я загледа, без да продума.

— Той всъщност не те обича. Не и наистина.

Езменет вдигна очи над огъня и издиша тежко.

— Намери ли го?

— Да. Лагерува при конрийците... както ти каза.

Част от нея намираще нежеланието му да говори за умилително.

— Но къде, Сарсел?

— Близо до Ансилинската порта.

Тя кимна и отмести нервно поглед.

— Запитала ли си се *защо*, Езми? Ако ми дължиш каквото и да е, това е този въпрос...

Защо него? Защо Акамиан?

Беше му казала много за Ака, осъзна внезапно. Твърде много.

Никой мъж, когото бе срещала преди, не беше толкова любопитен, колкото Кутиас Сарсел — дори Акамиан. Интересът ѝ към нея бе просто ненаситен, сякаш намираще мизерния ѝ живот за също толкова екзотичен, колкото ѝ се струваше неговият на нея. И защо не? Домът Кутиас бе сред най-великите домове в Конгрегацията. За човек като Сарсел, отхранен с мед и месо и обгрижван от роби, преживявания като нейните бяха по-далечни от мистичния Зеюм.

— Откак се помня — бе й споделил той, — винаги са ме привличали плебеите, бедните... онези, които предоставят благините, върху които живее моят сой. — Той се изкикоти. — Баща ми ме порицаваше, че си играя на клечки с робите на полето или че се крия в помещенията на прислугата, докато се опитвам да зяпам под полите...

Тогава тя го цапна игриво.

— Мъжете са кучета. Единствената разлика е, че душат задниците с очите си.

Той се засмя и възкликна:

— Ето! Затова ценя толкова компанията ти! Да живееш живот като твоя е едно, но да можеш да го *говориш*, да го споделяш, е съвсем различно. Затова съм твой предан последовател, Езми. Твой ученик.

Как можеше това да не я замае? Когато гледаше в прекрасните му очи, с ириси, кафяви като плодотворната земя, и бяло като влажни перли, се виждаше отразена по начин, какъвто дотогава не смееше дори да си представя. Виждаше някакъв невероятен човек, някой извисен, а не принизен от страданието й.

Но сега, докато го гледаше как стиска юмруци на светлината на огъня, очите му я отразяваха като жестока.

— Казах ти — прошепна внимателно. — Обичам го.

Не теб... Него.

Езменет не можеше да си представи двама по-различни мъже от Акамиан и Сарсел. В някои отношения разликите бяха очевидни. Рицарят-командир беше безскрупулен, нетърпелив и нетолерантен. Преценката му бе незабавна и неотменима, сякаш нещата ставаха наред, само защото той ги е обявил за такива. Съжаленията му бяха малко и никога катастрофални.

В други отношения обаче разликите бяха по-тънки... и по-издайнически.

В първите дни след като я спаси, Сарсел й се струваше напълно неопознаваем. Въпреки че гневът му беше див, изразен със силата на детинско избухване и убеждението на пророчески съд, той никога не си го изкарваше на онези, които го бяха разгневили. Въпреки че се приближаваше към всяко препятствие като към нещо, което трябва да бъде премазано, дори към незначителните проблеми, изпълващи административното ежедневие, методите му всъщност бяха елегантни, а не груби. Арогантността му беше лекомислена, но въпреки това

никога не го заплашваше критицизъм и бе доста по-способен от много други хора да се смее на собствената си глупост.

Този мъж ѝ изглеждаше като парадокс, едновременно осъдителен и примамлив. Ала после тя осъзна: той бе *квинета*, кастов благородник. Докато *сутенти*, кастовите слуги като нея или Акамиан, се бояха от други, от себе си, от сезоните, от глада и така нататък, Сарсел се боеше само от конкретни детайли: че някой си може да каже нещо си, че дъждът може да отложи лова му. И Езменет разбра, че това променя всичко. Акамиан беше може би не по-малко темпераментен от Сарсел, ала страхът правеше гнева му горчив, склонен към омраза и негодувание. Той също можеше да е арогантен, но заради страха си изглеждаше истеричен, вместо уверен, а това със сигурност не водеше до противоречия. Заслонен от кастата си, на рицаря-командир никога не му се бе налагало, както на бедняците, да се бои от страстите си. В резултат той разполагаше с непробиваема самоувереност. Чувстваше. Действаше. Осъждаше. Страхът, че може да греши, който бе толкова основна част от Акамиан, просто не съществуваше за Кутиас Сарсел. Докато магьосникът бе невеж за отговорите, рицарят не знаеше, че има въпроси. А никоя увереност, смяташе Езменет, не би могла да бъде по-силна.

Ала тя не бе предвидила последиците от размишленията си. Осъзнаването ѝ бе последвано от смущаващо усещане за интимност. Когато въпросите и закачките му, дори начинът, по който правеше любов, дадоха ясно да се разбере, че той иска повече от праскови, за да подслади пътя си към Момемн, Езменет откри, че го гледа тайно, докато е заедно с хората си, мечтаейки, чудейки се...

Разбира се, тя намираще много негови страни за нетърпими. Начинът, по който умееше да игнорира. Способността му на жестокост. Въпреки галантността си, понякога ѝ говореше по начина, по който овчар използва гегата си — с постоянни поправки, когато мислите ѝ тръгнат в нежелана посока. Ала веднъж щом разбра произхода на тези склонности, Езменет започна да ги вижда повече като черти, присъщи на неговия вид, отколкото като дефекти на характера. Когато един лъв яде, той не убива. Когато един благородник взима, той не краде.

Откри, че изпитва нещо, което не може да опише — поне не в началото. Нещо, което никога преди не бе изпитвала. И в обятията му

го чувстваше по-силно, отколкото където и да било другаде.

Изминаха дни, преди да разбере.

Чувстваше се в безопасност.

Подобно осъзнаване не беше маловажно. Преди да я осени, се боеше, че започва да се влюбва в Сарсел. И за известно време любовта, която изпитваше към Акамиан, почти ѝ се струваше лъжа, увлечението на едно изолирано момиче към мъж от света. Докато се дивеше на удобството, което изпитваше в прегръдката на Сарсел, тя осъзна, че обмисля отчаянието в чувствата си към Акамиан. Едното изглеждаше правилно, а другото — погрешно. Не трябваше ли любовта да изглежда правилно?

Не, осъзна Езменет. Боговете наказваха подобна любов с ужаси.

С мъртви дъщери.

Ала не можеше да каже това на Сарсел. Той никога не би разбрал... за разлика от Акамиан.

— Обичаш го — повтори глухо рицарят-командир. — Вярвам ти, Езми. Приемам го... Но той обича ли те? Може ли да те обича?

Тя се намръщи.

— И защо не?

— Защото е *магьосник*. *Схоластик*, в името на Седжен!

— Мислиш ли, че ме интересува дали е прокълнат?

— Не. Естествено, че не — отвърна той меко, сякаш се опитваше да поднесе нежно тежки истини. — Казвам ти го, защото схоластиците не могат да обичат, Езми — а тези от Завета още по-малко.

— Достатъчно, Сарсел. Нямах представа за какво говориш.

— Наистина ли? — каза той, а в гласа му се долавяше болезнена насмешка. — Кажи ми, каква роля играеш ти в илюзиите му, а?

— Какво имаш предвид?

— Ти си неговата котва, Езми. Той се е прикрепил към теб, защото ти го обвързваш с реалността. Но ако тръгнеш с него, ако захвърлиш живота си и отидеш при него, ще бъдеш просто един от двата кораба в морето. Скоро, съвсем скоро, ще изгубиш брега от поглед. Лудостта му ще те погълне. Ще се събудиш с пръстите му около врата си и името на някоя отдавна, отдавна умряла жена, което ехти от...

— Достатъчно, Сарсел!

Той я изгледа.

— Ти всъщност му *вярваш*, нали?

— В какво да вярвам?

— В цялата тази лудост, която ломотят. Консулта. Втория апокалипсис.

Езменет облиза устни и не отговори. Откъде се бе появил този срам?

Той кимна бавно.

— Разбирам... Няма значение. Няма да те виня за това. Прекарала си много време с него. Но има едно последно нещо, което бих искал да обмислиш.

Очите ѝ горяха, когато примигна.

— Какво?

— Знаеш, че жените, дори любовниците, са забранени на схолестиците на Завета.

Тя изпита студ и болка, сякаш някой бе притиснал замръзнало желязо в сърцето ѝ. Прочисти гърло.

— Да.

— Значи знаеш... — той облиза устни — ... знаеш, че би могла да бъдеш най-много...

Тя го изгледа с омраза.

— Негова курва, Сарсел.

А какво съм за теб?

Рицарят коленичи пред нея и грабна дланите ѝ в своите. Придърпа ги нежно.

— Рано или късно те *ще* го призоват обратно, Езми. Ще го принудят да те изостави.

Тя погледна в огъня. Сълзите прорязваха огнени бразди по бузите ѝ.

— Зная.

* * *

Застанал на колене, рицарят-командир видя една сълза, застинала на горната ѝ устна. Миниатюрно отражение на огъня блестеше в нея.

Той примигна и за миг се видя как чука устата на отрязаната ѝ глава.

Нещото на име Сарсел се усмихна.

— Но аз те притискам — каза той. — Извинявай, Езми. Просто искам да... да видиш. Не да страдаш.

— Няма значение — каза тя меко и отбягна погледа му. Ала ръцете ѝ стиснаха неговите.

Той освободи пръсти и нежно докосна коленете ѝ. Помисли си за пътката ѝ, мазна, притисната здраво между краката ѝ, и потрепери гладно. Да бъде там, където е бил Архитектът! Да прониква там, където той е прониквал. Това едновременно смиряваше и възбуждаше. Да се гмурка в пещта, разпалена от Стария татко!

Той се притисна към краката ѝ.

— Ела — каза и се обърна към павилиона.

Видя кръв и сумтящ екстаз.

— Не, Сарсел — отвърна Езменет. — Трябва да помисля.

Той сви рамене и се усмихна слабо.

— Когато можеш, тогава.

Погледна към Ертига и Ханза, двете му робини, и с жест им нареди да бдят. После остави Езменет и влезе в павилиона на рицаря-командир. Изкикоти се сподавено, мислейки си за нещата, които щеше да ѝ причини. Втвърди се в панталоните си; очертанятията на лицето му потрепериха във възторг. Каква поезия щеше да изпише с ножа си върху ѝ!

Фенерите светеха приглушено и хвърляха оранжеви сенки из кабинета на павилиона. Той се излегна на възглавниците, разположени пред ниска маса, покрита със свитьци. Спусна длан надолу по плоския си корем, сграбчи пулсиращия си член... Скоро. Скоро.

— Ах, да — каза тих глас. — Обещанието за освобождение. — Дъх, сякаш поет през тръстика. — Аз съм един от създателите ти и все пак гениалността на производството ти все още ме кара да изпитвам неверие.

— Архитекте? — ахна нещото, наречено Сарсел. — Татко? Защо рискуваш? Ами ако някой види белега ти?

— Една драскотина не се различава сред толкова много. — Последва плясък на криле и сухо тракане, когато един гарван кацна на масата. Плешива човешка глава се полюшваше на врата му, сякаш за да се раздвижи от схващане. — Всеки, който ме усети, няма да обърне внимание на белега ми. Алените схоластици са навсякъде.

— Дойде ли време? — попита нещото, наречено Сарсел. — Дошло ли е времето?

Усмивка, не по-голяма от извивка на нокът.

— Скоро, Маенджи. Скоро.

Едно крило се разгъна и се пресегна, прокарвайки линия по гърдите на Сарсел. Главата му се стрелна настрани, крайниците му застинаха. От чатала до върховете на пръстите, по кожата му пробяга екстаз. Изпепеляващ екстаз.

— Значи тя стои при теб? — попита Синтезът. — Не тича при него?

Върхът на крилото продължи мързеливата си ласка.

Нещото, наречено Сарсел, изстена.

— Засега...

— Споменавала ли е нощта си с мен? Каза ли ти нещо?

— Не. Нищо.

— И все пак се преструва... на открита, сякаш споделя всичко?

— Да, Стари татко.

— Както и подозирах... — Дребно намръщване. — Тя е много повече от обикновената курва, за която я помислих, Маенджи. Тя е ученик в играта. — Гримасата се превърна в усмивка. — Все пак е курва за дванадесет таланта...

— Трябва ли... — Маенджи изпита дълбоко пулсиране между ректума си и основата на фалоса. Толкова близо. — Тр-трябва ли да я убия? — Той се изви назад от агонията, която му носеше досегът с крилото. *Моля те! Татко, моля те!*

— Не. Тя не тича при Друсас Акамиан, а това означава нещо... Животът ѝ е бил твърде труден, за да не претегли лоялността си срещу предимствата. Все още може да се окаже полезна.

Крилото се оттегли и се сгъна зад лъскавия гръб. Миниатюрни клепки се затвориха, а после се отвориха отново над очи като стъклени мъниста.

Маенджи вдиша треперливо. Без да мисли, сграбчи фалоса си с дясната си ръка и започна да търка главичката му с палец.

— Ами Атиерзус? — попита той задъхано. — Те подозират ли нещо?

— Заветът не знае нищо. Те просто пращат глупак на глупава мисия.

Той отпусна хватката си и преглътна.

— Вече не съм толкова сигурен, че Друсас Акамиан е глупак, Стари татко.

— Защо?

— След като отнесох посланието на шриаха до Готиан, срещнах Гаорта...

Малкото лице се намръщи.

— Срещал си се с него? Позволил ли съм това?

— Н-не. Но курвата ме помоли да открия Акамиан за нея, а знаех, че Гаорта е назначен да го следи.

Малката глава започна да се люшка наляво-надясно.

— Боя се, че търпението ми ме изоставя, Маенджи.

Нещото, наречено Сарсел, притисна потни длани в дрехите си.

— Друсас Акамиан е видял Гаорта да го следи.

— *Какво е направил?!*

— На Кампосейския пазар... Но глупакът не знае нищо, Стари татко! Нищо. Гаорта е успял да смени лица.

Синтезът подскочи до махагоновия ръб на масата. Въпреки че изглеждаше лек като кухи кости и навит папирус, то носеше намек за нещо огромно, за левиатан, който се носи сред водите едновременно във всички посоки. Очите му бълваха светлина.

КАК

Изрева то през онова, което минаваше за душа при Маенджи.

МРАЗЯ

Разбивайки каквито и мисли, каквито и страсти да наричаше свои собствени.

ТОЗИ СВЯТ.

Премазвайки дори неутолимия глад, всепоглъщащия копнеж...

Очи като два Гвоздея на Небесата. Див смях на хиляда години лудост.

ПОКАЖИ МИ, МАЕНДЖИ...

Крилете го обгърнаха, закриха фенерите и оставиха само малко бяло лице, обгърнато в чернота, просто изражение на нещо ужасяващо, колосално...

ПОКАЖИ МИ ИСТИНСКОТО СИ ЛИЦЕ.

Нещото, наречено Сарсел, почувства изражението си да се отпуска и разтваря... Като краката на Езменет.

* * *

Пролетта дойде и мрежата от полета и горички, обгърнала Момемн, отново се изпълни с инрити, много по-добре въоръжени и многократно по-опасни от онези, умрели в Гедеа. Новините за заколението в равнината Менгеда висяха като покров над Свещената война в продължение на много дни. „Как е възможно?“, питаха се всички. Ала осъзнаването на трагедията бързо утихна, потъпкано от слуховете за арогантността на Калмемунис, от докладите за отказа му да се подчини на призивите на Майтанет. Да се опълчи на Майтанет! Всички се дивяха на подобна глупост, а свещениците им напомнях колко труден е пътят, какви прекършващи изпитания ги очакват, ако се отклонят от верния курс.

Много се говореше и за безбожното съревнование между императора и великите имена. С изключение на аиноните, всички фракции бяха отказали да подпишат договора и около вечерните огънове се водеха множество пиянски спорове за това какво ще предприемат водачите им. Като цяло повечето проклинаха императора и неколцина дори казваха, че силите на Свещената война трябва да щурмуват Момемн и да заграбят нужните за похода провизии. Но някои вземаха неговата страна. Какво бе договорът, питаха те, освен просто лист хартия? И вижте, казваха, каква полза имаме от подписването. Не само, че Мъжете на Бивника ще получат провизии безболезнено, но и ще разчитат на водачеството на Икурей Конфас, най-великия военен интелект от поколения насам. А ако провалът на Плебейската свещена война не бе достатъчно доказателство, какво да мислим за шриаха, който нито принуждаваше императора да снабди похода, нито искаше великите имена да подпишат договора му? Защо би се колебал Майтанет, ако и той не се боеше от мощта на езичниците?

Но как можеше човек да се бои, когато самите небеса трепереха от мощта им? Какво струпване само! Кой би предположил, че толкова велики личности ще прегърнат Бивника? И нещо повече. Свещеници, не само от Хилядата храма, но и от всеки култ, представляващи всички Аспекти на Бог, се бяха събрали на плажа или се спускаха от хълмовете, за да заемат местата си в Свещената война. Пееха химни,

удряха цимбали, караха въздуха да горчи от тамян и възгласи. Идоли се помазваха с благовония и розово масло, а жриците на Гиера правеха любов с грубите воители. Наркотици се раздаваха с благоговение, а треперещите крещяха в екстаз от праха. Прогонваха се демони. Пречистването на Свещената война започна.

Мъжете на Бивника се събираха след церемониите, да обменят слухове или да обсъждат покварата на езичниците. Шегуваха се, че жената на Скайелт трябва да е по-мъжествена от Чеферамуни, или че нансурите предпочитат да се приемат един-друг през задника, поради която причина и маршируваха в толкова стегнати формации. Тормозеха скатаващи се роби и виеха към жените, носещи кошници с пране от река Фаюс. И по навик се мръщеа на странните групи чужденци, които неспирно бродеха из лагера.

Толкова много... Такова величие.

Издание:

Р. Скот Бакър

Принц на нищото

Книга 1: Тъмнината, която предхожда

Том 1

Превод: Симеон Цанев

Редактор: Милена Иванова

Коректор: Ангелина Вълчева

Дизайн на корицата: Светлозар Петров

Предпечатна подготовка: Таня Петрова

Формат: 52/84/16

ИК „ИнфоДАР“ ЕООД, 2011

ISBN 978-954-761-492-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.